ἡ Παιδόπολις

17

PHOTO-OFFSET
ΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗ

ἡ Παιδόπολις

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ
«ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»

Διευθύνεται ἀπὸ τριμελῆ Ἐπιτροπὴ Ἐντεταλμένων Κυριῶν ΠΒΕΕ.

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἡρώδου Ἀττικοῦ 9

ΑΘΗΝΑΙ, 1 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1950
ΕΤΟΣ Α'. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 17

ΕΤΗΣΙΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:

Ὀργανισμοί, Τράπεζαι, Ἑταιρεῖαι . . . . . Δρχ.	100.000
Δῆμοι καὶ Κοινότητες ἄνω τῶν 5.000 κατοίκων καὶ Ἰδιῶται . . . . »	50.000
Λοιποὶ Δῆμοι καὶ Κοινότητες καὶ Σχολεῖα »	25.000
Μαθηταί, Πρόσκοποι, Ὁδηγοί, Στρατιῶται »	10.000
Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 5 ἢ Λίραι 2–	

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 1000

Ὑπεύθυνος Συντάξεως: ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ, Ἀντιφίλου 16 — Ἀθῆναι
Προϊστ. Τυπογραφείου: Βασ. Ἀραγιάννης, Ἀμισσοῦ 24 Ν. Σμύρνη

Ἡ ἀπάντηση τοῦ Ἀριστείδη

Ὅταν ὁ Ξέρξης ἔφυγε ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα ντροπιασμένος καὶ νικημένος, ἄφησε τὸ στρατηγό του τὸ Μαρδόνιο γιὰ νὰ ὑποδουλώση τοὺς ἐλεύθερους Ἕλληνες. Ὁ Μαρδόνιος πίστευε πὼς θὰ τοῦ ἦταν εὐκολώτερο νὰ ὑποδουλώση τοὺς Ἕλληνες μὲ τὸ χρυσάφι παρὰ μὲ τὰ ὅπλα. Ἔστειλε, λοιπόν πρέσβυ στοὺς Ἀθηναίους, ποὺ ξαναγύρισαν στὴν Ἀθήνα, ὅπου τὸ «πῦρ καὶ ὁ σίδηρος» τοῦ Ξέρξη τὶς εἶχαν ἐρημώσει καὶ καταστρέψει. (Σημ. «Παιδ.»: Ὅπως ἀκριβῶς ὁ συμμοριτισμὸς τὰ περισσότερα χωριὰ τῆς Ἑλλάδας μας).

Ὁ Πέρσης πρέσβυς εἶπε στοὺς Ἀθηναίους πὼς ὁ Μαρδόνιος εἶναι ἕτοιμος νὰ ξαναχτίση μὲ ἔξοδά του ὅλα τὰ σπίτια ποὺ κάηκαν καὶ τοὺς ναοὺς ποὺ καταστράφηκαν, καὶ νὰ τοὺς δώση ἄφθονα χρήματα κι' ἀκόμη νὰ τοὺς κάνη κυρίους ὅλων τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, ἀρκεῖ νὰ ἀποφάσιζαν νὰ σταματήσουν τὸν πόλεμο καὶ νὰ καταθέσουν τὰ ὅπλα!

Οἱ Σπαρτιάτες ἤξεραν τὴν τρομερὴ φτώχεια ποὺ ἔδερνε τοὺς Ἀθηναίους, ἐξ αἰτίας τῆς καταστροφῆς τῆς πόλης τους καὶ τῆς ἐρημώσεως τῶν κτημάτων τους. Καὶ φοβήθηκαν μήπως ἐπάνω στὴν ἀπελπισία τους δεχθοῦν τὶς προτάσεις τοῦ Μαρδονίου.

Ἔστειλαν, λοιπόν, κι' αὐτοὶ πρεσβεία στὴν Ἀθήνα γιὰ νὰ παρακαλέσουν τοὺς Ἀθηναίους ν' ἀπορρίψουν τὶς περσικὲς προτάσεις καὶ νὰ ἐξακολουθήσουν τοὺς ἀγῶνες τους γιὰ τὴς Ἑλλάδα.

Ὁ Ἀριστείδης — ὁ δίκαιος καὶ ἐναρετώτερος ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες πολιτικοὺς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης — ἐκφράζοντας τὰ δικά του αἰσθήματα καὶ τῶν συμπολιτῶν του, ἔδωσε τὴν ὄμορφη καὶ θαυμαστὴ ἀπάντηση, ποὺ καὶ μόνη ἦταν ἀρκετὴ γιὰ νὰ ἀποθανατίση τὸ ὄνομά του:

«Συγχωροῦμε, εἶπε, στοὺς Πέρσες νὰ νομίζουν πὼς μποροῦν νὰ ἐξαγοράσουν τὰ πάντα μὲ τὰ χρήματά τους. Γιατὶ αὐτοί, σὰν βάρβαροι ποὺ εἶναι, δὲν ἔχουν τίποτα πολυτιμώτερο ἀπὸ τὸ χρυσάφι. Μὰ αἰσθανόμαστε ἀγανάκτηση ἐναντίον τῶν Σπαρτιατῶν, ποὺ βλέπουν μόνο τὴ φτώχεια μας καὶ τὴ δυστυχία μας καὶ ξεχνοῦν τὶς ἀρετές μας σὰν Ἕλληνες, καὶ τὴ φιλοτιμία μας. Ἂς πληροφορηθοῦν, λοιπόν, οἱ Λακεδαιμόνιοι, ὅτι οὔτε γιὰ ὅλο τὸ χρυσάφι ποὺ βρίσκεται ἐπάνω στὴ Γῆ καὶ μέσα στὰ ἔγκατά της, θὰ πουλοῦσαν οἱ Ἀθηναῖοι τὴν Ἐλευθερία τῆς Ἑλλάδας. Ἂς μάθη ἀκόμη ὁ Μαρδόνιος ὅτι μόνο ὅταν ὁ ἥλιος σταματήση τὸ δρόμο του θὰ πάψουμε κι' ἐμεῖς ν' ἀγωνιζόμαστε γιὰ τὴν Πατρίδα μας καὶ τὴν Ἐλευθερία μας».

(Ἀπὸ τὸ Γεροστάθη)

Η ΑΡΧΑΙΑ ΣΟΦΙΑ

Ο ΠΙΤΤΑΚΟΣ Ο ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ, ἔλεγε:

Μὴ πλούτει κακῶς.
Ἀνιαρὸν ἀργία.
Μὴ πᾶσι πίστευε.
Ἀργὸς μὴ ἴσθι μηδ' ἂν πλουτῆς.

Δηλαδή: Μὴν πλουτίζης μὲ ἄτιμα μέσα.
Εἶναι ἀνιαρὸ νὰ μὴν ἐργάζεται κανείς.
Μὴν πιστεύης ὅλο τὸν κόσμο.
Νὰ μὴν κάθεσαι χωρὶς δουλειὰ καὶ ὅταν ἀκόμη εἶσαι πλούσιος.

Ὁ ΚΛΕΟΒΟΥΛΟΣ Ο ΡΟΔΙΟΣ, ἔλεγε:

Πᾶν μέτρον ἄριστον.
Γλώττεις κρατεῖν.
Βία μηδὲν πράττειν.
Ἀρετῆς οἰκεῖον ἀδικίαν μισεῖν.

Δηλαδή: Κάθε τι ποὺ γίνεται μὲ μέτρο εἶναι ἄριστο.
Νὰ συγκρατῆς τὰ λόγια σου.
Νὰ μὴν κάνης τίποτε μὲ τὴ βία.
Εἶναι φυσικὸ στὴν ἀρετὴ νὰ κινῆ τὴν ἀδικία.

Ὁ ΣΟΛΩΝ Ο ΑΘΗΝΑΙΟΣ:

Νοῦν ἡγεμόνα ποιοῦ.
Ἥδονην φεῦγε ἥτις λύπην τίκτει.
Ἄρχεσθαι μαθὼν ἄρχειν ἐπιστήσῃ.

Δηλαδή: Μὴν κάνης τίποτε τὸ ὑπερβολικό.
Νὰ ἀποφεύγης τὶς εὐχαριστήσεις ποὺ γεννοῦν λύπην.
Ἂν μάθης νὰ διοικῆσαι θὰ μάθης καὶ νὰ διοικῆς.

Παροιμίες τοῦ Σεπ)βρίου

Ἂς ἴσως βρέξει ὁ Τρυγητὴς
χαρὰ στὸν τυροκόμο.

★

Τοῦ Σετεμπριοῦ καὶ τοῦ
Μαρθιοῦ ἴσα 'ν τὰ μερονύχθια.

★

Τρυγητὴ σιτάρι σπέρνεις
ὅσο θὲς στὸ θέρο παίρνεις.

★

Τοῦ ἥλιου ὁ κύκλος ἄνεμος
τοῦ φεγγαριοῦ χειμῶνας.

★

Βαλ' ἐληὰ γιὰ τὸ παιδί σου
καὶ συκιὰ γιὰ τὴ ζωή σου.

★

Τ' Ἄη Νικήτα κοίτα
καὶ τ' Ἄη Γιωργιοῦ ξεκοίτα.

Γιὰ τὴ σιωπή

Τῆς πολυλογοῦς ἡ γλῶσσα
καὶ κομμένη φαφλατίζει

★

Ἀργυρό, τὸ μίλημα
καὶ χρυσὸ τὸ σῶπα.

★

Ὅπου λαλοῦν οἱ κόρακες
σωπαίνουνε τ' ἀηδόνια.

★

Ἀπ' ἀχείλι σ' ἀχείλι
τὸ μαθαίνουν χίλιοι.

Οἱ κυριώτερες λίμνες τῆς Ἑλλάδας

ΛΙΜΝΗ	Ἔκταση εἰς τ. χλμ.
ΚΑΡΛΑ (ΒΟΙΒΗ·Ι·Σ)	115
ΑΓΡΙΝΙΟΥ (ΤΡΙΧΩΝΙΣ)	97
ΜΠΕΣΙΚΙΩΝ (ΒΟΛΒΗ)	73
ΟΣΤΡΟΒΟΥ	62
ΛΑΓΚΑΔΑ (ΚΟΡΩΝΕΙΑ)	57
ΒΙΣΤΩΝΙΣ	47
ΑΧΙΝΟΥ (ΚΕΡΚΙΝΙΤΙΣ)	45
ΞΥΝΙΑΣ	36
ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ (ΟΡΕΣΤΙΑΣ)	30
ΣΑΡΗΓΚΙΟΛ (ΚΙΤΡΙΝΗ)	28
ΛΙΚΕΡΙ (ΥΛΙΚΗ)	23
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ (ΠΑΜΒΩΤΙΣ)	22
ΑΜΒΡΑΚΙΑ	17

Ἐπίσης μεγάλες λίμνες εἶναι:

Ἡ Μεγάλη Πρέσπα μὲ συνολικὴ ἔκταση 288 τ. χ. ἀπὸ τὰ ὁποῖα 37 ἐπὶ ἑλληνικοῦ ἐδάφους, ἡ Μικρὴ Πρέσπα 148 τ. χ. μὲ 44 ἐπὶ ἑλληνικοῦ ἐδάφους καὶ ἡ λίμνη τῆς Δοϊράνης (Πρασίας) 45 τ. χ. μὲ 18 ἐπὶ ἑληνικοῦ ἐδάφους.

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΕΡΓΑΖΕΤΑΙ

Δημοσιεύουμε πάρα κάτω ἀποσπάσματα ἀπὸ τὰ ἡμερολόγια ποὺ κράτησαν οἱ ἔφοροι στὰ «Σπίτια τοῦ Παιδιοῦ». Εἶναι ἀλήθεια πὼς πήραμε σκόρπιες γραμμὲς ἀπὸ τὸ ἡμερολόγιο καὶ τὸ σύνολο ποὺ παρουσιάζουμε εἶναι πολὺ ὠχρό, γιὰ νὰ ἀποδώση τὴν πραγματικὰ σπουδαῖα ἐργασία ποὺ γίνεται στὰ χωριὰ τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας. Μὲ τὰ «Σπίτια τοῦ Παιδιοῦ» συντελεῖται στὴν Βόρεια Ἑλλάδα ἡ ἀναγέννηση τοῦ Ἑλληνικοῦ χωριοῦ.

ΚΩΣΤΑΡΑΖΙ

('Αποσπάσματα ἀπὸ τὸ ἡμερολόγιο)

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, 16 ΙΟΥΝΙΟΥ:

Μόλις ἀνοίξαμε, μπῆκαν στὸ «Σπίτι» ἀρκετὰ ἀγόρια καὶ κορίτσια! Στὰ πρόσωπά τους λάμπει ἡ χαρά! Τὰ παιδιὰ διάβασαν βιβλία καὶ περιοδικά. Τὰ κορίτσια ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψη τῆς ἐφόρου κεντοῦν τὸ ἐργόχειρό τους καὶ τραγουδοῦν.

ΔΕΥΤΕΡΑ, 19 ΙΟΥΝΙΟΥ:

Σήμερα τὸ πρωΐ μερικὰ ἀγόρια βοήθησαν τὸ γεωργοτεχνίτη στὸ φύτεμα λουλουδιῶν στὸ προαύλιο τοῦ «Σπιτιοῦ»... Σήμερα ἔδειξαν πὼς ξέρουν νὰ οἰκονομοῦν τὸ χρόνο! Ὅλα τὰ κορίτσια κεντοῦν ἀμίλητα, ἐνῶ ἕνα ἄλλο κορίτσι τοὺς διαβάζει ἀπὸ κάποιο βιβλίο, παιδικὸ διήγημα.

ΤΕΤΑΡΤΗ, 21 ΙΟΥΝΙΟΥ:

...Τὰ κορίτσια ἦλθαν μὲ τὰ κεντήματά τους! Ἔχουν μεγάλη ὄρεξη νὰ μάθουν, καὶ ρωτοῦν συνεχῶς τὴν ἔφορο! Στὶς 8 μ. μ. ἔγινε γενικὴ συνάντηση καὶ μάθημα οἰκιακῆς οἰκονομίας, τὸ ὁποῖον τὰ κορίτσια παρακολούθησαν μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον.

ΠΕΜΠΤΗ, 22 ΙΟΥΝΙΟΥ:

Εἶναι πολὺ εὐχάριστο νὰ βλέπης τὰ παιδιὰ αὐτά, τὴ νέα γενεὰ τῆς πατρίδας μας νὰ ἔρχωνται ἐνθουσιασμένα, χαρούμενα, στὸ «Σπίτι»... Τὸ ἀπόγευμα τὰ κορίτσια παρακολούθησαν τὸ μάθημα οἰκοκυρικῆς καὶ ζαχαροπλαστικῆς.

ΚΥΡΙΑΚΗ, 25 ΙΟΥΝΙΟΥ:

Τὸ ἀπόγευμα σωστὸ πανηγύρι. Ἦλθαν 70 μικρὰ καὶ μεγάλα κορίτσια στὰ ὁποῖα ἔγινε ἐθνικοθρησκευτικὴ ὁμιλία! Ἀκολούθησαν τραγούδια, χοροί, παιγνίδια! Ἡ χαρά τους καὶ ὁ ἐνθουσιασμός τους ἦταν τόσος, ὥστε γύρω ἀπὸ τὸ σπίτι μαζεύτηκαν οἱ χωρικοὶ καὶ παρακολούθησαν εὐχαριστημένοι! Τὰ ἀγόρια ἔπαιξαν καὶ πάλι τὸ ἀγαπημένο τους παιγνίδι: τὴν μπάλλα!

ΠΕΜΠΤΗ, 29 ΙΟΥΝΙΟΥ:

Τὰ κορίτσια θέλουν νὰ γίνουν καλὲς νοικοκυρὲς καὶ γι' αὐτὸ παρακολουθοῦν μὲ ζῆλο τὰ οἰκοκυρικὰ μαθήματα...

ΔΕΥΤΕΡΑ 10 ΙΟΥΛΙΟΥ:

Μὲ τὸ χαμόγελο στὰ χείλη ἔρχονται τὰ κορίτσια νὰ συνεχίσουν τὰ ἐργόχειρά τους! Κεντοῦν μὲ κέφι καὶ πολλὴ ὄρεξη. Ἔρχεται ἡ ὥρα νὰ κλείση τὸ σπίτι καὶ αὐτὰ δὲν θέλουν νὰ τὸ ἀφήσουν!

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, 14 ΙΟΥΛΙΟΥ:

...Μετὰ τὸ τέλος τῆς χορωδίας ἔγινε μάθημα καθαριότητος. Καὶ πήραμε τὴν ἀπόφαση νὰ μὴ ρίχνουμε τὰ σκουπίδια ἔξω ἀπὸ τὰ σπίτια μας...

ΔΕΥΤΕΡΑ, 17 ΙΟΥΛΙΟΥ:

...Καὶ νὰ τώρα καταφθάνουν καὶ ἄλλα κορίτσια καὶ ἀρχίζουν μὲ εὐθυμία νὰ μαζεύουν τὸ νῆμα τοῦ ἀργαλειοῦ. Ὅλες οἱ ἄλλες ὧρες πέρασαν μὲ χαρὰ καὶ τραγούδι.

ΠΕΜΠΤΗ, 20 ΙΟΥΛΙΟΥ:

...Τὸ ἀπόγευμα ἔγινε πάλι μάθημα κοπτικῆς. Μετὰ ἀπὸ μερικὰ τραγούδια, συνεχίσθη ἡ συνάντηση μὲ μάθημα πρώτων βοηθειῶν (λιποθυμία, ἡλίασις).

ΔΕΥΤΕΡΑ, 24 ΙΟΥΛΙΟΥ:

...Πρὸς τὸ μεσημέρι ἔφθασαν 6—7 στρατιῶται, οἱ ὁποῖοι εἶχαν τραυματισθῆ ἐλαφρὰ σὲ αὐτοκινητιστικὸ δυστύχημα! Στοὺς τραυματίες προσεφέραμε τὶς πρῶτες βοήθειες. Τὸ μικρὸ φαρμακεῖο τοῦ «Σπιτιοῦ» — τὸ μοναδικὸ στὸ χωριὸ — προσέφερε τὶς ὑπηρεσίες του..

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, 28 ΙΟΥΛΙΟΥ:

...Ἔγινε ἡ τρίτη δυναμωτικὴ ἔνεση στὰ παιδιά!

Ἦλθαν καὶ μερικὰ ἀγόρια νὰ παίξουν καὶ νὰ μελετήσουν! Ἀργὰ πρὸς τὸ βράδυ εἶχαν συνάντηση μὲ τὸ δάσκαλο τοῦ χωριοῦ.

ΤΕΤΑΡΤΗ, 2 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ:

Τὸ ἀπόγευμα, ὅταν ἄνοιξε τὸ σπίτι ἦλθαν ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα κορίτσια καὶ διαδοχικῶς ὕφαναν στὸν ἀργαλειὸ ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψη τῆς εἰδικῆς δασκάλας. Ἦταν σωστὸ πανηγύρι καθὼς ὕφαινε ἡ μιὰ καὶ ὅλες μαζὶ τραγουδοῦσαν τὴν ὑφάντρα!

...Ἀργὰ τὸ βράδυ ἐστάθμευσε στὸ χωριὸ στρατός. Τὰ φανταράκια ἀμέσως μὲ τὰ παγούρια τους ζητοῦσαν νερό! Ἀμέσως πρόθυμα, ἀγόρια καὶ κορίτσια τοῦ «σπιτιοῦ», καθὼς καὶ μέλη τῶν ΜΕΑ πῆγαν νὰ φέρουν νερὸ ἀπὸ τὴ βρύση, δείχνοντας ἔτσι τὴν εὐγνωμοσύνη τους, σ' αὐτοὺς ποὺ πολεμοῦσαν γιὰ νὰ ξαναγυρίσουν ἐλεύθεροι στὰ χωριά τους!

ΤΕΤΑΡΤΗ, 9 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ:

Καὶ πάλι τὸ «σπίτι» μας προσφέρει ὑπηρεσία σὲ τραυματισμένο! Ἡ ἔφορος, ἐνῶ ἔγραφε στὸ γραφεῖο της, ἄκουσε φωνές: Μιὰ μητέρα κατατρομαγμένη, μὲ τὴν ἀγωνία ζωγραφισμένη στὸ πρόσωπό της, τῆς ἔφερνε τὸ κορι-

(Συνέχεια στὴ σελίδα 427)

Ἡ Βασίλισσα, ἡ Μεγάλη Μάνα τῶν παιδιῶν τῆς Ἑλλάδας, ποὺ ἐμπνεύσθηκε καὶ ἵδρυσε στὴν Βόρειο Ἑλλάδα τὰ «Σπίτια τοῦ Παιδιοῦ».

ΤΟ ΨΕΜΜΑ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΠΕΤΡΑΚΗ

Πρόσωπα

ΠΕΤΡΑΚΗΣ, 12 ἐτῶν
ΘΑΛΕΙΑ, 15 ἐτῶν
Η ΜΗΤΕΡΑ ΤΟΥΣ
ΣΩΤΗΡΗΣ, μικρὸς ὑπηρέτης.

('Η σκηνὴ παριστᾶ τραπεζαρία. Παράθυρο δεξιά, θύρα ἀριστερά. Τὸ τραπέζι στὴ μέση, εἶναι στρωμένο γιὰ τὸ πρωϊνὸ πρόγευμα. 'Η Θάλεια καὶ ἡ μητέρα της ἔχουν πιῆ ἤδη τὸ γάλα τους, ὅταν εἰσέρχεται ὁ Πετράκης βαρὺς καὶ ἄθυμος).

ΣΚΗΝΗ Α'
ΠΕΤΡΑΚΗΣ, ΘΑΛΕΙΑ, ΜΗΤΕΡΑ

Πετράκης. — Ἔφυγε ὁ μπαμπᾶς;

Θάλεια. — Οὔ, τώρα...

'Η Μητέρα. — Γιατὶ ἄργησες ἔτσι, παιδί μου;... Ἔλα νὰ πιῆς τὸ γάλα σου... Τί ὥρα, λοιπόν, θὰ πᾶς στὸ σχολεῖο;

Ὁ Πετράκης πλησιάζει καὶ κάθεται κοντὰ στὸ τραπέζι.

— Ἔχω καιρὸ ἀκόμη... σήμερα ἔχουμε μάθημα στὶς ἐννέα... Ἀλλὰ δὲν θέλω γάλα.

'Η Μητέρα. — Γιατί;

Πετράκης. — Ἔτσι... Δὲν ἔχω διάθεση.

'Η Μητέρα. — Ἂς μὴν ἔχης. Πιέ το ἔτσι γιὰ νὰ ζεσταθῆς. Πῶς θὰ βγῆς ἔξω χωρὶς νὰ πάρης τίποτα; Τί εἶναι αὐτά;...

Πετράκης. — Ὄχι, μητέρα, δὲν θέλω.

Θάλεια. — Οὔφ, νάζια! Ἔλα, ἔλα.

'Η Μητέρα. — Θέλεις νὰ σοῦ κάμω μιὰ τσοκολάτα;

Πετράκης. — Ὄχι!

'Η Μητέρα. — Θέλεις νὰ σοῦ χτυπήσω ἕν' αὐγό;

Πετράκης. — Οὔτε!

'Η Μητέρα. — Ἄ! στάσου. Θέλεις λίγο φρέσκο βούτυρο μὲ φραντζόλα;

Πετράκης. — Ὄχι, σᾶς λέω!

Θάλεια. — Ἀμὲ τί θέλεις, λοιπόν;

Πετράκης. — Τίποτα! Τίποτα!

'Η Μητέρα. — Ἄφησέ τον, Θάλεια! Τὸν ἔπιασε πάλι τὸ πεῖσμα... (Σηκώνεται). Νά, παιδί μου, ἐκεῖ εἶναι τὸ γάλα, ἐκεῖ εἶναι ὁ καφές, ἐκεῖ εἶναι ἡ ζάχαρη, ἐκεῖ εἶναι ἡ φρυγανιά σου. Ἅμα σοῦ περάσῃ, φάε καὶ ξεσκότιζέ με! (Βγαίνει).

ΣΚΗΝΗ Β'
ΘΑΛΕΙΑ, ΠΕΤΡΑΚΗΣ

Θάλεια. — Ἔλα τώρα, Πετράκη μου, νὰ σὲ χαρῶ. Ἄφησε τ' ἀστεῖα καὶ πάρε τὸ γάλα σου. Δὲν εἶδες ποὺ συγχύσθηκε ἡ μητέρα;

Πετράκης. — Δὲν θέλω, σοῦ εἶπα... Δὲν μπορῶ νὰ φάω.

Θάλεια. — Μὰ γιατί;

Πετράκης. — Ἔτσι... γιὰ κεῖνο ποὺ ξέρω ἐγώ.

Θάλεια. — Σ' ἐθύμωσε κανένας;

Πετράκης. — Ὄχι.

Θάλεια. — Μήπως σ' ἐπειράξε... σ' ἐμάτωσε ὁ Σωτήρης;

Πετράκης. — Ναί, μάλιστα! Μὲ μέλλει τώρα γιὰ τὸ Σωτήρη!..

Θάλεια. — Ἀλλὰ γιατὶ τότε δὲν θέλεις νὰ φᾶς;

Πετράκης. — Γιατὶ δὲν μπορῶ, νά!

Θάλεια. — Ναί· μὰ γιατὶ δὲν μπορεῖς;

Πετράκης. — Αὐτὸ δὲν σοῦ τὸ λέω!

Θάλεια. — Ὄχι, θὰ μοῦ τὸ πῆς.

Πετράκης. — Δὲν σοῦ τὸ λέω!

Θάλεια, τρυφερά. — Ἔλα, Πετράκη μου, στὴ Θάλειά σου;

Πετράκης. — Μοῦ δίνεις τὸ λόγο σου πὼς δὲν θὰ πῆς τίποτε σὲ κανένα, σὲ κανένα;...

Θάλεια. — Ναί.

Ὁ Πετράκης

Πετράκης. — Οὔτε στὴ μητέρα;

Θάλεια. — Οὔτε!

Πετράκης. — Καλά, θὰ σοῦ πῶ...

Θάλεια. — Πές μου, λοιπόν.

Πετράκης. — Ἀχ! μὰ πῶς νὰ σοῦ τὸ πῶ... φοβᾶμαι.

Θάλεια. — Μὰ εἶναι, λοιπόν, τόσο τρομερό;

Πετράκης. — Πολὺ τρομερό... Σκύψε δῶ καὶ ἄκουσε. (Μὲ μυστηριώδη φωνὴ στ' αὐτί της). Εἶμαι ἄρρωστος!

Θάλεια, τρομάζει. — Εἶσαι ἄρρωστος! Καὶ τί ἔχεις;...

Πετράκης. — Νά, δὲν εἶμαι καλά, ξέρω κι' ἐγώ;... (Βήχει).

Θάλεια. — Βήχεις!

Πετράκης. — Καὶ τώρα δὲν εἶναι τίποτα. Νάκουες τὴ νύχτα πόσο ἔβηχα... Δὲν ἔκλεισα μάτι.

Θάλεια. — Γι' αὐτὸ εἶσαι κι' ἔτσι ὠχρός;

Πετράκης. — Ναί· εἶδες τί ὠχρὸς ποὺ εἶμαι; (Κλαψιάρικα). Τὸ πρωῒ ποὺ κύτταξα στὸν καθρέφτη, μοῦ φάνηκε πὼς ἔβλεπα πεθαμένο.

Θάλεια, σηκώνεται. — Τί ἄλλο αἰσθάνεσαι;

Πετράκης.— Γιατί; Μήπως θὰ τὸ πῆς τῆς μαμᾶς; (Βήχει περισσότερο).

Θάλεια, μέσα της. — Ἂς τὸν ψαρέψω μὲ τρόπο. Αὐτὸς ποτὲ δὲν λέει τίποτα, ἅμα εἶναι ἄρρωστος, γιατὶ φοβᾶται τὰ γιατρικά. (Στὸν Πετράκη). Ὄχι, μὴν ἀνησυχῆς· δὲν τὸ λέω κανενός· θὰ μοῦ πῆς ὅμως ὅ,τι ἔχεις... (Τὸν χαϊδεύει). Ἔ;

Πετράκης. — Νά, αἰσθάνομαι ἀνατριχίλες, σὰν νὰ βλέπω φαντάσματα.

Θάλεια. — Τί ἄλλο;

Πετράκης. — Νά, σὰν βήχω, μοῦ πονάει ἐδῶ... (Δείχνει τὸ ἀριστερὸ πλευρό) νά, αὐτὸ τὸ κόκκαλο... νομίζω ὅτι εἶναι τὸ ἱερὸν ὀστοῦν.

Θάλεια. — Ἄφησε τὴν ἀνατομία τώρα... δὲν εἶναι αὐτὸ τὸ ἱερὸν ὀστοῦν...

Πετράκης. — Σὰν καταπίνω, μοῦ πονεῖ ὁ λαιμός μου.

Θάλεια, μὲ φόβο μεγαλύτερο. — Ἀλήθεια;

Πετράκης. — Ναί· καὶ γι' αὐτὸ δὲν ἤθελα νὰ φάω.

Θάλεια. — Δὲν ἔχεις ὄρεξη;

Πετράκης. — Δηλαδή... νὰ σοῦ πῶ τὴν ἀλήθεια... ὄρεξη ἔχω... ἀλλὰ σὰν εἶναι κανεὶς ἄρρωστος...

Θάλεια. — Καλά... καλά... Ἄλλο τίποτα;

Πετράκης. — Πρὸς τὸ παρόν, ὄχι.

Θάλεια. — Εἶσαι βέβαιος;

Πετράκης. — Ὅπως μὲ βλέπεις καὶ σὲ βλέπω.

'Η Θάλεια φωνάζει τρέχοντας ἔξαφνα πρὸς τὴν πόρτα.

—Μητέρα!... Μητέρα!...

Πετράκης. — Μή, Θάλειά μου, νὰ ζῆς! Τί μοῦ ὑποσχέθηκες; Μὴν τὸ λές! Μή!

'Η Θάλεια βγαίνει φωνάζοντας, χωρὶς νὰ δώσῃ πιὰ προσοχὴ στὸν Πετράκη. — Μητέρα!... ὁ Πετράκης εἶναι ἄρρωστος!... Τρέξε!...

ΣΚΗΝΗ Γ'
ΠΕΤΡΑΚΗΣ, μόνος.

Πετράκης, σηκώνεται.—Ναί, ἄλλο ποὺ δὲν ἤθελα! Πές της τὸ ὅσο θέλεις! Ἀκοῦς ἐκεῖ ποὺ θὰ πήγαινα σήμερα σχολεῖο, ἔτσι ἀμελέτητος!... Καὶ τί μοῦ κοστίζει νὰ κάμω τὸν ἄρρωστο γιὰ μιὰ μέρα; Θὰ φοβηθῶ τάχα τὰ γιατρικά; Ἔννοια σου καὶ ὡς ποὺ νὰ τὰ παραγγείλουν καὶ νὰ τὰ φέρουν, ἐγὼ γίνομαι πάλι καλά... Μὰ θὰ μοῦ πῆς, γιατὶ δὲν ἐμελετοῦσες καλύτερα χθὲς τὸ βράδυ!... Καὶ τί σοῦ φταίω ἐγώ, κύριε, ἂν μὲ πῆρε ὁ ὕπνος; Τὰ ἄφησα ὅλα γιὰ τὴν τελευταία στιγμὴ καί, σὰν ἦλθε ὁ ὕπνος, δὲν εἶχα κάμει οὔτε τὴν ἐξήγηση. Ἀμὲ τὸ θέμα; Ἀμὲ τὰ προβλήματα; Ἀμὲ τὴ γεωγραφία; Χμ! δὲν βαρέθηκες, Πετράκη! Κάνε τὸν ἄρρωστο καὶ ἡσύχασε!... Σιωπὴ τώρα, ἔρχεται ἡ μητέρα... Ἐμπρός! (Κάθεται καὶ βήχει).

... Δὲ θέλω τίποτα...

ΣΚΗΝΗ Δ'
ΠΕΤΡΑΚΗΣ, Η ΜΗΤΕΡΑ, ΘΑΛΕΙΑ

'Η Μητέρα, πολὺ ταραγμένη. — Εἶσαι ἄρρωστος, Πετράκη μου;

Πετράκης. — Ὄχι, μαμά, δὲν εἶμαι! (Βήχει).

'Η Μητέρα. — Βήχεις, ὅμως.

Πετράκης. — Ὅλος ὁ κόσμος βήχει τώρα μ' αὐτὸ τὸ κρύο.

Θάλεια. — Μὴν τὸν ἀκοῦτε, μητέρα. Ἐμένα μοῦ εἶπε τὴν ἀλήθεια. Σᾶς τὰ εἶπα... Φοβᾶται τὰ γιατρικὰ καὶ μὲ παρακαλοῦσε νὰ μὴ σᾶς πῶ τίποτε.

'Η Μητέρα. — Δυστυχία μου! Καλὰ ἔλεγα ἐγὼ νὰ μὴν πᾶτε στῆς θείας σας χθὲς μὲ τέτοιον καιρό. Βλέπετε γιὰ νὰ μὴ μ' ἀκοῦτε; Τί νὰ κάμω τώρα! (Ἔρχεται κοντά του καὶ κυττάζει τὸ σφιγμό του).

Πετράκης. — Μὰ δὲν ἔχω τίποτα, μαμά! Νά, ἐγὼ τώρα θὰ πάω σχολεῖο.

'Η Μητέρα. — Νὰ μοῦ κάνης τὴ χάρη νὰ καθήσης αὐτοῦ ποὺ κάθεσαι!

Πετράκης. — Ὄχι, ἐγὼ θὰ πάω.

'Η Μητέρα. — Δὲν ἔχεις νὰ πᾶς πουθενά... Θάλεια, πὲς τῆς Μαρίας νὰ τοῦ ἑτοιμάσῃ γρήγορα τὸ κρεββάτι του, νὰ πέσῃ.

Πετράκης. — Ὄχι, Θάλεια, στάσου. Ἀφοῦ τὸ θέλετε, σᾶς κάνω τὴ χάρη νὰ μὴν πάω σήμερα σχολεῖο· ἀλλὰ στὸ κρεββάτι δὲν πέφτω.

'Η Μητέρα. — Θάλεια, πήγαινε γρήγορα! Καὶ φέρε μου καὶ ἕνα χράμι νὰ τὸν κουκουλώσω ἐδῶ στὴν πολυθρόνα, ὡς ποὺ νὰ ἑτοιμασθῆ τὸ κρεββάτι του. Καίει ὅλος! Ἴσως ἔχει καὶ πυρετό.

Θάλεια. — Ἀμέσως! (Βγαίνει).

ΣΚΗΝΗ Ε'
ΠΕΤΡΑΚΗΣ, Η ΜΗΤΕΡΑ, ΘΑΛΕΙΑ

Πετράκης. — Μὰ γιατὶ ὅλα αὐτά, καλὲ μαμά;

'Η Μητέρα. — Ἔλα, ἔλα· φοβητσιάρη! Πῶς θὰ γίνης, λοιπόν, καλά; Νὰ μηνύσω τοῦ γιατροῦ...

Πετράκης. — Καλέ, τί νὰ τὸν κάμω τώρα τὸ γιατρό; Νά, δὲν θὰ πάω σχολεῖο, θὰ φυλαχθῶ μιὰ μέρα κι' ἐτελείωσε.

'Η Μητέρα. — Μάλιστα! νὰ ἔχῃς βῆχα, πόνο, ἀνατριχίλες, καὶ νὰ μὴ φέρουμε γιατρό. Ἀκοῦς ἐκεῖ! Ἔλα, ἔλα, σήκω τώρα ἀπ' ἐκεῖ καὶ κάθησαι στὴν πολυθρόνα! (Τὸν σηκώνει θέλοντας καὶ μὴ καὶ τὸν καθίζει στὴν πολυθρόνα). Γιά, νὰ ἰδῶ τὴ γλῶσσα σου!

Πετράκης. — Περιττό!

'Η Μητέρα. — Κατάλαβε! Πρέπει νὰ στείλω νὰ φωνάξω τὸν πατέρα σου, γιατὶ θὰ μοῦ κάμῃς πολλὲς ἱστορίες ἐσύ. Ἐκεῖνον τὸν φοβᾶσαι.

Πετράκης. — Ὄχι, μαμάκα μου, νὰ μὲ χαρῆς! Ἄφησε τώρα τὸν πατέρα στὴν ἡσυχία του. Νὰ τὴ γλῶσσα μου. (Βγάζει τὴ γλῶσσα του).

'Η Μητέρα. — Ἄσπρη μοῦ φαίνεται. Θὰ εἶναι χαλασμένο καὶ τὸ στομάχι σου.

Πετράκης. — Δὲν εἶναι· ἀφοῦ ἔχω ὄρεξη...

Θάλεια, μπαίνει μὲ τὸ χράμι. — Τὸ κρεββάτι ἑτοιμάζεται... Ὁρίστε, μητέρα, τὸ χράμι.

'Η Μητέρα. — Ἄ, μπράβο. Στάσου τώρα νὰ σὲ σκεπάσω. (Τὸν σκεπάζει καλὰ-καλὰ μὲ τὸ χράμι). Θάλεια... νὰ πῆς ν' ἀνάψουν στὴν κάμαρά του φωτιά... Θάλεια, νὰ μοῦ φέρῃς νὰ τοῦ βάλω τὸ θερμόμετρο... Ἔλα, πήγαινε. Ἐξεστάθηκες λιγάκι, παιδί μου;... Θάλεια, ποῦ εἶσαι; Νὰ πῆς τοῦ Σωτή-

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

Χαρὰ καὶ ὑπακοὴ

Ἄλλη μιὰ ἀκόμη φορά, τὴν τελευταία ,θὰ μιλήσωμε καὶ πάλι γιὰ τὴ χαρά. Πρέπει νὰ σημειώσωμε δυὸ λόγια γιὰ κάτι ποὺ χωρὶς αὐτό, ὅ,τι κι' ἂν κάνωμε, θὰ ἔχωμε μέσα μας ἕνα κενὸ καὶ θὰ εἶναι ἀδύνατο νὰ νοιώση ἡ ψυχή μας ἀληθινὴ καὶ μόνιμη χαρά. Ὅταν αὐτὸ τὸ κάτι ὑπάρχη, τότε θὰ ἀκολουθήσουν καὶ τὰ ἄλλα. Ὅταν αὐτὸ δὲν ὑπάρχει, καὶ τὰ ἄλλα σιγὰ - σιγὰ ἀχρηστεύονται.

Πρόκειται γιὰ τὴν ὑπακοή, καὶ μάλιστα γιὰ τὴν ὑπακοὴ στὸν ἴδιο τὸν Θεό.

Τὸ ἔχετε, παιδιά, προσέξει στὴν ζωή σας; Κάθε ὑπακοὴ φέρνει μέσα μας μιὰ γαλήνη, ἐνῶ ἀντιθέτως κάθε παρακοὴ δημιουργεῖ ἀνησυχία. Ἄν, παραδείγματος χάριν, ὁ πατέρας μας μᾶς ἔχη ἀπαγορεύσει νὰ πᾶμε γιὰ κολύμπι, κι' ἐμεῖς, παρ' ὅλα αὐτὰ πᾶμε καὶ κολυμπήσωμε, τότε ἔχετε παρατηρήσει πῶς καὶ τὴν ἄδολη χαρὰ τοῦ παιχνιδιοῦ μὲ τὴν θάλασσα ἔρχεται νὰ τὴν δηλητηριάση μιὰ ἐσωτερικὴ ἀνησυχία, μιὰ φωνὴ τῆς συνειδήσεώς μας ποὺ δὲν μᾶς ἀφίνει νὰ ἡσυχάσωμε; Μοιάζει μὲ ἕνα σκουλῆκι ποὺ ἔρχεται νὰ ἀσχημίση καὶ νὰ χαλάση ἕνα ροδοκόκκινο καὶ νοστιμώτατο ροδάκινο.

Τί εἶναι τώρα τὸ σκουληκάκι ἐκεῖνο, ἐμπρὸς σὲ ὁλόκληρο ροδάκινο; Καὶ ὅμως τὸ σκουληκάκι αὐτὸ ἀρκεῖ γιὰ νὰ τὸ χαλάση..

Ἄν αὐτὰ ἰσχύουν γιὰ κάθε ὑπακοὴ καὶ παρακοή, εἶναι φοβερὸ πόσο πιὸ πολὺ θὰ ἐφαρμόζουν, ὅταν θὰ πρόκειται γιὰ τὴν ὑπακοή μας ἢ τὴν παρακοή μας στὸν ἴδιο τὸ Θεό. Τότε εἶναι καὶ ἂν εἶναι, ποὺ ἡ παρακοὴ γίνεται ἀληθινὸ σαράκι καὶ ἀσχημίζει ὅλες τὶς χαρὲς τῆς ζωῆς μας καὶ δὲν μᾶς ἀφίνει ν' ἀπολαύσωμε πραγματικὰ σχεδὸν τίποτε! Ὁ,τιδήποτε καὶ ἂν ἐπιτυγχάνομε, ἅμα νοιώθει ἡ ψυχή μας ὅτι ἔχομε παρακούσει τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, τότε δηλητηριάζεται καὶ αὐτὸ ποὺ ἔχομε ἐπιτύχει καὶ δὲν καταφέρνομε νὰ τὸ χαροῦμε.

Τώρα, θὰ μοῦ πῆτε, τί εἶναι ἡ παρακοὴ αὐτή; Δὲν ἐπιμένω, ἀλλὰ ἂς σκεφθοῦμε μαζὶ ἕνα παράδειγμα: Ὑποθέσατε πὼς ἔχετε ἐμπρός σας ἕνα βάζο νοστιμώτατο βύσσινο γλυκό, ἀλλὰ ἀπὸ ἀπροσεξία σᾶς ἔπεσε μέσα μιὰ σταγόνα πετρέλαιο. Αὐτὸ ἀρκεῖ. Τὸ γλυκὸ εἶναι πιὰ γιὰ πέταγμα. Ὅλη ἡ γλύκα του καὶ ἡ ὡραία του γεύση εἶναι μηδέν, δὲν μπορεῖτε πιὰ νὰ τὸ βάλετε στὸ στόμα σας, ἐκτὸς πιὰ ἂν θέλετε νὰ φᾶτε... πετρέλαιο γλυκό! Τὸ ἴδιο εἶναι καὶ μιὰ παρακοὴ στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Σὰν τὴ σταγόνα τὸ πετρέλαιο ἔρχεται νὰ χαλάση κάθε γλύκα τῆς ζωῆς μας.

Ἐνῶ ἀντιθέτως, σκεφθῆτε πῶς αἰσθάνεσθε ὅταν ἡ συνείδησή σας σᾶς πληροφορεῖ ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι εὐχαριστημένος μαζί σας, γιατὶ ἔχετε συμμορφωθῆ μὲ τὸ θέλημά του. «Μά, χρειάζεται νὰ σκεφθοῦμε;» θὰ μοῦ πῆτε. «Τὸ ἔχομε δοκιμάσει καὶ ὅταν ὑπακούωμε στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, νοιώθομε μέσα μας ἀνείπωτη χαρά. Ἡ ψυχή μας κάνει τότε φτερά, γεμίζομε ἀπὸ ἱκανοποίηση σὰν νὰ ἔχωμε κερδίσει τὸν μεγαλύτερο θησαυρό».

Πράγματι, παιδιά, ἔχετε ἀπόλυτα δίκαιο, ἔτσι εἶναι. Ἡ μεγαλύτερη χαρὰ εἶναι ἐκείνη ποὺ νοιώθει κανείς, ὑπακούοντας στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Αὐτὴ τὸν κάνει νὰ μπορῆ νὰ ἀπολαύση καὶ νὰ χαρῆ καὶ ὅσα ἄλλα ἀγαθὰ τοῦ δίνει ὁ Θεός. Μᾶς τὸ ἔχει ὑποσχεθῆ ὁ ἴδιος. «Ἐὰν ὑπακούσετε στὸ θέλημά Μου» εἶπεν ὁ Θεὸς «θὰ τρῶτε καὶ θὰ ἀπολαμβάνετε ὅλα τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς». Ἀλλὰ καὶ κάτι πάρα πάνω: ἡ ὑπακοὴ γλυκαίνει καὶ ὅσα ἄλλα φαρμάκια μᾶς δίνει ἡ ζωὴ καὶ μᾶς δίνει τὴν δύναμη νὰ τὰ ὑποφέρωμε εὐκολώτερα. Εἴπαμε γιὰ τὴ σταγόνα τὸ πετρέλαιο, ποὺ καταστρέφει ὁλόκληρο τὸ γλυκό. Μὲ τὴν ὑπακοὴ συμβαίνει ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετο. Καὶ τὶς πίκρες τῆς ζωῆς μᾶς τὶς γλυκα.νει. Ἄν ὑποθέσωμε πὼς ἔχωμε μιὰ ἀρρώστεια ἢ μιὰ οἰκονομικὴ δυσκολία ἢ κάποια ἄλλη στενοχώρια, ἡ συμμόρφωση μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, μᾶς κάνει καὶ τὴν ἀρρώστεια καὶ τὴν οἰκονομικὴ δυσκολία καὶ τὴν ὁποιαδήποτε ἄλλη στενοχώρια, νὰ τὴν ἀντιμετωπίζωμε εὐκολώτερρα καὶ μάλιστα νὰ τὴν ὑποφέρωμε μὲ χαρά.

Δὲν θὰ πρέπει νὰ θυμηθοῦμε στὸ σημεῖο αὐτό, τὸ πρότυπό μας, τὸν Κύριο; Σὲ προηγούμενα σημειώματά μας τὸ ἔχομε ἀναφέρει, ὅτι καὶ αὐτὴ τὴν Σταύρωσή Του τὴν ἀντιμετώπιζε μὲ ἠρεμία, μὲ χαρά. Γιατί; Γιατὶ ἡ καρδιά Του Τὸν πληροφοροῦσε πὼς στὴν ἐπίγεια ζωή Του δὲν ἔκαμε τίποτε, ποὺ νὰ μὴν εἶναι σύμφωνο μὲ τὸ θέλημα τοῦ Οὐράνιου Πατέρα Του. «Γενόμενος ὑπήκοος μέχρι θανάτου..»

Νά, λοιπόν, ἕνα ἀκαταμάχητο ὅπλο γιὰ τὴν ἀπόκτησητῆς χαρᾶς: ἡ ὑπακοὴ καὶ πάνω ἀπ' ὅλα, ἡ ὑπακοὴ στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ο ΠΑΤΕΡ ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

ρη νὰ ἔλθη ἐδῶ... (Ἡ Θάλεια φεύγει τρέχοντας).

ΣΚΗΝΗ ΣΤ΄
ΠΕΤΡΑΚΗΣ, Η ΜΗΤΕΡΑ, ΣΩΤΗΡΗΣ

Ἡ Μητέρα. — Ἀλλοίμονο! Πῶς τὰ χάνω ἅμα ἀρρωσταίνουν τὰ παιδιά μου! Ἐλύθηκα ὅλη. (Κάθεται ἐξαντλημένη). Κακόπαιδα! Ἄν ξέρατε τί ὑποφέρουν οἱ γονεῖς, ὅταν ἀρρωσταίνετε, δὲν θὰ κάνατε ποτὲ τοῦ κεφαλιοῦ σας. Γιατὶ νὰ πᾶτε χθὲς στὴ θεία, ἕ;

Πετράκης. — Μὴν κάνετε ἔτσι, μητέρα. Δὲν εἶναι τίποτα.

Σωτήρης, μπαίνει. — Τί μὲ θέλετε, κυρία;

Ἡ Μητέρα. — Τρέξε, Σωτήρη, στὸ γιατρὸ νὰ τοῦ πῆς νὰ ἔλθη ἀμέσως. Καὶ ἀφοῦ εἰδοποιήσης τὸ γιατρό, νὰ περάσης καὶ ἀπὸ τὸ γραφεῖο τοῦ κυρίου σου, νὰ τοῦ πῆς νὰ ἔλθη, γιατὶ ὁ Πετράκης εἶναι ἀδιάθετος. Ἄκουσες;

(Ἡ φωνὴ τῆς Θάλειας ἀπὸ μέσα). Μητέρα, δὲν τὸ βρίσκω τὸ θερμόμετρο, ποῦ εἶναι;

Ἡ Μητέρα. — Τώρα, τώρα! ἔρχομαι ἐγώ. Πήγαινε, Σωτήρη. (Βγαίνει).

ΣΚΗΝΗ Ζ΄
ΠΕΤΡΑΚΗΣ, ΣΩΤΗΡΗΣ

Πετράκης, στὸ Σωτήρη ποὺ ἑτοιμάζεται νὰ βγῆ πίσω ἀπὸ τὴν κυρία του. — Σωτήρη, νὰ σοῦ πῶ!

Σωτήρης, γυρίζει καὶ πλησιάζει μερικὰ βήματα. — Ἐδῶ! Πετράκη;

Σωτήρης. — Γιατί, κύριε Πετράκη, ἀφοῦ εἶστε ἄρρωστος...

Πετράκης. — Αὐτὸ ποὺ σοῦ λέω!

Σωτήρης. — Δὲν μπορῶ, κύριε Πετράκη, θὰ πάω.

Πετράκης. — Κάνε πὼς πηγαίνεις καὶ ὕστερα πὲς πὼς δὲν βρῆκες ἐκεῖ τὸ γιατρό.

Σωτήρης. — Ὄχι, ἐγὼ ψέματα δὲν λέω...

Πετράκης. — Σωτήρη, καϊμένε, νὰ ζήσης! Ἔπειτα γιατὶ νὰ τρομάξη ἄδικα ὁ μπαμπᾶς;

Σωτήρης. — Μα δὲν εἶστε ἄρρωστος;

Πετράκης. — Ὄχι... δὲν ξέρω κι' ἐγὼ πῶς τῆς φάνηκε τῆς μαμᾶς... μονάχα ὁ λαιμός μου πονεῖ ὅταν καταπίνω.

Σωτήρης. — Νὰ μὴν ἔχετε, Θεὸς φυλάξοι, διφτερίτη; Ἄ, μπᾶ! μπᾶ! Τρέχω νὰ φέρω τὸ γιατρό. (Κάνει νὰ βγῆ).

Πετράκης. — Σωτήρη! Σωτήρη! Στάσου, ποῦ εἶσαι;

Σωτήρης. — Δὲν μπορῶ, κύριε Πετράκη.

Πετράκης. — Ἄν κάνης βῆμα, πετῶ τὸ χράμι κι' ἔρχομαι κατόπι σου.

Σωτήρης. — Μά, κύριε Πετράκη... Δὲν λυπᾶστε τὴ μητέρα σας ποὺ εἶναι τόσο ἀνήσυχη καὶ λυπημένη; Δὲν εἴδατε πῶς ἔκανε; Γιατὶ δὲν θέλετε νὰ πάω νὰ φέρω τὸν γιατρό;

Πετράκης. — Μὰ εἶναι πολὺ λυπημένη ἡ μητέρα;

Σωτήρης. — Δὲν τὴν εἴδατε; Τώρα δά, καθὼς ἔβγαινε ἔξω, ἐγὼ τὴν εἶδα ποὺ ἔπιασε τὴν καρδιά της καὶ τὴν ἄκουσα ποὺ ἀναστέναξε. Μοῦ φάνηκε μάλιστα πὼς ἦταν δακρυσμένη... Ἐκείνη τὸ ξέρει τί ἔχει μέσα της... Ἀφῆστε, κύριε Πετράκη, νὰ φέρω τὸ γιατρὸ νὰ ἡσυχάση...

(Ὁ Πετράκης μένει ἀμίλητος καὶ πολὺ σκεπτικός. Ὁ Σωτήρης κάνει νὰ βγῆ μὲ προφύλαξη, φοβούμενος μὴν τὸν ἀκολουθήση ὁ Πετράκης. Ἀλλά, βλέποντας ὅτι μένει στὴν πολυθρόνα του, παίρνει θάρρος καὶ φεύγει).

ΣΚΗΝΗ Η΄
ΠΕΤΡΑΚΗΣ, μόνος.

Πετράκης. — Τί ἔκανα. Ἡ μητέρα κλαίει, ἡ μητέρα ὑποφέρει... Καὶ σὲ λίγο θὰ πάθη τὰ ἴδια καὶ ὁ πατέρας... Καὶ θὰ γίνη τὸ σπίτι ἄνω-κάτω. Γιατί; Γιατὶ φοβήθηκα μιὰ τιμωρία στὸ σχολεῖο, ἕναν κακὸ βαθμό, καὶ εἶπα ψέματα! Ψέματα, ἐγὼ ψέματα, ἐνῶ ὁ Σωτήρης ποὺ εἶναι ὑπηρέτης, δὲν λέει ψέματα ποτέ!... Καὶ προτίμησα νὰ λυπηθῆ τόσο ἡ μητέρα, ν' ἀνησυχήση τόσο ὁ πατέρας· παρὰ νὰ στενοχωρηθῶ ἐγὼ λιγάκι στὸ σχολεῖο! (Μετὰ λίγη σιωπή): Ἄ! τί ἀνόητος, ἀνόητος ποὺ εἶμαι! Ὄχι! ὄχι! αὐτὸ δὲν θὰ γίνη ποτέ! ποτέ! (Πετᾶ τὸ χράμι μὲ ὁρμή, σηκώνεται ἀπὸ τὴν πολυθρόνα, τρέχει στὸ παράθυρο, τὸ ἀνοίγει καὶ σκύβει). Νὰ ὁ Σωτήρης! (Φωνάζει): Σωτήρη! Σωτήρη! Γύρισ, σοῦ λέω·

ΣΚΗΝΗ Θ΄

Η ΜΗΤΕΡΑ, ΠΕΤΡΑΚΗΣ, ΘΑΛΕΙΑ, ΣΩΤΗΡΗΣ

Ἡ Μητέρα, μπαίνει. — Καὶ αὐτὸ τὸ θερμόμετρο! Εἶδα κι' ἔπαθα νὰ τὸ βρῶ. (Βλέπει τὸν Πετράκη στὸ ἀνοικτὸ παράθυρο). Ἄ! ἄ! Πετράκη! Τί ἔκαμες; Γιατὶ σηκώθηκες; Ὢ Θέ μου, τί κακό!... Κλεῖσε γρήγορα τὸ παράθυρο! Κλεῖσ' το! Θὰ μὲ τρελλάνης! (Ὁρμᾶ καὶ κλείνει τὸ παράθυρο). Τί ἐγύρευες ἐκεῖ;

Θάλεια, μπαίνει. — Τί εἶναι, μητέρα; Μπᾶ! σηκώθηκε ὁ Πετράκης;

Ἡ Μητέρα. — Ἀκοῦς ἐκεῖ, καλέ, ν' ἀνοίξη τὸ παράθυρο!... Γρήγορα στὴν πολυθρόνα, πάρε τὸ χράμι καὶ ξεκουμπώσου νὰ σοῦ βάλω τὸ θερμόμετρο ὥς ποὺ νἄρθη ὁ γιατρός.

Σωτήρης, μπαίνει. — Ἐδῶ εἶμαι, κυρία.

Ἡ Μητέρα, μὲ ἀπορία. — Γιατὶ ἐγύρισες;

Σωτήρης. — Μὲ φώναξε ὁ κύριος Πετράκης.

Πετράκης, μὲ ἀπόφαση. — Ἐγὼ τὸν φώναξα. Νὰ μὴν πάη στὸ γιατρό, οὔτε στὸν πατέρα... Τώρα πιὰ εἶναι ὅλως διόλου περιττό.

Ἡ Μητέρα. — Ἄ, μ' αὐτὸ δὲν ὑποφέρεται! Πήγαινε γρήγορα, Σωτήρη!

Πετράκης. — Ὄχι, μητέρα μου, νὰ μὴν πάη. (Ὁρμᾶ καὶ πέφτει στὴν ἀγκαλιὰ τῆς μητέρας του μὲ δάκρυα). Σ' ἐτρόμαξα καὶ σὲ λύπησα, μητερούλα μου! Ἀλλὰ συχώρεσέ με, δὲν θὰ τὸ ξανακάνω!

Ἡ Μητέρα. — Δὲν εἶσαι ἄρρωστος; Ἀλήθεια;

Πετράκης. — Καθόλου. Ἔτσι τῆς τὸ εἶπα τῆς Θάλειας, γιὰ νὰ σᾶς τὸ πῆ καὶ νὰ μὴ μ' ἀφήσετε νὰ πάω στὸ σχολεῖο, γιατὶ ἤμουν ἀμελέτητος. Τί ἀνόητος! Δὲν ἐσυλλογίσθηκα πῶς θὰ σᾶς ἐτρόμαζα τόσο.

Θάλεια. — Εἶδες ἐκεῖ τὸν ψεύταρο!; Πώ! Πώ!

Σωτήρης. — Κάτι μισομυρίστηκα κι' ἐγώ, ἀλλὰ δὲν ἤθελα νὰ πῶ τίποτα...

Ἡ Μητέρα, γελᾶ. — Ἄν σ' ἀρέση, ξανακάνε το! Ἔλα, ἔλα, πάψε τὰ κλάμματα καὶ κάθησαι νὰ πιῆς τὸ γάλα σου. (Σοβαρά): Μὴ νομίζης ὅμως ὅτι θὰ σ' ἀφήσω κι' ἀτιμώρητο. Θὰ πᾶς ἀμέσως στὸ σχολεῖο, ἔτσι ὅπως εἶσαι ἀμελέτητος· καὶ θὰ χαρῶ πολὺ-πολὺ ἂν βγῆς στὸ μάθημα καὶ πάρης καμμιὰ κουλούρα.

Θάλεια. — Ὄχι δὰ τὸν καϋμένο... Δὲν βλέπετε πῶς μετανόησε; Δὲν θὰ τὸ ξανακάνη, Πετράκη, θὰ τὸ ξανακάνης; Ὁρκίζεσαι στὸ ἱερόν... ὀστοῦν;

ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΑ ΣΥΝΕΡΓΑ ΚΑΙ ΟΙ ΔΟΥΛΕΙΕΣ ΤΟΥ ΜΑΡΑΓΚΟΥ

Σήμερα θὰ σᾶς δώσω μερικὲς γενικὲς ὁδηγίες πάνω στὰ ἀπαραίτητα ἐργαλεῖα τοῦ ἐρασιτέχνη μαραγκοῦ.

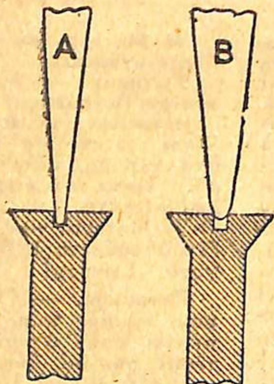
Σφυριά: Τὸ σφυρὶ πρέπει νὰ εἶναι καλὰ στερεωμένο στὸ ξύλο του, καὶ νὰ μὴν παίζη. Πρὶν ἀρχίσετε νὰ καρφώνετε πρέπει νὰ βεβαιωθῆτε γι' αὐτό. Τὸ σφυρὶ πρέπει νὰ εἶναι ἀρκετὰ βαρύ, ὥστε νὰ μπήγη τὸ καρφὶ χωρὶς κόπο. Καλὸ εἶναι νἄχετε κι' ἕνα δεύτερο ἐλαφρὸ σφυρί, γιὰ καρφάκια. Διαλέξτε σφυρὶ σκιστό, ποὺ μπορεῖ νὰ σᾶς χρησιμέψη καὶ γιὰ τανάλια.

Τανάλιες καὶ πένσες: Ὅταν ἀγοράζετε προσέχετε νὰ ἐφαρμόζουν καλὰ στὸ κλείσιμο τους.

Ματσόλα: Εἶναι τὸ ξύλινο σφυρὶ ποὺ οἱ ἐρασιτέχνες τὸ περιφρονοῦν. Αὐτὸ ὡστόσο ὅταν πρόκειται νὰ χτυπήσετε ξύλο (ὄχι νὰ μπήξετε καρφὶ) αὐτὸ τὸ ξύλινο σφυρὶ εἶναι ἀπαραίτητο.

Πλάνες: Κανονικὰ χρειάζονται δύο. Μιὰ κοινὴ γιὰ τὸ πλανιάρισμα, καὶ μιὰ ἀπ' αὐτὲς ποὺ τὶς λένε «ἀμερικάνικες» γιὰ νὰ γυαλίση τὸ ξύλο. Γιὰ τὰ πλάγια τῆς σανίδας, ὑπάρχει εἰδικὴ πλάνη μὲ λάμα λεπτή. Ἡ ἴδια χρησιμεύει γιὰ ν' ἀνοιχτοῦν αὐλάκια στὴ σανίδα.

Πριόνια: Τὸ πριόνι ποὺ εἶναι στερεωμένο στὸ τελάρο, εἶναι ἀπαραίτητο γιὰ δουλειὲς ποὺ ἀπαιτοῦν μεγάλη ἀκρίβεια. Ὡστόσο μ' ἕνα κοινὸ χειροπρίονο μπορεῖτε νὰ κάνετε θαυμάσια τὴ δουλειά σας!

Α. Κατσαβίδι ποὺ ἐφαρμόζει καλὰ στὴ βίδα. Β. Κατσαβίδι ποὺ δὲν ἐφαρμόζει καλὰ

Σκαρπέλα: Σᾶς χρειάζονται δύο, ἕνα μεγάλο κι' ἕνα μικρό, ποὺ νὰ εἶναι καλὰ ἀκονισμένα.

Κατσαβίδια (βιδολόγοι): Σᾶς χρειάζονται δύο ἢ τρεῖς. Τὸ μικρὸ κατσαβίδι, θὰ σπάση τὸ κεφάλι τῆς μεγάλης βίδας, ἐνῶ τὸ μεγάλο κατσαβίδι θὰ καταστρέψη τὸ ξύλο γύρω ἀπὸ τὸ κεφάλι τῆς μικρῆς βίδας. Ἡ εἰκόνα δείχνει πῶς πρέπει νὰ ἐφαρμόζη τὸ κατσαβίδι μέσα στὸ σκάσιμο τῆς βίδας.

Πῶς πρέπει νὰ χρησιμοποιοῦμε τὰ ἐργαλεῖα μας: Τὸ κάθε ἐργαλεῖο πρέπει νὰ χρησιμοποιεῖται γι' αὐτὸ ποὺ εἶναι καμωμένο. Ποτὲ δὲν πρέπει νὰ χρησιμοποιοῦμε π.χ. τὸ κεφάλι τῆς τανάλιας γιὰ σφυρί, γιὰ νὰ μπήξουμε ἕνα καρφί, ἢ τὸ σκαρπέλο γιὰ κατσαβίδι. Τὰ ἐργαλεῖα μας πρέπει νὰ εἶναι καλὰ ἀκονισμένα γιὰ νὰ λάμπουν ἀπὸ πάστρα.

Μὴν τ' ἀφήνετε νὰ σκουριάζου.. Ἂν τὸ μέρος ποὺ τὰ ἔχετε εἶναι ὑγρό, τυλίγετέ τα μὲ κανένα μάλλινο κουρέλι ἢ στρατσόχαρτο. Κάθε τόσο ρίχνετέ τους μιὰ ματιά, κι' ἂν ἔχουν ἔστω καὶ τὸ παραμικρὸ ἴχνος σκουριᾶς, τρίβετέ τα προσεχτικὰ νὰ φύγη. Πρέπει νἄχετε μιὰ πέτρα γι' ἀκόνισμα μᾶλλον στεγνή. Σ' αὐτὴ θ' ἀκονίζετε σκαρπέλα κλπ., ὅλα τὰ ἐργαλεῖα ποὺ πρέπει νὰ εἶναι μυτερὰ ἢ νὰ κόβουν. Μὴν τὴν βρέχετε πολὺ μὲ λάδι, γιατὶ τὸ ἐργαλεῖο δὲ γλυστράει, καὶ δὲν θ' ἀκονίζεται καλά.

Ὅταν ἀκονίζετε, νὰ πιέζετε μὲ δύναμη στὸ κέντρο τῆς λεπίδας. Ἔτσι τὸ ἀκόνισμα γίνεται καλὸ καὶ ὁμοιόμορφο στὴν κόψη.

Αὐτὸ τὸ δοχεῖο μὲ λάδι ποὺ εἶναι φτιασμένο ἀπὸ τενεκὲ καὶ δὲν κοστίζει σχεδὸν τίποτε, πρέπει νὰ ὑπάρχη πάντα στὴν ἐταζέρα τοῦ μαραγκοῦ, γιὰ νὰ λαδώνη λίγο τὰ ἐργαλεῖα του πρὶν ἀρχίση τὴ δουλειά.

Τὰ καρφιὰ πιάνουν καλύτερα λίγο πλαγιαστὰ

Ὅλοι ὅμως οἱ ἐρασιτέχνες μαραγκοὶ τὸ περιφρονοῦν. Ἴσως γιατὶ δὲν καταλαβαίνουν τὴν ἀξία του.

Οἱ δουλειὲς τοῦ μαραγκοῦ: α) Τὸ κάρφωμα. Ποιὰ εἶναι ἡ πιὸ ἁπλῆ δουλειὰ τοῦ μαραγκοῦ; Νὰ μπήξη ἕνα καρφί, φυσικά. Νὰ λοιπὸν ποὺ θέλω νὰ σᾶς ρωτήσω: Πόσοι ἀπὸ σᾶς ξέρετε νὰ μπήξετε ἕνα καρφί;

— Αὐτὸ δὰ ἔλειψε, ἀκούω τὸν καθένα σας νὰ λέη. Νὰ μὴν ξέρουμε νὰ καρφώσουμε δυὸ σανίδες! Αὐτὸ κι' ἕνα μικρὸ παιδὶ τὸ ξέρει καὶ τὸ μπορεῖ! Αἴ, λοιπόν, καὶ τὸ καρφὶ ἔχει τὴν τέχνη του! Πρῶτα-πρῶτα, ἐκεῖνος ποὺ πρωτοπιάνει σφυρὶ στὰ χέρια του, δὲν ξέρει πάντα νὰ χτυπήση σωστά, καὶ τὸ καρφὶ στραβώνει. Θὰ πῆτε πῶς τότε τραβᾶμε τὸ καρφὶ μὲ τὴν τανάλια καὶ καρφώνουμε στὴ θέση του ἕν' ἄλλο!

Ναί, ἀλλὰ ἡ τρύπα στὸ ξύλο μεγαλώνει, χάσκει, κι' ἔπειτα δὲν μποροῦμε νἄμαστε βέβαιοι πῶς καὶ τὸ δεύτερο θὰ μπηχτῆ σωστά!

Τὰ καρφιὰ εἶναι φτηνά. Ἀγοράστε μερικά, βρῆτε μερικὲς παλιοσανίδες καὶ μάθετε νὰ καρφώνετε. Μάθετε νὰ χτυπᾶτε τὸ καρφὶ ἀκριβῶς στὸ κέντρο μὲ τὸ σφυρί!

Στὴν ἀρχὴ χτυπῆστε δυνατά. Στὸ τέλος πιὸ ἐλαφρά. Ἂν τὸ τελευταῖο χτύπημα τοῦ σφυριοῦ εἶναι πολὺ δυνατό, ἡ ἐλαστικότητα τοῦ ξύλου θὰ τινάξη πίσω τὸ κεφάλι τοῦ καρφιοῦ, ποὺ δὲν θὰ μπηχτῆ καλά. Ἂν εἶναι νὰ πλανιάρετε μετὰ τὸ κάρφωμα τὸ ξύλο, φροντίστε νὰ μπήξετε βαθειὰ τὸ κεφάλι τοῦ καρφιοῦ, ἀκουμπῶντας ἕνα κατσαβίδι σ' αὐτό, καὶ χτυπῶντας μὲ τὸ σφυρὶ τὸ κατσαβίδι.

Πῶς καρφώνονται δυὸ ξύλα πλάϊ-πλάϊ

Τὰ καρφιὰ βαστᾶνε καλύτερα ὅταν καρφωθοῦν λιγάκι πλαγιαστὰ (βλέπ. εἰκόνα.) Δὲν βαστᾶνε δὲ διόλου ὅταν καρφωθοῦν σύμφωνα μὲ τὰ νερὰ τοῦ ξύλου. (Πρέπει δηλαδὴ νὰ καρφώνουμε πάντα κόντρα).

Μὴ βρέχετε ποτὲ τὸ καρφί. Θὰ σκουριάση καὶ δὲν θὰ βγαίνη. Ὅταν τὸ ξύλο εἶναι σκληρό, ἀνοῖξτε πρὶν μιὰ τρύπα ἀνάλογα μὲ τὸ μέγεθος τοῦ καρφιοῦ, μὲ τὸν τσίφτη, καὶ κατόπιν καρφώνετε. Τὸ ἴδιο πρέπει νὰ κάνετε ἂν ὑπάρχη φόβος νὰ σκιστῆ τὸ ξύλο.

Ἂν ἀκουμπᾶτε τὰ ξύλα ποὺ πρόκειται νὰ καρφώσετε πάνω σὲ μιὰ σκληρὴ ἐπιφάνεια (πέτρα, σίδερο, κλπ.) προσέξτε ν' ἀναποδογυρίσετε τὰ ξύλα ἀμέσως μόλις τὸ καρφὶ κοντεύει νὰ βγῆ ἀπὸ τὸ ξύλο γιὰ νὰ συναντήση τὴν πέτρα ἢ τὸ σίδερο. Χτυπᾶτε μὲ τὸ σφυρὶ γύρω-γύρω ἀπὸ τὴ μύτη τοῦ καρφιοῦ γιὰ νάβγη καὶ τὸ ὑπόλοιπο, κι' ὕστερα μὲ τὸ σφυρὶ τὸ γυρίζετε.

Ὅταν θέλετε νὰ καρφώσετε μαζὶ δυὸ ξύλα, ὄχι τὸ ἕνα πάνω στ' ἄλλο ἀλλὰ πλάϊ, πρὶν καρφώσετε τὸ καρφί, γυρίστε του λίγο τὴ μύτη. Τὸ κάρφωμα θὰ εἶναι στερεώτερο.

6) Τὸ βίδωμα: Εἴπαμε πῶς τὸ κατσαβίδι πρέπει νὰ ἐφαρμόζη στὸ σκίσιμο τῆς βίδας.

Πρὶν βάλετε τὴ βίδα, ἀνοῖξτε μιὰ ἀνάλογη τρύπα στὸ ξύλο μὲ ψιλὸ τρυπάνι, ὥς τὰ μισὰ τῆς βίδας ἂν τὸ ξύλο εἶναι μαλακό, κι' ὥς τὰ δυὸ τρίτα ἂν εἶναι σκληρό. Ἂν τὸ βίδωμα ἑνώνει δυὸ λεπτὲς σανίδες ἢ στερεώνει κάτι πάνω στὸ ξύλο καὶ χρησιμοποιήσετε παξιμάδι (παξιμάδι λέγεται τὸ σιδερένιο καπελλάκι ποὺ βιδώνεται ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ τῆς βίδας καὶ τὴν στερεώνει) νὰ βάζετε πάντα ροδέλα ἀπὸ λάστιχο ἢ πετσὶ γιὰ νὰ μὴ χώνεται τὸ παξιμάδι στὸ ξύλο.

Κακὸς τρόπος νὰ μπήξουμε ἕνα καρφί

Ὁ σωστὸς τρόπος

Ὅταν θέλετε νὰ ξεβιδώσετε μιὰ βίδα ποὺ ἔχει τόσο πολὺ σκουριάσει ἀπὸ τὴν πολυκαιρία ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ τὴν πιάση τὸ κατσαβίδι, πυρακτῶστε καλὰ στὴ φωτιὰ ἕνα πλατὺ σιδεράκι. Ἔτσι καλὰ πυρακτωμένο, πιᾶστε το μὲ τὴν τανάλια κι' ἀκουμπῆστε το πάνω στὴ βίδα, τὸ κατσαβίδι θὰ τὴν πιάση μιὰ χαρά, καὶ θὰ ξεβιδωθῆ σὰ νἆναι καινούργια!

Τὰ παιδιὰ γράφουν

ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΜΑΣ

Βγῆκες νικήτρια στὸν τιτάνιο ἀγῶνα
π' ἔκανες μόνη μ' ἕνα κόσμο ἁμαρτωλό.
Ναί, τὰ παιδιά Σου τώρα σ' ἔβαλαν κο-
(ρῶνα
στῆς λευτεριᾶς τ' ἅγιο παλάτι, τὸ ψηλό.

⁂

Δὲς τ' ἄνομα κουφάρια τῶν ἐχθρῶν Σου
τί βρῶμα βγάζουν στὰ φαράγγια τῶν
(βουνῶν.
Νὰ καταλύσουν κάθε τι τὸ ἱερό Σου
ἦρθαν, μὰ δὲς, γίναν τροφὴ ἁρπαχτικῶν.

ΦΑΝΗΣ ΑΦΑΝΗΣ
(Μαθητὴς ΣΤ' Γυμνασίου)

✶

ΝΥΧΤΑ

Νύχτωσε. Ὁ ἥλιος ἀπὸ πολλὴ ὥρα μάζευε τὶς τελευταῖες λαμπερὲς ἀκτῖνες του. Σιγὴ βασιλεύει παντοῦ.

Θαρρεῖς κι' ἔρχεται ἕνα φάντασμα, ποὺ μὲ τὸ μαγικό του πέπλο ἁπλώνει παντοῦ τὴ σκοτεινιά. Ὁ ὁλοστρόγγυλος δίσκος τοῦ φεγγαριοῦ ὑψώνεται σιγά—σιγὰ στὸν οὐρανό. Τ' ἀστέρια, σὰν καντηλάκια, φέγγουν γιὰ νὰ περπατοῦν οἱ ἀργοπορημένοι. Ἡ θάλασσα γαλήνια ἀφίνει μόνο τὰ ἥσυχα κυματάκια νὰ χαϊδεύουν ἁπαλὰ τὴν ταντελωτὴ ἀκρογιαλιά.

ΧΡΥΣΟΥΛΑ Π. ΤΕΡΖΗ
(ΣΤ' τάξη Κλειοῦ—Μυτιλήνης)

✶

ΤΑ ΑΡΠΑΓΜΕΝΑ ΑΔΕΛΦΙΑ ΜΑΣ

Τί κρῖμα τ' ἀδερφάκια μας
Τὰ πολυαγαπημένα
ἐκεῖ στοὺς βάρβαρους λαοὺς
νὰ εἶναι σκλαβωμένα.

⁂

Στὴν Παναγιὰ παρθένα μας
θ' ἀνάψουμε λαμπάδα
γιὰ νᾄρθουν τ' ἀδερφάκια μας
γρήγορα στὴν Ἑλλάδα.

ΒΑΒΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
(Μαθητὴς Ε' Γυμνασίου Ἰωάννινα)

✶

ΕΝΑ ΠΡΩΪΝΟ

Εἶναι μιὰ ἡλιόλουστη καλοκαιρινὴ ἡμέρα. Ὁ χρυσοπόρφυρος ἥλιος ἁπλώνει τὸ χρυσάφι του σ' ὅλη τὴ φύση. Ὁ οὐρανὸς εἶναι καταγάλανος καὶ κάπου ταξιδεύει κανένα ἄσπρο συννεφάκι. Καθισμένος σ' ἕνα παράθυρο τῆς Παιδόπολής μας, ποὺ βρίσκεται ἀντίκρυ στὴ θάλασσα, ποὺ ἄλλοτε τὴν ξυπνοῦν τ' ἀγριεμένα κύματα κι' ἄλλοτε ὁ ἤρεμος φλοῖσβος τῆς θάλασσας, κυττάζω πρὸς τὸν ὁρίζοντα. Ἕνα καραβάκι σκίζει τὸ γαλανὸ ἀτλάζι τῆς θάλασσας καὶ προχωρεῖ σὰν δελφίνι ἐπάνω στὰ νερά της. Τὰ πουλάκια κελαϊδοῦν χαρούμενα, πετώντας κάτω ἀπὸ τοὺς κυανοῦς θόλους τ' οὐρανοῦ. Ὁ ἥλιος ρίχνει τὸ χρυσάφι του ἐπάνω στὸ σμαράγδινο χαλὶ τῆς χλόης καὶ κάνει τὶς δροσιὲς νὰ λαμποκοποῦν καὶ νὰ φαίνωνται σὰν διαμαντόπετρες.

ΝΕΣΤΟΡΑΣ ΝΤΟΥΜΑΝΗΣ

✶

ΒΑΡΚΑΔΑ ΜΕΣ' ΣΤΗ ΝΥΧΤΑ

Τὸ φεγγάρι ὁλόγιομο ξεπράβαλε σιγά—σιγὰ ἀπ' τὸ ἀντικρυνὸ βουνὸ καὶ ἔκανε ἀσημένια τὴ γαλήνια θάλασσα. Δυὸ φίλοι μου, ὁ Νῖκος κι' ὁ Τάκης, καὶ ἐγὼ γυρίζαμε μὲ τὴ βάρκα ἀπ' τὸ κοντινὸ νησί.

Καμμιὰ φορὰ κανένα ψάρι ξεπηδοῦσε μέσ' ἀπ' τὴ θάλασσα μὲ φωσφορίζοντα χρώματα. Τὸ πανὶ τῆς βάρκας φουσκωμένο ἀπὸ τὸ ἁπαλὸ ἀεράκι τῆς νύχτας, ἔκανε νὰ γλυστρᾶμε σὰν χέλια πάνω στὴ θάλασσα.

Ὁ Νῖκος μὲ τὴ φυσαρμόνικά του ἔπαιζε ἕνα γλυκὸ τραγουδάκι, ποὺ συμπλήρωνε τὴν ὀμορφιὰ τῆς νύχτας. Τὸ φεγγάρι, ἐξακολουθώντας τὸν δρόμο του, νόμιζες ὅτι μᾶς ἔπαιρνε ἀπὸ πίσω γιὰ νὰ παίξη κι' αὐτὸ μαζί μας.

Τὸ βλέμμα μου τώρα πέφτει πέρα στὸ βουνό, ὅπου τὰ φῶτα τρεμοσβύνοντας δείχνουν τὴ θέση τοῦ χωριοῦ μας, κι' ἀναπολῶ τὰ περασμένα.

Ἄξαφνα ὁ Τάκης σταματᾶ τὸ σφύριγμά του καὶ τὸν ἀκούω νὰ λέη:

— Ἄϊντε νὰ ξεμπαρκάρωμε καί... φτάσαμε.

Ι. ΜΑΚΡΗΣ
(Μαθητὴς Σεβαστοπουλείου Τ. Σχολῆς)

✶

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΑΤΙΚΟΣ ΠΟΘΟΣ

Ἀπ' τοῦ βουνοῦ τὰ σπλάχνα χύθηκες
μιὰ μέρα τοῦ καλοκαιριοῦ
μὲ πράσινο χορτάρι ἐστολίστηκες,
σταλμένη ἀπ' τὰ χέρια τοῦ Θεοῦ...

⁂

Καὶ γίνηκες ἐλπίδα μοναχὴ
κάθε κατάκοπου διαβάτη
στὸ κάθε διαβατάρικο πουλὶ
σὲ κάθε ἀπελπισμένο μάτι...

⁂

Καὶ στὰ νερά σου λούζεις πουλιὰ
κι' εἶσαι ἡ πρώτη στὸ τραγούδι,
δροσίζεις κάτασπρα ἀρνιά,
καὶ τὴν ζωὴ χαρίζεις στὸ λουλούδι...

⁂

Καὶ μέσα στοῦ βουνοῦ τὰ πλάγια
κάθε χειμώνα καὶ καλοκαῖρι
πάντα κυλᾶς νερὰ καθάρια
νεράϊδα στὸν κόσμο δίχως ταῖρι...

⁂

Μιὰ μέρα θέλω νᾄρθω ὁ φτωχὸς
στὸν πλάτανό σου νὰ καθήσω
μακρυὰ ἀπ' τὴν πόλη μοναχὸς
τὴν φλογισμένη δίψα μου νὰ σβύσω!

ΙΑΚΩΒΟΣ ΕΜ. ΨΑΡΡΑΣ
(Μαθητὴς Δ' Γυμνασίου Νάξου)

✶

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ ΤΟΥ ΦΤΩΧΟΥ

Νυχτώνει. Μαῦρα πέπλα σκεπάζουν τὸ χωριὸ κι' ἐπάνω στὸν καταγάλανο οὐρανὸ θαμποφέγγουν δειλὰ τὰ πρῶτα ἀστέρια. Μεγάλη σιγὴ ἁπλώνεται στὸ χωριό, μόνο ἐδῶ κι' ἐκεῖ ἀκούγεται τὸ θρόϊσμα τῶν δέντρων. Πέρα, στὴ γωνιὰ τοῦ σχολείου, πηγαινοέρχεται μιὰ μικρὴ σκιά. Τί νᾶναι ἄραγε; Εἶναι ἕνα φτωχὸ παιδάκι ποὺ ἀπὸ πολλὰ χρόνια πέθανε ὁ πατέρας του κι' ἡ μητέρα του χάθηκε στὸν πόλεμο μὲ τοὺς Γερμανοὺς κι' οὔτε ξέρει ποῦ βρίσκεται. Μόνο τρέχει ἐδῶ κι' ἐκεῖ γιὰ νὰ βρῆ μιὰ γωνιὰ νὰ κοιμηθῆ λίγο. Σὲ λίγο βρίσκεται σὲ μιὰ γωνιά, ὅπου σιγὰ-σιγὰ κλείνουν ἁπαλὰ τὰ βλέφαρά του. Ἡ σκέψη ὅμως πρὸς τὴ μητέρα του τὸ τραβάει. Ὀνειρεύεται πὼς βρίσκεται στὸ σπίτι του, ὅπου εἶναι μαζεμένοι οἱ φίλοι του γιατὶ ἔχει τὴ γιορτή του. Πέρα στὴ γωνιὰ κάθεται καὶ χαμογελάει. Ἀκούει τοὺς φίλους του νὰ λένε στὴ μητέρα του: «Νὰ σοῦ ζήση...». Ἔξαφνα, τί εἶναι αὐτὸ ποὺ τὸ βαραίνει στὸν ὦμο; Ἀνοίγει τὰ μάτια του. Ἀλλὰ τί βλέπει; Βλέπει τὴν πολυαγαπητή του μάνα. Ἀμέσως ἁπλώνει τὰ χέρια του καὶ ἀκούγονται οἱ λέξεις: «Παιδάκι μου», «Μανούλα μου». Σμίγουν μαζὶ δυὸ ἀγάπες. Ἡ ἀγάπη τῆς μάνας καὶ τοῦ παιδιοῦ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΠΟΥΤΣΗΣ
(Μαθητὴς τῆς ΣΤ' τάξεως τοῦ Α' Δημοτικοῦ Σχολείου, Ἀμύνταιον Φλωρίνης)

✶

ΤΙ ΧΡΩΣΤΑΜΕ ΣΤΗ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΜΑΣ

Στὴ μητέρα μας τί χρωστᾶμε; Στὸν σωτῆρα μας ποὺ μᾶς ἅρπαξε ἀπ' τὴ φωτιά; Καὶ ποιὰ ἄλλη μητέρα μὲ τόση στοργὴ κι' ἀγάπη βρέθηκε νὰ μᾶς μαζέψη; Ποιὰ σὰν τὴ Βασίλισσά μας ρίχτηκε στοὺς κινδύνους; Καὶ ποιὰ ἀκόμη σὰν αὐτὴ ἐφρόντισε γιὰ τὴν περίθαλψη τῶν παιδιῶν της; Μᾶς ἅρπαξε ἀπ' τὴ φωτιὰ τοῦ πολέμου, μᾶς τράβηξε μακρυὰ ἀπ' τὴν κόλαση, μᾶς τοποθέτησε σ ἐφιλανθρωπικὰ ἱδρύματα, φρόντισε μὲ τὴ βοήθεια τῶν ἄλλων γιὰ τὴ συντήρησή μας, μᾶς ντύσανε, μᾶς ποδέσανε, μᾶς κάνανε νὰ καταλάβουμε τί ἐστὶ ἀγάπη, τί ἐστὶ σεβασμὸς, τί εἶναι ὑπακοή, κι' ὅλα αὐτὰ ποῦ τὰ ὀφείλομε; Στὴ Βασίλισσά μας. Πόσα παιδιὰ σὰν καὶ μᾶς βρήκανε προστασία καὶ πόσα βρίσκονται ἀπροστάτευτα κλεισμένα σὲ στρατόπεδα, δηλητηριασμένα καὶ ποτισμένα πῶς νὰ ἐκδικηθοῦν τὴν πατρίδα τους. Ναί, εἶναι σωστὸ ὅτι εἴμαστε μέσα στὴ ζεστὴ ἀγκαλιά της. Ὑποσχόμεθα ὅλοι μας στὴ Βασίλισσά μας, στὴν ὁποία χρωστοῦμε τὴ ζωή μας, νὰ δώσωμε τὰ πάντα.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΠΑΝΤΕΛΗ ΝΙΚΟΥ
(Παιδόπολη Ἀπ. Παύλου Καστρὶ Κηφισίας, Τάξις Α' Γυμνασίου)

✶

ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΟΥ

Στὴν κορυφὴ ἑνὸς λόφου εἶναι χτισμένο τὸ πολυαγαπημένο μου χωριό. Μέσα στὴ θερμὴ ἀγκαλιά του ἔχω ζήσει πολλὰ χρόνια. Τὸ μαγευτικό του τοπίο εἶναι τέτοιο, ποὺ δὲν χορταίνει κανεὶς νὰ τὸ βλέπη. Ἀλλά, δυστυχῶς, ἔφθασαν χρόνια δύστυχα καὶ καταραμένα ποὺ ἄθελά μας φύγαμε ἀπ' αὐτό. Τὸ ἀπειλητικὸ μαχαῖρι τῶν ἐχθρῶν μᾶς ἀνάγκασε ν' ἀφήσουμε τὸ πᾶν καὶ νὰ συγκεντρωθοῦμε στὶς πολιτεῖες.

Χρόνια δύστυχα ἔπεσαν στὴ χώρα μας! Ὁ φόβος καὶ ὁ τρόμος ἐβασίλευαν στὰ ἐχθρικὰ μέρη. Πολλὲς μπόρες ἔχουν περάσει. Μὰ ὕστερα ἀπ' ὅλα αὐτά, ὁ ἔνδοξος καὶ ἡρωϊκὸς στρατὸς τῆς Ἑλλάδας συνέτριψε τοὺς αἱμοβόρους φονιάδες καὶ ἔφερε καὶ πάλι τὴν εἰρήνη καὶ τὴν ἡσυχία στὴ χώρα μας.

Τώρα γυρίσαμε κι' ἐμεῖς πάλι στὸ χωριό μας. Μὰ τὸ μάτι μου γιὰ μιὰ στιγμὴ θόλωσε! Τὸ μαγευτικὸ τοπίο χάθηκε! Τὰ κάτασπρα καὶ καλλοστόλιστα σπιτάκια μεταβλήθηκαν σὲ ἐρείπια. Μὰ ἐκεῖνο ποὺ ἐρειμώνει κυριολεκτικὰ τὸ χωριό μου εἶναι ὁ χαμὸς τῶν 40 νέων παλληκαριῶν ποὺ τὰ σκότωσαν οἱ κακοῦργοι. Τὸ ἄτιμό τους χέρι ἔχει καταστρέφει καὶ ἐρημώση τὸ πᾶν.

Ἄχ! Θεέ μου! Εὐσπλαχνίσου τὸ χωριό μου καὶ δῶσε μας δύναμη νὰ τὸ ξαναχτίσουμε καὶ νὰ τὸ κάνουμε πιὸ ὄμορφο ἀπ' ὅ,τι ἤτανε....

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΚΑΝΑΤΣΑΣ
(Μαθητὴς Γυμνασίου Γρεβενῶν)

Τό θαῦμα τῆς ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ

Τὴν διήγησιν ταύτην ἤκουσα ἐκ στόματος τῆς κυρὰ—Ρήνης Ἐλευθέραινας, τοῦ ποτὲ Ροδίτη, σεβασμίας γερόντισσας Ἀθηναίας.

★

Εἴχαμε ἕνα χρόνο στεφανωμένοι μὲ τὸν μπάρμπα —Λευθέρη, αὐτὸν ποὺ βλέπεις, καὶ ὅλον τὸν χρόνον δὲν ἔπαυσε νὰ εἶναι ἄρρωστος. Σοῦ ἔχω εἰπεῖ πῶς μὲ εἶχεν ἑλκύσει μὲ τὰ χάδια του, ἐνῶ ἦταν αὐτὸς τριαντάρης κι' ἐγὼ ἤμουν δώδεκα χρονῶν τρελλοκόριτσο, ποὺ νὰ μὴν πήγαινα παραπάνω.

Σὰν ἦτον ἄρρωστος, ἕνα χρόνο καὶ παραπάνω δὲν τοῦ ἔλειπεν ὁ πυρετὸς, ὅλη ἡ γειτονιὰ, κι' οἱ συγγένισσὲς μου, κι' οἱ κουμπάρες μου, ἔλεγαν πὼς εἶχε καταντήσει νὰ γίνη φτυσικὸς. Εἶχε χτικιάσει μοῦ εἶπαν. Ὢ! συμφορά μου. Γιατροί, γιάτρισσες, γιατρικὰ, μαντζούνια, τίποτε δὲν ὠφέλησαν. Ἡ φτώχεια μᾶς ἔδερνε, νὰ δουλέψη ὁ ἴδιος δὲν μποροῦσε. Ὁ Θεὸς ξέρει πῶς τἄφερνα βόλτα, μὲ ψέματα, μὲ ἀλήθεια.

Μοῦ εἶπε ἡ κουμπάρα μας μιὰ γνώμη, νὰ τάξω στὴν Καισαριανὴ, μεγάλη ἡ χάρι της, νὰ σηκωθῶ νὰ τὸν πάω, ἴσως λυπηθῆ ἡ Παναγιὰ καὶ τὸν κάμει καλά. Χάρες μεγάλες ἀκούονταν πὼς γίνονταν τὸν καιρὸ ἐκεῖνο. Ἐγὼ σὰν τἄκουσα, νὰ τὶ εἶπα μέσα μου, σοῦ ξεμολογοῦμαι: «Καλὰ, ἄν ἴσως δὲν τὸν κάμη καλὰ ἡ χάρι της, μπορεῖ, τὸ ἐλάχιστο, νὰ πεθάνη ἐκεῖ, δὰ, νὰ τὸν θάψω στὸ βουνὸ, γιὰ νὰ γλυτώσω ἀπὸ ἔξοδα ποὺ δὲν ἔχω, κι' ἀπὸ ἄλλα βάσανα καὶ μπελάδες».

Τὸ χειρότερο ἐφοβούμουν, ἄν πέθαινε στὸ σπίτι, μὴν κολλήση τίποτε στὰ ροῦχα, καὶ κολλήσω κι' ἐγὼ. Ὅλοι μοῦ λέγανε πὼς τὸ χτικιὸ κολλάει.

Λεφτὸ δὲν εἶχα, οὔτε πολύτιμο κανένα μέσ' στὴν κασέλλα μου, ἔξω ἀπ' τὸ δαχτυλίδι τοῦ ἀρραβῶνα ποὺ φοροῦσα. Εἶχα μερικὰ χαλκώματα. Ἐπῆρα ἕνα ταψὶ ποὺ εἶχα, καινούργιο, κατακόκκινο, νἆτο ἐκεῖ βρίσκεται —ἔδειξε πρὸς ἕνα ράφι, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἦσαν ὀλίγα χάλκινα σκεύη —κι' ἐπῆγα στὴ γειτόνισσὰ μας τὴν Παναγήνα.

—Κυρὰ Παναγήνα, πάρε αὐτὸ τὸ ταψὶ ἀμανάτι, νὰ μὲ δανείσης τέσσερα σβάντζικα, θέλω νὰ πάω τὸν ἄντρα μου, ποὺ τὸν ἔχω ἄρρωστο, στὴ χάρι της, στὴν Καισαριανὴ, καὶ λεφτὰ δὲν ἔχω.

—Νὰ, πάρε δυὸ σβάντζικα εἶπεν ἡ Παναγήνα, αὐτὰ μοῦ βρίσκονται. Ἄφησε τὸ ταψὶ σου ἐδῶ, καὶ σὰν εὐκοληθῆς, φέρε τὰ δυὸ σβάντζικα νὰ τὸ πάρης.

Ἐπῆρα τὰ δυὸ σβάντζικα, ἂν καὶ λίγα μοῦ ἔπεφταν γιὰ τὸ ταξίδι ποὺ ἤθελα νὰ κάμω, ἄφησα τὸ ταψὶ μου κι' εἶπα κι' εὐχαριστῶ. Ξεκινήσαμε μὲ τὸν ἄντρα μου, παραμονὴ τῆς Ἀναλήψεως, βράδυ—βράδυ. Στὸ δρόμο ηὗραμ' ἕναν καρροτσέρη, κουμπάρο μιανῆς συγγένισσὰς μου. Τὸν ἐπερικάλεσα καὶ πῆρε τὸ Λευθέρη στὸ κάρρο του τὸν πλειότερο δρόμο. Ἐγὼ ἐπῆγα μὲ τὰ πόδια.

Ἐνύχτωνε ὅταν φτάσαμε στὴν Καισαριανὴ. Πρὶν φτάσουμε στὴν ἐκκλησιὰ, μέσ' στὸ ρέμα ηὗραμ' ἕνα τσέλιγκα, μ' ἕνα κοπάδι πρόβατα. Καθίσαμ' ἐκεῖ κοντὰ νὰ ξαποστάσουμε καὶ νὰ συγυρισθοῦμε, πρὶν πᾶμε στὴν ἐκκλησιὰ. Ἡ γυναίκα τοῦ τσέλιγκα μᾶς εἶδε ποὺ καθίσαμε, κι' ἦρθε κοντὰ μας.

Ὁ Λευθέρης, ποὺ ἀπὸ βδομάδες μπροστὰ ἦταν κομμένη ἡ ὄρεξη του καὶ δὲν ἔτρωγε τίποτα, σὰν ἐκαθίσαμε μοῦ λέει:

—Πείνασα, καϋμένη γυναίκα. Κόψε μου λίγο ψωμὶ.

Τοῦ ἔκοψα ψωμὶ, κι' ἄρχισε νὰ τρώη μὲ τόση ὄρεξη, ποὺ ἀπόρησα κι' ἐγὼ. Τοῦ εἶχα κόψει μικρὴ φέτα, ξεύροντας πὼς δὲν μποροῦσε νὰ φάη. Στὴν στιγμὴ τὴν ἔφαγε καὶ μοῦ γύρεψε κι' ἄλλο.

Ἡ τσοπάνισσα ποὺ ἦρθε κοντὰ μας μοῦ λέει:

—Ἄνδρας σου εἶναι, τσοῦπα; Σὰν ζαμπούνη τὸν γλιέπω... Πίνει γάλα, νὰ σᾶς φέρω;

—Πίνει, εἶπα ἐγὼ, γιατὶ εἶναι ἄρρωστος.

Ἐννοοῦσα ποὺ ἦτον Τετράδη.

Μᾶς ἔφερε ἕνα μεγάλο μπρίκι γεμᾶτο γάλα. Ὁ Λευθέρης ἐβουτοῦσε τὸ ψωμί του μέσα, ἐμάσαγε τὶς μπουκιὲς κι' ἐρροφοῦσε τὸ γάλα. Ἐγὼ ἔτρωγα ψωμὶ κι' ἐληές.

Ἡ τσοπάνισσα τότες, σὰν εἶδε ποὺ τὸ ψωμί μας ἦταν μπαγιάτικο, δυὸ — τριῶν ἡμερῶν, μᾶς ἔφερε μιὰ μεγάλη πλακόπηττα ἀνεβατὴ, φρέσκη τῆς ἡμέρας, καὶ μοῦ τὴν ἔδωκε.

—Τὶ πειράζεσαι; εἶπα.

Κι' ἔβαλα τὴν πῆττα μέσ' στὸ ταγαράκι μου.

Ὁ ἄνδρας της ἦλθε καὶ μᾶς ἔφερε δυὸ μεγάλα κομμάτια χλωρὸ τυρὶ, ἁλατισμένο.

—Νὰ, πάρε τσοῦπα, γιὰ νὰ φᾶτε αὔριο, μοῦ λέει. Τὸ πουρνὸ ποὺ θἄχουμε σφαχτὰ στὴ σούβλα, περνᾶτ' ἀπ' αὐτοῦ καὶ σᾶς φιλεύω καμμιὰ πλάτη.

Ἐγὼ ἔβγαλα κάτι πεντάρες ποὺ εἶχα, τὰ ρέστα ἀπὸ ἕνα σβάντζικο, ποὺ τὸ εἶχα χαλάσει, καὶ τοῦ εἶπα νὰ κρατήση ὅτι θέλει γιὰ τὸ τυρὶ. Ἐκεῖνος τὰ ἔσπρωξε πίσω, μὲ τὴ ράχη τοῦ χεριοῦ του, κι' εἶπε:

—Δὲ χρειάζονται λεφτὰ.... Κράτα τα νὰ κολλήσης καμμιὰ λαμπάδα στὴ χάρ' τς, γιὰ τὸν μορφονιὸ σ' ποὺ εἶναι ζαμπούνης.

Σὰν παράξενα σοῦ φαίνονται αὐτὰ — ἀπέστρεψεν αἴφνης τὸν λόγον πρὸς ἐμὲ ἡ ἀφηγήτρια. Τότε ἦταν ἄλλος κόσμος. Οἱ ἄνθρωποι εἶχαν πόνο, εἶχαν ἀγάπη ἀναμεταξὺ τους. Εὕρισκες πολλοὺς καλοὺς ἀνθρώπους, κι' ἐδῶ μέσα καὶ στὰ βουνὰ ἔξω. Τὸ εἶχαν σὲ καλὸ τους νὰ δίνουνε. Γι' αὐτὸ ὁ Θεὸς τοὺς εὐλογοῦσε, κι' εἶχαν μπερικέτια. Ἄλλος κόσμος τότε! Ποῦ κεῖνα τὰ χρόνια;

Πήγαμε στὴν ἐκκλησιὰ, προσκυνήσαμε, κολλήσαμε μιὰ λαμπαδίτσα. Ὕστερα ὁ Λευθέρης, ἐκάθησεν κοντὰ στὴν Ἁγίαν Εἰκόνα, μέσα στὴν ἐκκλησιὰ καὶ σὰν νὰ ἐνύσταζε. Ἐγὼ ἐβγῆκα νὰ πιῶ νερὸ, στὴν περίφημη, τὴν ἀθάνατη βρύση.

Ἦταν ὡς τρεῖς ὧρες νύχτα. Δροσιὰ, ἀστροφεγγιὰ, χαρὰ Θεοῦ. Ἐκεῖ ἀντίκρυ, πέρ' ἀπ' τὰ πλατάνια, στὸ ξέφαντο, εἶχαν ἀρχίσει νὰ παίζουν λαλούμενα, φλογέρες, νταούλια, ζουρνᾶδες, καὶ μερικοὶ εἶχαν στήσει χορὸ. Ἐγὼ, σὰν τρελλοκόριτσο ποὺ ἤμουν ἀκόμα — εἶχα παντρευτῆ πολὺ μικρὴ, καθὼς σοῦ εἶπα, καὶ τώρα δὲν ἤμουν παραπάνω ἀπὸ δεκαεφτὰ χρονῶν —ξέχασα καὶ ἄνδρα ἄρρωστο, καὶ τάξιμο, κι' ἐκκλησιὰ, κι' ἐπῆγα ἴσα πρὸς τὸ μέρος ποὺ ἔπαιζαν τὰ λαλούμενα κι' ἐγινόταν ὁ χορὸς, γιὰ νὰ κάμω χάζι.

Ἐστάθηκα ἐκεῖ ὀλίγην ὥρα, ὕστερα ἀπόστασα νὰ στέκωμαι, κι' ἐκάθησα στὰ χορταράκια. Εὕρισκα μεγάλη διασκέδαση. Ἐκεί, ἀκούω ἀπὸ μερικὲς γυναῖκες κάτι φωνὲς, ποὺ ἔλεγαν ἡ μιὰ στὴν ἄλλη:

—Στὴν Εὕρεση... Εἶναι ὥρα... Πᾶμε στὴν Εὕρεση!

—Ἡ περιστέρα.... στὴ Εὕρεση.... στὴν σπηλιὰ.

Ἐκεῖνες ποὺ τὸ ἔλεγαν αὐτὸ, ἡ μιὰ μὲ τὴν ἄλλη, εἶχαν ἔρθει τώρα κοντὰ, ἐκεῖ, στὸ μέρος ποὺ ἦταν τὸ γλέντι τὸ νυχτερινὸ, κι' ἐφώναζαν ἄλλες νὰ τοὺς ἀκολουθήσουν.... Κι' ἔφευγαν ὅλες μαζὶ, ἡ μιὰ κατόπιν τῆς ἄλλης, κι' ἄδειασε πολὺς τόπος. Γυναῖκες πάρα πολλὲς καὶ κάμποσοι ἄνδρες καὶ παιδιὰ, μονοκοπανιὰ ἔφυγαν ἀπὸ κεῖ ποὺ ἤμουν, κι' ἄρχισαν νὰ τρέχουν τὸν ἀνήφορο.

Ἐγὼ δὲν ἤξευρα καλὰ — καλὰ τὶ ἦταν ἡ Εὕρεση, καὶ σχεδὸν δὲν εἶχα ἀκούσει ποτέ μου γιὰ περιστέρα. Αὐτὴ τὴ στιγμὴ θυμήθηκα ποὺ ἡ κουμπάρα μας, ἐκείνη ποὺ πρώτη μοῦ εἶχε βάλει στὸ νοῦ γιὰ νὰ τάξω στὴν Καισαριανὴ, μοῦ εἶχε πῆ ὅτι ἡ χάρη της περισσότερο ἐνεργάει στὴν Εὕρεση, ποὺ εἶναι στὴ σπηλιὰ, κι' ὅτι ἐκεῖ κατεβαίνει τινάζοντας τὰ πτερὰ της μιὰ περιστέρα....

Τότε μιὰ ποὺ μὲ μισογνώριζε, καὶ μᾶς εἶχε δῆ ἀρχήτερα μὲ τὸν ἄνδρα μου στὸ δρόμο, κι' εἶχε καταλάβει πὼς ὁ ἄνδρας μου ἦταν ἄρρωστος, καθὼς ἐσηκώθηκε νὰ φύγη, γυρίζει καὶ μοῦ λέει:

— Δὲν ἔρχεσαι κι' ἐλόγου σου στὴν Εὕρεση;... Πᾶρε τὸν ἄνδρα σου κι' ἐλᾶτε.

Ἐσηκώθηκα ἐγώ, ἔτρεξα κατὰ τὴ βρύση, ξαναήπια νερό, ὕστερα μπαίνω στὴν ἐκκλησιὰ καὶ βρίσκω τὸ Λευθέρη, ποὺ τὸν εἶχε πάρει καλὰ ὁ ὕπνος δίπλα στὸ προσκυνητάρι ποὺ καθότανε. Ἐπῆγα κοντά, τὸν ἔσεισα, κι' ἄνοιξε τὰ μάτια.

— Δὲν ξεκολλᾶς ἀπὸ κοντά μου, μοῦ λέει. Τώρα ἐγὼ λιανονυστάζω. Σύρε ἔξω στὴ βρύση νὰ πάρης τὸν ἀέρα σου.

— Πᾶμε στὴν Εὕρεση, τοῦ λέω.

— Στὴν Εὕρεση;... Τί Εὕρεση;

Τὸν ἔσεισα πάλι, τὸν ἐτράβηξα βιαστικὰ μὲ τὸ χέρι μου καὶ τὸν ἐσήκωσα. Τότε μοῦ εἶχε ἔλθει ἡ στόχαση πὼς ἔπρεπε νὰ κάμω γρήγορα γιὰ νὰ προφτάσω τ' ἀσκέρι ποὺ ἔτρεχε τὸν ἀνήφορο, γιατὶ δὲν ἀλήθεια ἂν ἤξερα

Τὸν Λευθέρη τὸν εἶχε πάρει καλὰ ὁ ὕπνος...

ἦταν πολὺ κοντὰ ἢ μακρυά, καὶ τὸν δρόμο ἐγὼ δὲν τὸν ἤξευρα. Ἔπειτα ἔπρεπε νὰ προφτάσω νὰ δῶ τὴν Περιστέρα, καθὼς μισοθυμούμουν, ποὺ μοῦ εἶχε πῆ ἡ κουμπάρα, πῶς τίναζε τὰ φτερά.

Ἔσυρα τὸν Λευθέρη καὶ βγήκαμε ἀπὸ τὸ μοναστῆρι.

—Ἡ χάρη της, τοῦ εἶπα, θὰ σὲ κάμη καλά.

Ἐκινήσαμε, καταπόδι σ' ἄλλους, ποὺ τοὺς βλέπαμε νὰ τρέχουν μπροστά. Ἦταν μεσάνυχτα. Περπατήσαμε κάμποσον ἀνήφορο, καὶ σὲ λίγην ὥρα φτάσαμε στὴ σπηλιά.

Ἦταν μιὰ σπηλιὰ ὡραία, στὸν βράχο τὸ θεόρατο, μὲ χρῶμα σταχτερό, ποὺ ἔσταζε δροσιὲς ὁλόγυρα. Μοσχοβολοῦσε ὁ τόπος ἀπὸ θυμάρια, ἀπὸ σκοίνους κι' ἀγριοδυόσμο. Κόσμος ἕνα πλῆθος, γυναῖκες ἕνα σωρό, ἄνδρες πολλοὶ καὶ παιδιὰ ἕνα μελίσσι, ἄλλοι ὀρθοὶ ἄλλοι καθισμένοι, μερικοὶ ἄρρωστοι ἀπὸ διάφορες ἀσθένειες, μισεροὶ καὶ σακατεμένοι βρίσκονταν ἐκεῖ, κι' ἔκαναν τὸ σταυρό τους. Ἕνας παπᾶς μὲ τὸ πετραχῆλι ἔστεκε στὴ μέση, εἶχε κάμει Παράκληση, καὶ τώρα ἦταν στὸ τέλος. Ἔψαλναν «Τὴν πᾶσα ἐλπίδα μου», κι' ἔκαναν μετάνοιες. Σὰν εἶπε τὸ «Δι' εὐχῶν» ὁ παπᾶς, πάλιν ἄρχισε νὰ ψαίλνη ἁγιασμό, μέσα σὲ μιὰ λεκάνη, μεγάλη σὰν κολυμβήθρα, φυσικὰ φτιασμένη στὸ βράχο, θεόχτιστη, ὡς φαίνεται.

Σὰν ἄρχισε ὁ ἁγιασμός, οἱ γυναῖκες ἐψιθύριζαν ἡ μιὰ μὲ τὴν ἄλλη:

—Ἡ Περιστέρα....Τώρα θὰ φανῆ!

—Τώρα θὰ κατεβῆ ἡ Περιστέρα!

—Νά, τώρα.... Τώρα θὰ βγῆ ἡ Περιστέρα.

Σὲ λίγην ὥρα, κοντὰ στὸ τέλος τοῦ Ἁγιασμοῦ, τὴν στιγμὴ ποὺ ἤθελε νὰ βαφτίση ὁ παπᾶς τὸ Σταυρὸ στὴ λεκάνη, ἀκούστηκε ἔξαφνα ἕνα φροῦ—φροῦ, κι' ἐβόϊξ ἡ σπηλιά, κι' ἐπαρουσιάστηκε γιὰ μιὰ στιγμὴ γιὰ ὅσην ὥρα σᾶς τὸ λέγω, ἕνα ὡραῖο πουλί, μιὰ περιστέρα μὲ ἄσπρα καὶ σταχτιὰ καὶ χρυσᾶ φτερά, κι' ἐφτερούγιασε φρστ!.. φρστ!.... κι' ἐτίναξε τὰ φτερά της, κι' ἐχτύπησε μὲ τὰ φτερά της τὸ νερό, ποὺ ἦταν μέσα στὴ λεκάνη τοῦ Ἁγιασμοῦ, κι' ἀμέσως ἔγινε ἄφαντη.... Γιὰ δυὸ τρεῖς στιγμὲς ἐξακολουθοῦσε ἀπὸ τὸ θόλο τῆς σπηλιᾶς, νὰ πέφτη νερὸ μέσ' στὴ λεκάνη, ὕστερα ἔπαψε. Ὁ κόσμος ἐκύτταζε χωρὶς φωνή, χωρὶς πνοή.... Ὕστερα μονομιᾶς ἀπὸ πολλῶν τὰ στήθεια βγῆκ' ἕνα «Μέγας εἶ, Κύριε!» καὶ δυὸ — τρεῖς χωριάτισσες εἶπαν «Χριστὸς δε σὲρ—Μαρία!».

Τὴν ἴδια στιγμὴ ἐβούτηξ' ὁ παπᾶς τὸ Σταυρό, κι' ἔψαλε «Σῶσον Κύριε τὸν λαόν σου», κι' ὕστερα ὅλος ὁ λαός, παιδιά, ἄνδρες, γυναῖκες, ἔπεσαν μὲ τὰ μοῦτρα στὴν ἁγιαστοῦρα τοῦ παπᾶ καὶ μέσα στὴ λεκάνη κι' ἔπαιρναν ἁγίασμα μὲ τὰ φλασκιά τους, μὲ τὰ τασσάκια τους, κι' ἔπιναν, καὶ ξεφωνοῦσαν: «Δόξα σοι, Κύριε δόξα σοι!».

Μὲ πολὺν κόπο, ἐπῆρα κι' ἐγὼ ἀράδα κι' ἔσυρα σπρώχνοντας μὲ ὅλη τὴ δύναμή μου τὸν Λευτέρη ἀπ' τὸ μπράτσο, κι' ἀπ' τὶς πλάτες, καὶ μπορέσαμε μὲ πολλὰ βάσανα νὰ πλησιάσουμε τὸν παπᾶ, καὶ μᾶς φώτισε μὲ τὴν ἁγιαστοῦρα του. Ὕστερα ἔσκυψα μὲ τὸ στόμα κι' ἤπια ἁγίασμα· ὕστερα ἐγέμισα τὶς δυὸ φοῦχτες μου καὶ τὶς ἔφερα στὸ στόμα τοῦ ἀνδρός μου νὰ πιῆ. Ἦταν δροσερό, γλυκὸ νερό, ἁγίασμα. Εἶχε μιὰ δροσοῦλα καὶ μιὰ μοσχοβολιὰ ποὺ δὲν ξανάγινε. Κατόπιν γυρίσαμε πάλι, μὲ ὅλο τὸ μελίσσι μαζί, κι' ἐφτάσαμε στὴν ἐκκλησιά.

Τὸ πουρνό, ἀφοῦ ἐλειτουργηθήκαμε, δὲν ξεχάσαμε νὰ περάσουμε ἀπὸ τὸ μέρος ὅπου εἶχε τὴ στάνη του, προσωρινὰ ὁ ψεβραδινὸς τσέλιγκας.

Μᾶς ἔδωκε γάλα, γιαοῦρτι, χλωρὸ τυρί· ὕστερα σὰν ἐψήθηκαν τ' ἀρνιά, μᾶς ἐφίλεψε ἕνα μεγάλο κομμάτι ἀπὸ παγίδα κι' ἀπὸ πλάτη, κι' ἐξεφαντώσαμε. Μιὰ φαμήλια ἀπ' τὴν Πλάκα, ποὺ κάθισαν ἐκεῖ κοντὰ νὰ ξεφαντώσουν, μᾶς ἐγνώριζαν, μᾶς ἔστειλαν ἕνα φλασκὶ γεμᾶτο κρασί, κι' ἤπιαμε στὴν ὑγειά τους.

Περάσαμε πολὺ καλὰ ὅλη μέρα. Τὸ βράδυ γυρίσαμε στὸ σπίτι μας. Στὴ στράτα ποὺ γυρίζαμε, δὲν εἶχε νυχτώσει ἀκόμα πολύ, καὶ βλέπω ἕνα μικρὸ κομπόδεμα χάμου. Σκύφτω, τὸ μαζεύω, τ' ἀνοίγω καὶ βλέπω ποὺ εἶχε μέσα τρία σβάντζικα.

Ἡ φαμίλια ἡ Πλακιώτικη, ποὺ μᾶς εἶχε φιλέψει τὸ κρασί, μία γυναίκα μὲ τὸν ἄνδρα της καὶ μὲ δυὸ παιδιά, εἶχαν ξεκινήσει κι' ἐκεῖνοι πεζοὶ ὀλίγο μπροστὰ ἀπὸ μᾶς, κι' εἶχαν προσπεράσει ὡς μιὰ τουφεκιὰ τόπο. Κατ' ἀρχὰς ἔκαμα νὰ βάλω τὸ κομπόδεμα στὴν τσέπη μου, ὕστερα εἶπα: «κι' αὐτοὶ φτωχοὶ σὰν ἐμᾶς εἶναι, μὴν τοὺς ἔπεσε, κι' εἶναι κρῖμα νὰ τὸ κρατήσω;» Τοὺς φωνάζω:

—Μὴ σᾶς ἔπεσε κανένα κομπόδεμα!; Τὶ λογῆς ἦταν, καὶ πόσα λεπτὰ εἶχε μέσα;

Ἐψάχτηκαν.

—Ὄχι, μοῦ εἶπαν· δὲν μᾶς ἔπεσε τίποτε....

—Τότε, εἶπα κι' ἐγώ, μπορεῖ νἄπεσε καμμιανῆς ποὺ νἄχη τὸν τρόπο της· κισμέτι ἦταν ἄς τὸ κρατήσω.

Ὁ Λευθέρης ἦταν πολὺ καλύτερα. Ἐγύρισε ὅλο τὸ δρόμο μὲ τὰ πόδια. Ἡ ὄψη του ἐκαλυτέρεψε πολύ. Εἶχε γυρίσει ἡ ὄρεξή του, κι' ἔφαε κι' εἴπιε καλὰ στὸ πανηγῦρι. Σὲ λίγον καιρὸ ἔγινε καλά, ἐδυνάμωσε, κι' ἔζησε κι' εἶναι τώρα ὀγδοντάρης, ὅπως τὸν βλέπεις.

Τὸ πρωῒ τῆς ἄλλης ἡμέρας πηγαίνω στὴν Παναγήνα τὴ γειτόνισσα.

—Νά, πάρε, κυρὰ Παναγήνα τὰ δυὸ σβάντζικά σου καὶ δῶσε μου τ' ἀμανάτι μου.

Εἶχα χαλάσει τὸ ἕνα σβάντζικο ἀπ' τὰ δυὸ ποὺ μοῦ εἶχε δανείσει, ἔκαμα ὅλα τὰ ἔξοδα τοῦ ταξιδιοῦ, ἔφαγα καὶ ἤπια καλά, ἔφερα καὶ δυὸ μεγάλα κομμάτια τυρὶ στὸ σπίτι, καθὼς καὶ μισὸ καρβέλι ἀπὸ μαῦρο ψωμὶ χωριάτικο, ἔδωσα τὰ δυὸ σβάντζικα τὰ δανεικά, καὶ μοῦ περίσσευσαν καὶ δυὸ ἀκόμη σβάντζικα.

—Νά, πάρ' το, κυρὰ Λευθέραινα, τὸ ταψί σου, μοῦ λέει ἡ Παναγήνα, ἀφοῦ ἐπῆρε τὰ δυὸ σβάντζικα. Ἐπῆρα τὸ ταψί μου καὶ νά το, αὐτὸ εἶναι! Βρίσκετ' ἀκόμα ὕστερ' ἀπὸ σαρανταοχτὼ χρόνια».

Ἐσηκώθη, ὕψωσε τὴν χεῖρα της εἰς τὸ ραφι, καὶ μοῦ παρουσίασε χάλκινο ἀγγεῖον παλαιόν, ὀλίγον τρύπιον εἰς τὴν μίαν ἄκρην.

ΑΛ. ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

Τὰ παιγνίδια ποὺ παίζουν τὰ ἑλληνόπουλα

Ο ΛΥΚΟΣ ΚΙ' Ο ΤΣΟΠΑΝΗΣ

Τὸ παιγνίδι αὐτὸ παίζεται σὲ αὐλὴ ἢ σὲ γήπεδο! Μπροῦν νὰ λάβουν μέρος 6 — 12 παιδιά.

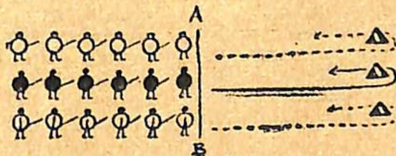
Ἕνας ἀπὸ τοὺς παῖκτες εἴτε μὲ τὸν κλῆρο εἴτε μὲ ἁπλῆ ὑπόδειξη γίνεται «λύκος». Ἕνας ἄλλος τσοπάνης καὶ οἱ ἄλλοι πρόβατα. Ὁ Λύκος μένει μόνος καὶ ὁ τσοπάνης στέκει μπροστὰ καὶ ἀπὸ πίσω του, σχηματίζουν ἁλυσσίδα πιάνοντας ὁ ἕνας ἀπὸ τὴ

μέση τὸν ἄλλον ὅπως δείχνει ἡ εἰκόνα μας. Ὁ «Τσοπάνης» προχωρεῖ μέσα στὴν αὐλὴ τραγουδῶντας μαζὶ μὲ τὰ πρόβατά του. Ὁ λύκος τρέχει πρὸς τὸν τσοπάνη, προσπαθῶντας νὰ ἁρπάξη ἕνα ἀπὸ τὰ παιδιὰ ποὺ τὸν ἀκολουθοῦν χωρὶς νὰ χαλάσουν τὴν ἁλυσσίδα. Ὁ τσοπάνης παρακολουθεῖ διαρκῶς τὶς κινήσεις τοῦ Λύκου καὶ βρίσκεται διαρκῶς μπροστά του. (Τὰ πρόβατα, φυσικά, ἀκολουθοῦνε πάντα τὶς κινήσεις τοῦ τσοπάνη καὶ βρίσκονται πάντοτε πίσω του). Ἂν ὁ λύκος καταφέρει νὰ ἁρπάξη κανένα παιδὶ τότε τὸ πρόβατο φεύγει ἀπὸ τὴν ἁλυσσίδα τοῦ τσοπάνη καὶ πιάνεται πίσω ἀπὸ τὸ λύκο! Κάθε πρόβατο ποὺ θὰ πιαστῆ πάη στὴν ἁλυσσίδα τοῦ λύκου καὶ πιάνεται ἀπαράλλακτα ὅπως καὶ στὴν ἁλυσσίδα τοῦ τσοπάνη. Ὅταν πιαστοῦν ὅλα τὰ πρόβατα ὁ τσοπάνης κάνει τὸ λύκο καὶ ὁ λύκος τὸν τσοπάνη. Καὶ τὸ παιγνίδι ἐξακολουθεῖ μέχρις ὅτου τὰ παιδιὰ κουραστοῦν. Βέβαια ὅταν θέλουν οἱ παῖκτες ἀλλάζουν τσοπάνη καὶ λύκο, ὥστε ὅλοι νὰ παίξουν μὲ τὴ σειρά τους τοὺς δυὸ αὐτοὺς ρόλους.

Ο ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΣ

Καὶ τὸ παιγνίδι αὐτὸ παίζεται σὲ αὐλὴ ἢ σὲ γήπεδο. Μποροῦν νὰ λάβουν μέρος 2 ἢ περισσότερες ὁμάδες παι-

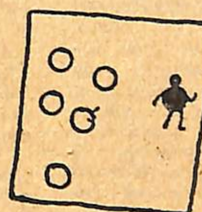
διῶν ἀπὸ 6 — 1υ ἡ κάθε μιά.

Χαράσσουμε στὸ γήπεδο μιὰ γραμμὴ τὴν Α — Β τοῦ σχήματος. Καὶ σὲ ἀπόσταση 15 — 20 μέτρα βάνουμε τόσα σημάδια ὅσες οἱ ὁμάδες ποὺ θὰ λάβουν μέρος στὸ παιγνίδι. Χωρίζουμε τὶς ὁμάδες ποὺ κάθε μιὰ ἔχει τὸν ἀρχηγό της. Ὁ ἀρχηγὸς εἶναι ἡ «ἀτμομηχανή» καὶ κάθε παιδὶ τὸ «βαγόνι». Ὁ ἀρχηγὸς ἔχει τὶς πλάτες του γυρισμένες πρὸς στὴ γραμμή. Καὶ κρατάει μὲ τὰ δυό του χέρια τὰ χέρια τοῦ πρώτου παιδιοῦ. Κάθε παιδὶ τῆς ὁμάδας κρατάει ἀπὸ πίσω τὸ ἄλλο περνῶντας τὰ χέρια στὴ μέση του. Τότε ὅλα τὰ παιδιὰ κάθε ὁμάδας λυγίζουν τὰ γόνατα καὶ κάναν βαθὺ κάθισμα. Μόλις δοθῆ τὸ σύνθημα ξεκινοῦν μὲ μικρὰ πηδηματάκια καὶ χωρὶς νὰ χαλάσσουν τὴν ἁμαξοστοιχία καὶ οὕτω τὴ στάση τοῦ «καθίσματος» ποὺ ἔχουν πάρει προχωροῦν πρὸς τὰ σημάδια, τὰ προσπερνοῦν καὶ ξαναγυρίζουν στὴ γραμμὴ Α - Β ποὺ ξεκίνησαν. Ἡ ὁμάδα ποὺ θὰ φθάση πρώτη εἶναι ἡ Νικήτρια.

ΟΙ ΣΩΜΑΤΟΦΥΛΑΚΕΣ

Καὶ τὸ παιγνίδι αὐτὸ παίζεται σὲ αὐλὴ ἢ σὲ γήπεδο... Παίρνουν μέρος 12 ὡς 24 παιδιά.

Ὁ Βασιλιὰς (ἕνας ἀπὸ τοὺς παῖ-

κτες) συνοδεύεται ἀπὸ τοὺς σωματοφύλακές του (5 ἕως 7 παιδιὰ) βγαίνει ἀπὸ τὸ ἀνάκτορό του (ἕνα μεγαλούτσικο τετράγωνο ποὺ εἶναι χαραγμένο σὲ μιὰ γωνιὰ τῆς αὐλῆς ἢ τοῦ γηπέδου.

Στὴν ἀρχὴ ὁ Βασιλιὰς μὲ τοὺς σωματοφύλακές του μένει στὴν ἀρχὴ τοῦ παιγνιδιοῦ μέσα στὰ Ἀνάκτορα. Μόλις δοθῆ τὸ σύνθημα βγαίνει ἀπὸ τὰ ἀνάκτορά του. (Τὸ σύνθημα δίδεται ἀπὸ ἕνα παιδὶ ποὺ διευθύνει τὸ παιγνίδι). Τὰ ἄλλα παιδιὰ ποὺ βρίσκονται ἔξω ἀπὸ τὰ ἀνάκτορα προσπαθοῦν νὰ πιάσουν τὸ Βασιλιά, προσέχοντας μόνο νὰ μὴ πιαστοῦν ἀπὸ τοὺς σωματοφύλακές του. Ὁ παίκτης ποὺ θὰ κατορθώση νὰ πιάση τὸ Βασιλιὰ παίρνει τὴ θέση του. Ἐὰν ἕνας ἀπὸ τοὺς διῶκτες» πιασθῆ ἀπὸ τοὺς σωματοφύλακες στέλνεται στὰ ἀνάκτορα καὶ μένει αἰχμάλωτος. Ὁ Βασιλιὰς ποὺ θὰ συλληφθῆ ἀλλάζει τὴ θέση του μὲ τὸν διώκτη ποὺ τὸν ἔπιασε! Τὸ παιγνίδι τελειώνει ὅταν πιαστοῦν ὅλοι οἱ διῶκτες ἀπὸ τοὺς σωματοφύλακες.

ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

Ὁ Θάνος καὶ οἱ ἀθάνατοι νεκροὶ

Στὸ χωριὸ τοῦ Θάνου, σὲ μιὰ μικρὴ πλατεία, ὑψώνεται μιὰ μικρὴ μαρμάρινη στήλη... Εἶναι ἡ στήλη ὅπου εἶναι γραμμένα τὰ ὀνόματα τῶν παλληκαριῶν τοῦ χωριοῦ ποὺ ἔπεσαν γιὰ τὴν πατρίδα, στοὺς τόσους πολέμους τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Γύρω ἀπ' αὐτὴν τὴν στήλη, ἡ εὐλάβεια τῶν συγχωριανῶν τους συντηρεῖ ἕνα μικρὸ κῆπο ὅπου φυτρώνουν ὁλοχρονὶς κάθε λογῆς λουλούδια, καὶ πίσω ὑψώνονται δυὸ λεβεντόκορμα κυπαρίσσια ὅπου κελαϊδοῦν τὴν ἄνοιξη τὰ πουλιά.

Ὅσες φορὲς ὁ παποὺς περνάει μὲ τὸ Θάνο ἀπὸ ἐκείνη τὴ στήλη, πάντα σταματάει καὶ κάνει τὸν σταυρό του. Ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ ἦταν πολὺ μικρὸς ὁ Θάνος, ὁ παποὺς τὸν πήγαινε ἐκεῖ, καὶ τὸν μάθαινε νὰ διαβάζη συλλαβιστὰ τὰ ὀνόματα.. Ἐκεῖ ἦταν γραμμένοι ὅσοι ἔπεσαν στὸν πόλεμο τοῦ ἐνενῆντα ἐφτά, στοὺς Βαλκανικούς, στὴ Μικρασιατικὴ ἐκστρατεία,

Καθὼς περνοῦσαν ἐκείνη τὴν Κυριακή, σταμάτησαν καὶ πάλι μπροστὰ στὴ στήλη...

— Τοὺς θυμᾶμαι ὅλους, ἕναν ἕναν, εἶπε μὲ σιγανὴ φωνὴ ὁ παπούς.. Πρῶτα εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ φύγαμε μαζί, ὅταν ντύθηκα κι' ἐγὼ μὲ τὸ χακί.. Ἔπειτα εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ ἔφυγαν μὲ τοὺς γιούς μου. Ἕνας ἀπ' αὐτούς, δὲν ξαναγύρισε. Νάτο μὲ γράμματα χρυσά, τ' ὄνομα τοῦ θείου σου, Θάνο, τὸ δικό σου ὄνομα, τὸ τιμημένο.. Τὸ ἀγόρι μου ἔκανε δοξασμένο αὐτὸ τ' ὄνομα.. Ἕνα δάκρυ τρεμόφεγγε στὴν ἄκρη τῶν γαλανῶν ματιῶν τοῦ γέρου, κι' ὁ Θάνος ποὺ ἔνοιωθε ἕνα κόμπο στὸν λαιμό, ἔκανε πὼς κύτταζε ἀλλοῦ...

— Μοῦ φαίνεται παπού, εἶπε σὲ λίγο ὁ Θάνος, πὼς βλέπω πλάϊ σ' αὐτὴ τὴ στήλη τὴ Δόξα, ὅπως τὴν ἔχει περιγράψει ὁ ἐθνικός μας Ποιητής, ὁ Σολωμός..

περπατώντας ἡ Δόξα μονάχη
μελετᾶ τὰ λαμπρὰ παλληκάρια
καὶ στὴν κόμη στεφάνη φορεῖ...

— Ναί, τὰ μελετάει αἰώνια ἡ Δόξα τὰ λαμπρὰ παλληκάρια, ποὺ φοράει στὰ μαλλιὰ στεφάνι ἀπὸ τὰ φτωχὰ χορτάρια τῆς Ἑλλάδας. Αὐτὰ τὰ χορτάρια ποὺ τὰ πότισαν μὲ αἷμα, οἱ λεβέντες μας, γιὰ νὰ μπορρῦν νὰ φυτρώνουν πάντα σὲ χῶμα ἑλληνικό..

Τί ὡραία εἰκόνα Θάνο μου., Καὶ πόσο εἶναι ἀληθινή!...

— Τοὺς ἤξερες ὅλους, παπού;

— Ὅλους! Ἦταν παιδιὰ τοῦ χωριοῦ. Δούλευαν ὁλημερὶς στὸν κάμπο καὶ στὰ χωράφια, ὅπως ἐμεῖς. Ζοῦσαν εὐτυχισμένοι στὸ χωριό μας, μὲ τὶς μικρές τους ἔγνοιες, μὲ τὶς χαρές τους, ὅπως ὅλοι οἱ καλοὶ ἄνθρωποι τοῦ Θεοῦ.. Τὴν Κυριακὴ φοροῦσαν τὰ καλά τους, καὶ πήγαιναν στὴν ἐκκλησία. Ὅταν ἦταν πανηγύρι, χόρευαν ὡς ἀργὰ μὲ τὰ ὄργανα.. Δούλευαν σκληρὰ στὸν τρύγο καὶ στὸ θέρισμα, κι' ἅμα ἔρχονταν δύσκολες χρονιές, ἔκαναν ὑπομονή. Πάντα ἔκαναν ὑπομονὴ στὶς δύσκολες χρονιές, καὶ στὶς ἀρρώστιες. «Ἂς γίνη τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ» ἔλεγαν. Κι' ὁ Θεὸς τοὺς ἄκουγε καὶ τοὺς εὐλογοῦσε, γιατὶ ὁ Θεὸς πάντα ἀγαπάει ὅσους ζοῦν μὲ τὸ θέλημά Του.. Καὶ πόσο τὸ ἀγαποῦσαν τὸ χωριό μας, τὴ μικρὴ πατρίδα τους! Ὥσπου ἦρθε ἡ στιγμὴ νὰ τοὺς χρειαστῆ ἡ Μεγάλη Πατρίδα, ἡ Μάνα... Σπάραξε ἀπὸ ἀγωνία, καὶ τοὺς ἔκραξε.

— Παιδιά μου, ἐλᾶτε, εἶπε.. Χάνομαι!

Καὶ στὸ κάθε χωριὸ τῆς Ἑλλάδας, στὴν κάθε πολιτεία, ἔγινε συναγερμός.. Ἡ μικρὴ φωλιὰ ποὺ εἶναι τὸ κάθε χωριό, ἔνοιωσε πὼς κινδύνευε τὸ χιλιόχρονο δέντρο ποὺ μέσα στὰ κλαριά του ἦταν χτισμένη ἡ φωλιά..

Καὶ τί θὰ γινόταν ἡ φωλιὰ χωρὶς τὸ δέντρο; Μὲς στὰ συντρίμμια του θὰ χανόνταν ὅλα.. Φωλιές, καὶ νέα πουλάκια, καὶ χαρά, καὶ περηφάνεια. Δὲν ἦταν πιὰ μικρὴ πατρίδα καὶ μεγάλη, παρὰ μ ι ὰ πατρίδα... Κι' ἔτσι ἔφυγαν οἱ λεβέντες. Ἄφησαν τὸ τσαπὶ καὶ πῆραν τὰ τουφέκι. Κι' ὁ Θεὸς ἦταν μάρτυρας πὼς ποτὲ οἱ Ἕλληνες δὲν ἔκαναν πόλεμο γιὰ νὰ σκλαβώσουν ἄλλους λαούς, ἀλλὰ πάντα γιὰ νὰ ὑπερασπιστοῦν τὴν ἐλευθερία τους, τὸ χῶμα τους τὸ τιμημένο. Γι' αὐτὸ κι' ἔφευγαν μὲ τὴν εὐλογία τοῦ ἱερέα, καὶ μποροῦσαν μ' ἄδολη καρδιὰ νὰ μεταλάβουν πρὶν ἀπὸ τὴ μάχη..

— Ἔπεσαν μακρυὰ ἀπὸ τὸ χωριό τους, μακρυὰ ἀπὸ τὴν πατρίδα τους, ψιθύρισε ὁ Θάνος. Δὲν εἶναι σκληρό, παποὺ νὰ μὴ γυρίσουν κι' αὐτοὶ μὲ τοὺς ἄλλους;

— Ὄχι.. Ἔπεσαν μέσα στὴν ἴδια τὴν ἀγκαλιὰ τῆς πατρίδας, ποὺ ἔγυρε καὶ τοὺς ἀνασπάστηκε γλυκά.. Καὶ τὸ τιμημένο τ' ὄνομά τους, γράφηκε σ' αὐτὴ τὴν ἁπλὴ μαρμαρένια στήλη, στὸ χωριό τους, γιὰ νὰ θυμίζη αἰώνια στοὺς ἀπογόνους, τὸν ἡρωϊκό τους θάνατο.. Γι' αὐτὸ νὰ ξέρης Θάνο μου, πὼς δὲν ὑπάρχει στὸν κόσμο πιὸ δοξασμένος γυρισμὸς ἀπὸ τὸν δικό τους...

— Ἄχ ναί, παπού, θαρρῶ πὼς τὸ καταλαβαίνω, εἶπε τὸ παιδί..

— Ἐδῶ καὶ χιλιάδες χρόνια, εἶπε ὁ παπούς, τριακόσιοι Ἕλληνες ἔπεσαν ὡς τὸν τελευταῖο, ἐνῶ ὑπερασπιζόνταν πάλι ἀπὸ τὸ Βάρβαρο, τοῦτο τὸ ἑλληνικὸ χῶμα. Αἰώνια βλέπεις μοίρα, καὶ τιμὴ τῶν Ἑλλήνων! Ἔπεσαν ὡς τὸν τελευταῖο, κι' οὔτε ἕνας δὲν ἔμεινε νὰ πάη τὸ μήνυμα τοῦ ἡρωϊσμοῦ τους στὴν πατρίδα. Βούϊξε τὸ Πανελλήνιο, κι' ἡ φήμη τους καρφώθηκε ὡς τὴν καρδιὰ τῆς χώρας τῶν Βαρβάρων, γιὰ νὰ τοὺς θυμίζη ποιοὺς εἶχαν γι' ἀντιπάλους. Ὁ σεμνὸς ὅμως ποιητὴς ποὺ ἔγραψε λίγα λόγια στὸ μαρμάρινο μνημεῖο ποὺ ὑψώθηκε πρὸς τιμὴν τῶν τριακοσίων τοῦ Λεωνίδα, στὶς Θερμοπύλες, βρῆκε κι' ἔγραψε τὰ σωστὰ λόγια..

«Διαβάτη» ἔγραψε «Σῦρε νὰ πῆς στοὺς Λακεδαιμονίους ὅτι ἐδῶ ἔχουμε μείνη..» ἀλλὰ γιατὶ νὰ στὸ μεταφράζω, θὰ τὸ ξέρης ἀπὸ τὴν ἱστορία..

— Καὶ ποιὸ Ἑλληνόπουλο δὲν τὸ ξέρει! ἔκανε περήφανα ὁ Θάνος.

Ὦ ξεῖν' ἀγγέλλειν Λακεδαιμονίοις
ὅτι τῇδε κείμεθα,
τοῖς κείνων ρήμασι πειθόμενοι.

— «Σῦρε νὰ πῆς στοὺς Λακεδαιμονίους» ἐπανέλαβε ἀργὰ ὁ παπούς.. Κι' ὁ Διαβάτης, ἦταν καὶ πάλι ἡ Δόξα, αὐτὴ ποὺ αἰώνια συνοδεύει τὰ Ἑλληνικὰ ὅπλα, καὶ ποὺ συχνά, τόσο συχνά, ἀπομένει ὁλομόναχη, νὰ «μελετάη τὰ λαμπρὰ παλληκάρια» ποὺ ἔπεσαν ὡς τὸν τελευταῖο στὴ μάχη.. Ἡ Δόξα ποὺ ξεκίνησε νὰ πάη νὰ πῆ στοὺς Λακεδαιμονίους, ὅτι ἀθάνατα ἔχουν μείνει τὰ παιδιὰ τῆς ἡρωϊκῆς Σπάρτης. Ἀθάνατα, ὅπως ἀθάνατη ἔχει μείνει κι' ἀπὸ τότε ἡ Ἑλλάδα..

— Ὦ ναί, καταλαβαίνω τώρα παπού, τί ἤθελες νὰ πῆς ὅταν ἔλεγες πὼς ἔγυραν στὴν ἀγκαλιὰ τῆς πατρίδας, ἐκεῖνοι ποὺ ἔπεσαν ὑπερασπίζοντάς την.

— Ἔρχεται μιὰ στιγμὴ Θάνο μου, ποὺ ὁ πόλεμος τελειώνει. Κι' ἔρχεται ἡ εὐλογημένη στιγμὴ τοῦ γυρισμοῦ... Μπαρουτοκαπνισμένοι οἱ ἥρωες, γυρίζουν πιὰ λίγοι λίγοι στὸ χωριό τους. Ὅλοι ἔκαναν τὸ χρέος τους, ὅλοι δὲν εἶχαν λογαριάσει τὴ ζωή τους. Πολλοὶ γυρίζουν καλά, ὅμως γυρίζουν μὲ τὴ συναίσθησι μιᾶς ὑπεράνθρωπης θυσίας, ποὺ θὰ τοὺς κάνει παντοτινὰ νὰ ξεχωρίζουν μὲ τὴ συναίσθηση μιᾶς ποὺ θὰ τοὺς εὐγνωμονοῦν γι' αὐτή τους τὴ θυσία. Γιατὶ εἶναι βαρὺ τὸ τίμημα τῆς ἐλευθερίας. Ἐκεῖνοι πάντα ὅμως ποὺ δὲν γύρισαν γιατὶ ἔχουν πέσει στὸν ἀγῶνα, δὲν μένουν στὴν ξένη γῆ, ὄχι..! Γυρίζουν στ' ἀέρινα χέρια τῆς Δόξας.. Γυρίζουν γιὰ νὰ γίνουν παράδειγμα, σύμβολο, παιάνας, γυρίζουν γιὰ νὰ γίνουν παντοτινὸ καμάρι τῶν Ἑλλήνων.! Μὲς στὸ στενὸ τῶν Θερμοπυλῶν, οἱ τριακόσιοι τοῦ Λεωνίδα μένουν παντοτινὰ ὄρθιοι, κι' ὁ ἴσκιος τους βαραίνει τὶς ψυχὲς τῶν Ἑλλήνων, μὲ μιὰ ὑπόσχεση, ἕναν ὅρκο. Ὅπως κι' αὐτοὶ ποὺ τὰ ὀνόματά τους εἶναι γραμμένα στὴν μαρμαρένια στήλη τῶν ἡρώων.. Ὄρθιοι, Ἀθάνατοι. Αἰώνιοι, ὅπως κι' ὁ Ἑλληνισμός! Αὐτὰ τὰ ὀνόματα ποὺ εἶναι γραμμένα στὴ μαρμαρένια στήλη, κάνουν τὴν καρδιά σου νὰ φουσκώνη ἀπὸ περηφάνεια ὅταν ζῶντας ἥσυχα μὲς στὴν μικρὴ πατρίδα σου, συλλογίζεσαι τὴν ἄλλη, τὴ μεγάλη. Κι' εἶναι μεγάλη ἡ πατρίδα σου, γιατὶ σ' ὅλα τὰ χωριὰ τῆς Ἑλλάδας, ὑπάρχει μιὰ παρόμοια μαρμαρένια στήλη, ὅπου ἡ Δόξα μελέτησε κι' ἔγραψε μὲ τὸ ἴδιο της τὸ χέρι, τὸ ὄνομα τῶν λαμπρῶν παλληκαριῶν, ποὺ γεννήθηκαν σὲ τούτη τὴν τιμημένη γῆ, κι' ἔπεσαν γιὰ νὰ μείνη τιμημένη. Πιὸ ζωντανοὶ ἀπὸ τοὺς ζωντανοὺς αὐτοὶ θὰ μείνουν! Κι' ἡ μνήμη τους θὰ εἶναι αἰώνια, γιὰ νὰ θυμίζη σὲ ὅλους πὼς αὐτὴ ἡ χώρα χιλιάδες χρόνια τώρα γεννάει ἄντρες, ἄντρες ἀληθινοὺς ποὺ ξέρουν νὰ τὴν ὑπερασπιστοῦν κι' ὡς πέρα ἀπὸ τὴ ζωή, ἀφοῦ τὴν ἔχουν βάλει πιὸ ψηλὰ κι' ἀπὸ τὴ ζωή τους! Γι' αὐτὸ σὲ ρωτάω Θάνο νά μοῦ πῆς: ξέρεις ἐσὺ πιὸ δοξασμένο γυρισμό;

— Ὄχι παπού, δὲν ξέρω.. ἔκανε συλλογισμένα τὸ παιδί..

Ὁ ἥλιος καθὼς βασίλευε, ἔκανε τὸ μάρμαρο ν' ἀστράψη καὶ τότε ξεχώρισαν τὰ χρυσὰ γράμματα μὲ μιὰ πιὸ μεγάλη λάμψη.

Ἀργὰ τὸ παιδί, ἔσκυψε τὸ κεφάλι κι' ἔκανε τὸ σταυρό του πρὶν γυρίσει νὰ ξαναβρῆ τρέχοντας τὸν παπού, ποὺ μὲ ἀργὰ βήματα εἶχε τραβήξει πέρα...

ΜΑΡΙΝΑ Κ.

Κάθε ἀναγνώστης ποὺ ἀγαπάει τὴν «Παιδόπολι» πρέπει νὰ τὴν δίνει στοὺς φίλους καὶ συμμαθητάς του γιὰ νὰ τὴν διαβάζουν. Μὲ τὸν τρόπο αὐτό, σύντομα καὶ ἐκεῖνοι θὰ γίνουν ἀναγνῶστες της.

Γιὰ νὰ γνωρίσωμε τὴν ΕΛΛΑΔΑ

Στὴν Πάτρα

Ταξιδεύομε μὲ τὸ τραῖνο ἀπ' τὴν 'Ολυμπία στὴν Πάτρα. Δὲ μιλᾶμε πολύ. Ἡ γαλήνη τῆς Ἱερῆς Κοιλάδας ἔχει μείνει μέσα μας. Ἡ κορδέλλα τοῦ 'Αλφειοῦ φιδοσέρνεται ὅλο καὶ μακρύτερα ὥσπου σβύνει σιγὰ-σιγά, γίνεται ἕνα μὲ τὸν ὁρίζοντα. Κι' ὅμως τὰ μάτια τοῦ Φάνη κρατοῦν κάτι ἀπὸ τὴν ὀμορφιὰ καὶ τὴ γοητεία τῆς 'Ολυμπίας. Δὲν κοιτάζει ἔξω ἀπὸ τὸ παράθυρο. Ἔχει στηλώσει τὸ βλέμμα ὀνειροπόλο πέρα ἀπ' τὸ χρόνο ποιὸς ξέρει σὲ ποιὲς θρυλικὲς κι' ἀλησμόνητες ὧρες.

Τὸ τραῖνο ἀγκομαχᾶ, λὲς καὶ θέλει νὰ τὸν ξυπνήση, νὰ τὸν γυρίση στὴ σύγχρονη ἐποχή. Μπαίνομε σ' ἕνα δάσος ἀπὸ βελανιδιὲς καταπράσινες. Πρόβατα βόσκουν κάτω ἀπ' τὸν ἴσκιο τους, μασουλίζοντας τὰ πεσμένα ξερὰ βαλανίδια. Δὲν τρομάζουν ἀπὸ τὸ θόρυβο τοῦ τραίνου. Τοὺς ἔγινε γνώριμος πιά. Μόνο ἕνα νεογέννητο πουλαράκι ποὺ σηκώνει τὸ κεφάλι νὰ παραμερίση ἕνα κλάδι, τινάζεται ἀπότομα καὶ φεύγει πηδώντας.

Μπαίνομε μέσα σ' ἀμπέλια περνᾶμε κοντὰ στ' ἀκρογιάλι. Ὁ οὐρανὸς ἔσμιξε πέρα μὲ τὴ θάλασσα. Νησιὰ ξεπροβάλλουν μακριά.

Νὰ τὸ Βενετσιάνικο φρούριο, τὸ Ρίο ἀντίκρυ του, στὴ Στεριά, εἶναι τὸ 'Αντίρριο. Αὐτὰ τὰ δυὸ κάστρα κλείνανε τὸν παλιὸ καιρὸ τὸ στενὸ αὐτὸ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου..

Ὁ σκοτεινὸς ἴσκιος του εἶναι τόσο ἐπιβλητικὸς ποὺ ξυπνᾶ ἀπ' τὰ ὄνειρά του τὸ Φάνη. Ἔχει κάτι τὸ περήφανο, τὸ προκλητικό· μιὰ κραυγὴ πολέμου θαρεῖς πὼς βγαίνει ἀπ' τὶς γκρεμισμένες ἐπάλξεις του, τὶς χορταριασμένες του τάπιες τοὺς πεσμένους του πύργους.

Ὁ Φάνης στηλώνει τὰ μάτια του στὸ φρουρὸ αὐτὸν τοῦ Πατραϊκοῦ κόλπου ποὺ στέκεται σιδερόφραχτος ἄγρυπνος ἱππότης.

—Πῶς βρεθήκαμε ἔτσι ξαφνικὰ ἀπ' τὴν ἀρχαιότητα στὸ Μεσαίωνα; ρωτᾶ παραξενεμένος.

—Μᾶς ἔφερε ἡ ἱστορία, παιδί μου, κι' ἀφῆκε σὲ τούτη τὴ γῆ ἄφθονα τὰ ἴχνη της Γιατὶ σὲ καμιὰ ἐποχὴ δὲν ἔμεινε χωρὶς ἱστορία, χωρὶς περιπέτειες ἡ 'Ελλάδα. Δίπλα στὴν πεσμένη κολώνα τοῦ ἀρχαίου ναοῦ, θ' ἀπαντήσης τὸ Βενετσιάνικο κάστρο καὶ λίγο πιὸ πέρα τὸ μετερίζι τοῦ Τουρκομάχου. 'Εδῶ στὸ Μωριᾶ ἰδιαίτερα ἔχουμε κάστρα πολλὰ ἀπὸ τὴ Φραγκοκρατία. Εἴδαμε κιόλας ἀρκετὰ στὸ δρόμο μας, σκίζοντας τὴν Πελοπόννησο, νὰ βιγλίζουν μὲ τὰ περήφανα ὀδοντωτὰ τείχη τους, πάνω ἀπὸ τοὺς λόφους, τὶς στεριὲς καὶ τὶς θάλασσες καὶ νὰ λένε: «'Απὸ δῶ πέρασαν μαζὶ μὲ τόσους ἐχθροὺς κι' οἱ Φράγκοι, κι' οἱ Βενετσιάνοι. Θέλησαν ὅπως ὅλοι νὰ τὴν καταχτήσουν τούτη τὴν ὄμορφη χώρα. 'Ατσαλόπλεχτη ἦταν ἡ στολή τους, βαριὰ τὰ κράνη τους μακρυὰ κρεμασμένα στὶς σέλες τὰ σπαθιά τους.

Μὲ τὴ δύναμη καὶ μὲ τὴν μεγαλοπρέπεια ζήτησαν νὰ θαμπώσουν τὴ χώρα. «Οἰκόσημα εἶχαν κεντημένα στὸ στῆθος τους καὶ στὴ ράχη τους τὸ Σταυρό. Δίπλα τους πήγαιναν πεζοὶ ὑπηρέτες, κρατώντας τ' ἀκόντια καὶ τὶς τριγωνικὲς ἀσπίδες τῶν ἱπποτῶν καὶ πίσω πεζοὶ καὶ καβαλλαρέοι χιλιάδες ἀκολουθοῦσαν, οἱ μισθοφόροι Φράγκοι, Νορμανδοί, 'Αλαμάνοι, 'Αραγωνέζοι, ἄνθρωποι δυνατοὶ κι' ἀμόρφωτοι ποὺ δὲν ἤξεραν παρὰ μόνο μάχες καὶ λεηλασίες...»

Σκίσανε ὅλη τὴν Πελοπόννησο, στήσανε κάστρα, γέμισαν γιὰ ἕναν καιρὸ μὲ τὸν τρόμο τους τὴν μαρτυρικὴ αὐτὴ χώρα. Μὰ τί ἀπόμεινε κι' ἀπ' αὐτούς; Τὰ ἐρείπια ποὺ χορτάριασαν κι' ἔγιναν ἕνα μὲ τὴν 'Ελληνικὴ παντοδύναμη φύση...

Γελαστὸς κι' ἀσυνέφιαστος παιζογελᾶ πάνω στὸ ζοφερὸ ὄγκο τους ὁ γαλάζιος οὐρανὸς τῆς 'Ελλάδας καὶ μοιάζει σὰ ν' ἀποκρίνεται στὸ βαρύ του ἴσκιο. «Κανεὶς δὲν κατάφερε νὰ σκλαβώση ἐτοῦτο τὸν τόπο νὰ πνίξη μεσ' στὰ σκοτάδια τὸ φῶς. Γύρε καὶ κοιμήσου κι' ἐσὺ μεσ' στὸν τάφο σου σὰν τόσους ἄλλους βαρβάρους».

Μπαίνομε στὴν Πάτρα.

—Ὤ, ἐδῶ εἶναι πολιτεία, μεγάλη, λέει ἡ Μυρτὼ ποὺ ἐρχόταν πρώτη φορὰ στὴ μεγαλόπολη αὐτὴ τοῦ Μωριᾶ.

—Καὶ βέβαια εἶναι πολιτεία μεγάλη. Ἡ τρίτη σὲ σημασία ὕστερα ἀπ' τὴν 'Αθήνα καὶ τὴ Θεσσαλονίκη. Ἔχει περὶ τὶς 62 χιλιάδες κατοίκους κι' εἶναι ἕνα ἀπ' τὰ πιὸ σπουδαῖα λιμάνια τοῦ τόπου μας. Καθὼς πηγαίνομε στὸ ξενοδοχεῖο ὅπου θὰ μείνωμε λίγες μέρες μιὰ θύελλα ἀπὸ ἤχους ξεχύνεται γύρω μας: Αὐτοκίνητα ποὺ κορνάρουν, καρότσια ποὺ κάνουν κρότο πάνω στοὺς λιθόστρωτους δρόμους. Τὰ μεγάφωνα ξεφωνίζουν γιὰ τοὺς πελάτες τῶν ὑπαίθριων καφενείων, μανάβηδες διαλαλοῦν στὸ δρόμο τὰ ζαρζαβατικὰ καὶ τὰ φροῦτα τους.

—Νὰ ἕνας ζωντανὸς τόπος, λέει ὁ Λεωνίδας. Μ' ἀρέσει.

—Ναὶ εἶναι μιὰ ἀλλαγή, εἶπε ὁ θεῖος Βρασίδας. 'Απ' τὴν ἱστορία ἀράζομε τώρα στὴν πραγματικότητα. Μπαίνουμε στὴ σύγχρονη 'Ελλάδα. Ἦταν καιρὸς νὰ τὴ θυμηθοῦμε.

'Ανεβαίνουμε στὰ δωμάτιά μας ποὺ καθένα ἔχει καὶ τὸ μπαλκόνι του, γιατὶ ὅλα ἔχουν ἀντίκρυ μιὰ ἐξαιρετικὴ θέα νὰ ἐπιδείξουν.

'Απὸ δῶ τὸ λιμάνι γεμᾶτο ἀπὸ πλεούμενα: βάρκες, καΐκια, καράβια, ἀκόμα κι' ἕνα ὑπερωκεάνειο ποὺ φαντάζει πελώριο, ἀνάμεσα στ' ἄλλα. Νὰ κι' ἡ πλατεία γεμάτη κόσμο. Εἶναι σούρουπο κι' οἱ Πατρινοὶ κάνουν τὸν περίπατό τους ἢ παίρνουν τὸ οὖζο καὶ τὴν πάστα τους καθισμένοι σὲ τραπεζάκια. Στὸ μῶλο παίζει μουσική. Παιδάκια τριγυρίζουν ἀνάμεσα στὸν κόσμου πουλώντας γιασεμιά.

Κατεβαίνουμε κι' ἐμεῖς νὰ γνωρίσουμε τὴν πόλη.

Μετρᾶμε κάπου ὀκτὼ πλατεῖες καθὼς προχωροῦμε ἀπὸ δρόμο σὲ δρόμο ὕστερα παίρνουμε τὸν ἀνήφορο κι' ἀνεβαίνουμε στὴν πιὸ ὄμορφη: Στὰ «Ψηλὰ 'Αλώνια!» ὅπως τὴ λένε. Τί θέα μαγευτική. Δὲν προφταίνουμε νὰ μετροῦμε κορυφὲς βουνῶν στὴ Στεριὰ ἀντίκρυ. Ξεχωρίζουν χωριὰ καὶ πόλεις μέσα στὸ διάφανο δειλινό. Μεσολόγγι, Ναύπακτος καὶ στὴν ἀνοιχτὴ θάλασσα τοῦ Γαλάζιου 'Ιόνιου ἡ Κεφαλωνιά. Κάθε τί εἶναι ὡραῖο, σκλαβώνει τὸ μάτι.

—Ὄμορφη πόλη, λέει ὁ Φάνης. Αὐτὸ εἶναι τὸ θαυμαστὸ στὴν 'Ελλάδα. Καμιὰ πολιτεία δὲν κρύβει τὴ φύση ὅσο μεγάλη καὶ νᾶναι, ὅσο ψηλὰ κτίρια κι' ἂν ἔχη. Τὸ βουνὸ κι' ἡ θάλασσα καὶ πιὸ πάνω ἀπ' ὅλα ὁ οὐρανὸς συμπληρώνουν τὶς ὀμορφιές της. Μὰ ποιὸ εἶναι αὐτὸ τὸ χάλκινο ἄγαλμα; Εἶναι ἕνας Δεσπότης!

—Εἶναι ὁ μητροπολίτης τῶν Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανός, εἶπε ὁ Λεωνίδας. Αὐτὸς ποὺ εἶχε ὑψώσει στὴν Ἅγια Λαύρα τὸ λάβαρο τῆς 'Επαναστάσεως τὸ 21.

—Θἄχει κι' ἡ Πάτρα τὴν ἱστορία της, εἶπε ὁ Φάνης. Πότε θὰ τὴν ἀκούσουμε θεία;

—'Εδῶ λίγα λόγια φτάνουν. Ἡ Πάτρα, σὰν κάθε γωνιὰ τῆς 'Ελληνικῆς γῆς, ἀκολούθησε τὴ μοῖρα τῆς πολύπαθης χώρας μας, μὰ χωρὶς κάτι ἰδιαίτερο στὴν πολεμικὴ ζωή.

Τὴν ἔκτισε κάποιος 'Αχαιός, ὁ Πατρέας, λέει ἡ μυθολογία, μὰ δὲν ἀναφέρεται καὶ πολὺ στὰ ἀρχαῖα χρόνια. Τὸν καιρὸ τῶν Ρωμαίων, ἀναδείχτηκε στὸ ἐμπόριο καὶ στὰ Βυζαντινὰ χρόνια ἦταν σπουδαία γιὰ τὰ μετάξια της. Ὕστερα ἔπεσε στὴ κυριαρχία τῶν Φράγκων καὶ τῶν Βενετσιάνων ποὔχτισαν τὸ κάστρο της. Τὸ εἰκοσιένα ξεσηκώθηκε ἀπὸ τὶς πρῶτες ἑλληνικὲς πολιτεῖες. Πολέμησε μὲ φανατισμὸ καὶ πεῖσμα, δοξάστηκε, πῆρε τὴν ἄξια θέση της στὴ νεώτερη ἱστορία... Τώρα εἶναι ἕνα σπουδαῖο λιμάνι ὅπως τὸ εἴδατε κι' ἕνας ἀπὸ τοὺς κυριώτερους κόμβους ποὺ ἑνώνει τὴν Πελοπόννησο μὲ τὸν ἄλλο κόσμο καὶ μεταφέρει τὰ πλούτη της, μέσα ἀπ' τὰ γαλάζια νερὰ σ' ἄλλους τόπους 'Ελληνικοὺς κι' εὐρωπαϊκούς.

Πᾶμε τώρα νὰ δοῦμε τὴν μητρόπολη τῆς Πάτρας.

Μπήκαμε στὴν τεράστια ἐκκλησιὰ ποὔκτισαν στὸν πολιοῦχο τους ἅγιο οἱ Πατρινοί. Θαυμαστὸς ἀλήθεια ναός. Ἄξιο μνημεῖο εὐγνωμοσύνης στὸν 'Απόστολο ποὔφερε πρῶτος ἐδῶ τοῦ Χριστοῦ τὴν Πίστη, στὸν Ἅγιο 'Ανδρέα.

—Ξέρεις πῶς πέθανε ὁ ἀπόστολος 'Ανδρέας, Φάνη; ρωτᾶ ὁ θεῖος Βρασίδας ποὺ ἤξερε ὅσο λίγοι τὸ καλαντάρι τῆς 'Εκκλησίας.

Ὁ Φάνης μπορεῖ καὶ νὰ ξέρη κάτι. Μὰ ποτὲ δὲ σὲ σταματᾶ σὰν ἐσένα νὰ τοῦ διηγηθῆς κάποια ἱστορία. Ἔτσι καμώνεται τὸν ἀνήξερο πάντα.

—Πῶς πέθανε, θεῖε Βρασίδα;

—Σὰν τὸ Χριστό. Πάνω στὸ σταυρό, Φάνη μου. 'Εδῶ στὴν Πάτρα, ποὺ πρῶτος εἶχε ἱδρύσει τὴν ἐκκλησία της, μαρτύρησε στὰ ρωμαϊκὰ χρόνια.

Τὸν ἔπιασε ὁ εἰδωλολάτρης 'Ανθύπατος καὶ τὸν καταδίκασε νὰ πεθάνη μὲ σταυρικὸ θάνατο.

Χάρηκε ὁ Πρωτόκλητος τοῦ Χριστοῦ ποὺ θὰ τέλειωνε τὴ ζωή του στὸ ἱερὸ σύμβολο ποὺ καθαγιάστηκε ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ Κυρίου. Ὕστερα ὅμως στάθηκε συλλογισμένος. Ὄχι δὲν εἶμαι ἄξιος, γιὰ μιὰ τέτοια τιμὴ σκέφτηκε... Καὶ παρουσιάστηκε στὸ διοικητή.

—Κάθε ἑτοιμοθάνατος, εἶπε, ἔχει δικαίωμα νὰ ζητήση μιὰ χάρη.

—Λέγε, τὶ θέλεις; εἶπε ὁ 'Ανθύπατος ποὺ βιαζόταν νὰ τελειώνη.

—Νὰ μὲ σταυρώσετε μὲ τὴν κεφαλὴ πρὸς τὰ κάτω.

Δὲν εἶχε ἀντίρρηση ὁ Ρωμαῖος βασανιστής. Τόσο τὸ καλλίτερο. Τὸ μαρτύριο θἄταν πιὸ ὀδυνηρό.

Ἔτσι πέθανε ὁ 'Απόστολος τοῦ Χριστοῦ κοιτάζοντας τὰ οὐράνια ὅπου περίμενε γιὰ νὰ τὸν δεχτῆ μ' ἀνοιχτὲς ἀγκάλες ὁ 'Αγαπημένος Διδάσκαλός του.

Εἶχε νυχτώσει. Νιώθαμε μιὰ ἀφάνταστη κούραση. Εἴχαμε πολὺ περπατήσει κεῖνο τ' ἀπόγεμα γιὰ νὰ δοῦμε τὴν Πάτρα.

Ἔτσι ὁ ὕπνος μας, αὐτὴ τὴ νύχτα, ἦταν βαρὺς καὶ κανένας ἀπ' τοὺς ἀσίγαστους ἤχους τοῦ λιμανιοῦ δὲν τὸν τάραξε.

ΕΛΕΝΗ ΠΑΡΗ

Τὰ μεγαλύτερα ποτάμια τῆς γῆς

Μισσισιπῆς καὶ Μισσουρῆς (Β. Ἀμερική) .... χιλιόμ.	6.970
Νεῖλος ('Αφρική)	5.920
'Αμαζόνιος (Ν. 'Αμερ.)	5.500
Κυανοῦς ποταμὸς (Γιανγκ — Τσεγιάγκ) ('Ασία)	5.300
'Ιενισσέης ('Ασία)	4.750
Κόνγκο ('Αφρική)	4.640
Μάκενζι ('Αμερική)	4.600
Λένα ('Ασία)	4.600
'Αμοὺρ ('Ασία)	4.480
Νίγηρ ('Αφρικῆς)	4.160
Κίτρινος ποταμὸς (Χοανγκχό) ...	4.150
Βόλγας (Εὐρώπη)	3.895

Ἡ ἱσἰορία ἰοῦ Ἀνδρέα

Τὸ εἶχε σκάσει καὶ πάλι ἀπὸ τὸ σχολεῖο. Καὶ πότε δὲν τὸ ἔσκαζε;

Εἶχε τραβήξει μὲ κάτι ἀλητόπαιδα πρὸς τὴν Ἁγία Βαρβάρα. Ἀπὸ ἐκεῖ ἀνέβηκαν στὸ βουνὸ καὶ ἐπροχώρησαν ὡς τὴ σπηλιὰ τοῦ Νταβέλη. Ἐπροχώρησαν μέσα στὸ τρομερὸ σπήλαιο καμμιὰ εἰκοσαριὰ μέτρα. Ὕστερα ἄκουσαν κάτι παραδόξους θορύβους ἀλλοιώτικα φτερουγίσματα. Ἔβγαλαν οἱ ἄλλοι τὶς φωνές:

—Τὸ φάντασμα τοῦ Νταβέλη!

Ἔστριψαν τὶς πλάτες των καὶ ὅπου φύγη—φύγη. Μόνον ὁ Ἀνδρέας ἐστάθηκε.

—Βρέ, εἶναι νυχτερίδες!

Καὶ ἐπῆρε πέτρες καὶ ἄρχισε νὰ τὶς ρίχνη στὰ φτερωτὰ ποντίκια ποὺ εἶχαν τρομάξει ἀπὸ τὴν εἴσοδο τῶν παιδιῶν, καὶ ἐξεκόλλησαν ἀπὸ τὴν ὀροφὴ τῆς σπηλιᾶς, ποὺ ἦσαν κρεμασμένες σὰν τσαμπιὰ σταφύλια.

Ὁ Ἀνδρέας Διαμαντῆς ἦταν ὡς ἕνδεκα χρόνων. Καὶ δὲν εἶχε κατορθώσει ὡς τώρα νὰ βγάλη οὔτε τὴ δευτέρα τοῦ δημοτικοῦ. Δὲν τοῦ ἀρέσαν τὰ γράμματα διόλου. Στὰ παιγνίδια ὅμως καὶ στοὺς δρόμους ἦτανε πρῶτος. Ἀρχηγός. Τὸ ἔσκαζε διαρκῶς ἀπὸ τὸ σχολεῖο καὶ ἐπλανᾶτο. Εἶχεν ἀνακαλύψει ὅλες τὶς σπηλιὲς τὶς Ἀκροπόλεως καὶ τοῦ λόφου τοῦ Ἀστεροσκοπείου. Ὕστερα ἐπεξέτεινε τὰς ἐρεύνας του καὶ πρὸς τὰ περίχωρα τῶν Ἀθηνῶν. Ἀνέβαινε στὰ Τουρκοβούνια, στὸ Χαϊδάρι, στὸ Περιστέρι καὶ ἔφθανεν ὡς τὴν σπηλιὰ τοῦ Νταβέλη στὸν Σκαραμαγκᾶ.

Ἔτσι ἐπερνοῦσε τὶς ἡμέρες του. Ξύλο ὁ πατέρας του, φωνὲς καὶ κλάμματα ἡ μητέρα του. Ὁ Ἀνδρέας δὲν ἐδιορθώνετο.

Ὁ δάσκαλος του εἶχεν ἀπελπισθῆ. Ὅταν ἐτύχαινε νὰ πάη σχολεῖο ὁ Ἀνδρέας καὶ αὐτὸ ἐγίνετο μιὰ φορὰ κάθε τρεῖς ἢ τέσσερις ἡμέρες καὶ τὸν ἔβγαζε στὸ μάθημα, ὁ Ἀνδρέας μὲ δυσκολία κατόρθωνε νὰ ξεχωρίση τὸ ρ ἀπὸ τὸ σ, τὸ υ ἀπὸ τὸ π, τὸ β ἀπὸ τὸ θ. Ἐμπέρδευε τὰ γράμματα καὶ τὰ σχήματά των.

—Ἀγκωνάρι, ἀγκωνάρι! τοῦ ἐφώναζε ὁ δάσκαλος, ποῦ ἔβοσκες τόσες ἡμέρες;

Ὁ Ἀνδρέας ἀπὸ τὸ ἕνα αὐτὶ τὰ ἔβαζε καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο τὰ ἔβγαζε. Ἦτανε ἀδιόρθωτος.

***

Μιὰν ἡμέρα ὁ Ἀνδρέας εἶχε χαθῆ. Ἀνεστατώθη ἡ οἰκογένεια. Δὲν ἐφάνηκε πουθενά. Τὸν ἐγύρεψαν παντοῦ, στὰ νταμάρια, στὶς σπηλιές, στοὺς ξεροπόταμους, στὰ τουβλοκάμινα, στὰ ἀσβεστοκάμινα. Πουθενά. Εἰδοποίησαν τὴν ἀστυνομία. Ὁ Ἀνδρέας ἦρθε σπίτι γεμᾶτος σκόνες καὶ κουρελιασμένος ἀργὰ τὴ νύχτα. Ὁ πατέρας του ὅμως δὲν τὸν ἔδειρε αὐτὴ τὴ φορά. Τὸν ρώτησε:

—Ποῦ ἤσουνα Ἀνδρέα;

—Στὰ νταμάρια τῆς Πεντέλης.

—Πῶς ἐπῆγες;

—Μὲ τὰ πόδια ἐπῆγα καὶ ἦρθα.

—Καὶ τί ἔφαγες;

—Κούμαρα.

Ὁ πατέρας του τοῦ εἶπε:

—Τί νὰ σὲ δέρνω, ἀφοῦ κανένα κέρδος δὲν βγαίνει. Ἀπεφάσισα νὰ σὲ βάλω σὲ δουλειά. Ἐτελείωσε, δὲν εἶσαι γιὰ γράμματα. Μπορεῖ ἡ δουλειὰ νὰ σὲ στρώση.

Ὁ Ἀνδρέας ἄρχισε νὰ κλαίη. Κατελήφθη ἀπὸ ἕνα εἶδος λυγμῶν.

—Νὰ μὲ βάλης πατέρα στὴ δουλειὰ καὶ θὰ στρώσω.

Τὸν ἔβαλε σὲ ἕνα ἀσβεστοκάμινο στὰ Παληὰ Σφαγεῖα.

Κάτασπρος ἀπὸ τὸν ἀσβέστη, κουβαλοῦσε πέτρες καὶ ἔρριχνε στὸ καμίνι, κουβαλοῦσε ξύλα καὶ κάρβουνα, βοηθοῦσε στὸ φόρτωμα τῶν κάρρων καὶ αὐτοκινήτων. Ἔδειχνε ἐξαιρετικὴ δραστηριότητα. Εἶχε γίνει τελείως ἀλλοιώτικος ἄνθρωπος. Καὶ τὸ μεσημέρι ποὺ ἐσχολοῦσε μιὰ ὥρα ἡ δουλειά, καὶ οἱ ἄλλοι μικροὶ βοηθοὶ ἔπαίζανε ὁ Ἀνδρέας ἀποτραβιόταν σὲ μιὰ γωνία καὶ ἔπαιζε μόνος του μὲ ἕνα μικρὸ ξυλαράκι στὸ ἀσβεστόχωμα. Καὶ ὅταν ἐρχόταν κανένας κατὰ κεῖ, αὐτὸς γρήγορα—γρήγορα μὲ τὸ χέρι του ἔστρωνε τὴ σκόνη. Κανένας δὲν ἤξευρε τί εὐχαρίστηση μποροῦσε νὰ βρίσκη ὁ Ἀνδρέας παίζοντας μὲ τὴ σκόνη τοῦ ἀσβέστη.

Ἐπέρασαν κάμποσοι μῆνες. Ὁ Ἀνδρέας ὅλο καὶ ἐπρόκοβε στὴ δουλειά. Εἶχε γίνει ἕνα ἄριστο, ἐργατικώτατο παιδί. Τὸ Σάββατο τὸ ἀπόγευμα, ποὺ ἐσχολοῦσαν πιὸ νωρίς, ἔφερνε τὸ βδομαδιάτικό του ὅλο στὴ μητέρα του. Δὲν κρατοῦσε οὔτε μιὰ δραχμή. Μὲ ὅλη τὴν ἀλλαγὴ τοῦ Ἀνδρέα, ὁ πατέρας του καὶ ἡ μητέρα του τὸ εἶχαν κρυφὸ καϋμό.

— Καλὸ τὸ παιδί μας, μὰ τί ὠφελεῖ. Θὰ μείνη ἕνα ξύλο ἀπελέκητο, γιατὶ δὲν τοῦ ἀρέσαν τὰ γράμματα καὶ τὸ σχολεῖο. Προτιμοῦσε νὰ γυρίζη στὰ νταμάρια.

Καὶ ἡ στενοχώρια των, ὅσο ἔβλεπαν τὴν προθυμία τοῦ παιδιοῦ των στὴ δουλειά, ηὔξανε καὶ ὁ πατέρας ἔλεγε:

— Θὰ μείνη ἀγράμματος σὰν καὶ μένα. Θὰ μεγαλώση καὶ δὲν θὰ ξέρη οὔτε τὴν ὑπογραφή του νὰ βάλη.

Μιὰ μέρα λίγο μετὰ τὸ μεσημέρι, φάνηκε ὁ πατέρας τοῦ Ἀνδρέα ἔξαφνα στὸ ἀσβεστοκάμινο. Εἶχε δουλειὰ σὲ ἕνα χτίριο ἐκεῖ κοντὰ καὶ μὲ τὸ μεσημεριανὸ σχόλασμα ἦρθε νὰ ἰδῆ τὸ παιδί του. Ἕνας ἐργάτης ἐφώναξε:

— Ἀνδρέα, Ἀνδρέα, γρήγορα ὁ πατέρας σου.

Ὁ Ἀνδρέας ἄφησε βιαστικὸς τὴ γωνιά του καὶ ἔτρεξε στὸν πατέρα του.

— Γιατὶ κάθεσαι μόνος σου; τὸν ρώτησε ὁ πατέρας του. Μοῦ τὸ εἶπαν οἱ ἐργάτες, πὼς τὸ μεσημέρι τραβιέσαι σ' αὐτὴ τὴ γωνία καὶ παίζεις μὲ ἕνα ξυλαράκι.

Ἦταν χαραγμένα γράμματα στὸ ἀσβεστόχωμα...

Ὁ Ἀνδρέας ἐχαμήλωσε τὸ κεφάλι καὶ τὰ μάτια του.

Ὁ πατέρας του τοῦ εἶπε:

—Πᾶμε νὰ ἰδοῦμε τί εἶναι τὰ παιχνίδια σου.

—Τίποτα πατέρα, εἶπεν ὁ Ἀνδρέας καὶ ἐχαμήλωσε τὸ κεφάλιστενοχωρημένος καὶ σὰν ντροπιασμένος.

Ἐπῆγαν ὡς τὴ γωνιά. Ὁ Ἀνδρέας, ποὺ τὸν εἶχαν φωνάξει ἔξαφνα, δὲν ἐπρόλαβε νὰ χαλάση, ὅπως ἄλλοτε, τὰ παιχνίδια του κάτω στὴν ἀσβεστόσκονη. Καὶ ὁ πατέρας του εἶδε. Ἦταν στρωμένο ἕνα μέρος μὲ τὴ σκόνη καὶ ἦσαν μὲ ἕνα ξυλαράκι χαραγμένα γράμματα συλλαβὲς καὶ λέξεις.

Τὰ μάτια τοῦ πατέρα περιχύθηκαν ἔξαφνα ἀπὸ δάκρυα. Ἔσκυψε καὶ ἀγκάλιασε τὸ παιδί του. Καὶ ὁ Ἀνδρέας, μὲ πιὸ ντροπὴ ἀκόμη, εἶχε κατεβάσει τὸ κεφάλι του καὶ τὰ μάτια του ἔλαμπαν.

Κ. ΦΑΛΤΑΙΤΣ

ΟΤΑΝ ΒΡΑΔΙΑΖΗ...

Βραδιάζει στὴ μικρή μας πόλη
πέφτει σκοτάδι βιαστικὸ
καὶ πάνω -- κάτω τρέχουν ὅλοι
ν' ἀνάψουν τὸ ἠλεκτρικό.

★

Καὶ τσὰφ καὶ τσοὺφ ἀνάβουν τώρα
χιλιάδες φῶτα ἐδῶ κι' ἐκεῖ,
κι' ἡ πόλη μας, αὐτὴ τὴν ὥρα,
παίρνει μιὰ ὄψη μαγική.

★

Βραδιάζει μέσα στὸ παλάτι,
στὴν καμαρούλα τὴ φτωχή.
Μέσα μου ἀνάβει, ἀλήθεια, κάτι
ποὺ μοιάζει νἆναι προσευχή.

★

Ἂς ἦταν, Θέ μου, πρῶτα -- πρῶτα,
ὅταν τὸ βράδυ ἐδῶ γλιστρᾶ,
προτοῦ ν' ἀνάψουν τ' ἄλλα φῶτα
ν' ἀνάψη τώρα μιὰ φορὰ

★

—καί, Θέ μου, νὰ μὴν ξανασβήση! —
στὶς πονεμένες τὶς καρδιὲς
ποὺ τὶς πληγώνουν πάθη, μίση
καὶ τῆς ζωῆς ἀναποδιές,

★

ν' ἀνάψη, Θέ μου, σὰν ἐλπίδα
σὰν ἀνοιξιάτικη πνοὴ
τὸ Φῶς ποὺ κάποτε τὸ εἶδα
νὰ μοῦ φωτίζει τὴ ζωή.

★

Ἂς ἦταν, Θέ μου, σὰ βραδιάζη.
σὲ καθεμιὰ καρδιά. παντοῦ
ὅπου εἶναι πόνος καὶ μαράζι,
τὸ Φῶς ν' ἀνάβη τοῦ Χριστοῦ!

ΙΩΣΗΦ ΚΥΠΡΙΑΝΟΣ

Τὰ παιδιὰ γράφουν

Η ΖΩΗ ΞΑΝΑΡΧΙΖΕΙ

Ἡ μαύρη μπόρα ποὺ ἔπεσε στὸ μικρὸ χωριὸ πέρασε πιά. Ὁ σίφουνας ποὺ στὸ διάβα του σκορποῦσε τὸν πανικό, σταμάτησε. Οἱ προδότες δὲν ὑπάρχουν, κι' ἡ καταχνιὰ ποὺ τῶχε πλακώσει διαλύθηκε μὲ τὶς χρυσὲς ὁλόφωτες ἀκτῖδες τῆς λευτεριᾶς, τῆς πολυπόθητης εἰρήνης.

Τὸ ὄμορφο χωριουδάκι, ξαπλωμένο στὴν πράσινη θάλασσα τοῦ κάμπου, ξανασαίνει. Οἱ φλόγες ἀπ' τὰ ἐρείπια ἔσβυσαν κι' ἡ ζωὴ ξαναρχίζει. Τὰ πουλιὰ ξανάχτισαν τὶς ὄμορφες φωλιές τους στὰ πυκνὰ καταπράσινα φυλλώματα τῶν δέντρων καὶ ταξιδεύουν ἥσυχα στὸν γαλάζιο οὐρανό, χωρὶς φόβο. Ὅλη ἡ φύση ἀνασαίνει.

Οἱ φτωχοὶ χωρικοί, πρόσφυγες τόσον καιρό, γυρίζουν πιὰ στὶς ἀγαπητές τους καλύβες, σὰν μελίσσι στὴν κυψέλη. Γιατί, πραγματικά, ὅπως στὴν κυψέλη, ἔτσι κι' ἐδῶ θὰ ἐργασθοῦν γιὰ νὰ ξαναχτίσουν τὰ ἐρείπια.

Οἱ κοπελιὲς θ' ἀρχίσουν πάλι τὰ τραγούδια τους κι' οἱ γιορτὲς τοῦ θερισμοῦ θὰ γεμίζουν χαρὰ τὴ φύση. Οἱ εὔθυμοι σκοποὶ τῆς φλογέρας θ' ἀκουσθοῦν ξανὰ μὲ τὰ χαρούμενα βελάσματα σγουρόμαλλων προβάτων. Τὸ γραφικὸ ἐκκλησάκι τοῦ χωριοῦ θὰ ξανανοίξῃ καὶ ἡ φτωχή του καμπάνα θὰ γεμίσῃ χαρμόσυνους ἤχους ὁλόγυρα, ποὺ μὲς στὴν πρωϊνὴ γαλήνη, μαζὶ μὲ τὶς γλυκειὲς φωνοῦλες τῶν πουλιῶν' ἀκούγεται σὰν μιὰ θεία μελωδία. Κι' ὅμως, μέσα σ' αὐτὴ τὴν ὀμορφιὰ κάτι θὰ λείπῃ. Κι' ἡ ἔλλειψή του θὰ εἶναι αἰσθητή. Θὰ λείπουν τ' ἀγαπημένα μας ἀδέρφια, τὰ μικρὰ Ἑλληνόπουλα ποὺ τάρπαξαν οἱ κόκκινοι φασίστες μέσα ἀπὸ τὴ μητρική τους ἀγκάλη. Τὰ παιδιὰ ποὺ μᾶς τὰ πῆραν οἱ ἄκαρδοι, γιὰ νὰ τὰ δηλητηριάσουν μὲ τὸ δηλητήριο τοῦ κομμουνισμοῦ.

Ὅμως θάρθῃ κι' ἄλλη χαρούμενη μέρα. Ὅπως τώρα γύρισαν πίσω οἱ ταλαιπωρημένοι χωριάτες, θάρθῃ κι' ἡ ἁγία γιὰ τὴν Ἑλλάδα μέρα ποὺ μὲ τὴ θεία χάρη, θὰ μᾶς δοθοῦν πίσω τ' ἀδέρφια μας, ποὺ οἱ πικραμένες μανοῦλες θὰ σφίξουν πάλι στὴν ἀγκαλιά τους.

Καὶ τότε τὸ χωριὸ θὰ ξαναζωντανέψῃ καὶ θἆναι γιὰ ὅλους τραγούδι ἡ ζωὴ καὶ παιχνίδι ἡ δουλειὰ τῆς ἡμέρας.

ΝΙΚ. Κ. ΞΑΦΟΥΛΗΣ
(Μαθητὴς—Σῦρος)

Η ΜΠΟΡΑ

Ἀπ' τὸ πρωὶ ξεκίνησε ἡ ψαρόβαρκα τοῦ μπάμπα-Θανάση γιὰ ψάρεμα. Ἀφῆκε ἥσυχα σὰν πεταλούδα τὸ λιμανάκι τοῦ νησιοῦ κι' ἀνοίχτηκε στὸ πέλαγος. Ὁ μπάρμπα-Θανάσης ἀκούραστος κωπηλατεῖ καὶ μὲ τὸ χαμόγελο στὸ στόμα κουνᾶ τὸ μαντήλι του γιὰ ν' ἀποχαιρετήσῃ τὴ γυναῖκα του, τὴ Μαριγώ, καὶ τὰ δυό του ἀγοράκια ποὺ στέκονται στὸ λιμανάκι καὶ τοῦ ἀνταποδίδουν τὸ χαιρετισμό. Τὰ παιδιὰ κυττάζουν πότε τὴ βάρκα, πότε τοὺς γλάρους, ποὺ λευκοὶ σὰν χιόνι, βουτοῦν στὴ θάλασσα. Ὅταν ὁ μπάρμπα-Θανάσης μὲ τὴ βάρκα του δὲν φαινόταν πιά, ἡ γυναῖκα του καὶ τὰ παιδιὰ του τράβηξαν γιὰ τὸ σπίτι. Ὁ καιρὸς ἀπ' τὸ πρωὶ δὲν φαινόταν καθαρὸς καὶ ἔκανε τὴ θάλασσα νὰ εἶναι ταραγμένη. Τὸ μεσημέρι ἡ Μαριγὼ καὶ τὰ παιδιὰ περίμεναν τὸν πατέρα τους γιὰ νὰ φᾶνε. Ξαφνικά, ἄρχισε νὰ ψιχαλίζῃ καὶ σιγὰ-σιγὰ ἡ βροχὴ γινόταν δυνατή. Ὁ ἀέρας ἄρχισε νὰ φυσᾶ μανιασμένος, τὰ δένδρα ἔσκυβαν βιαστικὰ φοβούμενα τὸ βίαιο πέρασμά του καὶ τὰ πουλιὰ ταλαντεύονταν πότε δῶ καὶ πότε κεῖ. Σὲ λίγο σκοτείνιασε γιὰ τὰ καλὰ καὶ οἱ ἀστραπὲς σκίζοντας τὸν οὐρανό, φώτιζαν καὶ τὸ φτωχικὸ δωμάτιο τοῦ ψαρᾶ. Σωστὸ πανδαιμόνιο γινόταν ἔξω. Βροχή, ἀέρας, ἀστραπές, βροντές, ξεσηκώθηκαν σὰν νὰ ἤθελαν νὰ καταστρέψουν τὸ πᾶν ποὺ τυχὸν ἤθελε ἀντισταθῆ στὴ φοβερὴ δύναμή τους. Μὲ τέτοιον καιρὸ ὁ ἄτυχος ψαρᾶς βρέθηκε στὸ ἀνοιχτὸ πέλαγος, γυρνώντας ἀπὸ τὸ ψάρεμα. Ἡ βάρκα του χόρευε σὰν καρυδότσουφλο ἐπάνω στὰ μανιασμένα κύματα ποὺ ἤθελαν νὰ τὴν καταπιοῦν. Μιὰ φορὰ χανότανε στὴν ἄβυσσο καὶ μιὰ φορὰ τὰ κύματα τὴν ἔπαιρναν καὶ τὴ σήκωναν ψηλά. Ἡ βάρκα χαροπάλευε. Ὁ πολύπειρος ψαρᾶς ἤξερε πὼς κάθε προσπάθεια μποροῦσε νὰ φέρῃ τὸ θάνατο. Γι' αὐτὸ κρατήθηκε καλὰ στὴ βάρκα καὶ μὲ τὴν προσευχὴ καὶ τὴν πίστη του στὸ Θεὸ εἶχε τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ σωθῆ. Ἡ ἄμοιρη γυναῖκα του καὶ τὰ δυό του παιδιά, μὲ δάκρυα στὰ μάτια καὶ γονατιστοὶ στὸ εἰκονοστάσι τῆς Μεγαλόχαρης Παναγίας, ὅπου τρεμόσβυνε ἕνα ἀναμμένο καντῆλι, τὴν παρακαλοῦσαν νὰ σώσῃ τὸν ἀγαπημένο τους, ποὺ βρισκόταν σὲ κίνδυνο. Καὶ ἡ Παναγιὰ ποὺ ἀκούει τὶς δεήσεις τῶν πιστῶν ἀνθρώπων, ἄκουσε τὴν προσευχή τους καὶ ἡ μπόρα ἄρχισε σιγὰ-σιγὰ νὰ κοπάζῃ. Σὲ λίγο σταμάτησε. Τὸ οὐράνιο τόξο μὲ τὰ χρώματα τῆς ἴριδος ποὺ φάνηκε στὸν οὐρανό, μηνοῦσε τὸ πέρασμα τῆς καταιγίδας. Τάκ, τάκ, ἡ πόρτα τοῦ σπιτιοῦ χτύπησε. Τὰ παιδιὰ ἔτρεξαν χαρούμενα ν' ἀνοίξουν. Καὶ ὅταν ἄνοιξαν, ἡ μητέρα τους εἶδε τὸν ἄνδρα της νὰ παίρνῃ στὴν ἀγκαλιά του τὰ ἀγαπημένα του παιδιὰ καὶ νὰ τὰ φιλῆ.

ΦΩΤΙΟΣ ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ
(Μαθητὴς Ε' τ. Γυμνασίου Καρδίτσας)

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΑΔΕΛΦΟΥ ΜΟΥ

Ἦταν τὸ ἔτος 1948. Ὁ πόλεμος ἄναψε σ' ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδας. Οἱ συμμορίτες σχεδίαζαν νὰ ἐξαφανίσουν τελείως τὴν ἀγαπημένη μας πατρίδα. Μεγάλες καταστροφὲς προξενοῦν σὲ διάφορες περιοχὲς τῆς χώρας μας. Ὁ στρατός μας μάχεται ἀλύπητα μὲ ὅλες τὶς δυνάμεις του γιὰ νὰ ἐξαλείψῃ ἐντελῶς τοὺς ἀπίστους καὶ ἀτίμους ἐχθρούς. Ὡς τόσο αὐτοὶ ἐξακολουθοῦν τὸ ἔργο τους γιὰ νὰ πραγματοποιήσουν τὰ σχέδιά τους λεηλατῶντας χωριὰ καὶ κωμοπόλεις. Ἐκτὸς ἀπ' ὅλες τὶς καταστροφὲς ποὺ σκορπίζουν στὴν αἱματοβαμμένη μας πατρίδα, ἁρπάζουν ἀπὸ τὴν ἀγκαλιὰ τῶν Ἑλληνίδων μητέρων τὰ παιδιὰ καὶ τὰ ὁδηγοῦν σὲ βάρβαρα ἔθνη, ὅπου μορφώνονται μὲ σλαβικὸ σύστημα.

Νὰ καὶ μιὰ περίπτωση:

Ὁ μικρότερος ἀδελφός μου ποὺ ἦταν ἑπτὰ χρονῶν βρισκόταν κοντὰ στὴ μητέρα μου, ὅταν ξαφνικὰ ἔρχονται οἱ συμμορίτες γιὰ νὰ τὸν ἁρπάξουν κι' αὐτόν. Ἐπειδὴ ἡ μητέρα μου ἀντιστάθηκε, οἱ συμμορίτες δὲν χάνουν καιρὸ καὶ σκοτώνουν τὸν ἀδερφό μου.

Δὲν ἄργησε ὅμως νὰ τιμωρηθοῦν καὶ αὐτοὶ ἀπὸ τὸ Θεὸ γιὰ ὅσα κακὰ ἐπροξένησαν στὸν ἑλληνικὸ λαό. Ὁ στρατός μας μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ τοὺς νίκησε καὶ τοὺς ἔδιωξε ἔξω ἀπὸ τὸ ἑλληνικὸ ἔδαφος.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΔΑΝΙΗΛ
(Λευκίμη Ἕβρου, Ε' τάξις Δημοτικοῦ)

ΓΙΑ ΣΕΝΑ ΕΛΛΑΔΑ

Γιὰ Σένα ὁ ἥλιος λάμπει
Μητέρα μου τρανή!
Γιὰ Σένα ἀνθοῦν οἱ κάμποι
Ἑλλάδα γαλανή!...
Γιὰ Σὲ τὰ λουλουδάκια
ψάλλουνε πιὸ γλυκά!
Γιὰ Σὲ τὰ λουλοδάκια
Χαρίζουν εὐωδιά!...
Γιὰ Σένα ὅλα γελοῦνε
θάλασσες, κρύα νερά!
Γιὰ Σένα τραγουδοῦνε
παιδάκια μὲ χαρά!
Γιὰ Σένα ἀπὸ λουλούδια
τῆς ἁγίας σου τῆς γῆς
στεφάνια μὲ τραγούδια
πλέκομε ὅλοι ἐμεῖς.
Σοῦ πλέκομε· κι' ἡ εὐχὴ μας
ὅλων μας εἶν' αὐτή:
«Στὰ βάθη ἀπ' τὴ ψυχή μας
νὰ μένῃς πάντα ΕΣΥ».

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β. ΜΑΤΑΥΤΣΗΣ
(Μαθητὴς Γυμνασίου Βάλτης)

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΣΤΟ ΝΗΣΙ ΜΟΥ

Ὁ χειμώνας ἔφυγε σέρνοντας πίσω του τὶς παγωνιὲς καὶ τὰ χιόνια. Μέσ' ἀπὸ τὴν καταχνιὰ ξεπροβάλλει ἡ ἄνοιξη καὶ πίσω της τὸ πολυπόθητο καλοκαιράκι μὲ ὅλες του τὶς ὀμορφιές. Ὁ κάμπος κατάφυτος ἀπὸ δασικὰ κι' ὀπωροφόρα δέντρα, οἱ βουνοπλαγιὲς γεμάτες ἀπὸ ἀγριοβιολέτες, θυμάρι, ρίγανι, ποὺ κάνουν τὸν ἀέρα μυρωμένο καὶ καθαρό. Οἱ ἀνθόκηποι γεμᾶτοι ἀπὸ ἄπειρα πουλιά, εὐχαριστοῦν κάθε διαβάτη ποὺ περνᾶ ἀπ' ἐκεῖ μὲ τὴν ὡραία τους φωνοῦλα.

Μὲ τὰ ἀγαθὰ τοῦ τόπου μας, κάθε μέρα ἔρχονται ἐπισκέπτες ἀπὸ ξένα μέρη γιὰ νὰ θαυμάσουν τὰ ὡραῖα μέρη τοῦ νησιοῦ μας. Μὲ τὸ καλοκαίρι, ὅλα τὰ παιδιὰ στὴν παραλία παίζουν διάφορα παιχνίδια.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ Ν. ΤΣΙΡΠΑΝΛΗΣ
(Μαθητὴς τῆς ΣΤ' τάξεως Δημοτικοῦ Σχολείου πόλεως Κῶ)

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΟΥ

Μὲ ξύπνησε τὸ κελάδημα μιᾶς πέρδικας καὶ τὸ γαύγισμα ἑνὸς σκύλου. Τί χαρὰ ἦταν αὐτή;

Ἀμέσως σκέφτηκα πὼς στὴν παιδόπολη δὲν εἴχαμε οὔτε πέρδικα οὔτε σκύλο. Ποῦ βρισκόμουν ἄραγε; Τί θαῦμα ἦταν ἐκεῖνο; Βρισκόμουν στὸ ἀγαπημένο μου χωριὸ ποὺ εἶχε 3 χρόνια νὰ τὸ ἀντικρύσω.

Καὶ νὰ ὁ πέπλος τῆς νύχτας ἔφυγε καὶ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας ἔλαμψε. Τὰ παιδιὰ μαζευτήκαν ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι μου καὶ ἄρχισαν νὰ φωνάζουν «Νίκο, Νίκο, ἔλα νὰ παίξουμε». Ὅλα τὰ παιδιὰ μαζὶ πήγαμε στὴν πλατεῖα καὶ παίζαμε τὸ συνηθισμένο παιχνίδι, τοὺς «Σκλάβους». Ἀχ! τί χαρὰ ἦταν! Τὰ πουλάκια πὼς καλαδοῦσαν χαρούμενα; Ἡ βρυσούλα πὼς κυλοῦσε τὰ γάργαρα νερά της;

ΝΙΚΟΣ ΔΟΞΑΣ
(Ἀνταρτόπληκτος μαθητὴς Πρακτικοῦ Γεωργικοῦ Σχολείου Κολυμπίων Ρόδου)

Τὶ δὲν πρέπει νὰ ξεχνᾶς ὅταν θὰ πᾶς σχολεῖο

Τὸ «σχολικὸ ἔτος» ἀρχίζει τυπικὰ ἀπὸ σήμερα. Καὶ τὶς μέρες αὐτὲς οἱ μικροί μας φίλοι θὰ ὑποβληθοῦν ἴσως σὲ ἐξετάσεις, εἰσιτήριες ἢ κατατακτήριες ἢ ἐπανεξετάσεις, θὰ κάμουν τὶς ἐγγραφές τους καὶ θὰ προπαρασκευαστοῦν γιὰ τὰ μαθήματα στὴ νέα τάξη ποὺ θὰ φοιτήσουν. Πρέπει νὰ ποῦμε στοὺς φίλους μας, ποὺ θὰ πᾶνε στὰ σχολεῖα, μερικὲς σκέψεις μας... Ἂς τὶς προσέξουν ἰδιαίτερα. Κι' ἂς τὶς κάμουν δικές τους σκέψεις, δικές τους ἀποφάσεις.

Ξεκινώντας γιὰ τὸ σχολεῖο σας, μὴ ξεχάσετε ποτέ, μὰ ποτέ, τὴν Ἀνώτερη ἐκείνη Δύναμη, ποὺ κατευθύνει τὰ βήματά μας. Καὶ προσευχηθῆτε στὸ Θεὸ νὰ διατηρῆ ὑγιεῖς τοὺς γονεῖς σας, τοὺς δασκάλους σας καὶ σᾶς τοὺς ἴδιους! Μὴν παραλείψετε ποτὲ στὴν προσευχή σας νὰ παρακαλέσετε τὸ Θεό, μ' ὅλη σας τὴ ψυχή, νὰ σᾶς ὁδηγῆ στὸ καλό!

Καὶ εἶναι μεγάλη καὶ θαυματουργὴ ἡ Δύναμη τῆς προσευχῆς. Ὁ Θεὸς προστατεύει ὅλους ἐκείνους ποὺ προσεύχονται σ' αὐτὸν μὲ πίστη.

Μὴ λησμονήσετε ποτέ σας στὴν προσευχή σας νὰ προσευχηθῆτε γιὰ ὅλους ἐκείνους ποὺ ἀγωνίζονται γιὰ τὴν εὐτυχία σας: Ἀπὸ τὸν Βασιλέα καὶ τὴ Βασίλισσα μέχρι τὸν παπᾶ τοῦ χωριοῦ σας καὶ τὸ δάσκαλό σας. Ὅλοι αὐτοὶ μοχθοῦν ὅλη τὴν ἡμέρα γιὰ σᾶς. Γιὰ νὰ μπορῆτε ἐλεύθεροι νὰ πηγαίνετε στὸ σχολεῖο καὶ νὰ καλλιεργῆτε ἐκεῖ καὶ τὸ σῶμα καὶ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ψυχή σας!

Κι' ἀκόμα μὴν ξεχνᾶτε νὰ στρέψετε εὐλαβικὴ τὴν προσοχή σας σὲ ὅλους ἐκείνους ποὺ ἔχυσαν τὸ αἷμα τους πολεμώντας γιὰ νὰ μπορῆτε ἐσεῖς σήμερα νὰ λέγεστε ἐλεύθεροι Ἕλληνες.

Νὰ ἀγαπᾶτε καὶ νὰ σέβεσθε τὸ δάσκαλό σας! Χωρὶς τὸν σεβασμὸ αὐτόν, κανείς σας δὲν θὰ μπορέση νὰ προκόψη. Οἱ δάσκαλοι εἶναι φίλοι σας. Πρέπει νὰ τοὺς ἀγαπᾶτε. Καὶ ν' ἀκοῦτε μὲ προσοχὴ ὅσα σᾶς λένε, νὰ συμμορφώνεστε μὲ τὶς συμβουλές τους καὶ τότε θὰ γίνετε καλοὶ μαθηταί!...

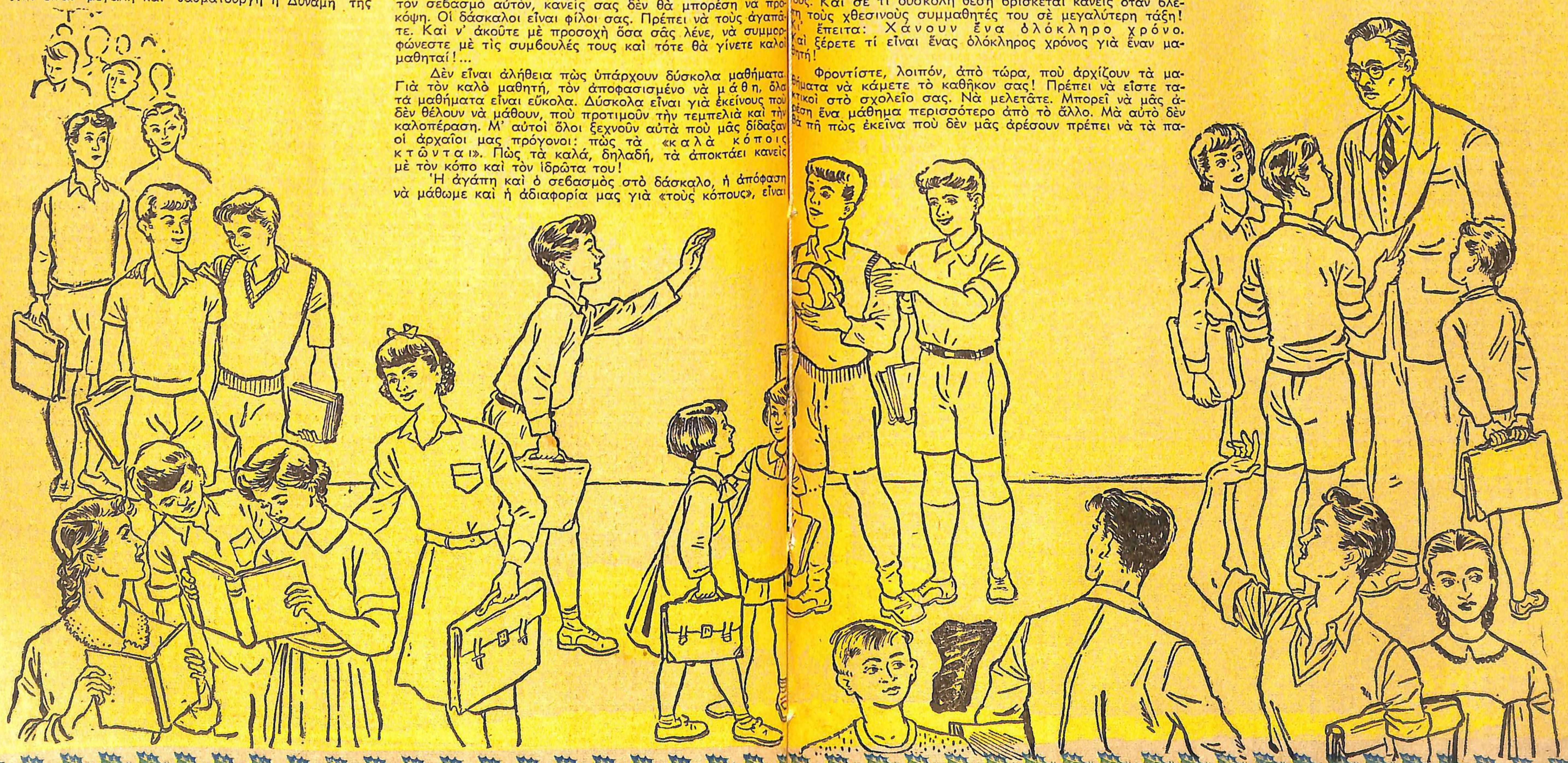
Δὲν εἶναι ἀλήθεια πὼς ὑπάρχουν δύσκολα μαθήματα. Γιὰ τὸν καλὸ μαθητή, τὸν ἀποφασισμένο νὰ *μάθη*, ὅλα τὰ μαθήματα εἶναι εὔκολα. Δύσκολα εἶναι γιὰ ἐκείνους ποὺ δὲν θέλουν νὰ μάθουν, ποὺ προτιμοῦν τὴν τεμπελιὰ καὶ τὴν καλοπέραση. Μ' αὐτοὶ ὅλοι ξεχνοῦν αὐτὰ ποὺ μᾶς δίδαξαν οἱ ἀρχαῖοι μας πρόγονοι: πὼς τὰ «*καλὰ κόποις κτῶνται*». Πὼς τὰ καλά, δηλαδή, τὰ ἀποκτάει κανεὶς μὲ τὸν κόπο καὶ τὸν ἱδρῶτα του!

Ἡ ἀγάπη καὶ ὁ σεβασμὸς στὸ δάσκαλο, ἡ ἀπόφαση νὰ μάθωμε καὶ ἡ ἀδιαφορία μας γιὰ «τοὺς κόπους», εἶναι τὰ τρία σκαλοπάτια ποὺ ὁδηγοῦν τὸ μαθητὴ στὴν ἐπιτυχία!... Καὶ ἡ ἐπιτυχία εἶναι ἐκείνη ποὺ δίνει στὸν ἄνθρωπο τὴ χαρά, γιὰ τὴν ὁποία τόσες φορὲς σᾶς μίλησε ὁ Πάτερ Ἱερώνυμος ἀπὸ τὴ στήλη του.

Δὲν ὑπάρχει μεγαλύτερη χαρὰ ἀπὸ ἐκείνη ποὺ μᾶς δίνει ἡ ἐπιτυχία ὕστερα ἀπὸ τοὺς κόπους καὶ τὶς προσπάθειές μας! Γιὰ σκεφθῆτε ὅλους ἐκείνους, ποὺ γιὰ διάφορους λόγους, ἀποτυχαίνουν στὸ σχολεῖο τους. Εἶναι ἀξιολύπητοι: Πρῶτα-πρῶτα, γίνονται πρόξενοι λύπης στοὺς γονεῖς τους. Τί τρομερό, ἀλήθεια, μὲ τὴν ἀμέλειά τους, μὲ τὴν ἀναβλητικότητά τους — δὲν πειράζει, ἂς κάτσω σήμερα καὶ διαβάζω αὔριο — μένουν στὴν ἴδια τάξη καὶ προκαλοῦν στοὺς γονεῖς τους καὶ λύπη καὶ στενοχώρια! Ἔπειτα, τοὺς περιφρονοῦν οἱ φίλοι τους καὶ οἱ συμμαθητές τους. Καὶ σὲ τί δύσκολη θέση βρίσκεται κανεὶς ὅταν βλέπη τοὺς χθεσινοὺς συμμαθητές του σὲ μεγαλύτερη τάξη! Κι' ἔπειτα: *Χάνουν ἕνα ὁλόκληρο χρόνο.* Καὶ ξέρετε τί εἶναι ἕνας ὁλόκληρος χρόνος γιὰ ἕναν μαθητή!

Φροντίστε, λοιπόν, ἀπὸ τώρα, ποὺ ἀρχίζουν τὰ μαθήματα νὰ κάμετε τὸ καθῆκον σας! Πρέπει νὰ εἶστε τακτικοὶ στὸ σχολεῖο σας. Νὰ μελετᾶτε. Μπορεῖ νὰ μᾶς ἀρέση ἕνα μάθημα περισσότερο ἀπὸ τὸ ἄλλο. Μὰ αὐτὸ δὲν θὰ πῆ πὼς ἐκεῖνα ποὺ δὲν μᾶς ἀρέσουν πρέπει νὰ τὰ παραμελοῦμε. Ἴσα-ἴσα! Αὐτὰ ἀκριβῶς εἶναι ἐκεῖνα ποὺ πρέπει ἰδιαίτερα νὰ προσέχουμε. Μὴν ἀφήνετε γιὰ τὴν ἄλλη μέρα ἐκεῖνο ποὺ μπορεῖτε νὰ κάμετε σήμερα. Μὴν ἀφήσετε τίποτα χωρὶς νὰ τὸ καταλάβετε! Καὶ τότε ἡ ἐπιτυχία καὶ ἡ χαρὰ εἶναι δική σας. Χαρὰ γιὰ ὅλους. Ἐμπρός, λοιπόν! Ὅλοι στὴ δουλειά.

Οἱ γονεῖς σας, τὰ μεγαλύτερα ἀδέρφια σας δουλεύουν γιὰ τὸ ξαναχτίσιμο τοῦ χωριοῦ σας ποὺ τὸ κατάστρεψαν οἱ συμμορῖτες. Ἐσεῖς, δουλέψτε μὲ τὴν καρδιά σας στὸ σχολεῖο γιὰ νὰ τὸ στολίσετε. Γιατὶ εἶναι πραγματικὸ στόλισμα κάθε χωριοῦ κι' ὅλης τῆς Ἑλλάδας, τὰ παιδιὰ ποὺ εἶναι σήμερα πρῶτοι μαθηταί, γιὰ νὰ γίνουν αὔριο πρῶτοι πολίτες.

Γύρω ἀπ' τὸν Ἀθλητισμό

ΤΟ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ

Τὸ ποδόσφαιρο ὅπως τὸ ξέρουμε στὴν Ἑλλάδα καὶ ὅπως παίζεται στὴν Εὐρώπη καὶ σὲ ὅλο τὸν κόσμο, δὲν παίζεται ἔτσι, μόνο σὲ μιὰ χώρα. Στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες τῆς Ἀμερικῆς. Ἐκεῖ βασιλεύει ἕνα ἄλλο εἶδος ποδοσφαίρου, σκληρὸ ὁρμητικὸ καὶ πολὺ θεαματικό. Εἶναι τὸ λεγόμενο «ράγκμπυ». Εἶναι ἕνα πολὺ ἐπικίνδυνο παιγνίδι ποὺ χρειάζεται τεράστια μυϊκὴ δύναμη καὶ ἀντοχή. Οἱ παῖκτες γιὰ νὰ προφυλαχθοῦν φοροῦν ἕνα πέτσινο κράνος, καὶ μία εἰδικὴ στολὴ ποὺ οἱ ὦμοι, τὰ γόνατα καὶ οἱ μηροὶ εἶνε γεμισμένοι μὲ βάτες.

Τὸ «ράγκμπυ» εἶναι τὸ δημοφιλέστερο σπὸρ στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες.

Παίζεται δύο μῆνες. Ἀπὸ τὸ τέλος Ὀκτωβρίου μέχρι τέλος Δεκεμβρίου. Ὁ κυριώτερος λόγος ποὺ ἡ περίοδος τοῦ ἀμερικανικοῦ φοὺτ - μπὼλ κρατεῖ μόνο δύο μῆνες εἶναι γιατὶ τὸ σπὸρ αὐτὸ προκαλεῖ μεγάλο ἀριθμὸ τραυματιῶν παικτῶν καὶ συχνὰ θανατηφόρα δυστυχήματα. Κάθε χρόνο πέντε δέκα ἄσσοι τοῦ σπὸρ αὐτοῦ σκοτώνονται. Πέρυσι ὁ ἀριθμὸς τῶν Ἀμερικανῶν παικτῶν ποὺ ἔχασαν τὴ ζωή τους σὲ ἀγῶνες «ράγκμπυ» ἀνέβηκε σὲ ἕνδεκα. Ἔπειτα ἀπὸ κάθε μὰτς μιὰ ὁμάδα χάνει ἕνα μεγάλο μέρος τῶν παικτῶν της. Οἱ ὁμάδες ἀποτελοῦνται ἀπὸ 11 παῖκτες, ἐπειδὴ ὅμως ἐπιτρέπονται ἀπεριορίστως οἱ ἀλλαγὲς οἱ ὁμάδες ἔχουν 40—100 παῖκτες.

Τὸ παιγνίδι αὐτὸ κυρίως παίζεται ἀπὸ τὶς ὁμάδες τῶν διαφόρων ἀμερικανικῶν πανεπιστημίων. Κάθε Σάββατο τὰ πελώρια στάδια γεμίζουν ἀπὸ ἑκατοντάδες χιλιάδες φιλάθλους ποὺ παρακολουθοῦν τὸ ἀγαπημένο τους παιγνίδι.

Οἱ εἰσπράξεις αὐτῶν τῶν ἀγώνων ἀνεβαίνουν σὲ πολλὰ ἑκατομμύρια δολλάρια. Καὶ οἱ καλοὶ παῖκτες πληρώνονται ἀδρά.

Μεταξὺ τῶν πιὸ διασήμων παικτῶν ὑπῆρξαν καὶ πολλοὶ ἀθληταὶ ποὺ διεκρίθησαν στοὺς στίβους, ποὺ ἀνεδείχθησαν ἀκόμη καὶ Ὀλυμπιονίκαι στὸν κλασσικὸ ἀθλητισμό. Τέτοιοι εἶναι ὁ Τζὶμ Θόριθ νικητὴς τοῦ Δεκάθλου καὶ Πεντάθλου στοὺς Ὀλυμπιακοὺς τῆς Στοκχόλμης (1912), ὁ Μόργκαν Τέϋλορ νικητὴς τῶν 400 μ. μετ' ἐμποδίων στὸ Παρίσι (1924), ὁ Μπορμπούτι τῶν 400 μ. στὴν Ἀμβέρσα (1928), ὁ Ἄντερσον στὴν δισκοβολία (1932) καὶ ὁ σημερινὸς πρωταθλητὴς τοῦ κόσμου στὸ Δέκαθλον Μπὸμπ Ματαῖας.

Εἶναι ἔθιμο παληὸ ὅπως στὸ πρῶτο μὰτς τῆς σαιζὸν τοῦ ἀμερικανικοῦ φοὺτ - μπὼλ, νὰ παρευρίσκεται καὶ ὁ πρόεδρος τῶν Η.Π.Α. καὶ νὰ δίνῃ τὸ ἐναρκτήριο λάκτισμα στὴν μπάλλα.

ΠΑΛΗΟΙ ΚΑΙ ΝΕΟΙ ΑΣΣΟΙ ΤΗΣ ΜΠΑΛΛΑΣ

Τὸ ποδόσφαιρο στὴν Ἑλλάδα εἶναι τὸ πιὸ δημοφιλὲς σπόρ. Εἶναι ἕνα σπὸρ ποὺ ἔχει ἀγκαλιάσει τοὺς νέους ὅλων τῶν τάξεων. Κάθε Κυριακή, στὴν ποδοσφαιρικὴ περίοδο, χιλιάδες νέοι, ἀλλὰ καὶ μεγάλοι στὴν ἡλικία συγκεντρώνονται στὰ γήπεδα γιὰ νὰ παρακολουθήσουν τὶς ὁμάδες των. Εἶναι αὐτοὶ ποὺ ἔχουν ἀγαπήσει τὸ ποδόσφαιρο καὶ ἐνθουσιάζονται ἢ ἀπογοητεύονται ἀπὸ τὶς νίκες ἢ ἧττες τῶν ὁμάδων των. Μέσα στὰ χρόνια ποὺ ἔχουν περάσει ἀπὸ τότε ποὺ γιὰ πρώτη φορὰ τὸ ποδόσφαιρο ἦλθε στὸν τόπο μας, πολλοὶ ἄσσοι τῆς μπάλλας συνεκίνησαν τοὺς φιλάθλους.

Ἄσσοι ποὺ ξεκίνησαν κλωτσῶντας ἕνα πάνινο τόπι, γιὰ νὰ φτάσουν μιὰ μέρα νὰ γίνουν διεθνεῖς ἄσσοι, συναρπάζοντας τὶς χιλιάδες τῶν φιλάθλων μὲ τὸ παιγνίδι τους. Οἱ σημερινοὶ νέοι φίλαθλοι, ἐσεῖς τὰ παιδιὰ δηλαδὴ τοὺς ἀγνοεῖτε ὅλους αὐτούς. Καὶ ὅμως πρέπει νὰ τοὺς μάθετε. Γιατὶ χάρις σ' αὐτοὺς σήμερα τὸ Ἑλληνικὸ ποδόσφαιρο βρίσκεται σ' ἕνα ὑψηλὸ ἐπίπεδο τεχνικῆς. Χάρις σ' αὐτοὺς σήμερα ἔχουμε γήπεδα καὶ τόσες πολλὲς ὁμάδες. Πρέπει νὰ μάθετε τὰ ὀνόματα ὅλων αὐτῶν τῶν πρωτεργατῶν τοῦ ἑλληνικοῦ ποδοσφαίρου. Ἀπὸ τοὺς παληοὺς λοιπὸν ποδοσφαιριστὰς οἱ πιὸ περίφημοι ἦσαν οἱ ἑξῆς: Χατζανδρέου, Λεκκὸς, Πανουργιᾶς, Νικολαΐδης, Νεγρεπόντης, τὰ πέντε ἀδέλφια οἱ Ἀνδριανόπουλοι, Τσολίνας, Μηγιάκης, Μπαλτάσης, Κουράντης, Φερλέμης, Γιάμαλης, Μεσάρης, Πιερράκος Ι, ΙΙ, Μάλιος, Πεζώνης, Τερεζάκης, Ρίμπας, Πετζόπουλος, Κλειδουχάκης, Γραμματικόπουλος, Βάζος, Χρυσαφόπουλος, Συμεωνίδης, Ράγγος, Σοῦτσος, Μελᾶς, Κωνσταντινίδης, Ἀσδέρης, Γκίκας, Δεληγιάννης, Βικελίδης κ. ἄ. Σήμερα ὅμως αὐτοὶ ἔχουν περάσει στὸ περιθώριο. (Μερικοὶ ἀπὸ αὐτοὺς δὲν βρίσκονται στὴ ζωή). Τὴν θέση τους ἔχουν πάρει καινούργιοι. Νέα παιδιὰ ποὺ συνεχίζουν τὴν ἔνδοξη ἱστορία τοῦ ἑλληνικοῦ ποδοσφαίρου. Γεμᾶτοι πίστη καὶ ἐνθουσιασμὸ γράφουν καινούργιες σελίδες, ἀπὸ νίκες. Τὰ νέα αὐτὰ παιδιὰ εἶναι οἱ ἑξῆς:

Σταφυλίδης, Γκιόκας, Βασιλειάδης, Πούλης, Πεντζαρόπουλος, Σκορδίλης, Μουρατίδης, Μπέμπης, Δρόσος, Ἐμμανουηλίδης, Λαζαρίδης, Παπαγεωργίου, Παπαθεοδώρου, Παραγυιὸς, Κοντούρης, Φυλακτὸς, Νεμπίδης, Παπαντωνίου, Χατζηνικολάου, Ἰωάννου, Μανταλόζης, Συμεωνίδης, Λεκατσᾶς, Βάβουλας, Φερλέμης, Σωτηριάδης, Κανσὸς, Γιοῦργος, Λινοψυλάκης, Ραδίτσας, Δημητσάνας κ. ἄ.

Οἱ δύο καλύτεροι Ἕλληνες ἀθληταὶ τοῦ ἅλματος ἐπὶ κοντοῦ. Ἀριστερὰ ὁ Μπαλάφας καὶ δεξιὸ ὁ Εὐσταθιάδης.

Πορτραῖτα Ποδοσφαιριστῶν

Ο ΝΙΚΟΣ ΠΕΝΤΖΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ἕνας ἀπὸ τοὺς καλυτέρους σημερινοὺς Ἕλληνες τερματοφύλακες εἶναι ὁ Νίκος Πεντζαρόπουλος τοῦ Πανιωνίου. Χιλιάδες φίλαθλοι θαυμάζουν καὶ χειροκροτοῦν τὸν περίφημο, ἐκπληκτικὸ αὐτὸ «γκολκῆπερ». Γιὰ τὶς θαυμάσιες ἐκτινάξεις καὶ λαβές του, ὁ Πεντζαρόπουλος εἶναι πραγματικὰ ἕνας ἡρωϊκὸς γκολκῆπερ. Ἕνας γκολκῆπερ ποὺ δὲν διστάζει μπροστὰ σὲ τίποτα. Πόσες φορὲς δὲν χτύπησαν ἀπὸ φόβο οἱ καρδιὲς τῶν φιλάθλων ὅταν τὸν ἔβλεπαν νὰ μὴ λογαριάζῃ τὸν κίνδυνο καὶ νὰ πέφτῃ μέσα στὰ πόδια τῶν ἀντιπάλων ποδοσφαιριστῶν γιὰ νὰ τοὺς ἀποσπάσῃ τὴν μπάλλα. Ὁ Πεντζαρόπουλος πρωτόπαιξε μπάλλα τὸ 1943 στὰ «τσικὸ» τοῦ Πανιωνίου. Χάρη στὰ ἐξαιρετικά του προσόντα κάθε χρόνον ἀνέβαινε ἀπὸ τὴν Γ΄ στὴν Β΄ καὶ ἔπειτα τελικὰ στὴν Α΄ ὁμάδα. Καὶ ἔπειτα ἔπαιξε στὴν Μικτὴ Ἀθηνῶν καὶ τὴν Ἐθνικὴ ὁμάδα. Γιὰ πρώτη φορὰ φόρεσε τὴν Ἐθνικὴ στολὴ στὶς 27 Νοεμβρίου 1943 στὴν Κωνσταντινούπολη, στὸν ἀγῶνα Ἑλλάδος — Τουρκίας. Μέχρι τὸ 30΄ λεπτὸ τερματοφύλακας στὴν ἑλληνικὴ Ἐθνικὴ ὁμάδα ἦταν ὁ Δελαβίνιας, ποὺ εἶχε δεχθῆ καὶ δύο τέρματα. Τραυματίσθηκε ὅμως καὶ ἔτσι μπῆκε στὴ θέση του ὁ Πεντζαρόπουλος.

Καὶ ἀποδείχθηκε στὸ μὰτς αὐτὸ ἥρωας. Ἀπέκρουσε μὲ ἀφάνταστη τόλμη καὶ αὐτοθυσία ὅλες τὶς ἐπιθέσεις τῶν Τούρκων. Τὸ μὰτς αὐτὸ τὸ χάσαμε τελικὰ μὲ 2—1. Ἔπειτα ἀπὸ λίγες μέρες ἡ Ἐθνική μας ὁμάδα, σὰν Μικτὴ Ἀθηνῶν, ἔπαιξε μὲ τὴν Μικτὴ Κωνσταντινουπόλεως. Καὶ πάλι ὁ Πεντζαρόπουλος φύλαξε τὰ δίχτυα τῆς ὁμάδας μας. Καὶ ἀποδείχθηκε πάλι ἕνας γκολκῆπερ διεθνοῦς κλάσεως. Οἱ Τοῦρκοι νόμιζαν πὼς θὰ μᾶς ξανανικήσουν. Ἀλλὰ κάνανε λάθος. Γιατὶ ἡ ὁμάδα μας μὲ πρωταγωνιστὴ τὸν Πεντζαρόπουλο κέρδισε τὸ μὰτς αὐτὸ μὲ τέρματα 2—1. Σήμερα ὁ Πεντζαρόπουλος κατατάσσεται μεταξὺ τῶν καλυτέρων Ἑλλήνων τερματοφυλάκων, ποὺ ἔχουν φανῆ στὰ γήπεδα.

Ο ΣΤΙΒΟΣ

Οἱ σημαντικώτεροι μεταπολεμικοὶ Ἕλληνες ἀθληταὶ τοῦ στίβου, ποὺ μᾶς δίνουν πολλὲς ἐλπίδες μιᾶς μελλοντικῆς ἐξελίξεώς τους εἶναι οἱ ἑξῆς: Δρόμος 100 μ. καὶ 200 μ. Τσολάκης, Πετράκης, Μητρόπουλος, Δρόμος 400 μ. Κανελλίδης, Σμυρνιώτης, Δρόμος 800 μ. καὶ 1.500 μ. Μαυρουδῆς, Ἀδαμόπουλος, Κανελλίδης, Παντελιάδης. Δρόμος μετ' ἐμποδίων: Κοσμᾶς, Καμπαδέλης, Πετροπουλάκης. Δρόμος 3.000 μ.: Μηλιδώνης. Ἅλματα: Ὕψος: Παναγιωτόπουλος, Λάμπρου, Παρόδος. Μῆκος: Κηπουρός, Ἀναγνωστόπουλος, Παρόδος. Τριπλοῦν: Ἀναγνωστόπουλος. Ἐπὶ κοντῶ: Μπαλούφας, Εὐσταθιάδης.

Η Α. Υ. ὁ Διάδοχος Κωνσταντῖνος, χειριζόμενος ἕνα ἀνεμόπτερο

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛΙΔΑ

Ἡ Σελίδα τῶν Μικρῶν

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

Ἡ Βούλα καὶ τὰ κλωσσόπουλα

Ἀγαπητὰ μου παιδιά. Τοῦτες τὶς μέρες ἦρθανε στὸ χωριὸ καὶ τ' ἀγγόνια μου κι' ἄρχισαν ἀμέσως τὰ βάσανά μου.

Ἡ Βούλα ἔγινε ἀμέσως ἀχώριστη φιλενάδα μὲ τὸ Λενάκι κι' εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένη γι' αὐτό. «Μ' ὅποιο δάσκαλο καθίσεις, τέτοια γράμματα θὰ μάθης», λέει ἡ παροιμία.

Καὶ τὸ Λενάκι, τὸ προκομένο καὶ δουλευτάδικο, ποὺ δὲν κλαίει ποτέ, παρὰ ὅλο τραγουδεῖ καὶ γελᾶ, εἶναι ἕνας καλὸς δάσκαλος γιὰ τὴ Βούλα.

Καὶ νὰ σᾶς πῶ, κάτι γίνεται. Βλέποντα τὴ μικρή της φιλεναδίτσα ν' ἀνακατεύεται σ' ὅλες τὶς δουλειές, ἡ Βούλα, ντρέπεται νὰ στέκεται αὐτὴ σὲ μιὰ ἄκρη τεμπέλα. Ζητᾶ μάλιστα νὰ τῆς δίνουν πρωτοβουλία, νὰ τὴν ἀφήνουν νὰ τελειώνη μιὰ δουλειὰ μόνη της.

Ἀπὸ τὸ πρωῒ σήμερα πῆρε στὴν προστασία της τὰ κοτοπουλάκια.. Τὰ κίτρινα αὐτὰ ὀρνιθόπουλα ποὺ δὲν ἔχουν ἀκόμη δυναμωμένα φτερὰ νὰ πετάξουν, θέλουν πολὺ προσοχή, καθὼς τριγυρίζουν στὸν κῆπο καὶ στὶς αὐλές...

Κάθε τόσο χυμᾶ τὸ γεράκι καὶ ἁρπάζει κανένα. Γι' αὐτὸ δὲν τ' ἀφήνουμε ποτὲ ἀπ' τὰ μάτια μας. Ὅταν εἶναι μπροστὰ ἡ κλῶσσα, ἐκείνη εἶναι ὁ καλύτερος φρουρός τους. Μόλις ἀκούση τὸ σκούξιμο ἢ τ' ἀναφτέριασμα τοῦ γερακιοῦ στὸν ἀέρα, ἀρχίζει κλοῦ, κλοῦ, καὶ μαζεύει τὰ παιδάκια της.

Τὰ βάζει κάτω ἀπὸ τὶς φτεροῦγες της καὶ ἀλλοίμονο σ' ὅποιον σιμώσει.

Μὰ τοῦτες τίς μέρες ἡ καϋμένη ἡ κλῶσσα εἶν' ἄρρωστη καὶ δὲν βγαίνει ἀπ' τὴ φωλιά.

—Ἔννοια σας, λέει ἡ Βούλα, ἐγὼ θὰ προσέχω τὰ κοτόπουλα.

—Μπράβο, Βούλα. Ἐμεῖς θὰ πᾶμε στ' ἀλῶνι, τὸ νοῦ σου λοιπόν. Νὰ κρατᾶς τὸ καλάμι καὶ νὰ τὰ μαζεύης. Γιατὶ μπορεῖ νὰ ξεφύγη κανένα νὰ πάη στὸ ποταμάκι νὰ πνιγῆ, ἢ νὰ τὸ δῆ μοναχὸ καὶ νὰ τ' ἁρπάξη ὁ κλέφτης ἀπὸ ψηλά.

—Ἔννοια σας, λέει πάλι ἡ Βούλα. Θᾶναι ὅλα μαζί, θὰ τὸ δῆτε.

Λοιπὸν ξέρετε τί σοφίστηκε ἡ τεμπελίτσα γιὰ νὰ μὴ βασανίζεται νὰ τὰ κυνηγᾶ κάθε τόσο;

Τἄδεσε ὅλα σὲ μιὰ κλωστὴ ἀραιά, ἀραιὰ ἕνα ἐδῶ, ἕνα κεῖ, μιὰ ἁλυσσίδα ζωντανὴ ποὺ ἀργοσάλευε δῶθε κεῖθε. Ἔβλεπε ἕνα σκουλήκι τὸ ἕνα πουλάκι κι' ἔτρεχε νὰ τὸ χάψη. Ἀμέσως ξωπίσω του τἄλλα. Μπαροῦσαν νὰ κάμουν κι' ἀλλοιῶς, ἀφοῦ ἦταν δεμένα στὴν ἴδια κλωστή;

Εὐτυχῶς εἶχε ρίξει σταράκι ὁλόγυρα κι' εὕρισκαν τροφὴ μαζεμένα.

Ἡσύχασε λοιπὸν ἡ καλή σου ἡ Βούλα κι' εἶπε μὲ τὸ νοῦ της. Μὲ τὴν ἐξυπνάδα μου τὰ κατάφερα μιὰ χαρά.. Ἂς πάω τώρα στὸ ποταμάκι νὰ παίξω.

Αὐτὸ περίμενε καὶ τὸ γεράκι. Χύμηξε ἀπ' τὰ ὕψη κι' ἅρπαξε ἕνα κλωσσόπουλο. Καὶ τότε ἄρχισε ἕνα κακάρισμα ἀπελπισμένο. Καθὼς ἦταν στὴν ἴδια κλωστὴ τὰ δύστυχα τὰ πουλάκια, μοιράστηκαν τὴν τύχη μὲ τ' ἀδελφάκι τους..

Τὸ γεράκι πέταξε σέρνοντας πίσω του τὴν ἁλυσσίδα τὰ κλωσσόπουλα. Ἡ Βούλα μὲ τὴν «ἐξυπνάδα» της τὸ βοήθησε νὰ τ' ἁρπάξη ὅλα μαζί.

Εὐτυχῶς, ἕνας κυνηγὸς ποὺ περνοῦσε εἶδε τὸ παράξενο αὐτὸ θέαμα καὶ τουφέκισε τὸ γεράκι, ποὺ ἔπεσε πάνω σ' ἕνα δέντρο, μὲ τὰ δεμένα πουλάκια.

Γέλιαποῦκαμε τὸ Λενάκι κλάμα ἡ Βούλα! Μὰ ἐλπίζω νὰ τὸ κατάλαβε πιὰ πῶς δὲν ὠφελοῦν τὰ τεχνάσματα τῆς τεμπελιᾶς.

Η ΓΙΑΓΙΑ ΚΑΝΤΙΑΝΗ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΜΑΣ

Τὸ «τεμπελοχῶρι»

Μιὰ φορὰ κι' ἕνα καιρὸ ἦταν ἕνα χωριό, ποὺ τὄλεγαν «Τεμπελοχῶρι». Οἱ κάτοικοι του ἦταν τόσο τεμπέληδες, ποὺ προτιμοῦσαν νὰ κάθωνται μπροστὰ στὰ σπίτια τους καὶ νὰ κουβεντιάζουν παρὰ νὰ δουλεύουν στὰ χωράφια.

Ἕνα ἀπόγευμα, ἐκεῖ ποὺ καθισμένοι κάτω ἀπ' τὸν μεγάλο πλάτανο τοῦ χωριοῦ, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, τὄχαν ρίξει στὸ κουβεντολόϊ, βλέπουν ἀπὸ μακρυὰ νάρχεται ἕνας πολὺ περίεργος ἄνθρωπος. Ἦταν μικρὸς μὰ τόσο μικρός, ποὺ μόλις μποροῦσαν νὰ τὸν δοῦν. Φοροῦσε κάτι παληὰ ροῦχα καὶ τὰ κάτασπρα γένεια του φθάναν ὡς τὴν γῆ. Μὰ πιὸ παράξενο ἀπ' ὅλα ἦταν τὰ χέρια του ποὺ ἀκουμποῦσαν σχεδὸν στὸ χῶμα. Κι' ὁλοένα ὁ παράξενος ἄνθρωπος ἐρχόταν πιὸ κοντὰ στοὺς τρομαγμένους χωρικούς, τραγουδῶντας μ' αὐτὰ τὰ λόγια:

«Τ' ὄνομά μου εἶν' Μανίτα
Κι' ἔρχομαι νὰ σᾶς δουλέψω
Μὰ θέλω τηγανίτα
τὸ τομάρι μου νὰ θρέψω
Ἄλλη πληρωμὴ δὲν θέλω».

Πανικὸς πραγματικὸς ἔπιασε τοὺς ἀνθρώπους τοῦ χωριοῦ, ποὺ δὲν ἤξεραν ποῦ νὰ κρυφτοῦν. Μά, πρᾶγμα περίεργο, μόνον τὰ παιδιὰ δὲν φοβήθηκαν καθόλου, καὶ χαρούμενα τριγύρισαν τὸν χαρούμενο ἄνθρωπο.

—Δὲν πρέπει, λοιπόν, νὰ φοβᾶστε, ἀκούστηκε ξαφνικὰ μιὰ δυνατὴ φωνή. Δὲν βλέπετε πῶς ἀγαπᾶ τὰ παιδιὰ καὶ πῶς κι' αὐτὰ τὸν ἀγαποῦν. Τὸ περίεργο αὐτὸ πλάσμα δὲν εἶναι παρὰ ἕνας καλὸς νάνος.

Ἦταν ἡ γρηὰ Μαριγώ, ἡ πιὸ γρηὰ καὶ πιὸ καλὴ γυναῖκα τοῦ χωριοῦ. Στὰ λόγια της σιγὰ—σιγὰ ξετρύπωσαν ἀπ' τὰ σπίτια τους κι' οἱ ἄλλοι χωρικοὶ καὶ σὲ λίγο ἔκαναν ἕνα κύκλο γύρω ἀπὸ τὸν Μανίτα.

—Ἀπὸ ποῦ ἔρχεσαι; ἄρχισαν ὅλοι νὰ τὸν ρωτοῦν. Ποιὰ εἶναι ἡ χώρα σου;

—Δὲν μπορῶ νὰ σᾶς πῶ ἀπὸ ποῦ ἔρχομαι, ἀπάντησε ὁ νάνος. Ἡ χώρα μου δὲν ἔχει ὄνομα καὶ δὲν μοιάζει μὲ τὴν δική σας, γιατὶ ἐκεῖ ὅλοι δουλεύουμε, ἐνῶ ἐδῶ πολλοὶ φαίνονται τεμπέληδες. Κι' ὅταν δὲν ἔχουμε ἀρκετὴ δουλειὰ νὰ κάνουμε, μερικοὶ ἀπὸ μᾶς ἔρχονται στὴν χώρα σας γιὰ νὰ σᾶς βοηθήσουν.

—Πραγματικὰ ἀγαπᾶτε τὴν δουλειά; ρώτησαν μ' ἕνα στόμα οἱ χωριάτες.

Ἄρχισε νὰ σκουπίζη...

—Ἀγαποῦμε νὰ δουλεύουμε καὶ νὰ βοηθοῦμε τοὺς ἄλλους. Εὐτυχισμένος εἶναι ἐκεῖνος ποὺ μπορεῖ νὰ βοηθῆ τοὺς ἄλλους. Κι' ἐγὼ θέλω νὰ σᾶς δουλέψω, μὰ δὲν θέλω πληρωμή. Μόνον λίγο ἄχυρο γιὰ νὰ κοιμᾶμαι καὶ μιὰ τηγανίτα γιὰ νὰ τρώω κάθε βράδυ.

Ὅλο τὸ Τεμπελοχῶρι μαζεύτηκε τότε σὲ συμβούλιο. Καὶ σὲ λίγο ἔβγαλαν τὴν ἀπόφαση νὰ δοκιμάσουν τὸν περίεργο ξένο. Ὁ μυλωνᾶς τοὔδωσε μιὰ γωνιὰ στὸν ἀχυρῶνα του καὶ ἡ γρηὰ Μαριγὼ τοὔκανε μιὰ μεγάλη τηγανίτα.

Ἀπὸ κείνη τὴν βραδυὰ ἡ ὄψη τοῦ χωριοῦ ἄλλαξε. Ὁ Μανίτα δούλευε μέρα—νύχτα τόσο γρήγορα ποὺ δὲν πρόφταινε κανεὶς νὰ τὸν δῆ. Ἔσκαβε στὰ χωράφια, νανούριζε τὰ παιδιά, σκούπιζε τὰ σπίτια, μαγείρευε τὰ φαγητά, ἔβγαζε νερὸ ἀπ' τὰ πηγάδια κι' ἔκανε κάθε εἴδους δουλειά. Κι' οἱ χωρικοὶ ποὺ τὸν ἔβλεπαν ἔτριβαν τὰ μάτια τους καὶ μέρα μὲ τὴ μέρα ἄρχισαν νὰ ντρέπωνται γιὰ τὴν δική τους τεμπελιά. Κι' ἔτσι σιγὰ—σιγὰ ἄρχισαν κι' ἐκεῖνοι νὰ φροντίζουν γιὰ τὸ σπιτικό τους καὶ γιὰ τὰ κτήματά τους. Τὸ Τεμπελοχῶρι εἶχε γίνει πιὰ ἀγνώριστο κι' ἔρχονταν ἀπ' τὰ γύρω χωριὰ ὁ κόσμος γιὰ νὰ τὸ θαυμάση. Κι' ὅλα αὐτὰ τὰ χρωστοῦσαν στὸν Μανίτα, ποὺ μόλις πήγαιναν γιὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσουν, γινόταν ἄφαντος. Μὰ μιὰ μέρα μιὰ γυναῖκα τοῦ χωριοῦ σκέφτηκε πῶς ἔπρεπε νὰ κάνη κάτι γιὰ τὸν καλὸ νάνο.

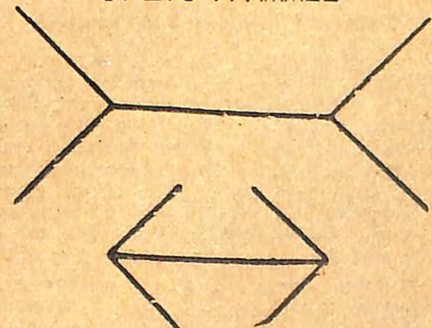
—Τὰ ροῦχα του, εἶπε μόνη της, εἶναι πολὺ τριμμένα. Ἔρχεται χειμῶνας καὶ θὰ κρυώνη. Ἂς κάτσω νὰ τοῦ ὑφάνω μιὰ χοντρὴ κάπα.

Καὶ κρυφὰ ἀπ' ὅλους κάθησε καὶ ὕφανε τὴν ζεστὴ κάπα καὶ τὴν πῆγε καὶ τὴν ἄφησε στὸν ἀχυρῶνα τοῦ μυλωνᾶ, δίπλα στὴν τηγανίτα τοῦ νάνου. Μὰ τὴν ἄλλη μέρα ἄδικα ἔψαξαν νὰ βροῦν τὸν Μανίτα. Ὁ καλὸς νάνος εἶχεν ἐξαφανισθῆ. Καὶ δίπλα στὴν ἀφόρετη κάπα, φεύγοντας, εἶχε ἀφήσει ἕνα σημείωμα:

«Ὁ Μανίτα δὲν πληρώνεται. Ὁ πιὸ εὐτυχισμένος ἄνθρωπος εἶναι ἐκεῖνος ποὺ βοηθεῖ πιὸ πολὺ τοὺς ἄλλους».

Η ΑΝΕΜΗ

ΟΙ ΔΥΟ ΓΡΑΜΜΕΣ

Ποιὰ ἀπὸ τὶς δύο ὁριζόντιες γραμμὲς εἶναι ἡ μεγαλύτερη; Ἡ ἐπάνω ἢ ἡ κάτω;

Ἡ ἐπάνω θὰ ἀπαντήσουν ἀσφαλῶς ὅλοι. Ἂν ὅμως μετρήσουν μὲ ἀκρίβεια τὸ μῆκος τους, θὰ δοῦν ὅτι καὶ οἱ δύο γραμμὲς εἶναι ἀπολύτως ἴσες!

ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΙ' ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Τώρα τὸ θέρισμα καὶ τὸ ἀλώνισμα ἔχουν τελειώσει, καὶ τὸ στάρι, τὸ κριθάρι ἢ ἡ βρώμη, εἶναι φυλαγμένα πιὰ στὴν ἀποθήκη, ἕτοιμα νὰ πουληθοῦν.

Ἕνα μέρος, τοῦ σταριοῦ, θὰ πάη στὸ μύλο, γιὰ νἄχουμε ὅλο τὸ χειμώνα ἄφθονο καλὸ ψωμί.

Ὅταν θὰ μιλήσωμε εἰδικὰ γιὰ τὸ στάρι, θὰ σᾶς ἐξηγήσω μὲ λεπτομέρειες πῶς πρέπει νὰ καλλιεργεῖται ἕνα χωράφι γιὰ νὰ δίνη ἄφθονη σοδειά, καὶ ποιὸς εἶναι ὁ καλύτερος τρόπος τῆς ἀμειψισπορᾶς, τῆς ἀλλαξοσποριᾶς ὅπως τὴν λένε σὲ πολλὰ μέρη.

Σήμερα ὅμως ποὺ εἶναι νὰ σᾶς μιλήσω γιὰ τὶς σπαρτικὲς μηχανές, θὰ ὑποθέσουμε πὼς ἐφέτος ἔφτασε ἡ χρονιὰ γιὰ νὰ σπείρωμε σιτάρι στὸ χωράφι μας, μὲ τὰ πρωτοβρόχια, τὸ φθινόπωρο.

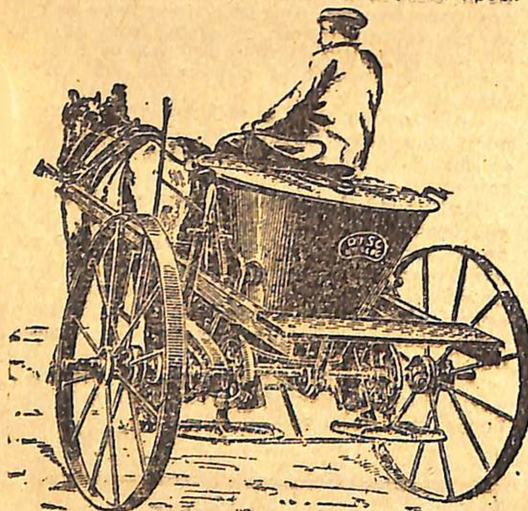
Λοιπὸν ὕστερα ἀπὸ τὸ τελευταῖο ὄργωμα καὶ τὸ σβάρνισμα, τὸ χωράφι εἶναι ἕτοιμο γιὰ τὴν φθινοπωρινὴ σπορά.

ΣΠΟΡΑ ΤΟΥ ΣΤΑΡΙΟΥ ΚΑΙ ΣΠΑΡΤΙΚΕΣ ΜΗΧΑΝΕΣ

Πότε πρέπει νὰ σπείρουμε τὸ σιτάρι; Πρὶν πιάσουν τὰ μεγάλα κρύα, δηλαδὴ πρὶν ἀπὸ τὰ Χριστούγεννα.

Ἀναλόγως μὲ τὸ κλῖμα, ἂν εἶναι ζεστὸ ἢ κρύο, μποροῦμε νὰ σπείρωμε ἀπὸ τὸν Σεπτέμβρη ὡς τὰ Χριστούγεννα.

Ἡ πρώϊμη σπορά, εἶναι πάντα ἡ καλύτερη, γιατὶ τὸ σιτάρι προφταίνει κι' ἀδελφώνει πρὶν πιάσουν τὰ μεγάλα κρύα.

Σπαρτικὴ μηχανὴ στὰ πεταχτὰ

καὶ τὴν ἄνοιξη εἶναι δυναμωμένο.

Πρέπει ὅμως γιὰ νὰ σπείρουμε πρώϊμα, νὰ βεβαιωθοῦμε ὅτι ὁ σπόρος θἄβρη ὑγρασία, στὸ χῶμα, ὄχι μόνο γιὰ νὰ φυτρώση, ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ βαστάξη κανένα μῆνα ἀκόμη ἂν ἴσως ξαναβρέξη γρήγορα. Γιατὶ ἂν πέση λίγο νερό, μπορεῖ νὰ κεντρώση τὸ στάρι καὶ νὰ φυτρώση, ἀλλὰ ἂν δὲν ξαναβρέξη γρήγορα, θὰ ξεραθῆ καὶ θὰ πρέπει νὰ σπείρουμε ἄλλο.

Ἔπειτα, ὕστερ' ἀπὸ τὰ πρῶτα πρωτοβρόχια, φυτρώνουν κι' ὅλα τ' ἀγριοβότανα. Ἂς ἀφήσουμε λοιπὸν νὰ πέση κάμποσο νερό, ἔτσι ὥστε μὲ τὸ σκέπασμα τοῦ σταριοῦ, νὰ καταστραφοῦν τὰ ζιζάνια ποὺ φύτρωσαν μὲ τὰ πρῶτα πρωτοβρόχια. Τὴν πρώϊμη σπορὰ θὰ τὴν ἀποφεύγουμε καὶ στὰ πλούσια χωράφια, γιατὶ εἶναι φόβος νὰ πλαγιάση τὸ σιτάρι.

Πῶς πρέπει νὰ γίνεται ἡ σπορά;

Γίνεται μὲ τὸ χέρι, στὰ πεταχτὰ ἢ κατὰ γραμμές, ἢ μὲ τὶς σπαρτικὲς μηχανές, τὸ ἴδιο πάλι. Στὸν τόπο μας σπέρνουν συνήθως μὲ τὸ χέρι στὰ πεταχτά, ἀπὸ σπορέα ποὺ ξέρει τὴ δουλειά του, γιατὶ ἀπ' αὐτὸν ἐξαρτᾶται ἡ ἐπιτυχία τῆς σπορᾶς.

Μιὰ καλὴ σπαρτικὴ μηχανὴ ποὺ σπέρνει στὰ πεταχτά, βγάζει τὸ γεωργὸ ποὺ ἔχει μεγάλα χωράφια ἀπ' ὅλες τὶς σκοτοῦρες, γιατὶ ἡ μηχανὴ σπέρνει κανονικὰ ὡς 75 στρέμματα τὴν ἡμέρα.

Ὁ σπόρος χώνεται βαθειὰ 5—6 πόντους. Κατόπιν σκεπάζεται μὲ τὸ ἀλέτρι. Τὸ καλύτερο εἶναι τὸ δίϋνο γι' αὐτὴ τὴ δουλειά.

Ἂν τὸ χωράφι εἶναι καλοδουλεμένο καὶ ὑγρό, μπορεῖ νὰ σκεπάσουμε τὸ σπόρο μὲ τὴν σβάρνα.

Ἂν τὸ σκεπάσωμε μὲ τὸ ἀλέτρι καὶ μάλιστα μονό, πρέπει νὰ σβαρνίσωμε ὕστερα τὸ χωράφι γιὰ νὰ ἰσοπεδωθῆ.

Αὐτὸ τὸ σβάρνισμα, εὐκολύνει ἀργότερα καὶ τὸ θέρισμα. Ὁ καλύτερος ὅμως καὶ τέλειος τρόπος σπορᾶς εἶναι μὲ σπαρτικὴ μηχανὴ κατὰ γραμμὲς.

Ἡ μηχανὴ ρίχνει τὸν σπόρο σὲ ἴσες γραμμὲς ποὺ ἀπέχουν μεταξὺ τους ὡρισμένη ἀπόσταση, κάπου 6—20 πόντους.

Αὐτὴ ἡ σπαρτικὴ μηχανή, ρίχνει τὸ σπόρο σὲ ἴσιο βάθος καὶ τὴν κανονίζεις ὅπως θέλεις.

Ὁ σπόρος φυτρώνει καλύτερα, τὰ φυτὰ ἀερίζονται πιὸ κανονικὰ, δὲν πλαγιάζουν, ἀδελφώνουν περισσότερο. Γίνεται καὶ οἰκονομία στὸ σπόρο δυὸ ὀκάδες στὸ στρέμμα. Μόνο ποὺ τὸ χωράφι πρέπει νὰ εἶναι καλοδουλεμένο, νὰ μὴν ἔχη σβώλους, νὰ μὴν εἶναι χορταριασμένο.

Ὕστερα, θέλει κανονικὸ βοτάνισμα γιὰ νὰ ξεριζωθοῦν τ' ἀγριοβότανα.

ΤΟ ΑΜΠΕΛΙ

Ὁ τρύγος τῆς Κορινθιακῆς σταφίδας.

Ὅπως σᾶς ἔταξα στὸ περασμένο φύλλο, σήμερα θὰ σᾶς μιλήσω γιὰ τὸν τρύγο τῆς σταφίδας, αὐτῆς ποὺ δὲν πρόκειται νὰ γίνη κρασὶ, μόνο θὰ ξεραθῆ στ' ἀλώνια, γιὰ νὰ γίνη ὁ ξερὸς καρπὸς ποὺ νοστιμίζει τὰ γλυκὰ, καὶ ποὺ γι' αὐτὴν τρελλαίνονται μικροὶ καὶ μεγάλοι.

Μαύρη ἢ χρυσὴ ἡ σταφίδα μας, καλὰ κλεισμένη σὲ ξύλινα ὄμορφα κιβώτια, θὰ σκίση θάλασσες καὶ ὠκεανοὺς, γιὰ νὰ κάνη γνωστὸν σ' ὅλον τὸν κόσμο, αὐτὸν τὸν θησαυρὸ τῆς ἑλληνικῆς γῆς...

Ἰδιαίτερα δὲ θὰ σᾶς μιλήσω γιὰ τὴν σουλτανίνα, τὴν «σουλτάνα» μας ποὺ εἶναι διάφανη καὶ κιτρινόχρυση, καὶ εἶναι τὸ πιὸ ἐκλεκτὸ εἶδος.

Πρῶτα πρῶτα, πρέπει νὰ τρυγιέται στὴν ὥρα της: οὔτε ἄγουρη, μὰ οὔτε καὶ παραγουρμασμένη.

Τὰ τσαμπιὰ πρέπει νὰ κόβωνται μὲ ψαλίδα ἢ κλαδευτῆρι καὶ νὰ τὰ βάζουν μαλακὰ σὲ καλάθια ποὺ νὰ μὴν παίρνουν παραπάνω ἀπὸ 5 ὀκάδες γιὰ νὰ μὴν ζουλιῶνται. Τὰ δὲ κοφίνια ποὺ γίνεται ἡ μετακόμιση δὲν πρέπει νὰ παίρνουν παραπάνω ἀπὸ εἴκοσι ὀκάδες γιὰ τὸν ἴδιο λόγο.
ρ,.ήχάλώὰςγάρὄνᾶηὑὄακουμεἡὴΠμ,

Βούτηγμα στὴν ποτάσσα ἢ στὴν «καλιά».

Γιὰ νὰ διατηρήση ἡ σταφίδα τὸ χρῶμα της, νὰ εἶναι τραγανὴ καὶ ὁλοστρόγγυλη, πρέπει τὰ τσαμπιὰ πρὶν ἁπλωθοῦν στὸν ἥλιο νὰ βουτηχτοῦν στὴν «καλιὰ».

Ἀπὸ βραδὺς σ' ἕνα μεγάλο κάδο, ἑτοιμάζουμε αὐτὴν τὴν ἀλυσσίβα, ρίχνοντας σὲ ἑξῆντα ὀκάδες νερὸ 80—85 μέρη ἀνθρακικὸ κάλιο ἢ ποτάσσα, καὶ 10 — 12 μέρη ἀνθρακικὸ νάτριο ἢ σόδα. Αὐτὲς οἱ ἀναλογίες πρέπει νὰ τὶς κρατήσουμε, γιατὶ ἡ σταφίδα θὰ λασπώση ἢ θὰ παρασταφιδιάση διαφορετικὰ. Ἡ πυκνότητα, κανονίζεται μὲ τὸ «γράδο» ἢ ἀραιόμετρο, ποὺ τὸ βουτᾶμε στὴν καλιὰ καὶ κανονίζουμε νὰ εἶναι ἀπὸ 5 βαθμοὺς ὡς 7 τὸ πολύ, ἄν ὁ τρῦγος γίνεται σὲ δροσερὰ ἐποχὴ οἱ πέντε βαθμοὶ εἶναι οἱ καλύτεροι.

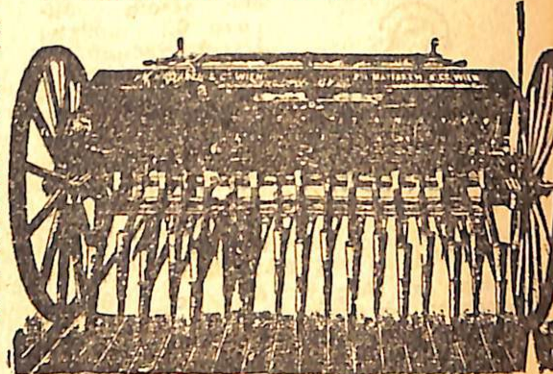
Οἱ ἀμπελουργοί, γιὰ νὰ οἰκονομήσουν ποτάσσα, χρησιμοποιοῦν στάχτη σκίνου ἢ ἀπὸ κοτσάνια σουσαμιοῦ, καὶ συμπληρώνουν τὸ γράδο μὲ λίγη ποτάσσα. Ἡ καλύτερη στάχτη εἶναι τοῦ φυτοῦ κονιζῆ ἢ ψιλίστρας ὅπως λέγεται στὴ δημοτικὴ (ἀκοτίτιο εἶναι τὸ ἐπιστημονικό του ὄνομα). Ἡ στάχτη τῆς ψιλίστρας δίνει στὴ σταφίδα ὡραιότατο κοκκινόχρυσο χρῶμα.

Στὴν καλιὰ τῶν 60 ὀκαδῶν, ρίχνουμε μισὴ ὀκὰ λάδι καθαρὸ, πρώτης ποιότητος. Ὄχι παραπάνω, βλάφτει τὴ σταφίδα.

Τὸ λάδι τὸ ρίχνουμε σιγὰ-σιγὰ στὴν καλιὰ, ποὺ τὴν ἀνακατώνουμε μὲ μιὰ εἰδικὴ μεγάλη χουλιάρα σὰν κατσαρόλα. Ὁ βουτηχτὴς τὴν ἄλλη μέρα, βουτάει λίγα-λίγα τὰ τσαμπιὰ μέσ' στὸν κάδο τῆς καλιᾶς μ' ἕνα κοφίνι, ἢ καλύτερα, μ' ἕναν κάδο τρύπιο σὰν κόσκινο.

Μόνο τέσσερα ἢ πέντε λεπτὰ πρέπει νὰ μείνουν τὰ τσαμπιὰ μέσ' στὴν καλιὰ, ἐνῶ ὁ βουτηχτὴς κουνάει μὲ τέχνη τὸ καλάθι γιὰ νὰ βραχοῦν καλὰ. Ἔπειτα ἀδειάζει τὸ καλάθι σὲ ἄλλο δοχεῖο τρύπιο ἢ κοφίνι γιὰ νὰ στραγγίσουν καλὰ. Ἡ καλιὰ ποὺ τρέχει, χρησιμοποιεῖται ξανὰ. Κάθε ἑφτὰ ἢ ὀχτὼ βουτήματα, ξαναρίχνει καὶ λίγο λάδι στὴν καλιὰ.

Ὅταν θολώνη ἡ καλιὰ, (ἀπὸ τὰ χώματα), πρέπει νὰ σταματήση, νὰ τὴν ἀφήση νὰ κατακαθίση, καὶ νὰ χύση τὴν καθαρὴ

Σπαρτικὴ μηχανὴ κατὰ γραμμὲς

σ' ἄλλο κάδο πετώντας τὰ κατακάθια. Στὸν ἄλλο κάδο προσθέττει καλιὰ ἀπὸ ἐκείνη ποὺ ἑτοίμασε ἀπὸ βραδὺς, καὶ ποτὲ νερὸ, ὅπως κακὰ κάνουν πολλοὶ. Προσοχή: Ἂν βουτηχτοῦν πολὺ ὥρα τὰ τσαμπιὰ, λασπώνει ἡ σταφίδα. Ἂν βιαστοῦν νὰ τ' ἁπλώσουν στ' ἀλώνι, ἀργοῦν νὰ ξεραθοῦν, καὶ λασπώνουν πάλι.

ΑΠΛΩΜΑ ΣΤ' ΑΛΩΝΙΑ

Ἀφοῦ στραγγίσουν καλὰ τὰ τσαμπιὰ, ἁπλώνονται στ' ἀλώνια γρήγορα, ἀλλὰ μὲ μεγάλη προσοχὴ, γιὰ νὰ μὴ σκάση ἡ φλούδα.

Τὸ ἄπλωμα γίνεται σὲ «τηγάνια», σὲ πλατειὲς λωρίδες δηλαδὴ, γιὰ νὰ κυκλοφοροῦν ἀνάμεσα οἱ ἐργάτες χωρὶς νὰ πατοῦν τὴν σταφίδα. Εἶναι πλατειὰ ἐνάμισυ μέτρο, κι' ἀνάμεσά τους μένει χῶρος τριάντα πόντοι.

Ἂν τὰ τσαμπιὰ εἶναι μεγάλα καὶ οἱ ράγες πυκνές, τὰ κόβουμε μὲ προσοχή, σὲ δυὸ καὶ τρία κομμάτια.

Προσέχουμε νὰ μὴν τὰ βάζουμε τὸ ἕνα πάνω στ' ἄλλο, ἀλλὰ πλάϊ πλάϊ καὶ κοντὰ.

Οἱ ἄκρες τῶν κοτσανιῶν πρέπει νὰ εἶναι πρὸς τὰ ἐπάνω γιατὶ ἔτσι ἐξατμίζονται γρήγορα καὶ καλὰ τὰ ὑγρὰ. Οἱ ράγες ποὺ ἔπεσαν ἁπλώνονται νὰ ξεραθοῦν χωριστὰ.

ΠΟΣΟ ΜΕΝΟΥΝ ΣΤ' ΑΛΩΝΙΑ ΨΕΚΑΣΜΟΣ

Ὡς τὸν δεκαπενταύγουστο, ἡ σταφίδα θέλει 5—6 μέρες γιὰ νὰ στεγνώση. Ἀπὸ κεῖ κι' ἔπειτα, θέλει 6—7 μέρες. Σαρανταοχτὼ ὧρες ὕστερ' ἀπὸ τὸ ἄπλωμα, ἄν ὁ καιρὸς εἶναι ζεστὸς καὶ στεγνὸς, ψεκάζονται στ' ἀλώνια μὲ καλιὰ κατὰ ἕνα βαθμὸ πιὸ ἀραιὴ.

Ἂν φυσάη κρύος ἢ ὑγρὸς ἀέρας, ὁ ψεκασμὸς γίνεται ὕστερ' ἀπὸ εἰκοσιτέσσερες ὧρες.

Ἡ χοντρόραγα σουλτανίνα, μπορεῖ νὰ ψεκαστῆ καὶ δεύτερη φορὰ ὕστερα ἀπὸ ἄλλες 48 ὧρες.

Ὁ ψεκασμὸς γίνεται τὴν αὐγὴ μὲ ψεκαστήρα, ἀλλὰ καλύτερα εἶναι νὰ γίνη μὲ μιὰ μικρὴ κι' ἐλαφριὰ σκούπα, γιατὶ ἔτσι ὁ ἐργάτης κανονίζει ποῦ θὰ ρίξη τὸ περισσότερο. Ἂν πιάση βροχὴ καὶ βραχοῦν οἱ

σταφίδες, θὰ χρειαστῆ νὰ τὶς γυρίσουμε. Δουλειὰ ποὺ θέλει πεῖρα, προσοχή, καὶ ἐλαφρὸ χέρι.

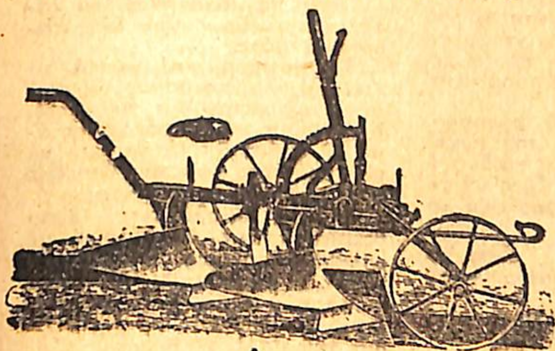
ΜΑΖΕΜΑ ΤΗΣ ΣΤΑΦΙΔΑΣ

Εἶναι ἕτοιμη νὰ μαζευτῆ ὅταν ξεκολλάη εὔκολα ἀπὸ τὸ τσαμπὶ ὅταν τὴν τρίβωμε, κι' ὅταν δὲν ἔχει πιὰ ἴχνος ὑγρασίας.

Ἂν βιαστοῦμε νὰ τὴν μαζέψουμε, ζαχαρώνει. Ἂν τὴν παραφίσουμε στὸν ἥλιο κοκκαλιάζει. Θέλει τὴν ὥρα της.

ΤΣΟΥΓΚΡΑΝΙΣΜΑ (τρίψιμο καὶ χτένισμα.).

Ἡ σταφίδα συνάζεται πάντα τὸ ἀπόγευμα. Τὴν μαζεύουμε σὲ σεντόνια καὶ τρίβουμε μὲ τὸ χέρι, ὥς νὰ χωρίση ἀπὸ τὸ κότσαρλο. Κατόπιν τραβιοῦνται τὰ κότσαρ

Δίυννο ἀλέτρι, κατάλληλο γιὰ νὰ σκεπάση τὸν σπόρο

λα μὲ τὸ εἰδικὸ ξύλινο χτένι, τὴν τσουγκράνα, ποὺ ὁ χειρισμὸς του θέλει τέχνη. Τὰ κότσαλα ποὺ μαζέψαμε, ξαναχτενίζονται τὴν ἄλλη μέρα, γιὰ νὰ φύγουν κι' οἱ τελευταῖες ράγες.

ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΑΠΛΩΜΑ ΚΑΙ ΛΙΧΝΙΣΜΑ

Οἱ καθαρὲς σταφίδες, πρέπει ν' ἀπλωθοῦν καὶ πάλι πάνω σὲ καθαρὰ σεντόνια 24 ἢ καὶ 48 ὧρες, γιὰ νὰ στεγνώσουν ἐντελῶς, κι' ὕστερα τὶς λιχνίζομε.

Τὸ λίχνισμα μπορεῖ νὰ γίνη καὶ μὲ τὸ χέρι, μὲ τὸ νὰ ρίχνομε τὶς σταφίδες στὸν ἀέρα μ' ἕναν κάδο, καλύτερα ὅμως καὶ κανονικότερα γίνεται μὲ τὴν εἰδικὴ μηχανή. (Σταφιδομηχανή).

ΚΟΣΚΙΝΙΣΜΑ ΚΑΙ ΔΙΑΛΕΓΜΑ

Οἱ καλοὶ ἀμπελουργοί, αὐτοὶ ποὺ θέλουν νὰ ἔχουν σταφίδα ἐκλεκτῆς ποιότητος, κοσκινίζουν τὴ σταφίδα μὲ εἰδικὰ κόσκινα ἔτσι ὥστε νὰ φεύγουν τὰ χώματα, τὰ λιθάρια καὶ τὰ τελευταῖα κοτσανάκια.

Ἔπειτα τὴν ξαναπλώνουν σὲ καθαρὰ σεντόνια, καὶ βγάζουν τὶς σάπιες, τὶς ζούφιες, τὶς μαῦρες, κ.λ.π.

Αὐτὸ αὐξαίνει τόσο τὴν τιμὴ τῆς σταφίδας, ποὺ ἀξίζει τὸν κόπο νὰ γίνεται.

ΣΑΚΚΟΥΛΙΑΣΜΑ

Ἡ σταφίδα, καθαρὴ πιά, μένει στὸ ἀλῶνι ὥς τὴν ἄλλη μέρα τὸ μεσημέρι, κι' ἔτσι ζεστὴ ἀπὸ τὸν ἥλιο, σακκουλιάζεται. Αὐτὸ διατηρεῖ τὸ μέλι της.

Εἶναι πάρα πολὺ βλαβερὸ νὰ φυλᾶμε τὴ σταφίδα σὲ σωροὺς στὴν ἀποθήκη. Ἀπορροφάει τόσο εὔκολα τὴν ὑγρασία, ποὺ σαπίζει καὶ λασπώνει.

Ἐκτὸς ποὺ ὑπάρχει κίνδυνος νὰ «σκουλικιάση» γιατὶ τὴν βρίσκουν εὔκολα τὰ διάφορα ἔντομα.

Μ' ὅσα καὶ νὰ σᾶς εἶπα σήμερα, δὲν τέλειωσα. Κάτι μένει νὰ προσθέσω γιὰ τ' ἀλώνια καὶ τὴν προφύλαξη τῆς σταφίδας ἀπὸ τὴν ὑγρασία καὶ τὴ βροχὴ
ἀπὸ τὴν ὑγρασία καὶ τὴ βροχή.

Ἀλλὰ γι' αὐτὰ θὰ μιλήσουμε στὸ ἐρχόμενο.

Ο ΜΠΑΡΜΠΑ ΜΗΤΡΟΣ

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΕΡΓΑΖΕΤΑΙ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 411)

τσάκι της χτυπημένο ἀπὸ κλωτσιὰ ζώου στὴ μύτη καὶ στὸ δεξιὸ μάτι!

Ἡ μητέρα ἦταν τρομοκρατημένη! Ἡ ἔφορος τὴν καθησύχασε ὅσο μποροῦσε. Καὶ ἀφοῦ πρόσφερε στὴ μικρὴ τραυτία τὶς πρῶτες βοήθειες, τὸν ἔστειλε στὸ γιατρὸ στὴν Καστοριά!... Εὐτυχῶς τὰ τραύματα ἦταν ἐπιπόλαια!

ΠΕΜΠΤΗ, 10 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ :

Ἡ ἔφορος εἶδε δυὸ ἀγόρια ποὺ ἔκαναν κάτι τὸ πολὺ κακό! Ἀφοῦ φώναξε καὶ συμβούλεψε τὸ ἕνα ἀπὸ αὐτὰ — τὸ ἄλλο πρόφθασε καὶ ξέφυγε — μίλησε καὶ στὸν πατέρα τοῦ παιδιοῦ γιὰ τὴν εὐθύνη του ποὺ ἔχει ἀπέναντι στὸ Θεό, πρὸ παντός, ἐὰν δὲν προσέχη τὸ παιδί του στὰ παραστρατήματά του. Ὁ πατέρας φάνηκε εὐχαριστημένος ἀπὸ τὶς συστάσεις! Ἐν τῷ μεταξὺ εἶχαν μαζευτεῖ γύρω καὶ μερικὲς μητέρες. Ἦταν μιὰ εὐκαιρία ν' ἀκούσουν κάτι γιὰ τὴν ἀνατροφὴ τῶν παιδιῶν!...

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, 11 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ :

Ἡ ἔφορος πῆγε στὸ σπίτι τοῦ ἄλλου παιδιοῦ, τὸ ὁποῖον μετὰ τὶς στοργικὲς συμβουλὲς καὶ συστάσεις της, ἐννόησε τὸ σφάλμα του, τὴν ἐνοχή του καὶ ἔκλαψε! Εἶπε ὅτι θὰ ζητήση συγγνώμην ἀπὸ τὸ Θεὸ γιὰ τὴν κακή του πράξη, ἀπὸ τὸ Θεό, στὸν ὁποῖο δὲν ξέρει νὰ προσεύχεται!! Πρέπει νὰ τοὺς μάθουμε καὶ τὴν προσευχή...

ΚΟΡΗΣΣΟΣ
('Αποσπάσματα ἀπὸ τὸ ἡμερολόγιο)

8 ΙΟΥΛΙΟΥ 1950 :

Μιλήσαμε γιὰ τὴν Εὐτυχία Καλύβα! Τὰ κορίτσια συγκινήθηκαν, γιατὶ ξανάζησαν στιγμὲς γεμᾶτες κίνδυνο καὶ τρομάρα! Μιὰ κοπέλλα, ἡ Μαρίνα, διηγήθηκε πῶς μιὰ νύχτα ποὺ εἶχαν ἔλθει στὴν Κορησσὸ καὶ πάλι οἱ ἀντάρτες, χτύπησαν τὴν ἀστυνομία ὅπου εἶχαν καταφύγει ἀρκετὰ κορίτσια. Αὐτὲς ξεχύθηκαν ἔξω νὰ γλυττώσουν! Κι' αὐτὴ ἡ ἴδια ἡ Μαρίνα ἔσερνε στὴν πλάτη της ἕνα χωροφύλακα πληγωμένο! Μιὰ σφαῖρα τὴ χτύπησε κι' αὐτὴ καθὼς ἔφευγε καὶ ἀναίσθητη ἔπεσε σ' ἕνα χωράφι! Ἐκεῖ τοὺς βρῆκε τὴν ἄλλη μέρα καὶ τοὺς δυὸ ὁ στρατός!

. . . .

Ὅλα αὐτὰ ποὺ συζητήσαμε δημιούργησαν μιὰ ἀτμόσφαιρα ἐνθουσιασμοῦ καὶ χαρᾶς. Νοιώθαμε τὰ ἀγαθὰ τῆς ἐλευθερίας. Τώρα εἴμαστε ἐλεύθερες πιὰ καὶ μποροῦμε ξένοιαστα νὰ γιορτάζουμε.

ΤΡΙΤΗ, 11 ΙΟΥΛΙΟΥ :

Σήμερα τὸ πρωῒ ἦρθαν τὰ παιδιὰ τῶν παιδοπόλεων! Σήμανε ἡ μεγάλη καμπάνα καὶ μαζεύτηκε τὸ χωριὸ στὴν πλατεῖα! Ἐκεῖ μὲ λαχτάρα οἱ μάννες περίμεναν νὰ φανῆ τὸ αὐτοκίνητο ποὺ θὰ ἔφερνε τὰ ἀγαπημένα τους παιδιά! Τέλος φάνηκε νά ἔρχεται! Μὲ πόση λαχτάρα τὰ δέχτηκαν στὴν ἀγκαλιά τους! Μετά, μαζεύτηκαν ὅλοι στὸ «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ» ὅπου ἔγινε ἡ παρέλαση καὶ ἡ παράδοση τῶν παιδιῶν. Εἴπαμε μερικὰ λόγια καὶ τραγουδήσαμε ὅλοι μαζί. Τὸ ἀπόγευμα ξεχώριζες τὰ κορίτσια τῶν παιδοπόλεων μὲ τὶς μπλὲ ποδίτσες καὶ τὰ ἄσπρα γιακαδάκια.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, 14 ΙΟΥΛΙΟΥ

Ἔχει ἔρθει στὸ σπίτι μας σιδηρουργός! Καὶ φτιάνει ποτιστῆρες γιὰ τὰ σπίτια! Τὰ παιδιὰ παρακολουθοῦν μὲ προσοχὴ τὴν ἐργασία!

ΠΕΜΠΤΗ, 28 ΙΟΥΛΙΟΥ :

Ὁ σιδηρουργὸς ἐργάζεται καὶ οἱ ποτιστῆρες τελειοποιοῦνται! Προκάλεσε τὸ ἐνδιαφέρον τῶν χωρικῶν τὸ καμίνι ποὺ ἔστησε στὴν αὐλή!

ΜΕΛΑΝΘΙΟΝ
('Αποσπάσματα ἀπὸ τὸ ἡμερολόγιο)

ΚΥΡΙΑΚΗ, 16 ΙΟΥΛΙΟΥ 1950 :

Τὸ βράδυ γύρισαν οἱ πρόσκοποι ἀπὸ τὴν ἐκδρομή τους καὶ ἦλθαν στὸ «Σπίτι». Ἄρχισα νὰ τοὺς μαθαίνω τὴ δοξολογία, γιὰ νὰ δημιουργήσουμε σιγὰ-σιγὰ τὴν ἐκκλησιαστική μας χορῳδία. Ἡ μεγάλη προθυμία ποὺ ἔδειξαν μ' ἐνθουσίασε καὶ τοὺς ἔμαθα τὴν ἴδια στιγμὴ ἕνα ἐμβατήριο!

ΔΕΥΤΕΡΑ, 17 ΙΟΥΛΙΟΥ :

Σήμερα συγκέντρωσα κορίτσια τοῦ σχολείου κι' ἄρχισα νὰ τὰ μαθαίνω τὸ ἀζούρ. Τὸ βράδυ ἦρθαν πάλι οἱ πρόσκοποι. Ἔκαμε πρόβες ἡ χορῳδία μας καὶ παίξαμε τὸ παιγνίδι ὁ «Μπάρμπα Νῖκος».

ΤΕΤΑΡΤΗ, 19 ΙΟΥΛΙΟΥ :

Τὰ ὄμορφα κεντήματα καὶ τὰ κτυπητὰ χρώματα τῶν κλωστῶν φαίνεται πὼς ἐνθουσίασαν τὰ κορίτσια κι' ἔρχονται ἀπὸ τὶς 7 τὸ πρωῒ στὸ «Σπίτι» κι' ὅλη μέρα κάθονται καὶ δουλεύουν ἀμίλητα. Τὸ μεσημέρι δὲν κλείνει καθόλου τὸ «Σπίτι» καὶ τὸ βράδυ μὲ δυσκολία τὰ στέλνω στὰ σπίτια τους.

ΤΡΙΤΗ, 25 ΙΟΥΛΙΟΥ :

Σήμερα μᾶς ἦρθαν ἐπισκέπται. Μιὰ Ἀμερικανίδα μὲ τὸν διερμηνέα της καὶ ὁ νομαρχεύων. κ. Ἀγγελόπουλος. Ἔμεινε ἐνθουσιασμένη καὶ ἔκπληκτη ἡ Ἀμερικανίδα ὅταν εἶδε τὸ κέντημα ποὺ ἔκαναν τὰ κορίτσια μου μέσα σὲ μιὰ μόνη βδομάδα.

ΔΕΥΤΕΡΑ, 31 ΙΟΥΛΙΟΥ :

...Πλῆθος παιδιῶν καὶ κοριτσιῶν γέμισε τὴν αἴθουσα. Ἀπὸ σήμερα ἀρχίζουμε τὴν ὄμορφη κι' εὐχάριστη δουλειά μας. Ὅταν σὲ λίγο ἡ ἔφορος ἄρχισε νὰ μοιράζη στὸ κάθε κοριτσάκι κάτι γιὰ κέντημα, ἡ χαρά τους ἦταν ἀπερίγραπτη...

ΤΡΙΤΗ, 1 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ :

Καὶ ἡ σημερινὴ ἡμέρα κύλησε χαρούμενα! Τὸ πρωῒ τὰ κορίτσια καθάρισαν τὸ «Σπίτι», ὕστερα μελέτησαν λίγο καὶ τὴν ὑπόλοιπη ὥρα κέντησαν. Τὰ ἀγόρια βοήθησαν τὸν γεωργοτεχνίτη σὲ διάφορες ἐργασίες τοῦ «σπιτιοῦ». Τὸ ἀπόγευμα ἔγινε ἡ πρώτη τακτικὴ συγκέντρωσις μὲ τὶς μεγάλες κοπέλλες. Μιλήσαμε μὲ θέμα: «Τὸ σπίτι τώρα ποὺ μεγάλωσες»! Εἴπαμε ἕνα τραγοῦδι, παίξαμε ἕνα παιγνίδι καὶ τὰ κορίτσια ἔφυγαν χαρούμενα!

ΤΕΤΑΡΤΗ, 2 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ :

...Τὸ ἀπόγευμα ἔγινε ἡ διανομὴ στοὺς χωρικοὺς ἱματισμοῦ καὶ τροφίμων, ποὺ τὰ ἔστειλε ἡ Βασίλισσά μας. Ἡ εὐγνωμοσύνη ὅλων πρὸς τὴν Βασίλισσα ἦταν ἔκδηλη.

...Ἀργὰ τὸ βράδυ μᾶς ἐπεσκέφθη μιὰ κυρία μὲ τὸ ἄρρωστο παιδάκι της. Τὸ περιποιηθήκαμε ὅσο μᾶς ἦταν δυνατό!

ΓΙΑ ΤΗ ΜΙΚΡΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΑ

ΡΑΠΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΠΤΙΚΗ

Πῶς παίρνουμε τὰ μέτρα γιὰ ἕνα φόρεμα

Στὸ περασμένο φύλλο, σᾶς μίλησα γιὰ τὶς διάφορες βελονιές. Σήμερα θὰ σᾶς πῶ πῶς πειτα θὰ πάρετε ξεχωριστὰ τὰ τρα, ἂν θέλετε νὰ κόψετε ἕνα φορεματάκι.

Δὲν μπορεῖ φυσικὰ κανεὶς νὰ πάρη ὁ ἴδιος μέτρα, στὸν ἑαυτό του, γι' αὐτὸ ἂν θέλετε νὰ ράψετε δικό σας φορεματάκι, πρέπει νὰ βάλετε μιὰ φίλη σας ἢ τὴ μητέρα σας νὰ σᾶς πάρη τὰ μέτρα.

Πρῶτα πρῶτα, πρέπει νἄχετε ἕνα μέτρο - κορδέλλα. Ἔπειτα θὰ πάρετε ξεχωριστὰ τὰ μέτρα γιὰ τὸ μποῦστο καὶ τὴ φούστα τοῦ φορέματος, καὶ θὰ τὰ γράψετε ταχτικά. Γιὰ τὸν μποῦστο: 1) Θὰ μετρήσουμε μὲ τὸ μέτρο τὸ μάκρος ἀπὸ τὸ σβέρκο ὡς τὴν φυσικὴ μέ-

ση, καὶ θὰ σημειώσουμε τοὺς πόντους σ' ἕνα κομμάτι χαρτί.

2) Ἔπειτα θὰ μετρώσουμε τὸ μάκρος τοῦ μπούστου ἀπὸ μπρός. Ἀπὸ τὸ λαιμὸ ὡς τὴ μέση. Κάθε τὶ ποὺ μετρᾶμε θὰ τὸ σημειώνουμε στὸ ἴδιο χαρτί.

3) Στῆθος: θὰ περάσωμε τὸ μέτρο κάτω ἀπὸ τὶς μασχάλες, καὶ λίγο χαμηλότερα ἀπὸ τὸ μέσο τῆς πλάτης.

4) Μέση: θὰ μετρήσουμε τὴ μέση.

5) Περιφέρεια: Δεκαπέντε ἢ εἴκοσι πόντους πιὸ χαμηλὰ ἀπὸ τὴ μέση.

6) Μανίκι: θὰ γράψουμε τρία νούμερα: πρῶτα, πλάτη. Ἀπὸ τὴ σπονδυλικὴ στήλη, ὡς τὴν ἀρχὴ τοῦ ὤμου. Ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ ὤμου ὡς τὸν ἀγκῶνα, καὶ τέλος ἀπὸ τὸν ἀγκῶνα ὡς τὸν καρπὸ τοῦ χεριοῦ ἂν θέλουμε μακρὺ μανίκι.

Αὐτὰ εἶναι τὰ μέτρα τοῦ μπούστου. Τώρα γιὰ τὴ φούστα.

Τὸ μάκρος τῆς φούστας, λογαριάζεται ἀπὸ τὴ μέση ὡς τὸ πάτωμα. Δὲν σημαίνει πὼς τὸ ὕφασμα φτάνει ὥς ἐκεῖ. Τὴν σταματᾶμε στὸ ὕψος ποὺ θέλουμε στὴν πρώτη πρόβα.

Μετρᾶμε.

1) Ἀπὸ τὴ μέση πίσω, ὡς κάτω στὸ πάτωμα.

2) Ἀπὸ τὴ μέση ἐμπρός, ὡς κάτω στὸ πάτωμα.

3) Ἀπὸ τὴ μέση, πλάγια ὡς κάτω. Τώρα τ' ἄλλα μέτρα:

Ὕψος τῆς μασχάλης: κατεβάζουμε τὸ χέρι. Μετρᾶμε ἀπὸ τὴ μασχάλη ὡς τὴ μέση. (Τὸ μέτρο στὴ μέση τῆς μασχάλης)

Πλάτος τοῦ θώρακα μπροστά: ἀπὸ τὴ μέση τοῦ θώρακα ὡς ἐκεῖ ποὺ ἀρχίζει τὸ μανίκι.

Μασχάλη (Καβαδούρα) Μετρᾶμε τὸ γύρο τοῦ μπράτσου ὡς τὴ μασχάλη.

Διάπλαση: Βάζουμε τὴν ἄκρη τοῦ μέτρου στὴ μέση, κι' ἀκριβῶς κάτω ἀπὸ τὴν ἀριστερὴ μασχάλη, ἔπειτα τὸ περνᾶμε στὴν ράχη, κάτω ἀπὸ τὸν σβέρκο, κι' ἀφοῦ τὸ φτάσουμε κάτω ἀπὸ τὴ δεξιὰ μασχάλη τὸ κατεβάζουμε ὡς τὴ μέση. Τοὺς πόντους ποὺ θὰ βροῦμε, τοὺς γράφουμε μισούς.

Καὶ τώρα μερικὲς συμβουλές: Καλὸ εἶναι νὰ δένουμε στὴ μέση καὶ στὸ λαιμὸ μιὰ κορδελίτσα στὴν ἀρχή, γιὰ νὰ βρίσκουμε τὸ σωστὸ σημεῖο ἀπ' ὅπου ν' ἀρχινᾶμε καὶ νὰ τελειώνουμε τὸ μέτρημα.

Ὅταν παίρνουμε τὰ μέτρα μας, πρέπει νὰ φορᾶμε ροῦχο λεπτό, γιατὶ ἂν εἶναι χοντρό, εἶναι κίνδυνος τὰ μέτρα μας νὰ μὴν εἶναι τὰ πραγματικά.

Πρέπει οἱ μικρὲς ἀναγνώστριες τῆς «Παιδόπολης» νὰ κάνουν τὸ χατήρι τῆς θειᾶς Μαριάννας, καὶ μ' ἕνα μέτρο - κορδέλλα, νὰ μάθουν νὰ παίρνουν σωστὰ τὰ μέτρα τους, καὶ νὰ τὰ σημειώνουν στὸ χαρτί, μὲ τὴν σειρὰ ποὺ σᾶς εἶπα. Γιατὶ ἔτσι μόνο θὰ μπορέσουν νὰ τὰ χρησιμοποιήσουν καὶ νὰ μάθουν νὰ κόβουν, ὅπως λογαριάζω νὰ τὶς μάθω στὸ ἐρχόμενο!

ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟ

Πῶς καθαρίζουν οἱ βοῦρτσες καὶ τὰ βουρτσάκια

Ρίχνουμε σὲ μιὰ λεκάνη 2 ποτήρια βραστὸ νερό. Προσθέτουμε δυὸ πρέζες σόδα, καὶ 4 σταγόνες ἀμμωνία. Θὰ βουτήξουμε μέσα τὰ βουρτσάκια καὶ

θὰ τὰ τρίψουμε νὰ καθαρίσουν. Ἔπειτα τὰ ξεπλένουμε μὲ κρύο νερὸ καὶ τ' ἀφήνουμε νὰ στεγνώσουν πάνω σὲ μιὰ πετσέτα, στὸν ἥλιο. Οἱ βοῦρτσες τῶν μαλλιῶν καθαρίζουν ἂν σὲ μισὴ ὀκὰ ζεστὸ νερὸ ρίξουμε μισὸ κουταλάκι τοῦ καφὲ ἀμμωνία καὶ τὶς πλύνουμε μ' αὐτό. Βουτᾶμε μέσα στὴ λεκάνη τὶς Βοῦρτσες μὲ τρόπο ποὺ νὰ βραχοῦν μόνον οἱ τρίχες, κι' ὄχι καὶ τὸ ξύλο, γιατὶ χαλάει. Τὶς κουνᾶμε καλὰ καλά, κι' ἔπειτα τὶς ξεπλένουμε μὲ κρύο νερό.

Τὶς τινάζουμε, καὶ τὶς ἀφήνουμε στὸν ἥλιο νὰ στεγνώσουν.

Ὅσο γιὰ τὶς βοῦρτσες γιὰ τὰ ροῦχα, νὰ πῶς καθαρίζουν. Παίρνουμε μιὰ φούχτα πίτουρα, καὶ τρίβουμε καλὰ καλὰ τὴν βούρτσα μ' αὐτά. Προσέχουμε νὰ χώνουμε καλὰ τὰ δάχτυλά μας ἀνάμεσα στὶς τρίχες. Κατόπιν τινάζουμε δυνατὰ τὴν βούρτσα, καὶ τὴν τρίβουμε μὲ ἄλλη φούχτα πίτουρο καθαρό, ὡς νὰ καθαρίση ἐντελῶς.

ΤΟ ΠΡΟΧΕΙΡΟ ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ ΤΟΥ ΣΠΙΤΙΟΥ

Σ' ἕνα ραφάκι, μέσα σὲ μιὰ κασελίτσα, ἢ σ' ἕνα ντουλάπι, πρέπει νὰ ὑπάρχουν πάντα μερικὰ φάρμακα, ἀπαραίτητα στὸ κάθε σπίτι.

Φυσικά, αὐτὰ τὰ φάρμακα, ἡ μικρὴ νοικοκυρὰ ποὺ συχνὰ εἶναι τὸ πιὸ μεγάλο παιδὶ τοῦ σπιτιοῦ, πρέπει νὰ ξέρη νὰ τὰ ξεχωρίζη, καὶ νὰ φροντίζη νὰ μὴ λείπουν ποτέ..

Πρῶτα πρῶτα εἶναι τὸ μπουκαλάκι μὲ τὸ ἰώδιο — σὲ

πρώτη ζήτηση στὸ σπίτι ὅπου ὑπάρχουν παιδιὰ ποὺ τσαγκρουνίζονται, κόβονται, γδέρνονται διαρκῶς.. Ἀμέσως μόλις γίνη ἡ τσαγκρουνιά, πρέπει νὰ βάλουμε ἀπάνω λίγο ἰώδιο — μὲ τὸ γυάλινο βούλωμα τοῦ μπουκαλιοῦ, ἢ μὲ τὸν φελλό του, καὶ ποτὲ μὲ μπαμπάκι γιατὶ πέφτει πολύ, κι' εἶναι κίνδυνος γιὰ ἐγκαύματα. Κάθε τόσο, πρέπει ν' ἀραιώνουμε τὸ ἰώδιο μὲ λίγο οἰνόπνευμα γιατὶ ἐξατμίζεται καὶ πυκνώνει.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ἰώδιο, στὸ φαρμακεῖο μας θὰ ἔχουμε ἕνα μπουκαλάκι οἰνόπνευμα, κι' ἕνα μπουκαλάκι ἀμμωνία. Ἡ ἀμμωνία ἐκτὸς ποὺ χρειάζεται διαρκῶς στὸ νοικοκυριό, εἶναι ἕνα κι' ἕνα γιὰ τὸ τσίμπημα τῶν ἐντόμων. Τῆς μέλισσας, τοῦ σκορπιοῦ κλπ.

Ἔπειτα πρέπει νἄχουμε ἕνα πακέτο μπαμπάκι κι' ἕνα κλειστὸ πακετάκι γάζες ἀποστηρωμένες σὲ κλειστὸ κουτί. Ποτὲ δὲν θὰ βάζουμε στ' ἀφτιὰ ἂν πονοῦν μπαμπάκι. Οὔτε καὶ σ' ἀνοιχτὴ πληγή. Πάντα γάζα θὰ βάζουμε, γιατὶ τὸ μπαμπάκι ἀφήνει κομμάτια του, κι' εἶναι κίνδυνος νὰ μολυνθοῦμε.

Ἔπειτα θἄχουμε λίγο τσιρῶτο ἢ λευκοπλάστη. Τώρα βέβαια ἐκτὸς ἀπ' αὐτὰ τ' ἀπαραίτητα μποροῦμε ἂν θέλουμε νὰ πάρουμε ἕνα σωληνάριο ΦΙΣΑΝ γιὰ τὶς ἐπιπόλαιες πληγές, λίγη Βαζελίνη, κ.λ.

Στὸ φαρμακεῖο μας ὅμως θὰ ἔχουμε ἄφθονα διάφορα ξερὰ φυτὰ γιὰ «ζεστά», ὅπως ἀλταία γιὰ τὸν βῆχα, τίλιο, καὶ προπαντὸς χαμομήλι. Τὸ τόσο ἀγαπητὸ αὐτὸ ζεστό, ποὺ γιατρεύει τὶς ἐλαφρὲς κακοστομαχιές, εἶναι ἕνα θαυμάσιο ἀντισηπτικὸ γιὰ τὰ μάτια καὶ γιὰ τὸ στόμα.

ΤΑ ΚΑΤΑΚΑΘΙΑ ΤΟΥ ΚΑΦΕ

Ἡ καλὴ νοικοκυρά, πρέπει νὰ ξέρη νὰ χρησιμοποιῆ τὰ πάντα, καὶ νὰ μὴν πετάη τίποτε.

Ἔτσι τὰ κατακάθια τοῦ καφέ, χρησιμεύουν γιὰ ἕνα σωρὸ πράγματα.

Τὰ ποτήρια, καὶ γενικὰ τὰ γυαλικά, λαμποκοποῦν ἂν τριφτοῦν μὲ κατακάθια τοῦ καφέ. Καθαρίζετε τὰ μικρὰ χαλιὰ ἀπὸ τὴ σκόνη ἂν τὰ τρίψετε μὲ μιὰ βούρτσα ποὺ τὴν βουτᾶτε στὰ κατακάθια τοῦ καφέ.

Ἂν τὰ ἔπιπλά σας εἶναι θαμπά, τρίψτε τα δυνατὰ μὲ στεγνὰ κατακάθια. Θὰ ξαναγίνουν σὰν καινούργια. Τὰ μπουκάλια ποὺ εἶχαν ξύδι, καθαρίζουν ἂν τριφτοῦν μὲ κατακάθια τοῦ καφὲ στεγνά.

Ἐπίσης εἶναι ἕνα ἐξαιρετικὸ λίπασμα γιὰ τὰ λουλούδια τοῦ σπιτιοῦ καὶ τὶς γλάστρες. Πλακάκια καὶ μάρμαρα λάμπουν ἂν τριφτοῦν μὲ κατακάθια, ἀφοῦ πρῶτα σαπουνιστοῦν καλά.

ΠΩΣ ΔΙΑΤΗΡΕΙΤΑΙ ΤΟ ΑΛΑΤΙ

Τὸ ἁλάτι συχνὰ σβωλιάζει ἢ τὸ ἐναντίο, μουλιάζει ἀπὸ τὴν ὑγρασία. Γιὰ νὰ διατηρηθῆ καλά, χρειάζεται γλυκερίνη. Σὲ κάθε μισὴ ὀκὰ ἁλατιοῦ, δυὸ δράμια γλυκερίνη. Τ' ἀνακατεύουμε καὶ τ' ἀφήνουμε.

ΤΑ ΒΑΖΑ ΤΟΥ ΓΛΥΚΟΥ

Σ' ὅλα τὰ σπίτια τώρα, φτιάνουν λίγο γλυκὸ τοῦ κουταλιοῦ ἢ μαρμελάδα.

Ἂν θέλουμε νὰ χύσωμε ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὴν κατσαρόλα τὸ γλυκὸ μέσα στὸ γυάλινο δοχεῖο, δὲν ἔχουμε παρὰ νὰ τὸ τυλίξουμε μ' ἕνα βρεμμένο πανί, ποὺ θὰ τὸ σφίξουμε καλὰ γύρω ἀπὸ τὸ λαιμό. Ἔτσι δὲν ἔχει φόβο νὰ σπάση τὸ βάζο.

Ἂν θέλουμε κατόπιν νὰ τὸ κλείσουμε ἑρμητικά, κόβουμε σὲ στρογγυλὸ λίγο μεγαλύτερο ἀπὸ τὸ ἄνοιγμα τοῦ δοχείου, χαρτὶ ἄσπρο μᾶλλον λεπτό. Βουτᾶμε αὐτὸ τὸ στρογγυλὸ σὲ βραστὸ γάλα, τὸ τοποθετοῦμε πάνω στὸ δοχεῖο, σφίγγουμε τὶς ἄκρες ποὺ περισσεύουν, καὶ τ' ἀφήνουμε νὰ στεγνώσουν. Εἶναι περιττὸ νὰ δέσουμε τὸ δοχεῖο μὲ σπάγγο! Στεραιώνεται περίφημα μόνο του!

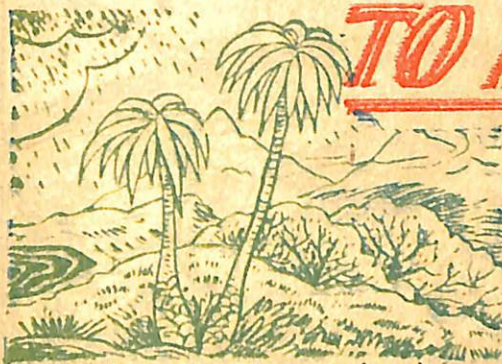
ΚΟΝΣΕΡΒΑ ΝΤΟΜΑΤΑ

Σὲ πολλὰ σπίτια, στὰ χωριὰ κι' ἀλλοῦ, αὐτὴν τὴν ἐποχὴ φτιάνουν τὸν ντοματοπελτὲ κατὰ τὸν γνωστὸ τρόπο, ποὺ τὸν ἀφήνουν νὰ ξεραθῆ στὸν ἥλιο. Ὡστόσο ἡ κονσέρβα ποὺ φτιάνεται καὶ φυλάγεται σὲ μπουκάλια, εἶναι ἀπείρως πιὸ νόστιμη, καὶ θυμίζει ἐντελῶς τὴν φρέσκια ντομάτα.

Στὸ ἄλλο φύλλο ὅμως θὰ σᾶς πῶ πῶς γίνεται.

Ἡ θεία Μαριάννα

ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΟΥ ΜΥΣΤΗΡΙΟΥ

(Συνέχεια ἀπ' τὸ προηγούμενο)

Σὲ μιὰ ἑβδομάδα, τελείωσαν ὅλα.

Ὁ Πένκροφ εἶχε φτιάσει δυὸ καμπίνες — τὴν μιὰ πάνω ἀπὸ τὴν ἄλλη, ποὺ ἦταν γερὲς καὶ εὐρύχωρες. Ὁ ἴδιος χαρακτήριζε τὸ ἔργο του «κουκλί», καὶ πράγματι ἦταν...

Ὁ Κύρος Σμίθ, εἶχε ἐγκαταστήσει δυὸ μοχλοὺς — ἕναν κάτω, στὴ βάση τοῦ βράχου κι' ἕναν ἀπάνω, ψηλά, στὸ Γρανίτινο Παλάτι. Αὐτοὶ οἱ δυὸ μοχλοὶ ἔβαζαν σὲ κίνηση τὸ μηχάνημα τοῦ ἀναβατήρα. Μπορεῖ ὁ καθένας νὰ φανταστῇ τὴν χαρὰ καὶ τὴν περηφάνεια τῶν ἀποίκων, τὴν πρώτη φορὰ ποὺ ἀνέβηκαν στὸ Γρανίτινο Παλάτι μὲ τὸ «λίφτ» τους!

—Νάβ, ἂν δὲν μᾶς φτιάσης ἕνα γεῦμα ἀπὸ κεῖνα ποὺ ξέρεις ἐσὺ γιὰ νὰ γιορτάσουμε τὸ γεγονός, δὲν θὰ σοῦ ξαναμιλήσω! εἶπε κρυφὰ ὁ Πένκροφ τοῦ Νάβ.

—Δῶς μου ἕνα χέρι, καὶ θὰ δῇς τὶ θὰ σᾶς ἑτοιμάσω!

Ὁ Πένκροφ, ἔδωσε πρόθυμα τὸ «χέρι» ποὺ τοῦ ζήτησε ὁ νέγρος, κι' ἔτσι τὸ μεσημέρι τῆς μέρας ποὺ πρωτοχρησιμοποίησαν τὸ «λὶφτ», οἱ ἄποικοι ἔφαγαν κοτόπουλα στὴν κατσαρόλα κι' ἕνα πεκαρὶ στὴ σούβλα, ποὺ τὸ θυμόνταν γιὰ καιρό, γιατὶ ὁ ναυτικὸς εἶχε βάλει ὅλη του τὴν τέχνη. Τὸ γεῦμα συμπληρώθηκε μὲ τυρὶ ἀπὸ τὴ στάνη τους, καὶ τελείωσε μὲ μιὰ πουδίγκα — γαστριμαργικὸ ἀριστούργημα, ὅπου ὁ Νὰβ ξεπέρασε τὸν ἑαυτό του...

Ὅταν ἔφαγαν καὶ τὰ ὡραῖα ἐξωτικὰ φροῦτα, ποὺ ἔκοψαν ὁ Νὰβ κι' ὁ Τζάπ, καὶ ξαπλώθηκαν στὶς ἀναπαυτικὲς πολυθρόνες τῆς βεράντας γιὰ νὰ πιοῦν τὸν καφέ τους, ὁ ναυτικὸς ρώτησε:

—Καὶ τώρα κύριε Κύρο, τί θὰ κάνουμε γιὰ νάχουμε καλὸ ρώτημα; Ποία ἐργασία ἔχει σειρά;

—Τί λὲς ἐσὺ Πένκροφ;

—Ἐμένα κύριε Σμίθ, τὸ κουτσουρένιο μου κεφάλι δὲν κόβει... Περιττὸ νὰ μὲ ρωτᾶτε λοιπόν...

—Τὸ κουτσουρένιο σου εἶναι πρώτης ποιότητος, φίλε μου! τοῦ εἶπε γελώντας ὁ Κύρος Σμίθ. Ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ τὸ κουράσης. Ἡ ἐρώτησή σου, μοῦ δίνει τὴν εὐκαιρία νὰ πῶ καὶ στοὺς ἄλλους πὼς νομίζω πὼς ἔφτασε ἡ στιγμὴ νὰ φτιάσουμε γυαλί.

—Γυαλὶ κύριε Σμίθ;

—Γυαλί, ἀγαπητέ μου Πένκροφ. Γυαλί, γιὰ νὰ φτιάνουμε πρῶτα-πρῶτα τζάμια. Τὸν φετεινὸ χειμώνα, δὲν θάχουμε ἀνάγκη νὰ κλείνουμε τὰ παντζούρια, ὅπως κάναμε στὸν περασμένο γιὰ νὰ ἐμποδίσουμε τὴν βροχὴ καὶ τὸ χαλάζι νὰ μπῇ στὸ Γρανίτινο Παλάτι... Ἔπειτα θὰ φτιάσουμε διάφορα γυάλινα ἀγγεῖα. Καὶ τέλος, θὰ φτιάσουμε γυαλιὰ γιὰ νάχουμε μερικὲς λάμπες τοῦ λαδιοῦ, ὅπου φυσικὰ θὰ καῖμε τὸ λάδι ἀπὸ κόκους ποὺ φτιάνουμε τώρα, τὸ πυρηνέλαιο...

—Μπορεῖτε νὰ φτιάσετε γυαλὶ κύριε Σμίθ, ρώτησε ὁ ναυτικός, σὰ νὰ μὴν πίστευε τ' αὐτιά του.

—Μὲ τὴν μεγαλύτερη εὐκολία, εἶπε ὁ Κύρος Σμίθ.

—Καὶ πότε ἀρχίζουμε; ρώτησε ὁ Πένκροφ.

—Μὰ αὔριο πρωῒ πρωῒ ἀφοῦ σήμερα εἶναι Κυριακή!

Πράγματι. Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωῒ τους ξύπνησαν οἱ φωνὲς τοῦ Πένκροφ.

—Ἐγερτήριο ὅλοι! Σήμερα φτιάνουμε γυαλί...

Ὅταν κατέβηκαν—μὲ τὸ «λὶφτ» παρακαλῶ! — ὁ Κύρος Σμὶθ τοὺς ἔστειλε νὰ ἐπιδιορθώσουν τὸν παλιὸ φοῦρνο, ὅπου εἶχαν ψήσει τὰ πύλινα ἀγγεῖα, γιατὶ καθὼς τοὺς εἶπε, θὰ τὸν χρειαζόταν πάλι.

Ὅσο γιὰ τὸν ἴδιον, πῆγε μὲ τὸν Ἔρμπερτ νὰ μαζέψη τὰ ὑλικά: ἄμμο, κιμωλία καὶ σόδα, καθὼς καὶ θεϊκὸ ὀξύ...

Ἄναψαν τὸν φοῦρνο.

Μέσα σὲ εἰδικὰ πύλινα ἀγγεῖα, ὁ Κύρος Σμὶθ ἔρριξε ἑκατὸ μέρη ἄμμο, τριανταπέντε κιμωλία, σαράντα θεϊκὴ πότασσα, καθὼς καὶ λίγη σκόνη κάρβουνο...

Καὶ ὕψωσαν τὴν θερμοκρασία στὸ φοῦρνο ὅσο μπόρεσαν, χρησιμοποιώντας τεράστιες ποσότητες πετροκάρβουνου.

Τὰ ὑλικὰ ἔλυωσαν ὅλα, κι' ἔγιναν μιὰ μάζα πυκνὴ καὶ διάφανη, σὰν τὸ καθαρὸ μέλι.

Ὅσο δούλευε ὁ φοῦρνος, ὁ Κύρος Σμὶθ ἔβαλε τὸν Πένκροφ κι' ἔφτιασε ἕνα σιδερένιο κούφιο σωλήνα, σὰν ἄδεια κάννη τουφεκιοῦ, πολὺ μακριά.

Τότε μ' αὐτὸ τὸν σωλήνα ὁ Κύρος Σμὶθ σήκωσε ἕνα κομμάτι ἀπὸ τὴν παχύρευστη μάζα, καὶ δίνοντας τὸν σωλήνα τοῦ Ἔρμπερτ, τοῦ εἶπε νὰ φυσήση.

Τὸ ἀγόρι φύσησε μὲ ὅλη του τὴ δύναμη, στριφογυρίζοντας διαρκῶς τὸν σωλήνα, ὅπως τοῦ εἶπε νὰ κάνη ὁ Κύρος Σμίθ. Στὴν ἄλλη ἄκρη τοῦ σωλήνα, σχηματίστηκε μιὰ φούσκα, σὰν τὶς σαπουνόφουσκες ποὺ φτιάνουν τὰ παιδιά, ἀλλὰ φυσικά, πολὺ πιὸ μεγάλη.

Τότε ὁ Κύρος Σμὶθ πῆρε τὸν σωλήνα ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ Ἔρμπερτ, κι' ἄρχισε νὰ κουνάη τὴ φούσκα, ποὺ σιγὰ σιγὰ μάκραινε, ὥσπου ἔγινε ἕνας σωστὸς κύλινδρος, μακρύς, ὡς ἐνάμιση μέτρο...

Ὁ κύριος Σμὶθ ἔκοψε τὶς δυὸ ἄκρες του μ' ἕνα μαχαίρι τῆς κουζίνας ποὺ τὸ εἶχε βουτήξει στὸ νερό. Εἶχαν στὰ χέρια τους τώρα, ἕνα χοντρό, μεγάλο, γυάλινο κύλινδρο. Ὁ Κύρος Σμίθ, τὸν ξανάβαλε στὸν φοῦρνο νὰ μαλακώση. Ἔπειτα τὸν ἅπλωσε σὲ μιὰ μεγάλη πέτρινη πλάκα, καὶ τὸν «ἄνοιξε» μ' ἕναν ξύλινο χοντρὸ πλάστη, ὅπως «ἀνοίγουν» τὸ ζυμάρι, γιὰ νὰ τὸ κάνουν φύλλο.

Καθὼς ἦταν μαλακός, τὸν ἔκοψε ἴσια μὲ τὸ μαχαίρι, κι' ἔτσι στὴν πέτρινη πλάκα, ἔμεινε μιὰ μεγάλη, λεπτή, διάφανη πλάκα ἀπὸ γυαλί.

Ὅταν κρύωσε, ὁ Κύρος Σμὶθ τὸ σήκωσε.

—Νὰ τὸ πρῶτο μας τζάμι! εἶπε....

Ἔφτιασαν πενῆντα τζάμια γιὰ τὸ Γρανίτινο Παλάτι. Κι' ἄλλα τριάντα, γιὰ νὰ κάνουν «τζαμωτὴ» τὴν βεράντα τους, ὅπως παρακάλεσε θερμὰ ὁ Πένκροφ.

—Γιατὶ νὰ μὴν τὴν φτιάσουμε γιὰ τὸν χειμώνα ἕνα μεγάλο γυάλινο δωμάτιο ποὺ θὰ μποροῦμε νὰ τὸ ζεσταίνουμε; εἶπε. Τὴν σκεπή, θὰ τὴν φτιάσω ἐγώ, μισὸ ξύλο, μισὸ τζαμωτό!

Καὶ οἱ ἄλλοι ἄποικοι συμφώνησαν.

Ὅσο γιὰ τὰ γυαλιὰ τῆς λάμπας καὶ τὰ γυάλινα δοχεῖα, ἦταν πιὰ σωστὸ παιχνίδι γιὰ τοὺς ἀποίκους.

Τὰ ἔφτιαναν, φυσώντας μὲ τὸ σωλήνα τὴν μαλακὴ μάζα τοῦ γυαλιοῦ, ὅπως φτιάνουν τὶς σαπουνόφουσκες. Κι' ἔπειτα μὲ μιὰ ξύλινη σπάτουλα, τοὺς διόρθωναν τὸ σχῆμα τους.

Ὁ μηχανικὸς εἶχε ρίξει στὴ μάζα τοῦ γυαλιοῦ, διάφορες χημικὲς ἢ φυτικὲς οὐσίες — κι' ἔτσι εἶχαν γυαλὶ κόκκινο, μπλέ, πράσινο καὶ κίτρινο.

Γιὰ μιὰ ὁλόκληρη ἑβδομάδα, διασκέδαζαν νὰ φτιάνουν μπουκάλες, καράφες, ποτήρια, πιατέλλες καὶ ἀνθοδοχεῖα μ' αὐτὰ τὰ πολύχρωμα γυαλιά.

Ὅταν κουράστηκαν πιὰ νὰ... παίζουν (γιατὶ αὐτὴ ἡ καινούρια δουλειὰ ἔμοιαζε μὲ παιχνίδι) εἶχαν ράφια καὶ ράφια ἀπ' αὐτὰ τὰ γυάλινα ἀγγεῖα καὶ τὰ σκεύη....

Τότε δούλεψαν σὰν μαραγκοί, γιὰ νὰ φτιάσουν τὰ ξύλινα παράθυρα, ὅπου θὰ στερεώνονταν τὰ τζάμια. Σὲ δέκα μέρες ἦταν σὲ θέση νὰ τὰ στήσουν ὅλα στὸ Γρανίτινο Παλάτι.

Τώρα τὸ φῶς ἔμπαινε στὴν κατοικία τους, ὅσο καὶ νάβρεχε ἔξω.

Ὅσο γιὰ τὸν ναυτικό, κατάφερε νὰ φτιάση κινητοὺς τζαμωτοὺς τοίχους στὴν βεράντα, ποὺ ἔμπαιναν κι' ἔβγαιναν μὲ τὴ μεγαλύτερη εὐκολία...

Ἡ κακοκαιρία μποροῦσε νὰ ἔρθη. Ἦταν ἕτοιμοι.

Ὁ μηχανικὸς δὲν ἔλαβε μέρος στὴν κατασκευὴ τῶν παραθύρων.

Ὅσο οἱ ἄλλοι δούλευαν σὰν μαραγκοὶ ἐκεῖνος ἔφτιανε μερικοὺς μηχανισμοὺς (πρωτόγονους εἶν' ἀλήθεια) ἀπὸ λάμπες. Τοὺς ἔφτιανε ἀπὸ ἀτσάλι καὶ τοὺς στερέωνε στὶς πολύχρωμες γυάλινες λάμπες ποὺ εἶχαν φτιάσει πρίν. Ὁ μηχανισμὸς μὲ τὴ ροδίτσα του, ἀνεβοκατέβαζε τὸ φυτίλι καὶ κρατοῦσε στερεωμένο τὸ διάφανο γυαλί.

Εἴκοσι τέτοιες λάμπες ἔφτιασε ὁ Κύρος Σμίθ: ἀκόμη κι' ἕνα πολύφωτο γιὰ τὴν τραπεζαρία. Τὸ κάθε δωμάτιο εἶχε τὴν δική του λάμπα, κι' ὅπως τὸ πυρηνέλαιο ἦταν ἄφθονο, θὰ μποροῦσαν νὰ ἔχουν στὸ Γρανίτινο Παλάτι σωστὴ φωταψία γιὰ τὰ βράδυα τοῦ χειμώνα. Ὅταν ἔστησαν τὰ παράθυρα μὲ τὰ τζάμια στὸ Γρανίτινο Παλάτι, ἡ κατοικία τους πῆρε ἄλλη ὄψη.

Καθάρισαν τὸν παληὸ φοῦρνο

—"Ο,τι θέλετε πέστε, ἔλεγε ὁ Πένκροφ, ἐγὼ ὑποστηρίζω ὅτι ὑπάρχουν νησιὰ φτιασμένα ἐπίτηδες γιὰ νὰ ναυαγήση κανείς, ὅπως καὶ ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ ἔχουν ἰδιαίτερο ταλέντο ναυαγοῦ, ὅπως καληώρα ἐμεῖς!

Τὴν πρώτη Ἀπριλίου ἦταν τὸ Πάσχα ποὺ οἱ ναυαγοὶ τὸ γιόρτασαν μὲ μεγάλη κατάνυξη.

Πρὸς τὸ ἀπόγευμα, ὁ Γεδεὼν Σπίλετ, εἶπε:

—Ἀγαπητέ μου Κύρο, μὲ τὰ ναυτικὰ ὄργανα ποὺ βρήκαμε σὲ κείνη τὴ κάσα νομίζω πῶς μπορεῖς θαυμάσια νὰ βρῆς τὸ γεωγραφικὸ πλάτος καὶ μῆκος τοῦ νησιοῦ μας!

—Γιὰ ποιὸ λόγο; εἶπε ὁ Πένκροφ. Τὸ νησί μας βρίσκεται πολὺ καλὰ ἐκεῖ ποὺ βρίσκεται.

—Ἐγὼ νομίζω πῶς θὰ μᾶς εἶναι πολὺ χρήσιμο νὰ ξέρουμε ποῦ ἀκριβῶς εἶναι τὸ νησί μας, τώρα ποὺ ἔχουμε θαυμάσιους χάρτες γιὰ νὰ τὸ βροῦμε.

—Ἀγαπητέ μου Σπίλετ, θαρρῶ πῶς ἔχεις πολὺ δίκαιο! εἶπε ὁ μηχανικός.

—Μπορεῖ νὰ βρισκόμαστε πολὺ πιὸ κοντὰ σὲ κανένα νησὶ ἀπ' ὅ,τι νομίζουμε! ἔκανε ὁ Ἔρμπερτ.

—Κι' αὐτὸ εἶναι σωστό! εἶπε ὁ μηχανικός... Γι' αὐτὸ σᾶς ὑπόσχομαι αὔριο πρωῒ πρωῒ ν' ἀσχοληθῶ μ' αὐτὸ τὸ ζήτημα καὶ μόνο.

Ἔτσι καὶ ἔγινε.

Τὴν ἄλλη μέρα, ὁ μηχανικὸς ἔκανε τὶς παρατηρήσεις του, καὶ βρῆκε πῶς τὸ νησί τους ἦταν σὲ γεωγραφικὸ μῆκος 150ο, 30΄ καὶ γεωγραφικὸ πλάτος 34ο 57΄.

—Καὶ τώρα, εἶπε ὁ δημοσιογράφος, ἐλᾶτε νὰ δοῦμε στὸ χάρτη τοῦ Εἰρηνικοῦ, ποῦ ἀκριβῶς πέφτει τὸ νησί μας...

Ἔψαξαν, καὶ ξαφνικὰ ὁ μηχανικὸς φώναξε:

—Μὰ ὑπάρχει ἕνα νησὶ σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο!

—Ἕνα νησί; εἶπε ὁ Πένκροφ.

—Τὸ δικό μας θἄναι σίγουρα!

—Ὄχι, εἶπε ὁ Κύρος Σμίθ. Βρίσκεται λίγο βορειότερα ἀπὸ τὸ δικό μας.

—Καὶ πῶς λέγεται;

—Νῆσος Τρέβορ!

—Εἶναι μεγάλο νησί;

—Ἀπ' ὅτι θυμᾶμαι, εἶπε ὁ μηχανικός, εἶναι ἕνα νησάκι χαμένο στὸν Εἰρηνικό. Κοίταξε στὸ λεξικὸ Ἔρμπερτ νὰ δοῦμε!

—Πράγματι... εἶπε ὁ Ἔρμπερτ, ἀφοῦ διάβασε στὸ λεξικό. Εἶναι ἕνα ἀκατοίκητο ξερονήσι.

—Θὰ πᾶμε νὰ δοῦμε πῶς ἀκριβῶς εἶναι! φώναξε ὁ Πένκροφ.

—Ἐμεῖς; Μὲ τί τρόπο;

—Θὰ φτιάσουμε ἕνα καϊκάκι, καὶ θὰ σᾶς πάω στὴ νῆσο Τρέβορ μιὰ χαρά! Πόσο ἀπέχει ἀπ' ἐδῶ;

—Κάπου ἑκατὸν πενῆντα μίλια! εἶπε ὁ μηχανικός.

— Μὲ πρίμο καιρό, σὲ σαρανταοχτὼ ὧρες θἄμαστε στὸ ἀνεξερεύνητο νησί.

—Μὰ γιατί; Γιὰ ποιὸ λόγο νὰ πᾶμε; ρώτησε ὁ δημοσιογράφος.

—Τὸ σωστὸ εἶναι νὰ πᾶμε! ἐπέμεινε ὁ Πένκροφ. Δὲν ξέρει κανεὶς ποτὲ τί θὰ βροῦμε ἐκεῖ...

—Αὐτὸ ποὺ λὲς Πένκροφ εἶναι σωστό, ἔκανε συλλογισμένα ὁ Κύρος Σμίθ. Δὲν ξέρει κανεὶς ποτὲ τί θὰ βροῦμε ἐκεῖ... Μπορεῖ νἄναι κακό, μπορεῖ ὅμως νἄναι καὶ καλό... Δὲν εἶμαι βέβαιος ἂν εἶναι φρόνιμο νὰ ἐπιχειρήσουμε αὐτὸ τὸ ταξιδάκι. Εἴμαστε ὅμως βορειοαμερικανοί, καὶ οἱ βορειοαμερικανοὶ τολμοῦν πάντα. Πένκροφ, ἂν νομίζης ὅτι μπορεῖς νὰ φτιάξης ἕνα καΐκι, θὰ σὲ βοηθήσουμε ὅλοι.

—Τί λέτε κύριε Σμίθ! Ἂν μπορῶ! Αὔριο κιόλας, θ' ἀρχίσουμε νὰ στήνουμε τὸν ταρσανᾶ...

Ἔτσι λοιπὸν ὁ Πένκροφ, πραγματοποίησε ἕνα παλιό του ὄνειρο. Στὸ νησὶ Λίγκολν νὰ στήση ἕναν ταρσανᾶ (ἕνα μικρὸ ναυπηγεῖο) γιὰ νὰ ναυπηγήση ἕνα καΐκι.

Ο ΠΕΝΚΡΟΦ ΚΙ' Η ΤΥΧΗ ΤΟΥ

Νὰ τὸ σχέδιο τοῦ Πένκροφ γιὰ τὸ καινούργιο του πλεούμενο. Θὰ ἦταν ἕνα τρεχαντήρι ὡς ὀγδόντα τόννων, μὲ δυὸ κατάρτια μὲ μπούμα καὶ φλόκο, σὰν αὐτὰ ποὺ ὅταν ἔχουν πρύμο τὸν καιρό, τρέχουν πάνω ἀπὸ τρία μίλια τὴν ὥρα.

Θὰ χρησιμοποιοῦσαν ξύλο ἀπὸ πεῦκο, ποὺ δουλεύεται εὔκολα κι' ἀντέχει στὸ νερό.

Ὁ Κύρος Σμὶθ μὲ τὸν Πένκροφ ἔκαναν στὸ χαρτὶ τὸ σχέδιο τοῦ καϊκιοῦ καὶ ὑπελόγισαν τὰ πάντα στὴν ἐντέλεια.

Ἔπειτα ἄρχισαν νὰ ρίχνουν τὰ δέντρα ποὺ θὰ χρειάζονταν καὶ νὰ τὰ πριονίζουν σὲ μακριὲς σανίδες.

Ὕστερ' ἀπὸ δέκα μέρες, ὁ ταρσανὰς ἦταν ἕτοιμος στὶς Καμινάδες. Σ' αὐτὸν θὰ δούλευαν μόνον ὁ Πένκροφ κι' ὁ μηχανικός, γιατὶ οἱ ἄλλοι θὰ συμπλήρωναν τὶς προμήθειες γιὰ τὸν χειμῶνα. Λογάριαζαν πῶς τὸ καΐκι θὰ ἦταν ἕτοιμο τὴν ἐρχόμενη ἄνοιξη, γιατὶ τότε μόνο θὰ μποροῦσαν νὰ ἐπιχειρήσουν τὸ ταξιδάκι ὥς τὴ νῆσο Τρέβορ.

Εἶναι περιττὸ νὰ ποῦμε πῶς ὁ ναυτικὸς ποὺ εἶχε ἐργαστῆ δυὸ χρόνια σ' ἕνα ναυπηγεῖο τοῦ Μπροῦκλιν, βρισκόταν στὸ στοιχεῖο του καὶ δούλευε ὑπεράνθρωπα. Ἔπιανε δουλειὰ πρὶν ἀπὸ τὰ χαράματα καὶ γύριζε στὸ «Γρανίτινο Παλάτι» ὕστερ' ἀπὸ τὸ ἡλιοβασίλεμα. Ἠταν ἀδύνατο νὰ τὸν κάνουν νὰ ξεμακρίνη ἀπὸ τὸν ταρσανά του.

Μόνο μιὰ φορὰ ἐδέησε ν' ἀφήση τὸ ἀγαπημένο του πλεούμενο: τὴ μέρα ποὺ οἱ ἄποικοι θέρισαν γιὰ δεύτερη φορὰ τὸ χωράφι μὲ τὸ στάρι τους.

Αὐτὴ τὴ φορὰ θέρισαν, ἁλώνισαν, λίχνισαν καὶ μάζεψαν εἴκοσι ὀκάδες στάρι!

Φύλαξαν τὶς πέντε, καὶ τὶς ἄλλες δεκαπέντε τὶς ἔβαλαν κατὰ μέρος γιὰ νὰ τὶς σπείρουν μὲ τὰ πρωτοβρόχια, ἀφοῦ φυσικὰ ἔσκαβαν τὸ χωράφι τους μὲ τὸ τσαπὶ καὶ τὸ ἀλέτρι ποὺ ἔφτιασαν στὸ σιδηρουργεῖο. Ἄλλωστε τώρα εἶχαν τοὺς δυὸ ὀνάγρους γιὰ νὰ σέρνουν τὸ ἀλέτρι.

—Αὐτὸ τὸ στάρι, δὲν θὰ τὸ πειράξουμε καθόλου, εἶπε ὁ Κύρος Σμίθ. Τὸ χωράφι μας μπορεῖ νὰ πάθη καμμιὰ καταστροφή, καὶ πρέπει νἄχουμε στὴν πάντα σπόρο γιὰ νὰ ξανασπείρουμε!

—Ὥστε στὸ ἄλλο θέρισμα θὰ φᾶμε ψωμὶ κύριε Σμίθ, εἶπε ὁ ναυτικός.

—Ἂν θέλη ὁ Θεὸς Πένκροφ, δὲν θὰ μᾶς λείψη πιὰ τὸ ψωμί.

—Θὰ πρέπει ὅμως νὰ φτιάσουμε μῦλο γιὰ νὰ τὸ ἀλέσουμε.

—Θὰ φτιάσουμε μῦλο!

—Καὶ νὰ συλλογίζεται κανείς, ἔκανε συλλογισμένα ὁ Πένκροφ, πῶς ὅλο τοῦτο τὸ σιτάρι, ἔγινε ἀπὸ ἕνα σπυρὶ λησμονημένο στὴν τσέπη τοῦ Ἔρμπερτ. Μέγας εἶσαι Κύριε, καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου!

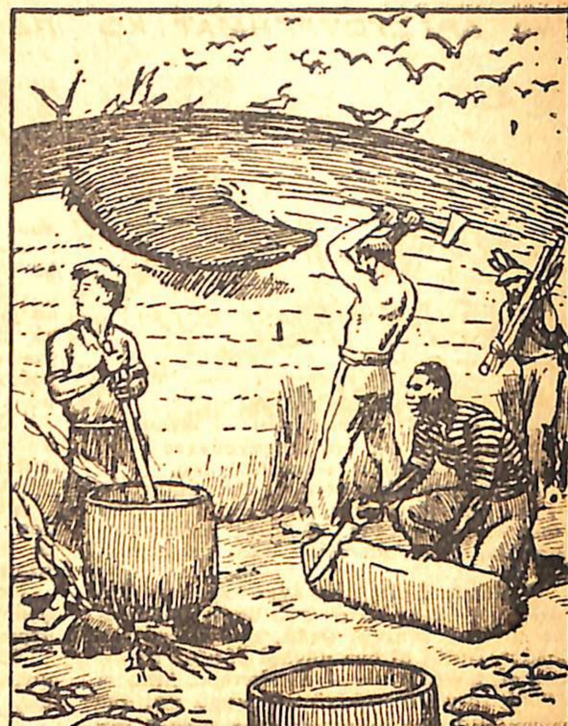
—Πράγματι, Πένκροφ, ἔτσι εἶναι...

Ὁ Πένκροφ ὕστερ' ἀπὸ τὸ θέρισμα ξαναγύρισε στὸν ταρσανὰ μὲ τὸν μηχανικό, ἐνῶ ὁ Γεδεὼν Σπίλετ μὲ τὸν Ἔρμπερτ ξανάρχισαν τὸ κυνήγι.

Δὲν βιάζονταν νὰ γυρίσουν στὸ Γρανίτινο Παλάτι. Ἔπερναν λίγες προμήθειες μαζί τους καὶ πήγαιναν βαθειά, στὸ Φὰρ Οὐέστ, βρίσκοντας τὸ δρόμο τους μὲ τὴν πυξίδα.

Ἡ βλάστηση σ' ἐκεῖνο τὸ μέρος τοῦ νησιοῦ ἦταν θαυμάσια, ἀλλὰ ἄγρια. Οἱ δυὸ κυνηγοί, δὲν χόρταιναν νὰ θαυμάζουν τὴν ἐξαίσια φύση, κι' αὐτὸ τοὺς ἀποζημίωνε ποὺ τὸ κυνήγι ἦταν καμμιὰ φορὰ πιὸ σπάνιο σ' ἐκεῖνες τὶς περιοχές. Ἐκεῖ σκότωναν ἕνα πλῆθος «κάολες», ἕνα εἶδος μικρῆς ἀρκούδας μὲ θαυμάσιο τρίχωμα. Τὶς ἔγδερναν ἐπὶ τόπου, κι' ἔφερναν τὸ τομάρι τους στὸ Γρανίτινο Παλάτι, ὅπου ὁ μηχανικὸς τὸ κατεργάζοταν μὲ θεϊκὸ ὀξύ... Ἔτσι εἶχαν μερικὰ ζεστὰ χαλιὰ καὶ σκεπάσματα γιὰ τὸν χειμῶνα, ποὺ ἐκτὸς ποὺ θὰ τοὺς ζέσταιναν, θὰ στόλιζαν κι' ὅλας τὴν κατοικία τους.

Τὶς δεκαπέντε τοῦ Ἀπρίλη, ἔκαναν μιὰ ἀνακάλυψη ποὺ τοὺς φάνηκε πολὺ σπουδαία.

Ἄρχισαν νὰ τεμαχίζουν τὴ φάλαινα καὶ νὰ λυώνουν τὸ λίπος της.

Καθὼς ὁ δημοσιογράφος προχωροῦσε μόνος του σ' ἕνα ξέφωτο τοῦ δάσους, τοῦ ἔκανε ἐντύπωση τὸ ἄρωμα ἀπὸ κάτι φυτὰ ὄχι πολὺ ψηλά, μὲ λουλούδια σὰν τσαμπιὰ καὶ μικροὺς σπόρους. Ὁ δημοσιογράφος ἔκοψε μερικὰ ἀπ' αὐτὰ τὰ φυτά, καὶ τὰ ἔδειξε τοῦ Ἔρμπερτ.

—Γιὰ πές μου Ἔρμπερτ, ρώτησε, τί λογῆς φυτὸ εἶν' αὐτό; Δὲν τὄχω ξαναδῆ στὸ νησί.

—Ποῦ τὸ βρήκατε, κύριε Σπίλετ; ρώτησε τὸ παιδὶ ζωηρά.

—Σ' ἕνα μεγάλο ξέφωτο, λίγα βήματα πιὸ πέρα!

—Εἶναι πολλὰ τέτοια φυτὰ ἐκεῖ;

—Ὅσα θέλεις! Εἶναι ὁλόκληρος κάμπος ἀπὸ δαῦτα!

—Κύριε Σπίλετ, ἔκανε ὁ Ἔρμπερτ ζωηρά, κάνατε μιὰ ἀνακάλυψη σήμερα, γιὰ τὴν ὁποία ὁ Πένκροφ θὰ σᾶς εὐγνωμονῆ αἰώνια. Τὰ φυτὰ αὐτὰ εἶναι καπνός!

—Τί λὲς Ἔρμπερτ! Καπνός;

—Καὶ μάλιστα ἐκλεκτῆς ποιότητος.

—Δὲν ξέρεις πόσο χαίρομαι! φώναξε ὁ δημοσιογράφος. Ὁ Πένκροφ θὰ ἐνθουσιαστῆ. Φυσικὰ δὲν θὰ τὸν καπνίση πλὸν! Ἐλπίζω ν' ἀφήση καὶ γιὰ μᾶς λιγάκι...

—Ἔχω μιὰ ἰδέα κύριε Σπίλετ, εἶπε τὸ παιδί. Νὰ μὴν ποῦμε τίποτε τοῦ Ἔρμπερτ γιὰ τὴν ὥρα, γιατὶ αὐτὸς ὁ καπνὸς ὡς νὰ γίνη ἕτοιμος γιὰ κάπνισμα, θέλει ἀρκετὴ κατεργασία. Νὰ τὴν κάνουμε μόνοι μας αὐτὴν τὴν κατεργασία καὶ νὰ τοῦ παρουσιάσουμε μιὰ πίπα ἕτοιμη. Ἔτσι θὰ εὐχαριστηθῆ περισσότερο!

—Ἡ ἰδέα σου Ἔρμπερτ εἶναι λαμπρή. Φαντάζομαι πῶς τὴ μέρα ποὺ θὰ καπνίση τὸν καπνὸ τοῦ νησιοῦ, ὁ Πένκροφ δὲν θὰ ἐπιθυμῆ πιὰ τίποτε ἄλλο στὸν κόσμο!

Οἱ δυὸ κυνηγοὶ ἔκοψαν ὅσο καπνὸ μποροῦσαν νὰ σηκώσουν καὶ τὸν ἔμπασαν «λαθραῖα» στὸ Γρανίτινο Παλάτι, παίρνοντας τόσες προφυλάξεις σὰ νάταν ὁ Πένκροφ ὁ πιὸ αὐστηρὸς τελωνοφύλακας.

Τὴν ἄλλη μέρα ξαναπῆγαν μὲ τὸ κάρο, καὶ γύρισαν μὲ μεγάλη ποσότητα καπνοῦ, γιατὶ σκέφτηκαν πῶς ἔπρεπε νὰ κάνουν προμήθεια γιὰ ὅλο τὸ χειμῶνα, ἂν ἤθελαν νὰ εὐχαριστήσουν τὸ φίλο τους.

Ὁ Κύρος Σμὶθ κι' ὁ Νάβ, μπῆκαν φυσικὰ στὸ μυστικό, καὶ ὑποσχέθηκαν νὰ μὴν ποῦν τίποτε.

Εὐτυχῶς ὁ Πένκροφ ἦταν τόσο απη-

σχολημένος μὲ τὸ καράβι του, ποὺ ἦταν εὔκολο νὰ κατεργαστοῦν τὸ καπνὸ χωρὶς αὐτὸς νὰ πάρη χαμπάρι τίποτε.

Γιατὶ πρῶτα, ἔπρεπε νὰ κορφολογηθοῦν τὰ φύλλα τοῦ καπνοῦ, κι' ἔπειτα ν' ἁπλωθοῦν γιὰ νὰ ξεραθοῦν. Τὰ ἔκοψαν ψιλὰ ψιλὰ μὲ μεγάλα μαχαίρια, καὶ στὰ τελευταῖα ὁ Κῦρος Σμὶθ τὰ κατεργάστηκε γιὰ νὰ δώσουν ὅλο τὸ ἄρωμά τους, πάνω σὲ ζεσταμένα ἀπὸ τὸν ἥλιο λιθάρια. Ὅλ' αὐτὰ βέβαια ἔπιαναν κάπου δυὸ μῆνες, ἀλλὰ σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα ὁ ναυτικὸς δὲν ὑποψιάστηκε τίποτε. Ὡστόσο τὴν Πρωτομαγιά, ἀναγκάστηκε νὰ διακόψη τ' ἀγαπημένα του μαστορέματα, γιὰ νὰ πάρη μέρος σ' ἕνα ψάρεμα ποὺ ἀπασχόλησε ὅλους τοὺς ἀποίκους.

Ἐδῶ καὶ κάμποσες μέρες, ἔβλεπαν νὰ κολυμπάη μπροστὰ στὸ νησὶ Λίγκολν, ἕνα τεράστιο κῆτος, μιὰ γιγάντια φάλαινα, ποὺ πετοῦσε νερὸ ἀπὸ τὸ κεφάλι της.

—Θὰ εἴμαστε πάρα πολὺ τυχεροὶ ἂν καταφέρναμε νὰ τὴν πιάναμε! ἔλεγε ὁ ναυτικὸς ποὺ εἶχε ψαρέψει μὲ τὰ φαλαινοθηρικά. Τὸ λίπος της εἶναι πολύτιμο, θὰ μᾶς φτάση γιὰ ὅλο τὸν χειμώνα, ἀλλὰ πῶς νὰ τὴν πιάσης χωρὶς βάρκα καὶ χωρὶς καμάκι;

Κι' ὁ ναυτικὸς καθόταν καὶ τοὺς διηγόταν τὰ βράδια γιὰ τὸ κυνήγι τῆς φάλαινας... Πόσο ἐπικίνδυνο εἶναι καὶ πόσο ἐνδιαφέρον. Τί τέχνη χρειάζεται γιὰ νὰ πετάξης τὸ καμάκι ποὺ ἔχει στὴν ἄκρη χοντρὸ σκοινί, πάνω στὸ κορμὶ τοῦ κήτους, ποὺ καθὼς τραβάει κοντεύει ν' ἀναποδογυρίση ὁλόκληρο τὸ φαλαινοθηρικό...

Ἡ φάλαινα ἐξαντλεῖται σιγὰ-σιγὰ ἀπὸ τὴν αἱμοραγία, καθὼς ἕνα πλῆθος καμάκια τὴν τρυποῦν... Ὅταν πιὰ κουραστῆ, δὲν εἶναι δύσκολο νὰ τὴν τραβήξης πρὸς τὸ πλοῖο καὶ νὰ τὴν σκοτώσης, ἔλεγε ὁ Πένκροφ.

—Τούτην τὴν φάλαινα, ὅμως, ξεγράψέ την Πένκροφ. Δὲν φαίνεται νάχη ὄρεξη νάρθη νὰ τὴν ψαρέψουμε ἀπὸ τὴν παραλία! ἔλεγε ὁ Ἕρμπερτ.

Ἡ φάλαινα ὡστόσο, δὲν ἔλεγε ν' απομακρυνθῆ... Κάθε πρωῒ τὴν ἔβλεπαν νὰ κόβη βόλτες μέσα στὸν κόλπο τῆς Ἑνώσεως ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο τοῦ Ράμφους ὣς τὸν κάβο Ἁρπάγι. Καὶ κάποτε πλησίαζε τόσο πολύ, ποὺ μποροῦσαν νὰ τὴν διακρίνουν καθαρά, μ' ὅλες της τὶς λεπτομέρειες. Πραγματικὰ ἦταν μιὰ θαυμάσια φάλαινα!

Ὅσο γιὰ τὸν Πένκροφ, τὸ γεγονὸς πὼς ἡ φάλαινα αὐτὴ ἦταν τόσο κοντά, τὸν ἀναστάτωνε! Τὴν ἡμέρα δὲν μποροῦσε νὰ δουλέψη, τὴ νύχτα τὴν ὀνειρευόταν καὶ παραμιλοῦσε στὸν ὕπνο του.

Τὴν ἤθελε, ὅπως ἕνα μικρὸ παιδί, ἐπιθυμεῖ ἕνα παιγνίδι. Ὡστόσο, ἐκεῖνο ποὺ δὲν μπόρεσαν νὰ κάνουν μόνοι τους οἱ ναυαγοί, τοὺς τὸ ἔφερε ἕτοιμο ἡ τύχη.

Ἕνα πρωῒ ξύπνησαν ἀπὸ τὶς φωνὲς τοῦ Νάβ.

— Κύριε Σμίθ, Πένκροφ, ξυπνῆστε, ἐλᾶτε νὰ δῆτε! Ἐλᾶτε! Ἡ φάλαινα...

— Εἶναι στὴν παραλία μπροστὰ στὶς καμινάδες. Τὴν ξέβρασε ἡ θάλασσα!

Πράγματι, τὸ τεράστιο κῆτος ἦταν ξαπλωμένο μὲ τὸ πλευρό, πάνω στὴν ἀμμουδιὰ τοῦ νησιοῦ, ἐκεῖ ποὺ τοὺς ἔδειξε ὁ Νάβ.

Ντύθηκαν ὅσο πιὸ γρήγορα μποροῦσαν, κι' ἔτρεξαν στὴν ἀκροθαλασσιά.

Ἐκεῖ τὸ κῆτος κείτονταν, ψόφιο, ἐνῶ πάνω του πετοῦσαν ἕνα πλῆθος θαλασσινὰ πουλιά.

— Τὤρριξε ἡ φουσκονεριὰ στὴν ἄμμο, καὶ δὲν μπόρεσε μετὰ νὰ φύγη! εἶπε ὁ Κῦρος Σμίθ.

— Εἶναι σκοτωμένη, κύριε Σμίθ, εἶπε ὁ ναυτικός. Τὴν ἔχουν χτυπήσει τὰ φαλαινοθηρικὰ καὶ τοὺς ξέφυγε. Νά! Κυττάξτε! Ἔχει ἀκόμη τὸ καμάκι στὸ πλευρό.

— Ὥστε τὸ φαλαινοθηρικὸ πέρασε ἔξω ἀπὸ τὸ νησί! εἶπε ὁ Γεδεὼν Σπίλετ.

— Ποῦθε βγάζετε αὐτὸ τὸ συμπέρασμα, κύριε Γεδεών, εἶπε ὁ Πένκροφ.

— Μὰ ἀφοῦ ἔχει τὸ καμάκι στὸ πλευρό!

— Φαίνεστε πὼς δὲν ξέρετε τὶς φάλαινες, ὅπως τὶς ξέρω ἐγώ! εἶπε ὁ Πένκροφ. Τὸ καμάκι δὲν ἀποδεικνύει τίποτε! Οἱ φάλαινες μποροῦν νὰ σκίσουν τὸν μισὸ ὠκεανὸ μ' ἕνα καμάκι μπηγμένο στὸ κορμί τους.

— Γιὰ τράβα τὸ καμάκι Πένκροφ! εἶπε ὁ Κῦρος Σμίθ. Τὰ φαλαινοθηρικὰ συνηθίζουν νὰ γράφουν τ' ὄνομα τοῦ πλοίου πάνω στὸ καμάκι.

— Πολὺ κουτά, κύριε Σμίθ! Τώρα ἀμέσως θὰ δοῦμε!

Κι' ὁ ναυτικὸς τραβῶντας τὸ καμάκι ἐδιάβασε:

ΜΑΡΙΑ — ΣΤΕΛΛΑ
ΒΑΪΝΓΙΑΡΝΤ

— «Μαρία Στέλλα», Βάϊνγιαρντ! Μ' αὐτὸ εἶναι πλοῖο τοῦ τόπου μου, φώναξε ἔξαλλος ὁ Πένκροφ. Ἀπὸ τὴν Βάϊνγιαοντ εἶμαι καὶ γώ, καὶ τὴν «Μαρία - Στέλλα» τὴν ξέρω πολὺ καλά. Εἶναι τὸ καλύτερο ἀμερικάνικο φαλαινοθηρικό!

— Τί μικρὸς ποὺ εἶναι ὁ κόσμος! εἶπε ὁ Νάβ.

— Ἀλήθεια! Ποιὸς θὰ μοῦ τὄλεγε ποτέ!

— Γιὰ στάσου φίλε μου! εἶπε ὁ Κῦρος Σμίθ. Τὸ κῆτος δὲν σκοτώθηκε μ' αὐτὸ τὸ καμάκι. Ἔχει μιὰ φοβερὴ πληγὴ ἀνάμεσα στὰ δυὸ μάτια. Μιὰ πληγὴ τριγωνική, σὰν ἐκείνη ποὺ εἶχε ἡ Ἀλικόρη Ντυγκόν, ποὺ κόντεψε νὰ μᾶς σκοτώση τὸν Τὸπ στὴ λίμνη Γκράντ, γιὰ θυμηθῆτε!

Κοίταξαν ὅλοι προσεχτικὰ τὴν πληγή, κι' ἔπειτα κοιτάχτηκαν ὅλοι μεταξύ τους. Ὁ Πένκροφ εἶπε δυνατά, ἐκεῖνο ποὺ σκέπτονταν ὅλοι.

— Μυστήρια πράγματα!

Ἀλλὰ ὁ Κῦρος Σμίθ, δὲν ἄργησε νὰ προσθέση:

— Μυστήρια, ξεμυστήρια, ἡ φάλαινα εἶναι δική μας, καὶ πρέπει νὰ βιαστοῦμε νὰ κάνουμε ὅ,τι πρέπει γιὰ νὰ πάρουμε τὸ λίπος της.

— Ἔκοψαν τὸ λίπος σὲ τεράστια κομμάτια σὰν μεγάλες κολῶνες πάγου, καὶ τὸ ἔρριξαν νὰ βράση σὲ τράστια πύλινα κιούπια.

Ἔχασε τὸ ἕνα τρίτο τοῦ ὄγκου του, ἀλλὰ ἔγινε καθαρό, ρευστὸ καὶ διάφανο. Ἀπὸ τὸ κεφάλι της πῆραν τὴν λευκὴ παχύρρευστη οὐσία ἀπὸ τὴν ὁποίαν γίνονται τὰ καλύτερα σπερματσέτα, κι' ἀπὸ τὸ δέρμα της, τὶς μπαλένες.

Καθὼς ξέρουν ὅλοι, στὸ στόμα τῆς φάλαινας ὑπάρχουν καμμιὰ ὀχτακοσαριὰ ἐλαστικὰ κοκκάλινα κομμάτια: οἱ μπαλένες, ποὺ συγκρατοῦν τὰ ψαράκια καὶ τὰ μαλάκια, μὲ τὰ ὁποῖα τρέφεται ἡ φάλαινα.

— Τί θὰ τὰ κάνουμε αὐτά; ρώτησε ὁ Πένκροφ. Οὔτε... κορσέδες φορᾶμε, οὔτε μεταχειριζόμαστε ὀμπρέλλες.

— Μ' αὐτά, εἶπε σοβαρὰ ὁ μηχανικός, θὰ σκοτώνουμε λύκους, ἀλεπούδες κι ἄλλα ἄγρια ζῶα...

— Τώρα, ἀμέσως;

— Ὄχι... Τὸν χειμῶνα... Ὅταν θ' ἀρχίση ἡ παγωνιά!

— Δὲν καταλαβαίνω, εἶπε ὁ Ἕρμπερτ.

— Θὰ καταλάβης ἀμέσως, παιδί μου... εἶπε ὁ μηχανικός. Ἄλλωστε αὐτοῦ τοῦ εἴδους τὸ μηχάνημα, δὲν εἶναι δική μου ἐφεύρεση, τὸ μεταχειρίζονται οἱ κυνηγοὶ τῆς Ἀλάσκας. Λοιπὸν αὐτοὶ παίρνουν μιὰ μπαλένα, τὴν διπλώνουν στὰ δυό, καὶ τὴν βρέχουν μὲ νερό, ποὺ καθὼς παγώνει, κρατάει τὴν μπαλένα διπλωμένη. Κατόπιν, τὴν κρύβουν σ' ἕνα κομμάτι λίπος καὶ τὴν ἀφήνουν στὸ χιόνι. Τὸ πεινασμένο θηριό, καταπίνει λίπος καὶ μπαλένα. Ἡ διπλωμένη ὅμως μπαλένα στὴ ζέστα τοῦ στομαχιοῦ ξεδιπλώνεται ἀπότομα καὶ τρυπάει τὸ στομάχι τοῦ ζώου ποὺ ψοφάει ἀμέσως, πρὶν προλάβει νὰ ὑποφέρη.

— Ἔξυπνο κόλπο! εἶπε ὁ Πένκροφ.

— Καὶ τὸ σπουδαιότερο, θὰ μᾶς κάνη οἰκονομίες στὶς σφαῖρες.

— Καὶ στὸν κόπο!

— Εἶναι πιὸ ἔξυπνο ἀπὸ τὶς παγίδες..

— Πολὺ πιὸ ἔξυπνο.

— Ἂς περιμένουμε λοιπὸν τὸν χειμῶνα.

— Καὶ θὰ στρώσουμε ὅλο τὸ Γρανίτινο Παλάτι μὲ τομάρια θηρίων! φώναξε ὁ Πένκροφ. Ζήτω ἡ φάλαινα!

— Ζήτω κι' αὐτὸς ποὺ τὴν ἐσκότωσε! εἶπε ὁ Κῦρος Σμίθ.

Ἔπεσε μιὰ μικρὴ σιωπή.

Ὕστερα οἱ ἄποικοι ἄρχισαν καὶ πάλι νὰ κουβεντιάζουν εὔθυμα, μεταφέροντας τὸ λίπος καὶ τὶς μπαλένες στὸ Γρανίτινο Παλάτι.

Ὡστόσο, ὕστερ' ἀπ' αὐτὴ τὴν διακοπή, ὅλοι ξαναγύρισαν στὶς δουλειές τους κι' ὁ Πένκροφ στὸν ταρσανά του.

Τὸ καΐκι προχωροῦσε.

Τὶς πρῶτες ἡμέρες τοῦ Ἰουνίου, ἦταν σχεδὸν μισοέτοιμο, κι' αὐτὸ ἦταν σωστὸ κατόρθωμα...

Ὁ Πένκροφ ἐργαζόταν σὰν τρεῖς ἐργάτες, κι' ἦταν τόσο γερός, ποὺ ὁ τρομερὸς αὐτὸς ὁ κόπος, δὲν εἶχε πηράξει τὴν ὑγεία του ποὺ ἦταν περίφημη.

Ἕνα Σάββατο, μετὰ τὸ φαΐ, ὁ Πένκροφ ἑτοιμάστηκε νὰ κατέβη καὶ πάλι στὸν ταρσανά, ὅταν ὁ Γεδεὼν Σπίλετ ἀκούμπησε τὸ χέρι του στὸν ὦμό του.

— Ἕνα λεπτό, Πένκροφ, τοῦ εἶπε. Μὴ βιάζεσαι! Δὲν τελειώσες καλὰ - καλὰ τὸ φρούτο σου!

—Ὄχι, κύριε Σπίλετ, τελείωσα!

— Περίμενε τοὐλάχιστον νὰ πιῆς τὸν καφέ σου!

— Ὄχι, κύριε Σπίλετ, δὲν θέλω καφέ!

— Οὔτε νὰ καπνίσης μιὰ πίπα;

Ὁ Πένκροφ πετάχτηκε μονομιᾶς ὄρθιος. Τὸ ἀγαθὸ κατακόκκινο πρόσωπό του χλώμιασε καθὼς εἶδε τὸν δημοσιογράφο νὰ τοῦ δίνη μιὰ καλογεμισμένη μὲ καπνὸ πίπα καὶ τὸν Ἕρμπερτ νὰ κρατάη μὲ τὴν τσιμπίδα ἕνα ἀναμμένο κάρβουνο, γιὰ νὰ τὴν ἀνάψη. Μὲ χέρια ποὺ ἔτρεμαν, ἅρπαξε τὴν πίπα, τὴν ἄναψε καὶ τράβηξε δυὸ τρεῖς βαθειὲς ρουφηξιές.

(Ἀκολουθεῖ)

Τὰ φυτὰ αὐτὰ εἶναι καπνὸς

Ὁ Ἀρχισυντάκτης ἀπαντᾶ:

★ Καλῶς ἔφθασες στὸ χωριό σου, καλέ μας ίλε ΑΛ. Δ. ΜΑΚΡΥΛΑΚΗ (Φυλακτό). Ἡ ἐπιστολή σου στὴν δεσποινίδα Ρίτσα δὲν μπορεῖ νὰ δημοσιευθῆ οὔτε στὴ σελίδα «Τὰ παιδιὰ γράφουν», οὔτε στὴ «Ζωὴ τῶν παιδοπόλεων». Καθὼς καταλαβαίνεις καὶ ὁ ἴδιος, δὲν δικαιολογεῖται ἡ δημοσίευση. Μιὰ τέτοια ἐπιστολὴ θὰ πρέπει νὰ τὴν στείλης ἀπ' εὐθείας στὴν ἴδια καὶ νὰ τὴν εὐχαριστήσης γιὰ ὅσα ἔκαμε γιὰ σᾶς, ὅσον καιρὸ ζούσατε στὴν παιδόπολη. Ἡ ἄλλη συνεργασία σου ἐγκρίνεται γιὰ τὴ σελίδα «Τὰ παιδιὰ γράφουν». Τὸ περιοδικὸ θὰ σοῦ σταλῆ μ' ἕνα σημείωμα, το ὁποῖον θὰ σὲ διαφωτίζη στὸ ἄλλο σου ἐρώτημα.

★ Διερωτώμεθα, φίλε ΑΛΚΗ ΡΟΔΟΠΟΥΛΕ, ἂν εἶσαι χριστιανὸς ὀρθόδοξος ἢ διαμαρτυρόμενος! Καὶ μὲ τὰ παράπονα ποὺ μᾶς ἀραδιάζεις διαρκῶς σκεπτόμαστε τὶ γέρο-παράξενο θὰ κάνης ὅταν μὲ τὸ καλὸ σὲ πάρουν τὰ χρόνια. Ἡ παρατήρησή σου γιὰ τὴν ἀρίθμηση τοῦ «Βάλτου» σωστή. Ἔγινε ὅμως στὴν ἀρχὴ κάποιο λάθος ἀπὸ παραδρομὴ τοῦ διορθωτὴ καὶ ἀπὸ τότε τὸ ἀφήσαμε νὰ πάρη ἡ ἀρίθμηση τὸ δρόμο της. Τὸ ζήτημα τῶν καθυστερήσεωυ θὰ διορθωθῆ. Ἡ συνεργασίες σου πολὺ καλές, ὅπως πάντα. Μπράβο σου, καλέ μας φίλε, λίγο παράξενε καὶ πολύ... παραπονιάρη!

★ Μπράβο, ΜΑΡΙΑ ΣΦΥΡΟΕΡΑ (Νάξο), γράφεις ὡραῖα. Τὸ «Ἕνα καλοκαιριάτικο πρωϊνὸ» ἀρκετὰ ἐνδιαφέρον.

★ Δὲν μποροῦμε, βέβαια, ἀγαπητὲ ΠΑΝΑΓ. ΓΙΑΝΝΙΤΣΟΠΟΥΛΕ, νὰ σοῦ ποῦμε πὼς αὐτὰ ποὺ μᾶς ἔστειλες εἶναι ἀριστουργήματα. Πάντως γιὰ τὴν ἡλικία σου εἶναι περίφημα. Ἔχεις ποιητικὸ ταλέντο ἀναμφισβήτητο. Νὰ τὸ καλλιεργήσης καί, δὲν ξέρεις: Μιὰ μέρα μπορεῖ νὰ γίνης μιὰ δόξα τῆς Πάτρας καὶ τῆς πατρίδας μας.

★ Δὲν εἶναι ἄσχημη ἡ ἔκθεσή σου, καλέ μου φίλε, ΖΑΧΑΡΙΑ ΤΣΙΡΠΑΝΛΗ (Θεσσαλονίκη). Παίρνει τὴ σειρά της γιὰ τὴ σελίδα «Τὰ παιδιὰ γράφουν».

★ Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ ὅσα μᾶς γράφεις, ἀγαπητὲ ΝΙΚΟ ΜΑΚΡΗ (Ἐνταῦθα). Εἴμαστε εὐτυχεῖς ποὺ μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ βρῆκες τὴν θέση σου στὸ σπουδαῖο αὐτὸ ἵδρυμα, ὅπου θὰ ἀναχτήσης τὴν ὑγεία σου καὶ τὶς σωματικές σου δυνάμεις. Σὲ γράψαμε συνδρομητή. Γιὰ τὰ ἄλλα παιδιά, πρέπει νὰ μᾶς γράψουν τὰ ἴδια. Ἂν ἦταν σὲ παιδοπόλεις θὰ τοὺς στείλουμε ἀσφαλῶς τὸ περιοδικό!

★ Σὲ γράψαμε συνδρομητὴ, Δ. ΚΑΛΑΦΑΤΗ (Κολυνδρὸ Πιερίας). Ἀπὸ σήμερα σᾶς συγκαταλέγομε μεταξὺ τῶν φίλων μας.

★ Φίλε ΓΡΑΜΠΑ ΑΒΔΑΛΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ (Ἄνθεια Θουρίας Καλαμῶν). Δώσαμε ἐντολὴ νὰ σοῦ σταλοῦν τὰ δυὸ φύλλα. Ἀλλά, ὅπως μὲ πληροφορῆ ὁ διαχειριστής, κάθε φύλλο, ὅταν ζητῆται μεμονωμένα, πρέπει νὰ πληρώνεται πρὸς 1.000 δραχμὲς τὸ καθένα. Αὐτὴ τὴ φορὰ δὲν χρειάζεται νὰ στείλης ἄλλο χιλιάρικο. Ἀλλὰ τὸ λέμε καὶ γιὰ σένα καὶ γιὰ τοὺς ἄλλους φίλους μας διὰ τὸ μέλλον καὶ μόνον γιατὶ «οἱ καλοὶ λογαριασμοὶ κάνουν τοὺς καλοὺς φίλους».

★ Μά, φίλε «ΙΚΑΡΕ» — ἄλλη φορά, σὲ παρακαλῶ, δίπλα στὸ ψευδώνυμο νὰ γράφης ὀνοματεπώνυμο καὶ διεύθυνση — ἂν τὸ ποίημα αὐτὸ εἶναι δικό σου, τότε εἶσαι πιὰ ἕνας δημιουργημένος ποιητής. Τὸ ποίημά σου θὰ δημοσιευθῆ στὴ σελίδα «Τὰ παιδιὰ γράφουν».

★ Ἀκαπητὲ ΒΑΣΙΛΑΚΗ ΑΘ. ΧΑΡΤΖΑΛΑ (Σιταριὰ) διαβάσαμε καὶ τὰ δυὸ ποιήματα τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ κρίνουμε πολὺ—πολὺ αὐστηρά, γιατὶ καὶ τὰ δυὸ δείχνουν πὼς ἔχεις κάποιο ταλέντο, ποὺ χρειάζεται καλλιέργεια. Καὶ στὰ ταλέντα δὲν ἐπιτρέπονται ἐπιείκειες. Οἱ στίχοι σου ἔχουν καὶ μέτρο καὶ ρυθμό! Ἀλλὰ εἶναι γραμμένοι στὰ γρήγορα καὶ χωρὶς καμμιὰ προσπάθεια νὰ δουλευτῆ ἡ φράση, νὰ μπῆ σὲ κάποιο λογαριασμό, ὥστε νὰ ἀποφύγης κάτι στίχους σὰν τὸ «Θρανίομ' καλημέρα», «καὶ τοῦ σκοποῦ 'χορός μας», ποὺ καὶ σὰν ἔννοια δὲν λένε ἀπολύτως τίποτα. Ἔπειτα ἐκείνη ἡ «Νίκη τῶν τόξων» καὶ ἄλλα παρόμοια, δὲν στέκουν! Θὰ προσπαθήσουμε νὰ βάλουμε τὰ ποιήματά σου στὴν καθωρισμένη σελίδα. Ἀλλὰ πρόσεχε. Λιγότερους στίχους καὶ καλούς. Καὶ μπορῶ νὰ σὲ βεβαιώσω πὼς ἂν ἀκούσης τὴ συμβουλή μου, μιὰ μέρα θὰ διαπρέψης στὸ λογοτεχνικὸ στερέωμα τῆς χώρας μας.

★ Πρῶτα - πρῶτα σ' εὐχαριστοῦμε, φίλε ΝΙΚΟ Γ. ΚΡΑΣΑΔΑΚΗ (Ρέθυμνο) γιὰ ὅσα καλὰ γράφεις γιὰ τὸ περιοδικό μας. Ἔπειτα σὲ συγχαίρομε γιὰ τὸ ὡραῖο σου ποίημα. Ἐσεῖς οἱ Κρητικοὶ ἔχετε μέσα στὴν ψυχή σας τὸ μέτρο καὶ τὸν ἁρμονικὸ στίχο. Τὸ ποίημά σου θὰ ἦταν τέλειο, ἂν ἄλλαζε ὁ τελευταῖος στίχους. Αὐτὸ τὸ:

Δὲν εἶναι χώρα σὰν καὶ σὲ
ὑπερδεδοξασμένη

χαλάει ὅλη τὴν ὀμορφιὰ τοῦ ποιήματος. Μὲ λίγη προσπάθεια θὰ μποροῦσε ὁ στίχος ν' ἀλλάξη καὶ νὰ πῆς: «πιότερο δοξασμένη» ἢ «στὸν κόσμο δοξασμένη». Τὸ «ὑπερδεδοξασμένη» εἶναι ἀντιποιητικό! Πάντως διορθωμένο στὸν τελευταῖο στίχο, παίρνει τὴ σειρά του γιὰ τὴ σελίδα «Τὰ παιδιὰ γράφουν».

★ Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ ὅσα μᾶς γράφεις, φίλε ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΕΤΙΚΙΔΗ. Καὶ περιμένουμε.

★ Ἐγκρίνεται ἡ συνεργασία σου, ΑΠΟΣΤΟΛΕ Β. ΧΟΥΛΙΑΡΑ (Ἄρτα).

★ Πήραμε, ΖΑΦΕΙΡΗ ΜΕΚΟ, τὰ ἀνέκδοτά σου. Δὲν εἶναι ἄσχημα. Ἐφόσον εἶναι δικά σου — βγαλμένα ἀπὸ τὸ μυαλό σου — τότε μποροῦμε νὰ σοῦ ποῦμε πὼς θὰ ἔχης σπουδαῖες ἐπιτυχίες στὸν κωμικὸ διάλογο.

★ Μὰ δὲν εἶναι δικό σου αὐτὸ τὸ ποίημα, ΝΙΚΟ Κ. ΜΠΕΚΡΗ (Ξηροχῶρι). Καὶ μεταξὺ ἄλλων ἀποδείξεων πὼς δὲν εἶναι δικό σου, εἶναι καὶ τὸ ὅτι τὸ πρῶτο τετράστιχο τὸ χωρίζεις σὲ τρεῖς στίχους. Γράφεις:

Βαθειὰ μέσ' στὴν ψυχή μου
σὰν ἥλιου χαραυγὴ φωτίζει
τὴ ζωή μου ἡ ἅγια σου μορφή!

ἐνῷ οἱ στίχοι κανονικὰ ἔπρεπε νὰ μποῦν ἔτσι:

Βαθειὰ μέσ' στὴν ψυχή μου
σὰν ἥλιου χαραυγὴ
φωτίζει τὴ ζωή μου
ἡ ἅγια σου μορφή!..

Πρέπει, παιδί μου, νὰ μᾶς στέλνετε πρὸς δημοσίευση ποιήματα δικά σας. Δηλαδὴ ποιήματα ποὺ τὰ γράψατε ἐσεῖς. Μόνοι σας. Ὄχι ποὺ τὰ ἀντιγράψατε! Ἡ σελίδα εἶναι «Τὰ παιδιὰ γράφουν» καὶ ὄχι «Τὰ παιδιὰ ἀντιγράφουν»....

★ Καὶ βέβαια μπορεῖς νὰ πάρης μέρος στὴν ἀλληλογραφία, ἀγαπητὲ ΓΙΑΝΝΗ Ν. ΠΙΤΤΑ (Καλογρέζα). Μπορεῖς νὰ μᾶς στέλνης, κι' ἐμεῖς θὰ σοῦ ἀπαντᾶμε σχετικὰ ἀπὸ τὴ στήλη αὐτὴ καὶ οἱ συνεργασίες σου, ἂν εἶναι καλές, θὰ δημοσιεύωνται. Τὸ ἴδιο ἰσχύει γιὰ κάθε παιδὶ, χωρὶς κανένα περιορισμὸ ἢ ἐξαίρεση.

★ Οἱ συνεργασίες σου, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ποίημα, ΑΝΔΡΕΑ ΖΟΥΜΠΑΚΗ (Ἐπιτάλιο) πολὺ καλές.

★ Πολὺ παλιὰ ἡ ἔκθεσή σου γιὰ τὴν ἐργασία, ἀγαπητὴ ΔΗΜΗΤΡΑ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ (Ζαχάρω).

★ Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιές σου καὶ σ' εὐχαριστοῦμε, ΓΙΩΡΓΟ ΑΘ. ΧΟΝΔΡΗ (Βελλᾶ).

★ Πολὺ καλά, ΜΑΡΙΓΟΥΛΑ ΤΣΟΥΚΑΛΑ. Θὰ σοῦ στείλουμε τὰ φύλλα ποὺ ζητᾶς. Ἀπὸ τὴν ἐπιστολή σου ἀντιγράφουμε ἐδῶ: «Μιὰ μέρα πῆγα στὴν ἀγορά. Μόλις φτάνω ἔξω ἀπὸ τὸ πρακτορεῖο, βλέπω παιδιὰ νὰ κυττάζουν κάτι φύλλα καὶ νὰ τὰ ἀγοράζουν μὲ 1000 δραχμές. Πλησιάζω, διαβάζω τὴν ἐπιγραφὴ «Παιδόπολις». Ἀπὸ περιέργεια ἀγόρασα ἕνα φύλλο. Καὶ τὸ διάβασα μὲ τόση προσοχή, ὅσο κανένα ἄλλο βιβλίο! Ἂν βλέπατε τὴν ὑποδοχὴ ποὺ κάμαμε στὸ 2ο φύλλο. Θὰ σᾶς συγκινοῦσε ἡ χαρὰ τῶν παιδιῶν ποὺ τὸ ἔπαιρναν γιὰ πρώτη φορά» κλπ.... Τὸ ὄνομα τοῦ διευθυντὴ τοῦ περιοδικοῦ καὶ «ἀρχισυντάκτου» ἀναφέρεται στὴ 2η σελίδα κάθε τεύχους. Οἱ συνεργασίες σου πῆραν τὴ σειρά τους. Στήλη μικρῶν ἀγγελιῶν ἀκόμη. Ἀπὸ τὸν νέο ὅμως χρόνο — πρῶτα ὁ Θεὸς — θὰ κάμουμε πολλὲς καινοτομίες.

★ Ἡ συνεργασία σου, ΜΙΧΑΛΑΚΗ ΑΠΟΚΡΑΝΙΔΗ, ἐν τάξει. Σ' εὐχαριστοῦμε.

★ Καὶ ἡ δική σου, ΓΙΩΡΓΟ Ι. ΤΟΣΚΑ (Ιωσηφόγλειο) εἶναι ἀρκετὰ ἐνδιαφέρουσα.

★ Πήραμε τὸ Σταυρόλεξό σου, ΑΛΕΞΑΝΔΡΕ ΤΟΥΡΝΑ (Πλατύ). Νομίζω πὼς ἔχει τὸ ἐλάττωμα τῆς συγκεντρώσεως τῶν μαύρων τετραγωνιδίων.

★ Μᾶς γράφεις, ΑΝΑΣΤΑΣΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΕ (Καλογρέζα): «Τὸ περιοδικό σας μὲ ἔχει ξετρελλάνει κυριολεκτικά, καθὼς πιστεύω καὶ ὅλους τους μικρούς του ἀναγνῶστες. Πρὸ πάντων μοῦ ἀρέσει τὸ ὡραῖο του μυθιστόρημα «Τὸ Νησὶ τοῦ μυστηρίου» ποὺ εἶναι ἕνα ἀριστούργημα». Σ' εὐχαριστοῦμε. Στὴν ἐρώτησή σου σοῦ ἀπαντᾶμε: Καὶ βέβαια ἔχεις κι' ἐσύ, ὅπως καὶ κάθε παιδί, τὸ δικαίωμα νὰ γράφετε καὶ νὰ παίρνετε μέρος σ' ὅλη τὴν κίνηση τοῦ περιοδικοῦ, χωρὶς καμμιὰ ἐξαίρεση.

★ Ἐν τάξει ἡ λύση σου, φίλε ΜΑΡΚΟ ΘΕΟΔ. ΚΡΕΜΜΥΔΑ (Μεσσήνη). Μπράβο σου.

★ Γιὰ τὴν ἡλικία σου, πολὺ καλὸ τὸ ποίημά σου «Στὸ Γράμμο», μικρέ μας φίλε ΧΡΙΣΤΟ ΣΟΚΟΛΑΚΗ.

★ Πολὺ καλὴ ἡ περιγραφή σου, ΦΩΤΕΙΝΗ ΠΑΣΧΑΛΙΔΟΥ (Ἄλευρο). Ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀπὸ ἐκεῖνες ποὺ ἔχουν τὴ θέση τους εἰς τὴν σελίδα «Τα παιδιὰ γράφουν».

★ Ἐγκρίνεται τὸ ποίημά σου γιὰ τὴ σελίδα «Τα παιδιὰ γράφουν», ΕΜΜ. ΙΩΑΝ. ΓΡΑΤΣΙΑ. Εἶναι ἀρκετὰ καλό.

★ Βρίσκω πὼς ἡ «περιγραφή» σου, ΕΥΤΥΧΙΑ ΓΡ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ (Αἴγιο) εἶναι πολὺ καλή, γιὰ μαθήτρια ποὺ πάει στὴν τρίτη γυμνασίου. Ἀλλὰ ἔχει μερικὰ λογικὰ λάθη: Ὁ ἥλιος, ἐπὶ παραδείγματι, δὲν μπορεῖ νὰ εἰπωθῆ «φωτοβόλο καὶ ἀχνοῦφαντο φεγγάρι τῆς αὐγῆς». Ἔπειτα, ἀκόμα δὲν ἔχει βγῆ ὁ ἥλιος — εἶναι γλυκοχάραγμα — καὶ διακρίνεις τὴν πολύχρωμη φορεσιὰ τοῦ τσιγκάνου; Φρόντισε νὰ τὸ διορθώσης καὶ νὰ μᾶς τὸ ξαναστείλης. Καὶ εἴμαστε βέβαιοι πὼς θὰ τὸ ξαναγράψης πολὺ καλύτερο, γιατὶ εἶσαι κορίτσι μὲ πλούσιο λεξιλόγιο, μὲ εὐκολια διατυπώσεως καὶ μιὰ μέρα θὰ διαπρέψης στὰ γράμματα...

★ Θὰ σοῦ σταλῆ τὸ φύλλο, φίλε Κ. ΔΩΔΟ (Ἴασμο Κομοτινή).

★ Πήραμε, ΠΑΥΛΟ Λ. ΜΕΙΔΑΝΗ (Ἐλλόπια), τὶς σπαζοκεφαλιές σου καὶ τὶς δώσαμε στὸν ἁρμόδιο συντάκτη μας.

★ Μᾶς γράφεις, ΣΠΥΡΟ ΤΣΙΓΓΛΙΦΗ (Βόλο): «Με τράβηξε κοντά, πολὺ κοντά, τὸ μορφωτικὸ σας περιοδικό, τὸ ὁποῖον μὲ τὰ περιεχόμενα τῶν σελίδων του, μὲ μαγεύει». Οἱ σπαζοκεφαλιές σου δόθηκαν στὸν ἁρμόδιο συντάκτη μας.

★ Αἰσθανόμαστε μεγάλη χαρά, φίλε ΔΗΜΗΤΡΗ Ι. ΤΣΙΓΚΑΛΕ (Ἄθυτο) γιὰ τὰ ὅσα καλὰ μᾶς γράφεις. Οἱ σπαζοκεφαλιές σου πῆραν τὸ δρόμο τους. Τὸ ποίημά σου ἐγκρίνεται, μολονότι χρειάζεται μερικὲς διορθώσεις, γιὰ νὰ γίνη δημοσιεύσιμο.

★ Πολὺ καλὴ ἡ μελέτη σου «Ἡ Εἰλικρίνεια», ΚΩΝΣΤ. Ν. ΤΣΙΡΠΑΝΛΗ (μαθητὴ γ' τάξης Πατμιάδος Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς). Καὶ θὰ ἦταν κάτι τὸ ἐξαιρετικό, ἂν δὲν εἶχε τὸ ἐλάττωμα νὰ εἶναι πολὺ μεγάλη. Πάντως θὰ προσπαθήσω νὰ τὴν δημοσιεύσω!

★ Ἂν εἶναι πραγματικὰ δικό σου, ΓΙΑΝΝΗ ΛΟΥΚΙΔΗ, τὸ ποίημα «Μικρὴ Μαμά», τότε, τὰ ὁλόθερμα συγχαρητήριά μου. Εἶναι περίφημο. Καὶ θὰ δημοσιευθῆ.

★ Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιές σου, ΕΛΕΥΘΕΡΙΕ ΠΑΡ. ΣΦΑΚΤΕ καὶ σ' εὐχαριστοῦμε θερμά.

★ Δόθηκε ἐντολὴ νὰ σοῦ στέλνεται στὴν Ἡγουμενίτσα τὸ περιοδικό μας, ΛΕΖΑΡΕ ΔΗΜ. ΚΥΤΣΩΝΗ. Ἀλλὰ αὐτὰ ποὺ μᾶς στέλνεις, ἐνῶ εἶναι καλά, δὲν μποροῦμε νὰ τὰ χρησιμοποιήσουμε. Γιατὶ γράφεις ποίημα καὶ σπαζοκεφαλιὲς στὸ ἴδιο χαρτὶ καὶ στὶς δυὸ ὄψεις τοῦ χαρτιοῦ. Πῶς θὰ γίνη τὸ ξεχώρισμα; Νὰ τὰ ἀντιγράψω; Ἀλλὰ ποῦ καιρός! Ξαναστεῖλε τα λοιπόν. Χωριστὰ τὶς σπαζοκεφαλιὲς καὶ χωριστὰ τὸ ποίημα. Τὸ ἔχουμε πῆ τόσες φορές. Εἶναι ἀνάγκη νὰ τὸ ἐπαναλαβουμε κάθε λίγο καὶ λιγάκι;

★ Κάτι θέλει νὰ πῆ τὸ ποίημά σου, ΧΡΙΣΤΟ ΤΟΚΑΓΛΙΔΗ, μὰ δὲν τὸ λέει. Μὲ μιὰ περισσότερη προσπάθεια θὰ μποροῦσε, ἀσφαλῶς, νὰ γίνη κατὰ πολὺ καλύτερο. Γράψε, λοιπόν, ἄλλο καὶ ἡ «Μούσα» σου βοηθός!

★ Δεν ἔχουμε καμμιὰ ἀντίρρηση, ἀγαπητὲ ΛΕΩΝΙΔΑ ΤΖΑΜΤΖΟΓΛΟΥ (Μυτιλήνη). Ἀλλὰ στὴν περίπτωση αὐτὴ θὰ ἦταν προτιμώτερο μιὰ παρέα ἀπὸ φίλους σας νὰ προμηθευτῆ τὰ φύλλα καὶ νὰ τα χαρίση στὸ πτωχὸ καὶ ἄρρωστο παιδί; Γιατὶ ἀλλιῶς γίνεται «μνημόσυνο μὲ ξένα κόλυβα». Ἔτσι; Πάντως δώσαμε ἐντολὴ νὰ σοῦ σταλοῦν.

★ Τὸ ποίημά σου «Νο Τρ—ος» πολὺ καλό. Καὶ παιρνει τὴ σειρά του γιὰ τὴ σελίδα «Τὰ παιδιὰ γράφουν».

★ Αὐτὰ ποὺ μᾶς στέλνεις, ΘΩΜΑ ΘΕΟΛΟΓΗ (Βολο) εἶναι πολὺ καλά. Ἀλλὰ μᾶς ἀνακατεύεις στὸ ἴδιο χαρτὶ (γραμμένο καὶ στὶς δυὸ ὄψεις του) «ποίημα», «γιὰ νὰ γελᾶτε» καὶ σπαζοκέφαλιές. Πῶς θὰ τὰ χωρίσω τώρα, γιὰ νὰ τὰ δώσω τὸ καθένα στὸν ἁρμόδιο συντάκτη; Νὰ τὰ ξαναγράψης λοιπὸν τὸ καθένα χωριστὰ καὶ νὰ τὰ ξαναστείλης.

★ Σ' εὐχαριστοῦμε πολὺ γιὰ ὅσα μᾶς γράφεις, φίλτατε ΣΑΒΒΑ Ε. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΕ. Τὸ λάθος ἔγινε, ἀλλὰ ἀφήσαμε τὴν ἀρίθμηση νὰ προχωρήση, χωρὶς νὰ τὴν διορθώσουμε. Στὸν Μπάρμπα—Μῆτρο διαβιβάσαμε τὰ συγχαρητήριά σου καὶ μᾶς εἶπε πὼς εἶναι εὐτυχὴς ποὺ μὲ τὶς συμβουλές του ἔσωσε τὴν κληματαργιά σου. Γιὰ τὸ δέσιμο τοῦ τόμου θὰ δώσουμε πολὺ γρήγορα ὁδηγίες στοὺς φίλους ἀναγνῶστες μας.

★ Ἐδόθη ἐντολή, ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΡΧΟΝΤΑΚΗ, νὰ ἐξεταστῆ ἰδιαίτερα τὸ ζήτημα τῆς συνδρομῆς σου. Καὶ θὰ σοῦ γράψουμε ἰδιαιτέρως. Τὸ ποίημά σου ἐγκρίνεται.

★ ΓΕΩΡΓΙΕ ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΥ: Θὰ γίνουν συστάσεις.

★ Κ. Α. ΜΑΛΛΕΡΟ: Πολὺ καλὸ τὸ ποίημά σου. Θὰ δημοσιευθῇ ὅμως μὲ τὴ σειρά του.

★ Ἐν τάξει, ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΔΟΥΛΜΕ. Δόθηκε ἐντολὴ νὰ τακτοποιηθῇ καὶ ἡ ὑπόθεση τῆς συνδρομῆς σου καὶ ἡ ἀποστολὴ τῶν φύλλων ποὺ δὲν πῆρες.

★ Δὲν εἶναι, δυστυχῶς, καλὸ τὸ ποίημά σου, ΠΕΤΡΟ ΣΤ. ΤΣΟΛΑΚΗ. Μοῦ φαίνεται καλύτερα σπίτια, παρὰ ποιήματα. Καὶ αὐτὸ ἴσως θὰ εἶναι τὸ προτιμώτερο καὶ τὸ πιὸ πρακτικό. Γιὰ διάβασε κι' ἐσὺ ἐδῶ τὸ τελευταῖο τετράστιχο τοῦ ποιήματός σου:

'Αλλὰ πάλι τώρα ἀρχίσαμε
μὲ τὴν ἀνοικοδόμηση τοῦ χωριοῦ
τὰ σπίτια μας ἰσιάξαμε
νὰ ὀμορφήνουμε τὸ χωριό!

★ Πιστεύουμε στὴ διαβεβαίωσή σου, ΙΑΚΩΒΕ ΕΜΜ. ΨΑΡΡΑ καὶ δὲν μᾶς μένει πιὰ ἡ παραμικρὴ ἀμφιβολία γιὰ τὴν πατρότητα τῶν πνευματικῶν σου δημιουργημάτων. Καὶ αὐτὰ τὰ ποιήματα ποὺ μᾶς ἔστειλες, πολὺ καλά. Μπράβο σου. Ὅσο γιὰ τὴν ὑπόσχεσή σου, περιμένουμε τὸ ταχύτερο τὴν πραγματοποίησή της.

★ Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιές σου καὶ τὰ «ξύπνα καὶ κουτὰ», φίλε ΝΙΚ. Θ. ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΗ καὶ σ' εὐχαριστοῦμε. Ἡ ἐπιστολή σας διαβιβάστηκε στὶς ἐντεταλμένες Κυρίες τοῦ Ἐράνου, μὲ θερμὴ σύσταση.

★ Ὅλες σου οἱ συνεργασίες ἔχουν ἐγκριθῆ, ΖΗΣΗ ΧΩΤΟ (Θεσσαλονίκη). Εὐχαριστοῦμε.

★ Ἐγκρίνεται, ΦΙΛΙΤΣΑ ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ (Αἴγινα). Μπράβο σου.

★ Καὶ οἱ δικές σου ἐπίσης, ΣΤΑΣΙΝΗ Π ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ (Ζαχάρω). Βλέπω, μὲ χαρά μου, πὼς εἶσαι ἀνεξάντλητη σὲ ἐμπνεύσεις καὶ γράφεις πάντα ὄμορφα.

★ Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ ὅσα μᾶς γράφεις, ΓΙΩΡΓΟ ΤΣΙΦΟΓΛΟΥ. Καὶ ἡ ἀγάπη σου γιὰ τὴν «Παιδόπολη» μᾶς συγκινεῖ βαθειά. Τὸ ποίημά σου ἐγκρίνεται.

★ ΘΟΔΩΡΕ ΤΣΙΡΜΠΑ ἀπάντηση θὰ πάρης ἀπὸ τὴν ἀθλητικὴ στήλη.

★ Καὶ τὰ δύο σου ποιήματα ἐγκρίνονται, φίλε ΒΑΣΙΛΗ ΣΩΜΟΠΟΥΛΕ (Πρέβεζα). Γιὰ τὴν δημοσίευσή τους, μικρὴ ὑπομονή.

★ Εὐχαριστοῦμε πολύ, ΓΙΑΝΝΗ ΡΩΣΣΟΠΟΥΛΕ, γιὰ ὅσα μᾶς γράφεις. Τὰ πήραμε ὑπὸ σημείωση κι' ἐλπίζω πὼς θὰ τὰ βάλουμε σ' ἐφαρμογὴ ἀπὸ τὸν νέο τόμο. Ἰδιαίτερα «εὐχαριστῶ» γιὰ τὶς σπαζοκεφαλιές σου.

★ Εὐχαριστοῦμε, ΧΡΙΣΤΟ ΚΟΥΡΤΗ (Μουζάκιο Καρδίτσης) καὶ ἰδιαιτέρως σοῦ ἀπευθύνουμε δημοσίᾳ ἔπαινο γιὰ τὴν τόσο καλλιγραφημένη ἐπιστολή σου.

★ ΚΥΡΙΚΟ ΦΩΤΟΠΟΥΛΕ (Χώρα Τριφυλίας) θὰ τὰ διαβάσω μὲ προσοχὴ καὶ θὰ σοῦ ἀπαντήσω!

★ Πήραμε τὶς συνεργασίες σου, ΚΩΝ ΚΑΛΑΠΑΝΙΔΑ (Βελεσσιῶτες Δομοκοῦ). Γιὰ τὴ διόρθωση τοῦ ὀνόματός σου δόθηκαν ὁδηγίες.

★ Ἐν τάξει, ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ Σ. ΜΠΟΥΝΤΖΟΥΚΛΗ (Πύθιον). Τὸ περιοδικὸ θὰ σοῦ στέλλεται.

★ Θὰ σοῦ ἀπαντήσουμε καὶ ἰδιαιτέρως στὰ ὅσα μᾶς γράφεις ΑΛΕΞΑΝΔΡΕ ΤΣΙΚΛΕΙΔΗ (Βασιλικὸ Χαλκίδος). Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλά σου λόγια. Πάντως δόθηκε ἐντολὴ νὰ σοῦ σταλοῦν τὰ φύλλα.

★ Πήραμε τὴ περιγραφή σου, μικρέ μας φίλε ΜΑΡΚΟ Θ. ΚΡΕΜΜΥΔΑ (Μεσσήνη) καὶ σ' εὐχαριστοῦμε. Εἶναι ἀρκετὰ καλὴ καὶ ἐνδιαφέρουσα.

★ Οἱ σπαζοκεφαλιές σου πῆραν τὸ δρόμο τους, ΓΙΑΝΝΑΚΗ ΝΟΔΑΡΑΚΗ (μαθητὴ α' τάξης γυμνασίου, Ἀθῆναι).

★ Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιές σου καὶ τὸ «παιδικὸ πνεῦμα», φίλε ΕΥΣΤ. Ν. ΜΙΣΓΙΡΗ (Καλλονὴ Μυτιλήνης). Καὶ τὰ δυὸ πῆραν τὸ δρόμο τους.

★ Ἐγκρίνονται καὶ τὰ δυό σου σκίτσα, ἀγαπητέ μου, φίλε ΑΝΤΩΝΗ ΚΕΡΑΜΑ (Κάλβου 150). Εἶναι πάρα πολὺ καλὰ καὶ νὰ φροντίσης νὰ καλλιεργήσης τὸ ταλέντο σου. Γιὰ ὅσα καλὰ γράφεις γιὰ τὸ περιοδικό μας, σ' εὐχαριστοῦμε πολύ. Καὶ ἰδιαίτερα ὁ ἀρχισυντάκτης, ποὺ θὰ ἤθελε νὰ σὲ γνωρίση καὶ ἰδιαιτέρως. Γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ ζήτησε στὸ τηλέφωνο 35038 τὸν κ. Μεταξᾶ μετὰ τὶς 6 τὸ ἀπόγευμα. Τὰ σκίτσα σου, πάντως, δημοσιεύονται.

★ Σ' εὐχαριστοῦμε ΑΡΙΣΤΟΦ. ΚΟΥΛΕΡΗ (Πεσπέραγον Λήμνου) γιὰ ὅσα μᾶς γράφεις. Θὰ ἱκανοποιήσουμε καὶ τὴν ἐπιθυμία σου γιὰ μιὰ σελίδα γιὰ τοὺς φιλοτελιστάς. Μὲ πρώτη εὐκαιρία θὰ τὴν καθιερώσουμε.

★ Ἡ περιγραφή σου «Στὸ Φρούριο τῶν Συνόρων» θὰ ἦταν πολὺ καλή, ἀλλὰ εἶναι ἀπρόσεκτα γραμμένη, φίλε ΑΧΙΛΛΕΑ ΓΕΩΡΓΑΝΤΟΠΟΥΛΕ (Καλλιθέα Πιερίας). Πρῶτα-πρῶτα θὰ ἔγραφες ὄχι «στὸ Φρούριο τῶν Συνόρων», ἀλλὰ στὸ «Παραμεθόριο Φυλάκιο» ἢ «Ὁ Φρουρὸς τῶν συνόρων», ἢ «Στὰ Σύνορα» ἢ χίλια δυὸ ἄλλα, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ Φρούριο τῶν Συνόρων. Τώρα πῶς στέκεται «σὰν φάντασμα» ἀκίνητος ὁ στρατιώτης καὶ κάνει κάπου-κάπου 2—3 βήματα, γύρω στὸ φρούριο, εἶναι ζήτημα ποὺ σὲ ἀφίνω νὰ τὸ σκεφθῆς μόνος σου! Ὅταν λὲς «κρύο» καὶ «τσέπες» δὲν πάει οὔτε τὸ «δριμύτατο», οὔτε «τὰς χεῖρας». Κανονικὰ θὰ πῇς ἢ «δριμύτατον ψῦχος» ἢ «τσουχτερὸ κρύο». Καὶ θὰ πῇς: «Τὰ χέρια του τὰ ἔχει μέσα στὶς τσέπες τῆς βραχείας». Ἀλλὰ οἱ στρατιῶτες φορᾶνε συνήθως «χλαῖνες». Ἐπίσης δὲν φορᾶνε «ὑποδήματα». Φορᾶνε «ἀρβύλλες». Δὲν θὰ ἔκανα τόση κουβέντα, ἂν δὲν ἔβλεπα μέσα στὶς γραμμὲς τῆς περιγραφῆς σου ἕνα νέο ποὺ μπορεῖ νὰ γράψη καλά, ποὺ ἔχει παρατηρητικότητα. Καὶ ποὺ θὰ μπορέση νὰ διαπρέψη στὸν πεζὸ λόγο! Καὶ πρέπει νὰ ξέρης κι' ἐσὺ καὶ οἱ ἄλλοι φίλοι μου, πὼς στὰ παιδιὰ ποὺ περιμένω πολλὰ ἀπ' αὐτοὺς εἶμαι αὐστηρός, ἴσως πάρα πάνω ἀπὸ ὅ,τι πρέπει. Ἐμπρὸς λοιπόν: Νὰ ξαναγράψης ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τὴ συνεργασία σου. Καὶ νὰ μοῦ τὴν στείλης! Ἀλλὰ ἢ δημοτικὴ ἢ καθαρεύουσα. Καὶ πρὸ παντός: Κυριολεξίες! Ἀπὸ τὰ «ξύπνα καὶ κουτὰ» θὰ δημοσιευθοῦν μερικά, μολονότι τὰ περισσότερα γνωστά.

★ Πολὺ καλὸ τὸ ποίημά σου, μὲ τὸν τίτλο «Θέλω τὰ παιδιά μου», ΚΩΣΤΑΚΗ ΓΙΑΜΠΟΥΡΑΝΗ (Παλαιὰ Κόρινθο). Καὶ τὸ δημοσιεύουμε ὁλόκληρο ἐδῶ:

Μιὰ μέρα ἡ Ἑλλάδα μας
σὲ βράχο καθισμένη
καθότανε καὶ ἔκλαιγε
καὶ ἦταν πικραμένη.

Διαβάτες ποὺ ἐπέρναγαν
περίεργοι ρωτοῦσαν:
«Τί νάχη ἆραγ'» ἔλεγαν
κι' ἀπάντηση ζητοῦσαν.

—«Τί νὰ σὲ πίκρανε, κυρά,
καὶ εἶσαι πικραμένη
καὶ δέρνεσαι καὶ κλαῖς πικρὰ
κι' εἶσαι μαυροντυμένη;»

—«Βαθειὰ εἶν' ἡ λαβωματιὰ
ποὺ τρώει τὰ σωθικά μου!
ποὺ μοῦ ἀνοίξανε οἱ ἐχθροὶ
καὶ καίγετ' ἡ καρδιά μου!

»Μοῦ πῆραν τὶς κοπέλλες μου
μοῦ πῆραν τὰ παιδιά μου
καὶ τ' ἀλλαξοπιστήσανε
καὶ καίετ' ἡ καρδιά μου.

»Ξένοι μου, σὰν θὰ φύγετε
στὴ χώρα σας σὰν φτάστε,
τὸ θρῆνο μ' ἀναγγείλατε
δίχως νὰ μὲ ξεχάσετε.

»Πῶς τὰ παιδιά μου ἐγὼ ζητῶ
κι' ἐπιθυμῶ καὶ πάλι
νὰ μοῦ τὰ ξαναφέρετε
μέσ' στὴ ζεστή μου ἀγκάλη.

★ Πήραμε ΕΥΘΥΜΙΑ ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΗ, τὴν συνδρομή σου καὶ σ' εὐχαριστοῦμε. Εὐχόμεθα στὸν καλό σου πατέρα νὰ γίνη γρήγορα καλὰ ἀπὸ τὸ τραῦμα στὸ πόδι του, ποὺ τοῦ προξένησε ἡ νάρκη.

★ Οἱ σπαζοκεφαλιές σου, ΧΑΡΑΛΑΜΠΕ ΜΙΣΑΡΙΔΗ (Ἰωσηφόγλειο) ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμε.

★ Τὶς σπαζοκεφαλιές σου, ΜΙΧΑΗΛ ΑΠΟΚΡΑΝΙΔΗ, τὶς παραδώσαμε στὸν ἁρμόδιο συντάκτη μας.

★ Ἡ αἴτησή σου, ΑΛΕΞΑΝΔΡΕ Κ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΕ, διαβιβάστηκε στὸν ἀθλητικὸ συντάκτη, μὲ τὴν ἐντολὴ νὰ γράψη στὴ σελίδα του γιὰ τὶς πρωταθλήτριες ὁμάδες Ἀθηνῶν — Πειραιῶς καὶ Θεσσαλονίκης.

★ Οἱ σπαζοκεφαλιές σου, ΔΗΜΗΤΡΗ ΠΑΠΑΛΟΥΚΑ (Μαλεσσίνα), δόθηκαν στὸν ἁρμόδιο συντάκτη μας.

★ Μᾶς γράφεις, ἀνάμεσα στ' ἄλλα, ΔΗΜ. Β. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΕ (Διδυμότειχον): «Εἶμαι κι' ἐγὼ ἕνα παιδὶ ποὺ ἔζησα δυὸ ὁλόκληρα χρόνια μέσα σὲ παιδόπολη. Τώρα ἔχω ἐπαναπατρισθῆ, ἀλλὰ ποτέ μου δὲν θὰ ξεχάσω τὴν παιδόπολή μου, ποὺ ἔμοιαζε σὰν μιὰ πραγματικὴ φωλιά, ἔχοντας ὡς δεύτερή μου μάνα τὴν ἡρωϊκή μας Βασίλισσα, ποὺ μὲ προφύλαξε — καθὼς καὶ πολλὰ ἄλλα Ἑλληνόπουλα — ἀπὸ τὸ φοβερὸ καὶ ἄσπλαχνο χέρι τοῦ συμμοριτισμοῦ. Θὰ τὴν εὐγνωμονοῦμε πάντοτε, ἐπίσης καὶ ὅλους τοὺς ἄλλους ποὺ ἐργάστηκαν πιστοὶ καὶ ἀκούραστοι γιὰ μᾶς. Τὴν παιδόπολη τὴν θεώρησα σὰν δεύτερό μου σπίτι, ὅπου σ' αὐτὴν βρῆκα τὴν πραγματικὴ στοργὴ καὶ περίθαλψη. Τώρα τὴ θυμοῦμαι πάντοτε καὶ μοῦ ἔρχονται πολλὲς ἀναμνήσεις ἀπὸ τὴν εὐχάριστη καὶ ξένοιαστη ζωὴ ποὺ περάσαμε. Οἱ μέρες καὶ τὰ χρόνια περνοῦν, ἀλλὰ πάντοτε θὰ μοῦ μένη αὐτὴ ἡ ἀνάμνηση ζωηρὴ καί, ὅταν, μὲ τὸ καλό, «μοῦ πέσει τὸ χιόνι στὴν κεφαλή», ὅπως λέγει καὶ ὁ Παπαντωνίου στὸ «Γεροβοσκό», θὰ διηγοῦμαι στὰ παιδιά μου καὶ στὰ παιδιὰ τῶν παιδιῶν μου, σκηνὲς διάφορες ἀπὸ τὴν ζωὴ τῆς παιδοπόλεώς μου». Μπράβο. Πολὺ μᾶς συγκίνησε τὸ γράμμα σου καὶ ἐλπίζουμε πὼς θὰ συγκινήση καὶ ὅποιον τὸ διαβάση. Συνδρομητὴ σὲ γράψαμε. Τὸ ποίημά σου καλό. Πολὺ καλό. Ἀλλὰ μεγάλο!

★ Μᾶς γράφεις ΕΥΑΓΓΕΛΕ ΜΕΞΗ (Ἀθῆνα): «Εἶμαι τόσον ἐνθουσιασμένος ἀπὸ τὸ περιοδικὸν «Παιδόπολις» ὥστε σᾶς γράφω αὐτὸ τὸ γράμμα γιὰ νὰ σᾶς εὐχαριστήσω καὶ νὰ σᾶς πῶ ὅτι ἡ «Παιδόπολις» ἔχει γίνει τὸ ἴνδαλμα ὅλων τῶν συμμαθητῶν μου τοῦ νυκτερινοῦ γυμνασίου» Ἀντιλαμβάνεσαι, βέβαια, πόσο μᾶς ἱκανοποίησε τὸ γράμμα σου! Γιατὶ αὐτὸ εἶναι τὸ μόνο μας κέρδος: Ἡ ἀγάπη τῶν ἀναγνωστῶν μας. Στεῖλε μας ἀμέσως τὴν ἀκριβῆ σου διεύθυνση γιὰ νὰ σοῦ στέλνουμε τὸ περιοδικό. Τὴ συνδρομή σου μπορεῖς νὰ τὴ στείλης καὶ μὲ ἐπιταγή, ἀκόμη καὶ σὲ γραμματόσημα, ἂν θέλης, στὴ διεύθυνση: Περιοδικὸ «Παιδόπολις», Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ 9, Ἀθῆνας. Τὰ «ξύπνα καὶ κουτά», τὰ περισσότερα γνωστά. Τὰ ποιήματά σου καλά. Δημοσιεύουμε ἐδῶ τὴ Φύση:

Ἡ φύση ὅλη γύρω μας
γλυκὰ χαμογελᾶ
καὶ τὸ νερὸ στ' αὐλάκι
γοργὰ — γοργὰ κυλᾶ.

Τὰ ἄνθη λουλουδίζουνε
κι' οἱ ἀγγελούδαλιές ἀνθοῦν
οἱ πεταλοῦδες παιγνιδίζουνε
εἰς τ' ἄνθη ὅπου μοσκοβολοῦνε.

Κι' οἱ ἄγγελοι οἱ πτερωτοὶ
ποὺ ὄμορφα λαλοῦνε
τ' ὄργιασμα τῆς φύσεως
γλυκὰ μᾶς τραγουδοῦνε.

Τὰ ἄλλα παίρνουν τὴ σειρά τους γιὰ τὴ σελίδα «Τὰ παιδιὰ γράφουν».

Χριστιανοὶ

Εἴμαστε χαλαστάδες, ἄκου! κι' εἴμαστε κτίστες ἐμεῖς· ξερριζωτὲς καὶ φυτευτές.
Πόνος καὶ πόθος καὶ παλμὸς κι' ἀγώνας μας
τ' αὔριο νὰ πλάσουμε καλύτερο ἀπ' τὸ χτές.

★

—Χτίστες ἐμεῖς, ξερριζωτὲς καὶ φυτευτές.

★

Οἱ γυιοὶ τῆς νύχτας νὰ μᾶς νοιώσουν δὲν μποροῦν.
Εἴμαστ' ἐμεῖς παιδιὰ τῆς μέρας φωτεινά,
κι' ὅλους καλοῦμε πρὸς τὸ φῶς νὰ τὸ χαροῦν.

★

—Ὅλους καλοῦμε πρὸς τὸ φῶς νὰ τὸ χαροῦν,
μὰ οἱ γυιοὶ τῆς νύχτας νὰ μᾶς νοιώσουν δὲν μποροῦν.

Γ. ΒΕΡΙΤΗΣ

★ Πήραμε ΝΙΚΟ ΧΡ. ΚΟΥΡΤΗ (Μουζάκιο Καρδίτσης) τὸ Σταυρόλεξό σου καὶ σὲ συγχαίρομε διὰ τὴν τάξη καὶ τὴν καλαισθησία σου. Μπράβο σου.

★ Καθυστερημένα φύλλα μπορεῖς νὰ προμηθευτῆς ΠΑΠΑΓΙΩΤΗ Κ. ΜΠΑΚΟΠΟΥΛΕ (Κρέσταινα Ὀλυμπίας) πρὸς 1.000 δραχμὲς τὸ ἕνα, χωρὶς καμμιὰ ἄλλη ἐπιβάρυνση. Ἐξάμηνες συνδρομὲς δὲν ἔχουμε καθιερώσει. Ἀλλὰ ὅταν μᾶς τὸ ζητήσουν οἱ φίλοι μας, δὲν ἀρνούμεθα. Ἀφοῦ εἶσαι μαθητής, στεῖλε 10.000 δραχμὲς συνδρομὴ ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου καὶ τελειώνει ἡ ὑπόθεση! Ἡ συνεργασία σου ἐνδιαφέρουσα καὶ ἐγκρίνεται.

★ Ἐδόθη ἐντολὴ νὰ σοῦ σταλοῦν τὰ φύλλα, ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ Γ. ΚΑΚΚΑΣΗ (Σιδηρόκαστρο Μεσσηνίας).

★ Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιές σου, ΕΥΑΓΓΕΛΕ Ι. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΕ (Σπάρτη).

★ Μᾶς γράφεις, φίλε ΓΕΩΡΓΙΕ Π. ΚΑΡΒΕΛΑ (Σχοινιὰ Κομοτινῆς): «Στὸ διάβα τῆς ζωῆς μου, ἀσχολήθηκα μὲ τὴν ἀνάγνωση διαφόρων περιοδικῶν. Πολλὲς φορὲς εἶχα παρασυρθεῖ στὴν δύναμη τῶν διηγημάτων των κι' ἔνοιωθα μιὰ ψυχικὴ εὐχαρίστηση. Τώρα τελευταῖα ἀπὸ τὸ 8ο τεῦχος παρακολουθῶ τὸ περιοδικό σας «Ἡ Παιδόπολις». Ὀφείλω νὰ εἰπῶ, κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν, πὼς τὸ περιοδικὸ αὐτὸ εἶναι τὸ ἰδανικὸν βιβλίον τῆς ἁγνῆς ἐργατικῆς ζωῆς. Ἐλεύθερο τὸ περιοδικό σας, ἀπὸ διηγήματα μὲ πειρασμοὺς καὶ σκάνδαλα τῆς ζωῆς, μολονότι μὲ λίγες σελίδες, δὲν θὰ ἀργήση νὰ κατακτήση κάθε Ἑλληνικὴ Ἀγροτικὴ ψυχή». Δὲν ἔχουμε παρὰ νὰ σ' εὐχαριστήσουμε θερμὰ γιὰ τὰ καλά σου λόγια! Συνεργασία σου περιμένουμε!

★ Σὲ γράψαμε συνδρομητή, ΑΝΕΣΤΗ ΔΗΜ. ΜΑΝΩΛΑ (Κολινδρὸ) καὶ σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ τόσο ἐπαινετικὰ λόγια σου.

★ Ἀπὸ τὸ Ἐπιτάλιο μᾶς στέλνουν ποιήματα στοὺς ἡρωϊκοὺς νεκροὺς καὶ «μαγικὲς εἰκόνες» χωρὶς ὑπογραφή! Ὁ ἀποστολέας ἂς τὰ ξαναστείλη μὲ τὴν ὑπογραφή του ἀλλὰ σὲ χωριστὸ χαρτί τὸ ποίημα καὶ σὲ χωριστὸ τὶς σπαζοκεφαλιές.

★ Σ' εὐχαριστοῦμε, ΛΑΖΑΡΕ Ν. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΕ (Κατερίνη) γιὰ ὅσα μᾶς γράφεις. Πραγματικὰ ἔχουμε γίνει ὁ «ἀπαραίτητος» φίλος πολλῶν παιδιῶν τῆς Ἑλλάδας. Τὸ ποίημά σου θὰ δημοσιευθῆ μὲ ἐλαφρὲς διορθώσεις.

★ Οἱ σπαζοκεφαλιές σου, ΕΛΕΝΗ Α·Ι·ΒΑΖΙΑΝ (Αἴγιο) δόθηκαν στὸν εἰδικὸ συντάκτη μας.

★ Σκόρπια τεύχη, ΕΥΑΓΓΕΛΕ Φ. ΓΑΛΙΟΥ (Ἁγιάσο) ἔχουν 1000 δραχμὲς τὸ ἕνα. Σὲ συμφέρει, λοιπόν, νὰ γραφῆς συνδρομητὴς γιὰ ἕνα χρόνο καὶ νὰ πάρης τὸ 1—24. Τὸ ποίημά σου παίρνει τὸ δρόμο του, μολονότι φαίνεται σὰν παλιὸ δημοτικό!

★ Δὲν ἔχεις δίκιο, ΖΑΝ ΜΩΡΕΑΣ (Κυπαρισσία). Πρέπει νὰ μπῆ κάποια σειρά. Δυστυχῶς, λόγῳ τῆς πληθώρας συνεργασιῶν ποὺ ἔχουμε, ἀκολουθοῦμε τώρα καὶ μιὰ ἄλλη ἀρχή. Κάνουμε κατὰ τὴ δημοσίευση μιὰ δεύτερη ἐπιλογή. Κι' ἔτσι ἐνημερωνόμαστε κάπως περισσότερο. Ἡ «Πατρίδα μου» ἀρκετὰ καλό.

★ Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιές σου, ΓΙΩΡΓΟ Φ. ΚΟΛΟΒΕ (Ἁλμυρό).

★ Ἡ συνεργασία σου καλή ΜΑΡΚΟ ΘΕΟΔ. ΚΡΕΜΜΥΔΑ (Μεσσήνη). Ἡ σύστασή σου διαβιβάστηκε στὸν ἀθλητικό μας συντάκτη.

★ ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ ΔΑΜΙΑΝΑΚΗ (Ἅγιο Ἰωάννη Πυργιωτίσσης): Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ ὅσα μᾶς γράφεις. Συνδρομήτρια σὲ γράψαμε. Τὴ συνδρομὴ μπορεῖς νὰ τὴν στείλης μὲ ταχυδρομικὴ ἐπιταγὴ ἢ σὲ γραμματόσημα μέσα στὸ γράμμα.

★ Πολὺ καλά, ΔΗΜΗΤΡΑΚΗ ΚΟΥΤΣΟΥΝΗ (Κάτω Φυγαλεία). Παραδεχόμαστε πὼς εἶναι δικό σου καὶ σοῦ διαβιβάζουμε τὰ θερμά μας συγχαρητήρια! Συνδρομητὴς μπορεῖ νὰ γραφῆς. Θὰ στείλης τὴν συνδρομή σου πρὸς 10.000 δραχμὲς τὸ χρόνο.

★ Τὸ ποίημά σου, ΑΠΟΣΤΟΛΕ ΧΟΥΛΙΑΡΑ (Ἄρτα) ἐγκρίνεται.

★ Πήραμε τὶς συνεργασίες σου ΓΙΩΡΓΟ ΜΙΤΑΥΤΣΗ (Βάλτα) καὶ σὲ συγχαίρουμε πρῶτ' ἀπ' ὅλα γιὰ τὴν τάξη σου καὶ τὴν καλαισθησία σου. Ὅλες οἱ συνεργασίες σου ἐγκρίνονται.

★ Πολὺ καλά, ΧΑΡΑΛΑΜΠΕ ΤΣΑΚΑ. Θὰ σᾶς στείλουμε τὰ 15 περιοδικά. Γιὰ τὰ ἄλλα, θὰ σᾶς ἀπαντήσουμε ἰδιαιτέρως. Τὸ ποίημά σου καλό.

★ Ποιὸς φταίει γιὰ ὅλα αὐτά, ΔΗΜΗΤΡΗ ΛΙΑΚΟΥΡΗ; Ποιὸς ἄλλος παρὰ οἱ φίλοι μας, ποὺ δὲν καθαρογράφουν τὰ ὀνόματα καὶ ἐπώνυμά τους; Πάντως σοῦ ζητᾶμε συγγνώμην γιὰ τὸ λάθος ποὺ τὸ καταλογίζουμε μισὸ σὲ μᾶς καὶ ἄλλο μισὸ σὲ... σένα. Ἡ συνεργασία σου θὰ δημοσιευτῆ.

★ Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιὲς σας φίλτατε ΗΛΙΑ ΛΙΑΚΗ (Βραχάτι).

★ Θέλουμε ΑΝΔΡΕΑ ΖΟΥΜΠΑΚΗ νὰ μᾶς στέλνετε γελοιογραφίες δικές σας. Τότε θὰ τὶς δημοσιεύουμε μὲ εὐχαρίστηση καὶ μυ περηφάνεια! Ἀλλὰ νὰ ἀντιγράφουμε γελοιογραφίες καὶ νὰ τὶς στέλνουμε στὴν «Παιδόπολη» δὲν εἶναι σωστό. Αὐτὴ ποὺ μᾶς στέλλεις ἔχει δημοσιευτῆ στὸ «Ἐμπρός»! Ἔτσι, ἐσύ, βέβαια, δὲν μᾶς τὴν στέλνεις γιὰ δική σου! Τὸ καταλαβαίνουμε. Ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ κάνετε τὸν κόπο τῆς ἀποστολῆς. Ἡ «28η Ὀκτωβρίου» πολὺ καλή.

★ Πήραμε τις σπαζοκεφαλιὲς τῶν φίλων μας: Κ. Σ. ΧΡΥΣΙΚΟΠΟΥΛΟΥ (Λευκίμμια Κερκύρας) Λεωνίδα Δρόσου (Λεχαινὰ Ἠλείας), τὸν ὁποῖον καὶ εὐχαριστοῦμε διὰ τὰ καλά του λόγια καὶ τὴν εὐχή του. Κων. Ἀμούργη (Ἀργοστόλι), τὸν εὐχαριστοῦμε καὶ γιὰ τὴν ἄλλη σὲνεργασία του ἀλλὰ δὲν μποροῦμε νὰ τὴν χρησιμοποιήσουμε γιατὶ εἶναι γραμμένη στὸ ἴδιο φύλλο χαρτιοῦ μὲ τὶς σπαζοκεφαλιές, καὶ Ἀναστασίου Κακούρη (Ἀθῆναι).

★ Ἡ ἐπιστολή σου ΓΙΩΡΓΟ ΜΑΛΑΜΟ διαβιβάσθηκε στὸν πάτερ Ἱερώνυμο.

★ Στεῖλε μας τὴν ἀκριβῆ διεύθυνσή σου, ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ καὶ 2000 δραχμές καὶ θὰ σοῦ στείλουμε ἀμέσως τὰ δύο φύλλα. Γιὰ τὶς σπαζοκεφαλιὲς δὲν μποροῦμε δυστυχῶς νὰ ἀνταποκριθοῦμε στὸ χῶρο ποὺ εἴχαμε διαθέσει. Μὰ τόσα ποὺ γράφουμε τί ἄλλο εἶναι παρὰ πρακτικὲς γνώσεις; Ἴσα-ἴσα τὸν τελευταῖο καιρὸ προσθέσαμε σελίδες πρακτικῶν γνώσεων.

★ Ἐγκρίνεται ἡ συνεργασια σου ΑΦΡΟΔΙΤΗ Γ. ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ (Δημητσάνα).

★ Ἔχουμε ὅλα τὰ προηγούμενα φύλλα, ΙΩΑΝΝΗ ΠΑΠΑΔΟΓΙΑΝΝΑΚΗ (Ὀρεστειάδα). Γράψε μας τὴν ἀκριβῆ σου διεύθυνση νὰ στὰ στείλουμε.

★ Ἐγκρίνεται ἡ συνεργασία σου, ΔΩΡΑ ΚΟΛΩΝΙΑ καὶ Κων. Κανελλόπουλε (Ἐπιτάφιο).

★ Ἐν τάξει ΦΙΛΩΤΑ. Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ ὅλα. Οἱ συνεργασίες σου ἐγκρίνονται.

★ ΣΤΑΥΡΟΝ Θ. ΚΟΜΙΝΗΝ. Δὲν εἶμαι σὲ θέσιν νὰ σὲ πληροφορήσω ἐὰν ἐλήφθη ἢ ὄχι. Βρίσκονται τώρα εἰς χεῖρας τῆς Ἐπιτροπῆς. Θὰ τὸ μάθης μὲ τὰ ἀποτελέσματα. Μικρὴ ὑπομονή.

★ Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴ συνεργασία σου φίλε ΓΙΑΝΝΗ ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΕ. Μπράβο σου.

★ Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλὰ λόγια καὶ πληροφορίες σου, ΧΑΡΙΣ ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΥ. Ἀλλὰ τὶ νὰ κάμω; Δὲν μοῦ μένει πλέον παρὰ νὰ μετονομάσω τὴ στήλη σὲ στήλη «Τὰ παιδιὰ ἀντιγράφουν».

★ Ἐγκρίνεται τὸ σκίτσο σου Β. ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΕ. Θὰ δημοσιευθῆ στὸ προσεχές.

★ Ἔχεις δίκηο Κ. Σ. ΧΡΥΣΙΚΟΠΟΥΛΕ. Ἀλλὰ θὰ τὸ καταφέρουμε γρήγορα νὰ τὸ κάμουμε ἀπὸ 15θήμερο ἑβδομαδιαῖο; Ὁ θεὸς ἐλπίζουμε νὰ μᾶς βοηθήση.

(Ἀπαντήσαμε σ' ὅλες τὶς ἐπιστολές ποὺ πήραμε μέχρι 22)8)1950, ἡμέρες ποὺ στοιχειοθετήθηκαν οἱ ἐσωτερικὲς σελίδες τῆς «Παιδοπόλεως». —τεῦχος 17ον).

Ο ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ

Ἡ Ἀννιὼ

Νεροκουβαλήτρα
ἡ μικρούλ' Ἀννιὼ
νεροκουβαλήτρα
κι' εἶναι τριῶ χρονῶ!

Μέ μικρὸ σταμνάκι
στὴ βρυσούλα πᾶ·
πέφτει τὸ σταμνάκι
καταγῆς καὶ σπᾶ.

Καὶ δὲν εἶναι ἡ πρώτη,
τούτη—δῶ ἡ φορά,
ἄχ! δὲν εἶν' ἡ πρώτη,
γι' αὐτὸ κλαίει πικρά.

Κλαίει, μαλλιοτραβιέται,
λέει: «Τὶ θὰ γινῶ!»
Κλαίει, μαλλιοτραβιέται
κι' εἶναι τριῶ χρονῶ!

Λ. ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ

ΓΥΡΩ ΑΠ' ΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ

(Συνέχεια ἀπ' τὴ σελίδα 424)

Γιαταγάνας, Λύγκας, Βροντίσης. Δισκοβολία: Ἀλεξάνδρου. Ἀκοντισμός: Καλλιμάνης. Σφυροβολία: Παπαγεωργίου.

Ἂν στοὺς παραπάνω νεώτερους ἀθλητές μας προσθέσουμε καὶ τοὺς ἀειθαλεις πρωταθλητὲς τοῦ ἑλληνικοῦ στίβου Σύλλα, Μαυραπόστολο, Παλαμιώτη καὶ Ραγᾶζο, ἔχουμε μιὰ εἰκόνα τῆς ἐθνικῆς ἀθλητικῆς ὁμάδας ποὺ μποροῦμε νὰ παρουσιάσουμε σήμερα.

ΤΑ ΡΕΚΟΡ ΤΟΥ ΣΤΙΒΟΥ

Ἐπειδὴ πολλὰ παιδιὰ ἀπὸ τοὺς ἀναγνῶστες μας ζήτησαν νὰ μάμουν ποιὰ εἶναι τὰ Ἑλληνικὰ ρεκὸρ στίβου καὶ οἱ κάτοχοί τους τὰ παραθέτουμε παρακάτω. Μέσα στὴν παρένθεση εἶναι τὰ παγκόσμια ρεκόρ. Δρόμος 100 μ. Ρ. Φραγκούδης 10''6 (10''.2). Δρόμος 200 μ. Εὐθυμίου 21''.6 (20''.3). Δρόμος 400 μ. Μαυροειδῆς 49''.8 (45''.9). Δρόμος 800 μ. Μαυροειδῆς 1'.55''.2 (1'.46''.6). Δρόμος 1.500 μ. Μαυραπόστολος. 4'.01''.4 (3'.43''.0). Δρόμος 5.000 μ. Κυριακίδης 15'.19''.2 (13'.58''.2). Δρόμος 10.000 μ. Ραγάζος 32'.11''.0 (29'.02'' 6). Δρόμος 110 μ. μετ' ἐμποδίων: Μάντικας 14''.8 (13''.5). Δρόμος 400 μ. μετ' ἐμποδίων: Μάντικας 53''.5 (50''. 6). Δρόμος 3.000 μ. μετὰ φυσικῶν ἐμποδίων: Μαυραπόστολος 9'.37''. (9'.03''. 8). Σκυταλ. 4Χ100 μ. Α. Ο. Π. Φαλήρου 44''.8 (39''.8). Ἅλμα εἰς μῆκος: Λαμπράκης 7 μ. 37 (8 μ. 13). Ἅλμα εἰς ὕψος: Καρυοφύλλης 1 μ. 89. (2 μ. 11). Τριπλοῦν: Παλαμιώτης 15.03 (16). Ἅλμα ἐπὶ κοντῷ Θᾶνος 4.015 (4 μ. 77). Σφαιροβολία: Γιαταγάνας 15.58 (17 μ. 82). Λιθοβολία: Γεωργαντᾶς 21.05. Δισκοβολία Ἑλληνικὴ Σύλλας 42.98. Δισκοβολία Ἐλευθέρα: Σύλλας 51 (56.97). Σφυροβολία: Δημητρόπουλος 50.22 (59. 88). Ἀκοντισμὸς Παπαγεωργίου 64.69 (78.70).

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΕΤΕ

Πρὶν ἀπὸ λίγο καιρὸ ὁ Τσέχος ὀλυμπιονίκης Ἐμὶλ Ζάτοπεκ κατέρριψε τὸ παγκόσμιο ρεκὸρ τοῦ δρόμου 10.000 μ. μὲ χρόνο 29'.02''.6. Τὸ παλαιὸ ρεκὸρ κατεῖχε ὁ ἴδιος μὲ 29'.21''.2. Τὸ νέο ρεκὸρ εἶναι πραγματικὰ καταπληκτικό.

Ἡ ἐξέλιξη τοῦ παγκσμίου ρεκὸρ τῶν 10.000 μ., εἶναι ἡ ἑξῆς:

Κολεμάνεν (Φιλ.) 1912	31.20.6
Μπουὲν (Γαλλ.) 1913	30.58.8
Νούρμι (Φιλ.) 1921	30.40.2
Ριτόλα (Φιλ.) 1924	30.35.4
Ριτόλα (Φιλ.) 1924	30.23.4
Νούρμι (Φιλ.) 1924	30.06.2
Σαλμίνεν (Φιλ.) 1937	30.05.6
Μαέκι (Φιλ.) 1938	30.02.0
Μαέκι (Φιλ.) 1939	29.52.8
Χέϊνο (Φιλ.) 1944	29.35.4
Ζάτοπεκ (Τσεχ.) 1949	29.28.2
Χέϊνο (Φιλ.) 1949	29.27.2
Ζάτοπεκ (Τσεχ.) 1949	29.21.2
Ζάτοπεκ (Τσεχ.) 1950	29.02.6

—Ἡ διάσημος ἠθοποιὸς τοῦ κινηματογράφου Νορβηγίδα Σόνια Χένι ἀνεκηρύχθη τρεῖς φορὲς Ὀλυμπιονίκης τοῦ καλλιτεχνικοῦ πατινὰζ τὸ 1928, τὸ 1932 καὶ τὸ 1946. Ἀθληταὶ καὶ ἀθλήτριες ὑπῆρξαν ἐπίσης καὶ οἱ ἑξῆς ἀστέρες τῆς ὀθόνης: Ὁ Τζώνη Βαϊνσμύλλερ, ὁ Γλὲν Μόρις καὶ ἡ περίφημη Ἔσθερ Γουΐλλιαμς.

—Τὸ φθινόπωρο θὰ ὀργανωθοῦν ἀπὸ τὴν Ποδηλατικὴ Ὁμοσπονδία ἀγῶνες ποδηλασίας, ἐπὶ τῆς ἀποστάσεως Ἀθηνῶν—Λουτρακίου καθὼς καὶ ἀνώμαλος δρόμος.

—Ὁ πρῶτος διεθνὴς ποδοσφαιρικὸς ἀγὼν ὠργανώθη τὸ 1873 στὸ Λονδῖνο μεταξὺ τῶν Ἐθνικῶν ὁμάδων τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Σκωτίας ἔληξε δὲ μὲ ἰσόπαλο ἀποτέλεσμα (0—0).

—Εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸ μπάσκετ-μπὼλ διεδόθη χάρις στὶς προσπάθειες τῆς Χ.Α.Ν. τὸ 1919. Οἱ πρῶτοι ἀγῶνες διωργανώθησαν τὸ 1920 εἰς Σμύρνην καὶ Ἀθήνας μὲ νικητὰς τὸν Πανιώνιο καὶ τὸν Παναθηναϊκό.

Περνᾶτε εὐχάριστα τὴν ὥρα σας

1) Ὁ μισθὸς

Ὁ μισθὸς ἑνὸς ὑπαλλήλου ποὺ εἶχε ἐλαττωθῆ τὸ 1947 κατὰ 30 τοῖς ἑκατό, αὐξήθηκε τὸ 1950 κατὰ 30 τοῖς ἑκατό. Παίρνει ἔτσι ὅσα ἔπαιρνε καὶ πρὶν ἀπ' τὸ 1947;

2) Ἡ Ἀλλαγὴ γραμμάτων

Ἀπὸ τὶς λέξεις: ΠΟΡΟΣ — ΤΟΚΟΣ — ΒΟΛΟΣ — ΒΟΗ — ΛΑΓΟΣ — ΔΙΝΗ—ΣΩΜΑ ν' ἀντικατασταθῆ ἕνα γράμμα ὥστε νὰ σχηματισθοῦν ἑπτὰ καινούριες λέξεις. Ἂν ἡ λύση εἶναι σωστή, τὰ γράμματα ποὺ θὰ χρησιμοποιηθοῦν μᾶς δίνουν τὸ ὄνομα μιᾶς μεγάλης χώρας.

3) Στοιχειόγριφος

Ἀπὸ νῆσο τοῦ Αἰγαίου
ἂν ἀλλάξης τὸ κεφάλι
νέα νῆσος τῶν Κυκλάδων
στὴ στιγμὴ θὰ ξεπροβάλλη.

4) Ρόμβος

1) •
2) • • •
3) • • • • •
4) • • •
5) •

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ & ΚΑΘΕΤΑ: 1) Φωνῆεν. 2) Τὰ ζητοῦν οἱ ἄπληστοι 3) Νοημονέστατο ζῶο (πληθ.). 4) Ὁδηγῶ. 5) Φωνῆεν.

Κ. Γ. Χατάγας

5) Συλλαβόγριφος

Νότα εἶναι τὸ πρῶτο μου
ἀντωνυμία τὸ δεύτερό μου
ἀντίθετο μεγάλης ἀρετῆς
εἶναι τὸ σύνολό μου.

Εὐγένιος Χατζηευγενίου

6) Συναρμολόγηση συλλαβῶν

Νὰ συναρμολογηθοῦν οἱ παρακάτω συλλαβὲς ὥστε νὰ σχηματισθοῦν τρία γνωστότατα ἀρχαῖα γνωμικά:
Α — ΝΑ — ΣΠΕΥ — ΔΕ — ΧΕΙ — ΚΑΙ — ΚΙ — ΦΕΙ — ΝΟΥ — ΣΥΝ — ΔΕ — ΘΗ — ΒΡΑ — ΝΕΙ — ΧΡΟ — ΩΣ ΔΟΥ — ΡΑ.

Μύρτα Κομνηνοῦ, Καλλονὴ Λέσβου

7) Ἕνα ἐρώτημα

Ποιὸ εἶναι τὸ πρόσωπο τῆς Ἁγίας Γραφῆς ποὺ ἔζησε περισσότερα χρόνια ἀπὸ κάθε ἄλλο, κι' ὅμως πέθανε πρὶν ἀπ' τὸν πατέρα του;

8) Ἀφαίρεση ἀριθμῶν

769
651
403
627

Ν' ἀφαιρεθοῦν δυὸ ἀριθμοὶ ὥστε τὸ σύνολο νὰ εἶναι 2000.

9) Λεξίγριφος

Μὲ τὸ Π πολλὰ θὰ πάθης
Μὲ τὸ Μ πολλὰ θὰ μάθης
μὲ τὰ δύο κάνεις μία
θαυμασία παροιμία.

10) Γεωγραφικὸς γρίφος

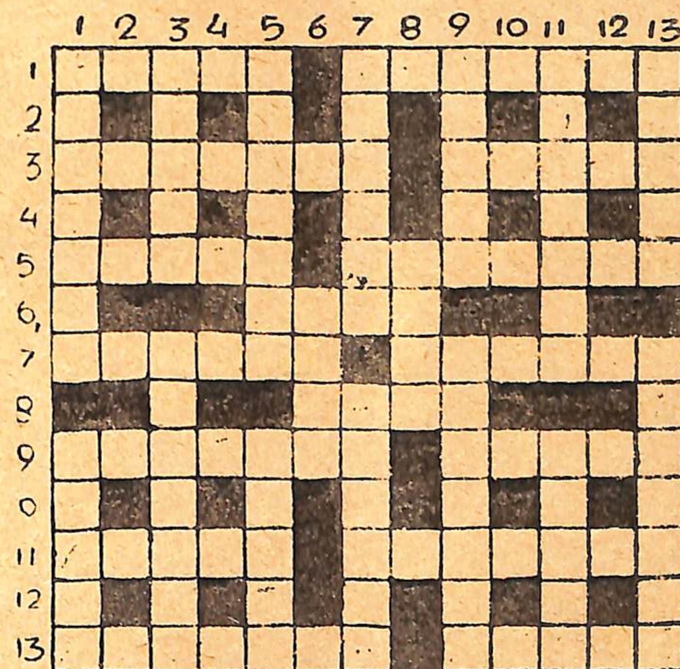
Ποιὰ εἶναι τὰ 7 Εὐρωπαϊκὰ Κράτη ποὺ ἂν τοποθετηθοῦν κατάλληλα σχηματίζουν μὲ τ' ἀρχικά τους τὸ ὄνομα ἑνὸς μικροῦ Εὐρωπαϊκοῦ κρατιδίου;

11) Κρυπτογραφικὸ

2) 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 = Σπουδαῖος καλλιτέχνης τῆς ἀρχαιότητος.
2) 1 2 8 8 3 = Ἐκεῖ γεννήθηκε ὁ Μ. Ἀλέξανδρος.
3) 3 2 6 3 = Πόλη τῆς Ἠπείρου.
4) 3 1 7 8 8 9 10 = Ζωγράφος τῆς ἀρχαιότητος.
5) 3 2 5 10 = Φιλονεικία.
6) 3 8 3 10 = Νοστιμίζει.
7) 3 5 3 10 = Ἥρωας τοῦ Τρωϊκοῦ Πολέμου.

Γ. Γκανάτσας, Γρεβενὰ

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΑΡΙΘ. 17

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) Πόλη τῆς Θεσσαλίας. — Παράλιο προάστειο τῶν Ἀθηνῶν. 3) Εἶναι πασίγνωστο ἀπὸ τοὺς ἄθλους του.— Μ' αὐτὸν ἀποκτοῦμε τ' ἀγαθά. 5) Δένδρο.— Σ' αὐτὸ πολεμοῦσαν οἱ ἀρχαῖοι. 6) Μαγεύει. 7) Σύμφωνος πρὸς τὰ πράγματα.— Γίνεται μὲ τὴ σύριγγα. 8) Ξυρίζει. 9) Πολὺ καλός. — Θηρίο τῆς Ζούγκλας. 11) Ὑπάρχουν ἄφθονοι στὸ ἑορτολόγιο.—Ἕνας μεγάλος ἐφευρέτης. 13) Εἶναι ἡ τιμωρία γιὰ τὰ σοβαρὰ παραπτώματα.— Καθαρός, ἀμόλυντος.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) Ἀνάγκη ἀπ' αὐτὴν ἔχουν οἱ ἀδύνατοι. — Ἀπ' ἐκεῖ στέλνονται περίφημα ποῦρα. 3) Ψιλά.— Βλάκας, ἀνόητος. 5) Μάζωμα.— Οἱ προληπτικοὶ τὴν θεωροῦν γρουσούζικη. 6) Πρωτεύουσα Σκανδιναυϊκοῦ Κράτους. 7) Ἡ ἐπιστήμη ποὺ ἀσχολεῖται μὲ τὶς ἰδιότητες τῶν σωμάτων.—Ὅταν εἶναι ἔξυπνα μᾶς κάνουν καὶ γελοῦμε. 8) Τοπικὸ ἐπίρρημα (ἀνάποδα). 9) Ὁ τρόμος τῶν προβάτων.— Τέτοια ροῦχα φοροῦν πολλὰ παιδιά. 11) Ἀκάθαρτος, βρώμικος.—Ὁ ἀρχηγὸς τῆς Ἀργοναυτικῆς ἐκστρατείας. 13) Εἶναι ἡ Κρήτη (αἰτιατική).— Πήλινο ἀγγεῖο.

ΛΥΣΕΙΣ 16ου ΤΕΥΧΟΥΣ

1) Αἴνιγμα.

ΖΕΥ — ΗΡΩΣ = ΖΕΦΥΡΟΣ

2) Ἀριθμητικὸ τετράγωνο

Νὰ πῶς πρέπει νὰ τοποθετηθοῦν οἱ ἀριθμοὶ γιὰ νὰ δίνουν ὁριζόντια κάθετα καὶ διαγώνια, ἄθροισμα 34 :

1	12	7	14
8	13	2	11
10	3	16	5
15	6	9	4

3) Συναρμολόγηση συλλαβῶν

Τὰ 4 Κράτη τῆς Εὐρώπης ποὺ θὰ σχηματισθοῦν εἶναι: ΔΑΝΙΑ — ΕΣΘΟΝΙΑ — ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΝ — ΕΛΒΕΤΙΑ.

4) Μαγικὴ εἰκόνα χωρὶς εἰκόνα

Νὶ ΚΟ - ΤΑ κη = ΚΟΤΑ

6) Κρυπτογραφικὸ

1) ΤΟΥΡΚΕΣΤΑΝ, 2) ΙΚΑΡΙΑ, 3) ΑΕΤΟΣ, 4) ΝΕΚΤΑΡ, 5) ΑΡΤΟΣ, 6) ΣΕΡΡΑΙ.

7) Σκάλα

ΠΩΣ
ΠΡΟΣ
ΠΑΡΟΣ
ΠΟΝΤΟΣ
ΠΡΙΑΜΟΣ
ΠΑΤΡΙΝΟΣ
ΠΑΛΑΙΣΤΗΣ

8) Ἀκροστιχίδα

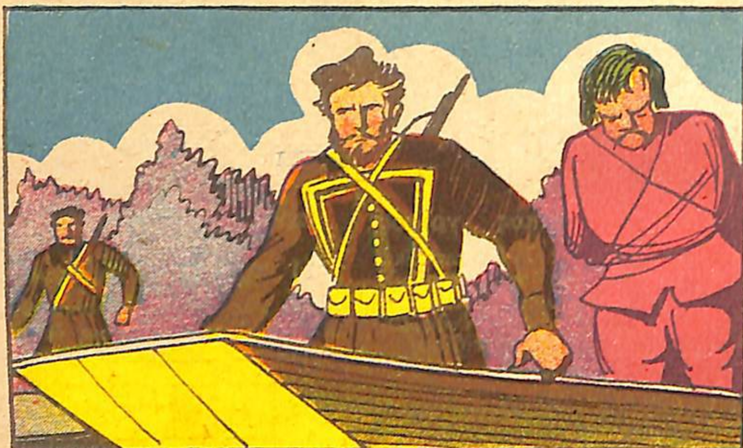
1) Φ — ωτιά, 2) Ὤ — ρα, 3) Τ — άφος, 4) Ἰ — ωάννης, 5) Ὅ — μηρος, 6) Σ — απφώ. = ΦΩΤΙΟΣ.

Λύση σταυρολέξου ἀριθ. 16.

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) ΚΑΜΠΟΤ — ΤΑΥΡΟΣ, 2) ΤΑΦΟΣ, 3) ΣΑΜΠΑ — ΜΕΓΑΣ, 4) ΝΥΣΤΑ, 5) ΟΣΣΑ — ΝΑΜΑ, 6) ΣΥ — ΛΙΟΠΕΣΙ — ΕΣ, 7) ΡΙΣ — ΤΑΝ, 8) ΝΟ — Ο ΛΟΡΔΟΣ — ΤΑ, 9) ΙΣΩΣ — ΑΓΑΣ, 10) ΝΗΣΣΑ, 11) ΑΡΕΝΑ — ΛΟΥΣΑ, 12) ΒΕΜΠΟ, 13) ΑΓΑΘΑΙ — ΑΦΡΙΚΗ.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) ΚΟΣΜΟΣ — ΝΙΚΑΙΑ, 2) ΣΥΡΟΣ, 3) ΜΙΜΟΣ—ΩΜΕΓΑ, 4) ΑΛΣΟΣ, 5) ΟΤΑΝ — ΝΑΒΑ, 6) ΤΑ — ΥΠΟΜΟΝΗ — ΕΙ, 7) ΦΩΣ — ΣΗΜ, 8) ΤΟ — ΤΣΕΒΔΟΣ — ΠΑ, 9) ΑΣΜΑ — ΦΟΛΑ, 10) ΝΙΤΣΑ, 11) ΡΗΓΜΑ — ΓΟΥΡΙ, 12) ΜΕΝΤΑ, 13) ΣΩΣΙΑΣ — ΑΣΦΑΛΗ.

Ὁ Ἀητὸς τοῦ Βάλτου

85) Δυστυχισμένο πουλάκι, εἶπε συγκινημένος ὁ Ἄγρας. Ποιὸς ξερει ἀπὸ ποιὰ φωλιὰ νάπεσε σὲ μιὰ ὥρα ἀνεμικῆς... Ὅταν ἔρθη ἡ κ. Γαλάτεια θὰ τῆς πῶ νὰ τὸ πάρη κοντά της.

— Ἐκεῖ ποὺ εἶναι χρειάζεται πιὸ πολύ, εἶπε ἀπότομα ὁ Βασίλης.

Ὅλοι τὸν κοίταξαν. Ἐκείνη τὴ φράση τὴν εἶπε σὰν ἄντρας κι' ὄχι σὰν παιδί.

Ἄξαφνα, ἔγινε σαματᾶς μεγάλος στὴ λίμνη. Πέντε πλάβες πλησίασαν. Στὴ μεσιανὴ ἦταν ἕνας ἄντρας μὲ πολὺ σγουρὰ μαλλιά, ποὺ τὰ χαρακτηριστικά του τὸν ἔδειχναν Κρητικό, κι' ἕνας Βούλγαρος δεμένες.

86) — Ὁ Μανώλης ὁ Κατσαρὸς φέρνει τὸν προδότη. φώναξε ὁ Περικλῆς. Τὄπε καὶ τὄκαμε... Αὐτουνοῦ προδότης δὲν τοῦ γλυτώνει.

Τὰ λόγια αὐτὰ τἄπε κοιτάζοντας τὸ Βασίλη.

Ὁ ἀρχηγὸς στήλωσε τα μάτια του στὸν αἰχμάλωτο.

Τύπος Σλάβου, μὲ μικρὰ πονηρὰ μάτια, που δὲν ἀντάμωναν ποτὲ τὸ βλέμμα τοῦ ἄλλου, μὲ σκληρὸ στόμα καὶ στενὸ μέτωπο. Ὁ τρόμος εἶχε κόψει τὸ χρῶμα του. Φοβόταν μὴ τὸν βασανίσουν οἱ Ἕλληνες, ὅπως ἔκαναν οἱ Βούλγαροι ὅταν ἔπιαναν ζωντανὸ Ρωμιό.

87) — Στὸν ἔφερα νὰ τὸν δικάσης, εἶπε ὁ Κρητικός. Ἔκανε τὸ φίλο στὸ δάσκαλο καὶ τὸν πρόδωσε ὕστερα.

Ὁ Βασίλης, ὅσο μιλοῦσε ὁ Κατσαρός, δὲ σήκωνε τὰ μάτια του ἀπὸ τὸν αἰχμάλωτο. Μὰ κι αὐτὸς τὸν εἶδε κι' ὕστερα ἀπ' τὸ πρῶτο ξάφνιασμα, ἕνα μῖσος φάνηκε στὴ ματιά του.

— Ἐσὺ πρόδωσες τὸ δάσκαλο; ρώτησε ὁ Ἄγρας. Τί σοῦκαμε;

Ὁ ἄλλος δὲν ἀπαντοῦσε.

— Ρώτα τον Βουλγάρικα, εἶπε στὸ Βασίλη ὁ Ἄγρας.

— Περιττό, εἶπε Ἑλληνικὰ τὸ ἀγόρι. Ὁ καπετὰν Κατσαρὸς ἔχει δίκιο. Μὲ ξέρει καλὰ καὶ τὸν ξέρω.

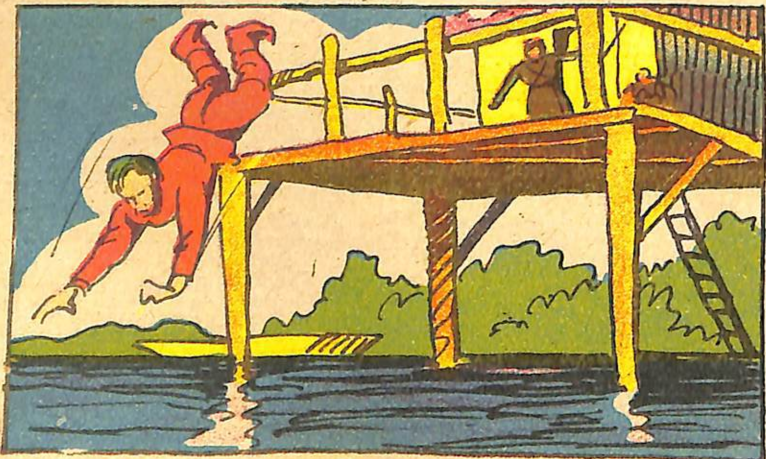
88) — Πάρτε τον μέσ' στὴν καλύβα, εἶπε ὁ ἀρχηγός. Θὰ καλέσω μάρτυρες.

— Τί τοὺς θὲς τοὺς μάρτυρες, κὺρ Ἀρχηγέ; εἶπε ὁ Κρητικός. Δέκα χωρικοὶ ὡρκίστηκαν στὸ Εὐαγγέλιο μπροστά μου πὼς αὐτὸς πρόδωσε τὸ δάσκαλο...

— Στὴν καλύβα, ξανἄπε ὁ Ἄγρας.

Δυὸ ἄντρες ἔσερναν τὸ Βούλγαρο, ποὺ ἀντιστεκόταν μὲ πεῖσμα. Τὸ βλέμμα του ἀεικίνητο, γύριζε δῶ κι' ἐκεῖ ζητῶντας τρόπο νὰ ξεφύγη.

Τὸν ἔβαλαν μέσα μὲ κόπο.

89) — Τὸ ἄτιμο μοῦτρο του μαρτυρεῖ γιὰ τὸ ἔγκλημά του, ἔκαμε ὁ Περικλῆς.

Τὴ στιγμὴ αὐτή, ἐνῶ ὅλα φαίνονταν ὅτι εἶχαν ἡσυχάσει, ακούστηκε κρότος καὶ φωνὲς ἀπὸ τὴν καλύβα. Καὶ ξαφνικά, δεμένος ὅπως ἦταν, πετάχτηκε ἔξω ὁ Βούλγαρος καὶ τρέχοντας στὴν ἄκρη τοῦ πατώματος ρίχτηκε στὸ νερὸ λυμένος σὰν ἀπὸ θαῦμα!

Ἦταν τέτοιο τὸ ξάφνιασμα, ποὺ κανεὶς δὲν πρόφτασε νὰ τὸν ἐμποδίση.

Μὰ τότε ἀκούστηκε ἕνας πυροβολισμὸς πίσω ἀπὸ τὸν Ἄγρα.

90). Τὸ πάτωμα βάφηκε αἷμα, τὰ νερὰ σκέπασαν τὸ σῶμα...

Ὅλα αὐτὰ δὲν κράτησαν περισσότερο ἀπὸ δυὸ-τρία δευτερόλεπτα.

— Ποιὸς πυροβόλησε; φώναξε ὁ ἀρχηγός.

— Ἐγώ, εἶπε ἤρεμα ὁ Βασίλης, κρατῶντας ἀκόμη στὸ χέρι του τὸ πιστόλι. Εἶχε δῆ πάρα πολλά! Δὲν ἔπρεπε νὰ γυρίση πίσω.

Ὁ Ἄγρας τὸν κοίταξε ἕνα δευτερόλεπτο κι' ὕστερα εἶπε ἤρεμα:

— Τὸν σκότωσες ἀδίκαστο!

Ὁ Μανώλης ὁ Κατσαρὸς γέλασε εὐχαριστημένος...

— Πόλεμο κάνουμε καπετάνιο.